THE BOOKER PRIZE 2019

BERNARDINE EVARISTO

FATĂ, FEMEIE, ALTA

„Superbă!”
GUARDIAN

CORINT FICTION

„Excepțională!”
STYLIST

BERNARDINE
EVARISTO

FATĂ, FEMEIE, ALTA

Traducere din limba engleză de
ADINA IHORA

CORINT
BOOKS

Pentru surorile & sisterele & sistahrele & sistrenele
& femeile & womxnele & wimminele & womynele
& fratrii noștri & frățânii noștri & frații noștri & fârtații noștri
& bărbații noștri & amicii noștri &
LGBTQI + membrii speței umane[1]

---

[1] Traducătoarea a încercat, pe cât posibil, o adaptare în limba română a dedicației din original, care conține cuvinte aparținând unor dialecte și subdialecte ale limbii engleze vorbite de diferite minorități: *For the sisters & the sistas & the sistahs & the sistren & the women & the womxn & the wimmin & the womyn & our brethren & our bredrin & our brothers & our bruvs & our men & our mandem & the LGBTQI+ members of the human family* (n. red).

Capitolul I
AMMA

1

Amma

se plimbă de-a lungul falezei cursului de apă care îi întretaie orașul, câteva barje matinale îl străbat lent

la stânga ei se află piciorul podului, decorat cu teme nautice, pasarela sa ca o punte și stâlpii precum catargele de navigație

în dreapta ei este cotul râului care se îndreaptă spre est, pe sub Podul Waterloo, spre cupola Catedralei St Paul

simte cum soarele începe să răsară, aerul este încă răcoros înainte ca orașul să se înăbușe de căldură și gaze de eșapament

ceva mai departe, pe faleză, o violonistă cântă ceva înălțător, adecvat atmosferei

piesa de teatru a Ammei, Ultima Amazoană din Dahomey, are premiera la Național în seara aceasta

*

își amintește debutul ei în teatru

când ea și colega ei, Dominique, au devenit cunoscute prin huiduirea spectacolelor care le ofensau susceptibilitățile politice

vocile lor bine antrenate de actrițe, proiectate din spatele stalurilor, înainte de a o șterge în viteză din locul acela

credeau în protestele publice, perturbatoare și de-a drep-

tul enervante pentru cei cărora le erau adresate

își amintește că a turnat o halbă de bere în capul unui regizor în a cărui piesă apăreau femei de culoare pe jumătate dezbrăcate care alergau de colo-colo pe scenă ca niște descreierate

înainte de a o lua la fugă pe străzile lăturalnice din Hammersmith

urlând

Amma a petrecut apoi zeci de ani pe margine, o rebelă care azvârlea cu grenade de mână în stabilimentul care o exclusese

până când curentul dominant a început să absoarbă ceea ce cândva fusese radical și s-a surprins dorind să i se alăture și ea

ceea ce s-a întâmplat doar atunci când primul regizor artistic femeie a trecut la cârma Naționalului, cu trei ani în urmă

după ce auzise atâta timp un „nu" politicos din partea predecesorilor săi, într-o luni dimineață, când viața ei continua să meargă în gol, așteptând doar serialele de televiziune online, a primit un telefon imediat după micul dejun

mi-a plăcut scenariul, trebuie să-l faceți, îl veți regiza pentru noi? știu că v-am anunțat cam din scurt, dar aveți cumva timp să discutăm săptămâna aceasta la o cafea?

*

pe când se apropie de complexul cenușiu de arte brutaliste[2] din fața ei, Amma ia o înghițitură din Americano în care se află și dușca ei obișnuită dătătoare de curaj

cel puțin în prezent încearcă să însuflețească betonul ca un buncăr cu jocuri de lumini de neon, iar locul are reputația de a fi mai mult progresist decât tradițional

cu ani în urmă, se aștepta să fie dată afară de îndată ce ar fi îndrăznit să intre pe ușile acestuia, în perioada în care oamenii chiar purtau hainele lor cele mai bune când mergeau la teatru

și îi priveau de sus pe cei care nu aveau ținuta potrivită

își dorește ca oamenii să-și aducă propria curiozitate la piesele ei, puțin îi pasă cu ce sunt îmbrăcați, oricum are și ea un stil de lasă-mă să te las în vestimentație, care a evoluat, ce-i drept, de la stereotipele salopete din denim, bereta Che Guevara, eșarfa OEP[3] și mereu prezenta insignă cu două simboluri feminine întrepătrunse (mă refer la a-ți pune inima pe tavă, fato)

în prezent, iarna poartă adidași argintii sau aurii, saboți trainici Birki, vara

iarna, pantaloni negri largi sau strâmți, în funcție de mărimea pe care o poartă în săptămâna respectivă, 12 sau 14 (iar deasupra, un top cu un număr mai mic)

vara, șalvarii cu model care se termină chiar sub genunchi

iarna, cămăși asimetrice în culori deschise, pulovere, jachete, paltoane

în tot cursul anului, dreadurile ei decolorate cu peroxid sunt învățate să stea țepene în sus, ca lumânările de pe tort

cercei rotunzi din argint, brățări masive africane și ruj roz

toate sunt semnătura permanentă a stilului pe care l-a adoptat

Yazz

recent i-a caracterizat stilul drept „un look de bătrână smintită, Mami", o imploră să facă și ea cumpărături la Marks & Spencer, ca mamele normale, refuză să fie văzută alături de ea atunci când ar trebui să meargă împreună pe stradă

Yazz știe foarte bine că Amma va fi întotdeauna oricum numai normală nu, și chiar dacă are vreo cincizeci și ceva de ani, încă nu este în vârstă, dar încearcă

să-i spui asta cuiva de nouăsprezece; în orice caz, nu trebuie să-ți fie rușine de înaintarea în vârstă

mai ales când întreaga rasă umană se află în aceeași situație

cu toate că uneori i se pare că este singura dintre prietenele ei care dorește să-și sărbătorească înaintarea în vârstă

pentru că este un privilegiu extraordinar să nu mori înainte de vreme, le spune ea acestora în jurul mesei de

bucătărie din casa ei lipită de altele identice, confortabilă, din Brixton, pe când se înserează

pe când se înfig în preparatele pe care le-a adus fiecare: tocană de năut, pastramă de pui, salată grecească, curry de linte, legume la grătar, miel gătit în stil marocan, orez cu șofran, salată de sfeclă și kale, jollof de quinoa și paste fără gluten pentru pisăloagele cu adevărat enervante

pe când își umplu paharele cu vin, vodcă (mai puține calorii) sau ceva mai blând pentru ficat ca să respecte recomandările medicului

se așteaptă ca ele să fie de acord cu respingerea tendinței de deplângere a atingerii vârstei de mijloc; în schimb, primește zâmbete amuzate și ce spui despre atacurile de artrită, pierderile de memorie și bufeuri?

Amma trece de tânăra violonistă

îi zâmbește fetei încurajator, care răspunde în același mod

pescuiește câteva monede din buzunar, le pune în cutia viorii

nu este încă pregătită să renunțe la țigări, astfel că se spri-
jină pe parapetul care mărginește râul și aprinde una, se urăște pentru acest lucru

fetelor din generația ei, reclamele le-au spus că asta le va face să pară mai mature, fermecătoare, puternice, deștepte, atrăgătoare și, mai ales, cool

nimeni nu le-a spus că în realitate le va omorî

privește râul în timp ce simte fumul cald coborându-i prin esofag, liniștindu-i nervii, pe când se străduiește să combată afluxul de adrenalină al cafeinei

patruzeci de ani de premiere și încă mai face pe ea de frică

dacă va primi o recenzie negativă? respinsă în unanimitate cu recenzii de o stea, ce o fi fost în mintea Naționalului când i-a permis acestei impostoare lipsite de valoare accesul în clădire?

bineînțeles că știe că nu este o impostoare, a scris cincisprezece piese de teatru, a regizat peste

patruzeci și, după cum a scris odată un critic, Amma Bonsu este o persoană competentă despre care se știe că își asumă riscuri

ce-ar fi dacă spectatorii premierei, care aplaudaseră în picioare, voiseră doar să fie amabili?

o, mai taci din gură, Amma, doar ești o veterană răzbătătoare, nu știi asta?

*

uite

are o distribuție nemaipomenită: șase actrițe mai vechi (veterane care le-au văzut pe toate), șase pe la mijlocul carierei (au supraviețuit până în prezent) și trei figuri noi (niște naive pline de speranță) dintre care una, talentata Simone, va rătăci cu ochii împăienjeniți pe la repetiții, uitând să scoată din priză fierul de călcat, să oprească aragazul sau să închidă fereastra de la dormitor și va pierde din timpul prețios dedicat repetițiilor telefonându-le panicată colegelor ei de apartament

acum câteva luni și-ar fi vândut bunica negustorilor de sclavi pentru a primi jobul acesta, acum este o mică primadonă răsfățată care i-a cerut regizorului să dea o fugă să-i aducă un caramel latte acum vreo două săptămâni, când nu erau decât ei doi în sala de repetiții

mă simt atât de epuizată, se smiorcăise Simone, dând de înțeles că numai Amma era de vină pentru că o făcuse să muncească din greu

se înțelege de la sine că s-a ocupat pe loc de Micuța Domnișoară Simone Stevenson

Micuța Domnișoară Stevenson – care crede că, pentru că a aterizat la Național imediat după ce a terminat școala de actorie, este la un pas de cucerirea Hollywoodului

își va da seama cum stau lucrurile

cât de curând

*

în momente ca acestea Ammei i se face dor de Dominique, care, cu mult timp în urmă, se pripășise prin America

ar trebui să se bucure împreună de momentul apoteotic al carierei ei

s-au întâlnit în anii optzeci, la o audiție pentru un film artistic a cărui acțiune se petrecea într-o închisoare de femei (cum altfel?)

au fost dezamăgite amândouă când li se propuseseră roluri de sclavă, servitoare, prostituată, bonă sau criminală

și tot nu primiseră niciun rol

și-au blestemat soarta într-o cafenea sordidă din Soho, în timp ce înfulecau ouă ochiuri cu slănină înghesuite între două felii de pâine moale albă, ajutate să alunece pe gât de un ceai tare, cot la cot cu prostituatele care își practicau meseria pe străzile din vecinătate

cu mult înainte ca Soho să devină o colonie de homosexuali la modă

privește-mă! îi ceruse Dominique, iar Amma o făcuse, fără să aibă nimic servil, matern sau criminal în atitudine

Dominique era super-cool, absolut superbă, mai înaltă decât majoritatea femeilor, mai zveltă decât majoritatea femeilor, cu pomeții perfect conturați și ochi cenușii cu gene negre, dese, care aruncau efectiv o umbră pe chipul ei

purta haine din piele, avea părul tuns scurt cu excepția unei șuvițe negre aduse într-o parte și bătea orașul pe o bicicletă veche și ponosită, cu un coș în față, care acum aștepta afară, legată cu un lanț

ei nu-și dau seama că sunt o adevărată zeiță? a strigat Dominique cu un gest bombastic, dând un bobârnac șuviței de păr, adoptând o postură languroasă în timp ce capetele se întorceau spre ea

Amma era mai scundă, cu șolduri și coapse africane

perfectă pentru rolul de sclavă, îi spusese un regizor când se dusese la o audiție pentru o piesă despre Emancipare

după care plecase așa cum venise

un director de casting îi spusese, în schimb, lui Dominique că îl făcea să-și piardă timpul când venea pentru un rol într-o dramă victoriană, perioadă în care în Marea Britanie nu existau oameni de culoare

ea îi răspunsese că existaseră și îl numise ignorant înainte de a părăsi la rându-i încăperea

dar trântind ușa

Amma își dădea seama că găsise în Dominique un suflet-pereche care ar da lovitura alături de ea

și că amândouă vor fi cam șomere odată ce vestea asta se va răspândi

merseră la un pub din apropiere, unde conversația continuase și vinul cursese

Dominique se născuse în suburbia St Pauls din Bristol, dintr-o mamă afro-guyaneză, Cecilia, a cărei descendență ajungea până în perioada sclaviei și un tată indo-guyanez, Wintley, ai cărui strămoși din Calcutta trebuiseră să muncească fără plată în contul datoriilor

era cea mai mare din cei zece copii, care arătau mai mult afro decât asiatici și se considerau ca atare, mai ales că tatăl lor avea legături cu populația afro-caraibiană alături de care crescuse, dar nu și cu indienii proaspăt veniți din India

Dominique își ghicise preferințele sexuale încă de la pubertate, le ținuse cu înțelepciune numai pentru ea, nefiind sigură cum ar fi reacționat prietenii sau familia, nevrând să fie izolată social

încercase cu băieți de câteva ori

lor le plăcuse

ea suportase

*

la șaisprezece ani, aspirând să devină actriță, se îndreptase spre Londra, unde oamenii își proclamau cu mândrie identitățile neavenite prin insigne

dormea în aer liber, sub arcadele Embankment-ului și pe pragul magazinelor situate de-a lungul Strand-ului, i se luase un interviu de către o asociație locativă pentru oamenii de culoare în care mințise și plânsese, spunând că fugise de acasă din cauza unui tată care o bătea

responsabilul jamaican pentru locuințe nu fusese impresionat, carevasăzică ai mâncat bătaie, nu-i așa?

Dominique a escaladat plângerea până la una referitoare la abuzuri sexuale din partea tatălui, a primit o cameră de urgență într-o pensiune; optsprezece luni mai târziu, după apeluri săptămânale înlăcrimate la biroul locativ, a făcut rost de un studio într-un mic bloc din anii cincizeci din Bloomsbury, al asociației locative

am făcut ce trebuia ca să-mi găsesc o casă, i-a spus Ammei, nu a fost una dintre realizările mele cele mai mărețe, recunosc, totuși nu s-a întâmplat nimic rău din moment ce tatăl meu nu va afla asta niciodată

și-a propus să se educe singură în istoria popoarelor de culoare, cultură, politică, feminism, a descoperit librăriile alternative ale Londrei

a intrat în Sisterwrite din Islington, unde fiecare autor al fiecărei cărți era femeie și a răsfoit cărți ore întregi; nu și-ar fi putut permite să cumpere nimic și atunci a citit întreaga colecție de scrieri Home Girls: A Black Feminist Anthology[4] în fragmente săptămânale, în picioare, precum și orice carte de Audre Lorde[5] care îi cădea sub mână

pe librari nu părea să-i deranjeze

când am fost acceptată la o școală de artă dramatică foarte ortodoxă, eram deja politizată și îi provocam cu privire la orice, Amma

eram singura persoană de culoare din întreaga școală

ceruse să știe de ce rolurile masculine din Shakespeare nu puteau fi interpretate de femei, ca să nu mai vorbim despre distribuția rolurilor între rase diferite, strigase ea la cel care ținea cursul pe când toți ceilalți, inclusiv studentele, rămăseseră tăcuți

mi-am dat seama că eram pe cont propriu

*

a doua zi am fost luată deoparte de directorul școlii

te afli aici pentru a deveni actriță, nu politiciană

ți se va cere să pleci dacă vei continua să creezi probleme

ai fost avertizată, Dominique

mie-mi spui, a răspuns Amma, taci din gură sau ieși afară, nu?

în ceea ce mă privește, am moștenit spiritul de luptă de la tatăl meu, Kwabena, un jurnalist care milita pentru independența Ghanei

până în ziua în care a auzit că va fi arestat pentru rebeliune, a șters-o încoace, a sfârșit prin a munci la căile ferate și a cunoscut-o pe Mami la stația de metrou London Bridge

el era controlor de bilete, ea lucra în birourile de deasupra culoarului principal

el se asigura că era cel care îi controla biletul, ea se asigura că părăsea ultima vagonul, astfel încât să poată schimba împreună câteva cuvinte

Mami, Helen, este metisă, născută în Scoția în 1935

tatăl ei era un student nigerian care dispăruse imediat ce își terminase studiile la Universitatea din Aberdeen

nu își luase niciodată la revedere

ani mai târziu, Mami descoperise că se întorsese la soția și la copiii lui din Nigeria

nici măcar nu știuse că avea o soție și copii

în anii treizeci și patruzeci, Mami nu era singura metisă din Aberdeen, dar constituia totuși o raritate și era făcută să simtă acest lucru

părăsise școala devreme, urmase colegiul de secretare, se dusese la Londra tocmai când începea să fie populată de bărbați africani, veniți să studieze sau să muncească

Mami se ducea la sesiunile lor de dans și la cluburile din Soho, lor le plăcea pielea ei mai deschisă și părul mai puțin creț

spune că se simțise urâtă până când bărbații africani îi spuseseră că nu era așa

ar trebui să vezi cum arăta pe atunci

o combinație între Lena Horne[6] și Dorothy Dandridge[7]

deci, da, chiar că era o slută

*

Mami sperase să-și petreacă prima întâlnire la un film

și apoi în locul ei preferat, Club Afrique, chiar aici, în Soho, făcuse destule aluzii în acest sens, îi plăcea să danseze pe highlife[8] și pe jazzul vest-african

el o dusese, în schimb, la una din întâlnirile lui socialiste din camera din spate a unui pub, la Elephant and Castle

unde un grup de bărbați ședeau ingurgitând beri și discutând despre politica de independență

stătuse acolo încercând să pară interesată, impresionată de inteligența lui

dacă mă întrebați pe mine, el a fost impresionat de consimțământul ei tacit

s-au căsătorit și s-au mutat la Peckham

am fost ultimul lor copil și prima fată, a adăugat Amma, suflând fumul în mirosul tot mai greu al încăperii

cei trei frați ai mei mai mari au devenit avocați și medic, obediența lor față de așteptările tatălui nostru însemnând că eu nu eram presată să le urmez exemplul

singura lui preocupare în ceea ce mă privește este căsătoria și copiii

despre cariera mea de actriță crede că este un hobby, până când le voi realiza pe celelalte două

Tati este un socialist care dorește o revoluție care să îmbunătățească soarta întregii omeniri

fără nicio exagerare

*

lui Mami îi spun că s-a căsătorit cu un patriarh

privește lucrurile în felul acesta, Amma, spune ea, tatăl tău s-a născut bărbat în Ghana anilor 1920, pe când tu te-ai născut femeie în Londra anilor 1960

și ce vrei să spui cu asta?

chiar nu te poți aștepta ca el să te „priceapă”, cum zici tu

i-am adus la cunoștință că face apologia patriarhatului și este complicea unui sistem care oprimă toate femeile

ea răspunde că ființele omenești sunt complexe

îi spun să nu-mi mai vorbească cu superioritate

Mami presta opt ore pe zi ca salariată, creștea patru copii, întreținea casa, se asigura ca patriarhului să-i fie cina pe masă în fiecare seară, iar cămășile îi erau călcate în fiecare dimineață

în tot acest timp, el era ocupat să salveze lumea

singura lui sarcină domestică era să cumpere carnea pentru prânzul de duminică de la măcelar – o chestie de genul vânător-culegător suburban

îmi dau seama că Mami se simte neîmplinită acum, când am plecat cu toții de acasă, pentru că își petrece timpul fie făcând curat, fie redecorând casa

nu s-a plâns niciodată de soarta ei, nici nu s-a certat cu el, semn sigur că este oprimată

mi-a spus că în primele zile încercase să-l țină de mână, dar el o respinsese spunând că afecțiunea era un moft englezesc, iar ea nu mai încercase niciodată să facă gestul ăsta

cu toate acestea, el îi oferă an de an cea mai siropoasă felicitare de Sf. Valentin din câte există și îi place muzica country sentimentală, în serile de duminică stă în bucătărie și ascultă albumele lui Jim Reeves[9] și Charley Pride[10]

cu un pahar de whisky într-o mână, ștergându-și lacrimile cu mâna cealaltă

*

Tati trăiește pentru întâlnirile de campanie, demonstrații, pichetarea Parlamentului și pentru a vinde Socialist Worker[11] în piața Lewisham

am crescut ascultându-i predicile despre relele capitalismului, ale colonialismului și despre meritele socialismului în timpul meselor de seară

acela era amvonul lui, iar noi – congregația lui captivă

era ca și cum am fi fost efectiv îndopați cu forța cu politica lui

dacă după Independență s-ar fi întors în Ghana, probabil că ar fi fost o persoană importantă

este, în schimb, Președintele pe Viață al familiei noastre

el nu știe că sunt lesby, normal! Mami mi-a zis să nu-i spun, mi-a fost destul de greu să-i spun și ei, a zis că a bănuit asta când fustele creion și permanentul creț erau ultima modă, iar eu am început să port Levis bărbătești

e convinsă că este o fază trecătoare pe care i-o voi reproșa la patruzeci de ani

Tati nu are timp de „basme" și râde la toate glumele homofobe pe care le fac comedianții la TV sâmbătă seara, atunci când nu își insultă soacrele sau pe oamenii de culoare

Amma a vorbit despre cum se dusese la primul ei grup de femei de culoare din Brixton în ultimul an de școală, pentru că văzuse un fluturaș la biblioteca locală

femeia care deschisese ușa, Elaine, emana aerul desăvârșit al unei afro și membrele ei suple erau îmbrăcate în blugi strâmți din denim albastru-deschis și cămașă strâmtă din denim

Amma a dorit-o pe loc, a urmat-o în camera principală unde erau femei așezate pe canapele, scaune, perne, cu picioarele încrucișate pe podea, bând cești de cafea și pahare de cidru

a acceptat emoționată țigările care erau trecute din mână în mână, s-a așezat pe podea, sprijinindu-se de un fotoliu cu brațe, tapițat cu stofă, maltratat de pisici, simțind piciorul cald al lui Elaine atingându-i brațul

le-a ascultat discutând despre ce însemna să fii o femeie de culoare

ce însemna să fii feministă atunci când organizațiile feministe albe le făceau să se simtă nedorite

cum se simțeau când oamenii le numeau negrese sau când erau bătute de huliganii rasiști

cum era când bărbații albi le deschideau ușile sau le cedau locul în transportul public femeilor albe (ceea ce era sexist), dar nu și lor (ceea ce era rasist)

Amma se regăsea în experiențele lor, a început să li se alăture cu refrene ca înțelegem ce spui, soră, am trecut cu toții prin așa ceva, soră

se simțea ca și când, venind din frig, ar fi intrat la căldură

*

la sfârșitul primei ei seri, celelalte femei și-au luat la revedere, iar Amma s-a oferit să rămână să spele ceștile și scrumierele cu Elaine

au făcut dragoste pe una din canapelele bombate, la lumina felinarelor de pe stradă și în acompaniamentul sirenelor de poliție care goneau pe afară

a fost cel mai aproape de a face dragoste cu ea însăși

o nouă întoarcere acasă

săptămâna următoare când s-a dus la întrunire

Elaine se giugiulea cu o altă femeie

și pe ea a ignorat-o cu desăvârșire

nu s-a mai dus niciodată acolo

Amma și Dominique au rămas în pub până când au fost date afară, dăduseră gata numeroase pahare de vin roșu

au decis că pentru a-și face o carieră în actorie trebuiau să-și înființeze propria companie de teatru, deoarece niciuna dintre ele nu era pregătită să-și trădeze opiniile politice pentru a-și găsi un loc de muncă

sau să tacă din gură pentru a și-l păstra

părea a fi cea mai bună cale de urmat

au mâzgălit variante de nume pe hârtia igienică tare pe care o șterpeliseră de la toaletă

Bush Women Theatre Company surprindea cel mai bine intențiile lor

urmau să fie o voce în teatrul în care era liniște

poveștile femeilor de culoare și asiatice ar prinde glas acolo

aveau să facă teatru pe cont propriu

care a devenit și deviza companiei

Pe Cont Propriu

sau Deloc.

2

Camerele de zi au devenit spații de repetiție, rable vechi au cărat recuzita, costumele proveneau din magazine second-hand, decorurile au fost înjghebate din depozitele de vechituri, și-au chemat amicele în ajutor, toată lumea învățând din mers, ad hoc, muncind cu toții cot la cot

au redactat cereri de subvenții pe mașini vechi de scris, cu taste lipsă, bugetele i se păreau Ammei tot atât de străine ca și fizica cuantică, se eschiva să rămână blocată în fața unui birou

o supăra pe Dominique când ajungea târziu la ședințele administrative și pleca devreme, acuzând dureri de cap sau TPM[12]

au certat-o când a intrat într-o papetărie și apoi a ieșit imediat de acolo, susținând că îi indusese un atac de panică

se luase de Dominique când aceasta nu-i înmânase scenariul pe care promisese că-l va scrie, în schimb ea petrecea până noaptea târziu în cluburi sau își uita replicile în mijlocul piesei

la șase luni de la înființarea companiei, erau tot timpul la cuțite

se înțeleseseră de minune ca prietene, doar pentru a-și da seama că nu puteau să lucreze împreună

Amma a cerut să aibă o întâlnire hotărâtoare acasă la ea

s-au așezat la un pahar de vin și mâncare chinezească comandată la pachet, iar Dominique a mărturisit că prefera să organizeze turnee pentru

companie decât să stea în fața publicului și că îi plăcea mai mult să fie ea însăși în loc să pretindă că era altcineva

Amma a mărturisit că îi plăcea să scrie, că detesta chestiunile administrative și... era oare o actriță cât de cât bună? se prefăcea extraordinar de bine că se înfurie – cam la atât se pricepea

Dominique a devenit managerul companiei, Amma – directorul artistic

au angajat actrițe, regizori, designeri, mașiniști, au aranjat turnee naționale care durau și luni de zile

piesele lor, Importanța de a fi femeie, FGM: Musicalul, Căsătorie ne-aranjată, Rele de muscă s-au jucat în centre comunitare, biblioteci, teatre experimentale, la festivaluri ale femeilor și conferințe

au împărțit pliante în afara incintei pe măsură ce spectatorii plecau și soseau, au lipit în mod ilegal afișe pe panouri publicitare în mijlocul nopții

au început să primească recenzii în media alternativă, au pus chiar la punct un samizdat lunar intitulat Bush Women

însă din cauza vânzărilor deplorabil de proaste și, ca să fim sinceri, a textelor deplorabil de slabe, acesta a rezistat doar două numere după marea lansare de la Sisterwrite, într-o seară de vară

unde un grup de femei se mobilizase ca să se bucure de poșirca gratuită pe care o vărsau pe trotuar și îi dădeau foc și ca să stea de vorbă între ele

*

Amma își suplimenta veniturile lucrând la un burger bar din Piccadilly Circus unde vindea hamburgeri ca din carton reciclat, acoperiți cu ceapă rehidratată și brânză cauciucată

pe care îi mânca și ea gratuit în pauzele de lucru – ceea ce a făcut să-i apară niște pete pe piele

costumul din nailon portocaliu și pălăria pe care le purta însemnau că toți clienții o vedeau ca pe o servitoare în uniformă gata să răspundă solicitărilor lor

și nu-i vedeau personalitatea minunată, artistică, extrem de individualistă și rebelă

le strecura fără să le ia niciun ban plăcinte crocante umplute cu bucăți de zahăr și aromă de măr băieților fugiți de acasă care se prostituau și cu care se împrietenise, care își desfășurau activitatea prin preajma stației de metrou

fără ca ea să aibă nici cea mai vagă idee că în anii care vor urma avea să participe la înmormântarea lor

ei nu-și dădeau seama că sexul neprotejat însemna un dans cu moartea

nimeni nu-și dădea seama

casa ei era o fabrică abandonată din Deptford cu pereți de beton, un tavan care se năruia și o adunătură de șobolani care învingea toate încercările de a fi exterminată

mai târziu a locuit ilegal într-o serie de barăci tot atât de sordide, până când și-a dat seama că locuia în cel mai căutat spațiu ocupat ilegal din toată Londra, un fost bloc de birouri de dimensiuni sovietice din spatele stației King's Cross

a avut șansa să fie printre primele care auziseră de el înainte ca acesta să se ocupe în întregime

și a rămas acasă când executorii judecătorești au postat un excavator hidraulic la intrarea principală

ceea ce a declanșat contramăsuri violente și pedepse cu închisoarea pentru muzicienii hard rock care au fost de părere că un executor judecătoresc merita o bătaie zdravănă

au numit-o bătălia de la King's Cross

clădirea a devenit ulterior cunoscută drept Republica Freedomia

au avut și noroc, pentru că proprietarul clădirii, un anume Jack Staniforth, care trăia fără să plătească impozite în Monte Carlo, îndestulat de profiturile afacerii sale de familie cu tacâmuri Sheffield, s-a dovedit înțelegător față de cauza lor când a aflat despre aceasta de la compania sa de proprietăți imobiliare

el însuși luptase în Brigada Internațională în Războiul Civil din Spania

iar o investiție proastă într-o clădire dintr-unul din cele mai rău famate cartiere londoneze era un detaliu nesemnificativ pentru conturile sale

dacă aveau grijă de locul acela, le-a scris el

puteau să locuiască gratis acolo

ei au sistat consumul ilegal de energie electrică și au deschis un cont la London Electricity Board

la fel au procedat și cu gazul, alimentat până atunci de o monedă de cincizeci de pence blocată într-un contor

trebuiau să pună la cale un sistem de management și într-o sâmbătă dimineață s-au strâns în holul clădirii pentru a-l dezbate

marxiștii au cerut să înființeze un Comitet Central al Republicii Muncitorilor din Freedomia, ceea ce era un pic exagerat, gândise Amma, văzând că cei mai mulți dintre ei adoptaseră „o împotrivire de principiu împotriva lacheilor capitalismului" ca scuză pentru a nu munci

hipioții au sugerat să formeze o comună și să împartă totul, însă erau atât de detașați și de relaxați, încât toată lumea vorbea peste ei

ecologiștii au vrut să interzică aerosolii, pungile de plastic și deodorantul, ceea ce i-a întors pe toți împotriva lor, chiar și pe punkiști, care nu erau chiar renumiți pentru că miroseau a proaspăt

vegetarienii cereau abrogarea consumului de carne, veganii au vrut ca aceasta să se extindă și la produsele lactate, adepții macrobioticii au sugerat ca toată lumea să mănânce varză albă gătită la aburi la micul dejun

rastafarienii doreau legalizarea canabisului și ca o parcelă din terenul din spate să fie rezervată pentru adunările lor Nyabinghi

cei din Hari Krishna voiau ca toată lumea să li se alăture chiar în acea după-amiază și să bată din tobe pe Oxford Street

punkiștii doreau permisiunea de a asculta muzică zgomotoasă și li s-a închis gura în mod corespunzător

băieții gay doreau ca legislația anti-gay să fie înscrisă în structura clădirii, la care toată lumea a întrebat: care structură?

feministele radicale doreau apartamente rezervate exclusiv femeilor, auto-administrate de o asociație

feministele radicale lesbiene doreau să aibă propriile apartamente, la distanță de non-lesbienele feministe radicale, administrate tot de o asociație

feministele lesbiene radicale de culoare au vrut același lucru, dar cu condiția ca niciun alb, indiferent de gen, să nu fie admis în incinta lor

anarhiștii au părăsit adunarea pentru că orice formă de guvernare era o trădare a principiilor în care credeau ei

*

Amma a preferat să acționeze singură și să se amestece cu alte persoane care nu încercau să-și impună voința asupra altora

în cele din urmă s-a format un simplu comitet de administrare prin rotație, cu o serie de reguli împotriva traficului de droguri, a hărțuirii sexuale și a votului în favoarea conservatorilor

parcela din spate a devenit un spațiu comun unde erau expuse sculpturi din deșeuri de metal

cadou din partea artiștilor

*

Amma a reușit să pună mâna pe un birou de dactilografiere atât de mare, încât putea să facă jogging în jurul lui

cu toaletă și chiuvetă proprii, pe care le păstra curate ca lacrima și inundate de parfumuri florale

a vopsit pereții și tavanul cu o vopsea stridentă roșu sângeriu, a scos mocheta de un gri corporatist, a aruncat câteva covorașe de rafie pe podeaua din lemn, a instalat un aragaz la mâna a doua, a adus un frigider, fotolii de tip pară, o canapea extensibilă și o cadă recuperată de la un depozit de vechituri

camera ei era suficient de încăpătoare pentru petreceri și suficient de încăpătoare pentru cei care doreau să doarmă acolo peste noapte

acordurile muzicii disco ale Donnei Summer, Sister Sledge, Minnie Riperton și Chaka Khan, care se învârteau
pe vinil, îi animau petrecerile

Roberta, Sarah, Edith, Etta și Mathilde Santing erau acom-
paniamentul sonor pentru seducțiile de la finalul serii

din spatele paravanului chinezesc din lac negru, din secolul al optsprezecelea, recuperat dintr-un tomberon de gunoi din afara fostei Ambasade Chineze

a reușit să răzbată până la multe dintre femeile din Freedomia

își dorea aventuri de o noapte, cele mai multe dintre ele își doreau mai mult decât atât

ajunsese în punctul în care se temea să mai treacă, pe coridoare, pe lângă fostele ei cuceriri, de exemplu Maryse, o traducătoare din Guadelupa

dacă nu bătea la ușa Ammei în miez de noapte, implorând să fie lăsată să intre, atunci pândea pe afară ca să hărțuiască pe oricine obținea ceea ce ea își dorea pentru sine

lucrurile au escaladat până la injurii de la fereastră ori de câte ori o vedea pe Amma apropiindu-se de clădire, totul culminând când, într-o zi, răsturnase o găleată de coji de legume peste Amma când aceasta trecea pe sub fereastra ei

ceea ce i-a înfuriat atât pe ecologiști, cât și pe comitetul de administrare, care au decis să-i scrie Ammei să „nu mai scuipe acolo unde mănâncă”

Amma le-a răspuns că găsea interesant faptul că oamenii deveneau repede fasciști totalitari odată ce li se oferea puțină putere

își învățase lecția însă și nu ducea lipsă de atenție; admiratoarele stăteau la coadă la Amma și Dominique, ca actrițe principale la Bush Women Theatre

toată lumea, de la lesbienele începătoare aflate la sfârșitul adolescenței și până la femei care le puteau fi mame

Amma nu discrimina pe nimeni, se lăuda prietenelor că gusturile ei erau cu adevărat egalitariste din moment ce traversau cultura, clasa, crezul, rasa, religia și generațiile

ceea ce îi oferea, din fericire, un spațiu de manevră mai mare decât al majorității

(a păstrat doar pentru ea predilecția pentru sânii mari, pentru că era nefeminist să izolezi părți ale corpului dată fiind obiectivarea sexuală)

Dominique era mai selectivă și mai monogamă, a ales în serie actrițe, de regulă blonde, al căror talent microscopic era pus în umbră de frumusețea lor macroscopică

sau modele a căror înfățișare constituia talentul lor

frecventau baruri exclusiv pentru femei

Fallen Angel, Rackets, the Bell, barul teatrului Drill Hall în lunea în care se întâlneau lesbienele și barul clandestin al lui Pearl, din Brixton, vinerea seara, condus de aceasta, o femeie jamaicană de vârstă mijlocie, care golise subsolul de mobilier, instalase un sistem audio și încasa taxa de intrare

Amma resimțea angajamentul față de o anumită persoană ca o întemnițare, nu plecase de acasă pentru o viață de libertate și aventură ca să fie încătușată de dorințele altei persoane

dacă se culca cu o femeie de mai mult de două sau trei ori, aceasta trecea, de obicei, de la a fi atrăgător de independentă, la a fi tot mai nesățioasă

în decurs de o săptămână

Amma devenea unica lor sursă de fericire, pe când se străduiau să-și afirme autoritatea asupra autonomiei ei prin toate mijloacele necesare

îmbufnări, lacrimi, acuzații de egoism și de cruzime

Amma învățase să evite toate femeile cu care se culcase, să-și declare intențiile în avans, să nu se culce niciodată cu aceeași persoană de două ori sau, forțând nota, de trei ori

chiar și atunci când și-ar fi dorit să o facă

sexul era o plăcere simplă, inofensivă, omenească și până în jur de patruzeci de ani a avut parte de foarte mult

câte femei să fi fost? o sută, încă cincizeci? doar nu puteau fi mai multe, nu-i așa?

câteva prietene i-au sugerat să încerce psihoterapia pentru a o ajuta să se mai liniștească, ea le-a răspuns că era practic o fecioară, în comparație cu vedetele rock de gen masculin, care se lăudau cu cucerirea a mii de femei și erau admirate pentru asta

lor le-a spus cineva să meargă să se psihanalizeze?

din păcate, una sau două dintre cuceririle ei timpurii o hărțuiau, mai nou, pe rețelele de socializare, unde trecutul abia așteaptă să te plesnească în față

cum era femeia care postase că prima experiență sexuală o avusese cu Amma, când se culcaseră împreună acum treizeci și cinci de ani, iar Amma fusese atât de matoală încât vomitase pe ea

a fost atât de traumatizant, încât nu mi-am revenit nici până acum, se văicărea aceasta

sau femeia care o urmărise pe Regent Street, țipând la ea pentru că nu-i răspunsese la telefoanele pe care i le dăduse cam tot pe atunci

cine te crezi, pretențioaso care îți dai aere, actrițo de teatru? ești un nimic, asta ești, un nimic

cred că ai uitat să-ți iei medicamentele, iubito, i-a strigat Amma înainte de a se refugia în labirintul subteran al Topshop-ului

*

Amma și-a pierdut demult interesul pentru trecerea dintr-un pat în altul; cu timpul, a început să tânjească după intimitatea dată de apropierea emoțională, dar nu numai, de o altă persoană

relațiile non-monogame erau specialitatea ei sau asta se numește acum poliamorie? așa cum o descrie Yazz, care după cât își poate da ea seama este non-monogamă în toate, mai puțin cu numele, copilă

deci sunt Dolores, o graficiană din Brighton și Jackie,
terapeut ocupațional din Highgate
au făcut parte din pesiaj șapte, respectiv trei ani și amândouă sunt femei independente care au vieți pline (și copii) în afara relației lor cu ea
nu se atașează, nu sunt nesățioase, geloase sau posesive și chiar se plac una pe cealaltă, așa că, este adevărat, uneori se complac într-un mic ménage à trois
ocazional
(Yazz ar fi oripilată dacă ar afla acest lucru)

Amma cea între două vârste este uneori nostalgică atunci când se gândește la anii tinereții, își amintește singura dată când ea și Dominique au mers într-un pelerinaj
la legendarul Gateways Club[13]
ascuns într-un subsol din Chelsea în ultimii săi cincizeci de ani de existență
era aproape gol, două femei de vârstă mijlocie cu tunsori și costume bărbătești stăteau la bar și arătau ca și cum ar fi ieșit din paginile romanului The Well of Loneliness[14]
ringul de dans era slab luminat și două femei foarte în vârstă și foarte mici de statură, una în costum negru, cealaltă într-o rochie în stilul anilor 1940, dansau obraz lângă obraz pe melodia lui Dusty Springfield „The Look of Love”

și nu era nici măcar un glob de discotecă strălucitor în mijlocul tavanului, care să se învârtească, presărând peste ele o pulbere de stele.

3

Amma își aruncă paharul de cafea în coșul de gunoi și
se îndreaptă direct spre teatru, trecând pe lângă zona de skateboarding din beton inscripționată cu graffiti
este prea devreme pentru ca tinerii să-și înceapă săriturile și răsucirile, care, în lipsa căștilor sau a genunchierelor, desfid moartea
tinerii, care sunt atât de neînfricați
cum este Yazz, care iese cu bicicleta fără să poarte cască
și iese ca o furtună din încăpere când Mami îi spune că purtarea căștii ar putea să însemne diferența dintre:
a) a se alege cu o durere de cap
b) a învăța din nou să vorbească

*

intră pe la intrarea actorilor, îl salută pe agentul de pază, Bob, care îi urează succes pentru diseară, își croiește drum pe coridoare, urcă pe scări și ajunge în cele din urmă pe scena imensă
privește spre pustietatea tăcută a sălii de teatru goale, în formă de evantai, inspirată de amfiteatrele grecești care se asigurau că toți spectatorii aveau o vizibilitate neîntreruptă a acțiunii de pe scenă
peste o mie de persoane îi vor ocupa locurile chiar în această seară
atât de mulți oameni s-au adunat pentru a-i vedea opera, este aproape incredibil

întreaga stagiune se joacă aproape cu casa închisă, înainte chiar să se fi publicat vreo recenzie

o asemenea cerere pentru ceva destul de diferit mai zic și eu!

*

Ultima Amazoană din Dahomey, scrisă și regizată de Amma Bonsu

în care în secolele al optsprezecelea și al nouăsprezecelea, femeile războinice îl serveau pe rege

femei care locuiau în incinta palatului și li se ofereau mâncare și sclave de sex feminin

care părăseau palatul precedate de o sclavă care suna dintr-un clopoțel, prevenindu-i pe bărbați să se uite în altă parte, pentru că altfel vor fi uciși

care au devenit paznicele palatului deoarece nu se putea avea încredere că bărbații nu-i vor tăia regelui capul sau că nu-l vor castra cu un cuțit în timp ce dormea

care erau antrenate, pentru a deveni mai rezistente, să se cațăre goale pe crengile de salcâm pline de spini

care erau trimise în pădurea periculoasă timp de nouă zile, pentru a supraviețui prin propriile mijloace

care erau buni țintași și puteau decapita și spinteca dușmanii cu ușurință

care au luptat cu poporul vecin, yoruba, și cu francezii care au venit să îi colonizeze

care au ajuns la o armată de șase mii de femei, toate căsătorite formal cu regele

cărora le erau interzise alte relații sexuale și orice copil de sex bărbătesc pe care l-ar fi născut era ucis de îndată

când Amma auzise pentru prima oară acest lucru, trăsese concluzia că trebuie să se fi satisfăcut între ele, pentru că nu așa se întâmpla atunci când sexele erau segregate?

și astfel îi venise ideea pentru piesa ei

ultima amazoană este Nawi, care intră pe scenă ca o mireasă adolescentă, vulnerabilă, care îi este prezentată regelui; neputând să-i facă un copil, este alungată din dormitorul său și obligată să se alăture trupei de combatante feminine, unde supraviețuiește inițierii pline de primejdii și înaintează în rang datorită forței sale fizice și strategiilor de luptă abile, devenind un general legendar al amazoanelor care i-a uluit pe observatorii străini prin ferocitatea sa neînfricată

Amma arată loialitatea lui Nawi față de numeroasele ei iubite mult timp după ce se satură de ele, asigurându-se că regele le atribuie îndatoriri casnice ușoare, în loc să le izgonească din incinta palatului, condamnându-le la o viață plină de lipsuri

la finalul piesei, singură și bătrână, Nawi ia din nou legătura cu fostele iubite, care își fac apariția și dispar de pe scenă rând pe rând, ca niște spectre, datorită holo-
gramelor

ea retrăiește războaiele în care și-a făcut un renume, inclusiv pe cele provocate de rege pentru a oferi captivi pentru comerțul cu sclavi, care fusese abolit în Americi, cu corăbii cu sclavi scoase în afara legii care spărgeau blocadele pentru a face afaceri cu el

este mândră de realizările ei

proiecțiile video arată bătăliile ei în desfășurare, armatele furtunoase ale amazoanelor în plin atac, care își flutură muschetele și macetele

urlând și revărsându-se spre spectatori

cutremurător, înfricoșător

în încheiere

iată moartea lui Nawi
luminile se sting încet
până când în sală se face complet întuneric

Amma își dorește ca Dominique să fi putut lua avionul pentru a vedea piesa a cărei primă cititoare fusese, cu zece ani în urmă, când o scrisese Amma

o piesă care durase atât de mult pentru a fi pusă în scenă deoarece fiecare companie căreia i-o trimisese i-o refuzase, considerând-o nepotrivită pentru ea

și nu suporta ideea că reînviase Bush Women Theatre doar pentru a o pune în scenă

când Dominique plecase, ea rămăsese singură să conducă vasul de luptă

ceea ce și făcuse câțiva ani, simțindu-se abandonată, fără să găsească niciodată pe cineva să o înlocuiască pe Dominique, care oferise soluții practice la ideile creative ale Ammei

în cele din urmă desființase compania
și începuse să lucreze în regim freelance

Shirley

cea mai veche prietenă a ei va fi aici în această seară, participase la fiecare spectacol al Ammei încă din adolescență și fusese o constantă în viața ei încă de când se cunoscuseră la gimnaziu, când aveau unsprezece ani, iar Shirley, singura altă fată de culoare din școală, se dusese glonț spre ea la locul de joacă atunci când Amma stătea singură, într-o pauză de prânz, în mijlocul agitației fetelor în uniforme verzi care țipau asurzitor, strigau și se distrau sărind coarda, jucând șotron și de-a prinselea

și iat-o pe Shirley stând în fața ei

Shirley, cu părul perfect întins, cu fața atât de strălucitoare (de la vaselină, descoperise Amma mai târziu), cu un nod perfect la cravata școlară, cu șosete albe trase până la genunchi

atât de liniștită, atât de curățică, atât de drăguță

spre deosebire de părul în dezordine al Ammei, mai ales pentru că nu se putea abține să nu-și despletească cele două codițe pe care Mami i le împletea în fiecare dimineață

sau să împiedice șosetele să nu-i alunece până la glezne, pentru că nu se putea abține să nu-și frece un picior de celălalt

iar jerseul ei de școală era cu trei numere mai mare, pentru că Mami îl făcuse astfel ca să-l poată purta timp de trei ani

bună, spusese ea, numele meu este Shirley, vrei să fiu prietena ta?

Amma încuviințase din cap, Shirley o luase de mână și o condusese la grupul pe care tocmai îl părăsise și care juca elasticul

au fost inseparabile după aceea, Shirley era atentă la ore și se putea baza pe ea să o ajute la temele pentru acasă

Shirley o asculta ore în șir pe Amma vorbindu-i despre pasiunile pe care le făcea pentru băieți, iar mai târziu, după o perioadă de tranziție bisexuală (cu scurte înamorări de frații lui Shirley, Errol și Tony), pentru fete

Shirley nu avusese niciodată vreun cuvânt rău de spus despre sexualitatea ei, îi asigura spatele când chiulea de la școală și asculta cu nesaț relatările ei despre teatrul de tineret – fumatul, săruturile, băutul, interpretarea rolurilor – în această ordine, chiar și

atunci când drumurile lor s-au despărțit după absolvire, Shirley în învățământ, Amma în teatru, și-au păstrat prietenia

ba chiar și atunci când prietenii din domeniul artei ai Ammei au spus că Shirley era persoana cea mai plictisitoare de pe fața pământului și chiar trebuia să o invite? Amma ținuse partea banalității lui Shirley

este un om bun, protestase ea

Shirley avea grijă de Yazz ori de câte ori era rugată (și Amma avusese grijă de fetele lui Shirley o dată sau poate de două ori?)

Shirley nu se plângea niciodată când Amma avea nevoie de un împrumut pentru a-și achita datoriile, pe care uneori le anula, considerându-le cadouri de ziua ei de naștere

simțise multă vreme că era o relație unilaterală, până când Amma se gândise că ea făcea viața sigură și previzibilă a lui Shirley mai interesantă și mai efervescentă

și asta a fost tot ce i-a dat înapoi

mai erau, apoi, membrii grupului sau găștii ei, cum o corectează Yazz, nimeni nu spune un grup de prieteni, Mami, e așa gen preistoric!

îi este dor de oamenii care erau înainte, când toți se descopereau pe ei înșiși fără să aibă habar cât de mult s-ar fi putut schimba în anii următori

cei din grup au venit la premierele ei, erau la un telefon distanță (telefon fix, desigur – oare cum funcționa chestia asta pe vremuri?), pentru o seară ad-hoc în oraș

erau acolo pentru a împărtăși și a stârni drame

Mabel era o fotografă independentă care a ales să fie hetero după împlinirea vârstei de treizeci de ani, și-a

abandonat toate prietenele lesbiene ca parte a reinventării de sine, ca, probabil, prima femeie casnică de culoare din Shires care purta haine Barbour și făcea echitație

pentru că avea pielea atât de închisă la culoare, Olivine a ajuns de la a fi imposibil de distribuit într-un rol în Marea Britanie, până la a fi distribuită într-un serial polițist de succes de la Hollywood și la a duce viața unei vedete, cu casă cu vedere spre ocean și articole pe mai multe pagini în revistele ilustrate

Katrina era o asistentă care se întorsese la Aberdeen, unde îi era locul, spunea ea, a devenit o anglofilă convertită, s-a căsătorit cu Kirsty, medic, și refuză să vină la Londra

*

va fi și Lakshmi aici în această seară, o saxofonistă care compusese muzică pentru piesele lor înainte de a ajunge la concluzia că nimic nu era mai rău decât niște versuri și o melodie, și decisese să aducă nișa în avangardă și să cânte ceva ce Amma considera, în sinea ei, că era o muzică bing-bang-bong, de obicei vedeta festivalurilor ciudate, de pe câmpuri îndepărtate, cu un public alcătuit mai mult din vaci decât din spectatori

Lakshmi a intrat, de asemenea, în ipostaza neverosimilă de guru pentru studenții creduli de la colegiul de muzică pe care îi îndruma

care se strâng în jurul șemineului locuinței ei sociale, sorbind cidru ieftin din cești de ceai

în timp ce ea stă cu picioarele încrucișate pe canapea, în robe largi, cu păru-i lung brăzdat cu argintiu

dezaprobând progresiile de acorduri în favoarea improvizației microtonale și a structurilor și efectelor politempice, poliritmice și multifonice

declarând că, băieți și fete, compoziția a murit

pentru mine nu mai contează decât improvizațiile con-
temporane

chiar dacă Lakshmi se apropie de șaizeci de ani, iubitul sau iubita pe care și le alege, bărbat sau femeie, se situează în intervalul de vârstă 25–35 de ani, la limita superioară a căruia relația ia sfârșit

când Amma o ia la întrebări, vine cu un alt motiv decât acela că nu mai sunt chiar atât de atrăgători, nu mai sunt chiar niște noutăți și nu mai au pielea chiar atât de întinsă

*

mai era și Georgie, singura care nu supraviețuise până în anii nouăzeci

un ajutor de instalator din Țara Galilor, abandonată de familia ei, membri ai Martorilor lui Iehova, pentru că era gay

devenise copilul orfan rămas de izbeliște pe care îl luaseră cu toții sub aripa lor

singura femeie din echipa de instalatori a primăriei, trebuia să suporte în permanență aluzii din partea colegilor ei de gen masculin, precum și glumele lor despre localizarea orificiilor pentru șuruburi, pompe pentru desfundarea țevilor, nipluri[15] și flotoare[16]

precum și comentarii despre ce le-ar plăcea să facă cu fundul ei când fixa ceva sub o chiuvetă sau arunca o privire jos, la o scurgere

Georgie

bea doi litri de coca-cola pe zi, iar noaptea o amesteca cu băuturi tari și droguri

a fost cea mai puțin norocoasă din grupul lor în seducerea femeilor și, din păcate, a crezut prostește că va rămâne singură pentru totdeauna

multe seri în oraș s-au sfârșit în lacrimi, Georgie spunând că era prea slută pentru a atrage pe cineva, ceea ce nu era adevărat, toate o linișteau la nesfârșit asigurând-o că era foarte atrăgătoare, deși Amma o vedea mai mult ca un Artful Dodger[17] decât ca un Oliver Twist

ceea ce în lumea lesbiană nu era chiar atât de rău

*

Amma nu poate uita când a văzut-o pentru ultima dată, stăteau amândouă pe bordura din afara pubului The Bell, pe când chefliii moțăiau de la atâta băutură, iar Amma îi vârâse cu forța lui Georgie un deget pe gât ca să o facă să verse pastilele pe care le înghițise la toaletă

pentru prima oară în relația lor de prietenie, Amma și-a arătat frustrarea față de prietena ei pentru că era un caz atât de disperat, pentru că era atât de nesigură pe ea, pentru că nu reușea să facă față vârstei adulte, pentru că era beată mai tot timpul, este timpul să te maturizezi, Georgie, este timpul să te maturizezi dracului odată!

o săptămână mai târziu, se aruncase de la balconul ultimului etaj al Pepys Estate[18] din Deptford, unde locuia

până în ziua de azi, Amma se întreabă cum murise Georgie

căzuse (accident), plonjase (se împiedicase), se aruncase (sinucidere) sau fusese împinsă (puțin probabil)

încă se simte vinovată, încă se întreabă dacă a fost vina ei

Sylvester își face întotdeauna apariția la premiere, de nu ar fi decât pentru băutura gratuită de la petrecerea de după

chiar dacă în urmă cu câteva zile o acuzase că îl trădase, când o încolțise după ce ieșise din stația de metrou Brixton, în drumul ei spre casă după repetiție

și o convinsese să bea împreună ceva la Ritzy, unde se așezaseră la barul de la etaj, înconjurați de afișele filmelor independente la care se duceau împreună încă de când se cunoscuseră, ca studenți la școala de actorie

filme ca Pink Flamingos („Flamingo roz"), în care juca celebra travestită Divine, Born in Flames („Născut în flăcări"), Daughters of the Dust („Fiicele prafului"), Farewell My Concubine („Adio, concubina mea"), A Place of Rage („Un loc de furie") al lui Pratibha Parmar și Handsworth Songs („Cântece Handsworth") al Black Audio Film Collective

filme care îi inspiraseră propria estetică în calitate de regizoare de teatru

cu toate că nu-și recunoscuse niciodată gusturile la fel de primitive față de Sylvester, care era mult prea purist politic pentru a le înțelege

de exemplu, dependența ei față de Dinastia și Dallas, seria originală și reluările lor recente

sau America's Top Model, Millionaire Matchmaker, Big Brother și toate celelalte...

Amma se uită prin bar la celelalte „alternative" care se mutaseră în Brixton, când acesta era tulburat de infracțiuni, dar accesibil

oamenii aceștia fuseseră oamenii ei, trecuseră prin două revolte împreună și erau mândri de cercurile lor sociale multirasiale și de liniile lor genealogice, așa cum era și Sylvester, care venise aici într-un pelerinaj pentru a vizita centrul comunității gay, care apărea și dispărea, și îl cunoscuse pe bărbatul care-i devenise partener de viață, Curwen, sosit recent din St Lucia

alcătuiau un cuplu atât de frapant

Sylvester, sau Sylvie, blond și drăguț pe atunci, purtase rochii cam în toată perioada anilor optzeci, cu părul lung lăsat să-i curgă liber pe spate

încercase să conteste așteptările societății în materie de gen cu mult înaintea tendinței actuale, apoi începuse să se plângă: eu am fost cel dintâi

Curwen, pistruiat și cu păr șaten-deschis, putea să poarte un turban, kilt, lederhosen și machiaj complet

când avea el chef

să conteste așteptările altor persoane

spunea el

acum Sylvester este grizonant, chelește, și-a lăsat barbă și nu poartă niciodată altceva decât o salopetă chinezească jerpelită

despre care susține că este un original de pe eBay

pe când Curwen poartă o jachetă impermeabilă retro și salopetă din denim

doi tineri s-au așezat la masa din fața lor, stânjeniți și distonanți cu tunsorile lor de birou, obrajii netezi, costumele bine călcate și pantofii lustruiți

Amma și Sylvester au făcut schimb de priviri, detestau intrușii care le colonizau cartierul și patronau restaurantele și barurile la modă care înlocuiau acum o porțiune din piața interioară cunoscută anterior pentru tarabele la care se vindeau pești papagal, igname, fructe ackee, ardei Scotch

bonnet, materiale textile africane, țesături, oale de gătit olandeze, melci de pământ giganți din Nigeria și ouă verzi murate din China

aceste piețe de lux aveau angajați și agenți de pază pentru a ține localnicii la distanță

pentru că, deși clientelei lor îi plăcea să frecventeze zona codurilor poștale SW2 sau SW9[19]

aceasta nu putea ascunde faptul că SW1 și SW3 erau înscrise în ADN-ul lor

Sylvester era foarte activ în campania Keep Brixton Real[20]

nu-și pierduse deloc patosul revoluționar

ceea ce nu era neapărat un lucru bun

Amma își sorbea cea de-a șaptea cafea a zilei, aceasta fiind însă amestecată cu lichior Drambuie, pe când Sylvester bea bere din sticlă, după el singurul mod în care ar trebui un revolutionar să-si bea berea

conducea în continuare compania lui de teatru socialist, The 97%, care făcea turnee pentru a-și rotunji veniturile și pentru a ajunge în „comunitățile greu accesibile", ceea ce ar fi trebuit și ea să continue să facă

Amma, ar trebui să-ți joci piesele în centre comunitare și biblioteci, nu pentru ticăloșii din clasa de mijloc de la Național

a răspuns că ultima dată când organizase un spectacol la o bibliotecă, publicul fusese alcătuit în principal din persoane fără adăpost care în cel mai bun caz dormeau, iar în cel mai rău, sforăiau

asta se întâmplase în urmă cu vreo cincisprezece ani, jurase că nu va mai face niciodată așa ceva

incluziunea socială este mai importantă decât succesul, sau ar trebui să-l numim bol-ces?[21] a răspuns Sylvester, iar Amma nu l-a putut convinge că

avea dreptate să treacă la ceva mai important, în timp ce el continua să dea pe gât berile plătite de ea (păi trebuie să câștigi o groază de bani, acum că ai dat lovitura)

ea susținuse că era dreptul ei să facă regie la Național și că era sarcina teatrului să se asigure că atrăgea și altfel de public, dincolo de excursioniștii de o zi din clasa de mijloc din comitatele din jurul Londrei, amintindu-i că asta îi includea și pe părinții lui, un bancher pensionar și o casnică din Berkshire care se stabiliseră la Londra pentru cultura ei, părinți care îl susținuseră chiar și atunci când, adolescent fiind, recunoscuse că era homosexual

odată lăsase să-i scape, la beție, că primea de la părinți o indemnizație lunară

(ea era însă mult prea drăguță ca să-i amintească vreodată de acest lucru)

ideea este, a spus ea, că, deși ne ciondănim pe marginea lui „toate bune și frumoase", trebuie să aducem și noi o schimbare în curentul dominant, toți plătim taxe care finanțează aceste teatre, nu?

Sylvester a adoptat expresia încrezută a unui evazionist fiscal

cel puțin eu așa fac acum, a spus ea, și ar trebui s-o faci și tu

el s-a lăsat pe spate, cu ochii apoși din cauza berii, învinuind-o pe tăcute, cunoștea ea privirea aceea, băutura avea să scoată la suprafață o răutate altfel inexistentă la bunul ei prieten

recunoaște, Ams, ai renunțat la principii din cauza ambiției, iar acum ești o instituție cu I mare, a spus el, ești o dezertoare

ea s-a ridicat, și-a luat geanta din petice cu imprimeu african și a părăsit incinta

după câțiva pași pe strada principală, a privit înapoi și l-a văzut sprijinindu-se de peretele lui Ritzy, învârtind o țigară

încă mai învârtea țigări

tu rămâi acolo unde ești, Sylvie.

4

Amma a mers în întuneric spre casă, încă recunoscătoare că devenise proprietar de locuință atât de târziu în viața ei, într-o perioadă în care rămăsese practic fără adăpost

mai întâi murise Jack Staniforth, iar fiul său Jonathan, pe care de ani de zile îl ardea buza din cauza deciziei scandaloase a tatălui său de a nu investi bani în proiectul revitalizării stației King's Cross, prin care într-o bună zi ar fi circulat trenuri directe între Londra și Paris

le-a dat cetățenilor din Freedomia un preaviz de trei luni

distrusă, Amma trebuise totuși să admită că avusese parte de o perioadă extraordinar de bună, întrucât nu plătise niciodată nicio para chioară pe chirie în ceea ce devenise unul dintre cele mai scumpe orașe de pe planetă

a plâns când a părăsit fostul birou de dactilografiere, atât de mare încât puteai să faci jogging în el și cu ferestre cu vedere spre trenurile care intrau în stație din nordul Angliei

nu-și putea permite închirierea unui spațiu comercial și nu era eligibilă pentru locuințele subvenționate

Amma dormise pe la cunoștințe până i se oferise camera vacantă a altcuiva

parcursese un cerc complet

apoi murise Mami, devorată din interior de boala nemiloasă, vorace, carnivoră care începuse de la un singur organ înainte de a trece la distrugerea celorlalte

Amma văzuse lucrul acesta ca pe un simptom și un simbol al opresiunii mamei sale

Mami nu se regăsise niciodată pe ea însăși, le spusese ea prietenilor, își acceptase poziția subordonată în căsătorie și putrezise din interior

abia dacă își putuse privi tatăl la înmormântare

nu după mult timp, murise și el în somn, din cauza unui stop cardiac; Amma credea că își dorise să moară pentru că nu mai putuse trăi fără mama ei, care îl susținuse încă din primele lui zile petrecute în Anglia

rămăsese surprinsă de intensitatea suferinței ei

apoi regretase că nu-i spusese niciodată că îl iubește, era tatăl ei, un om bun, firește că îl iubea, știa că acum el nu mai era, fusese un patriarh, dar Mami avusese dreptate când remarcase: el aparține perioadei și culturii sale, Amma

tatăl meu fusese distrus pentru că trebuise să fugă din Ghana pe neașteptate, îl elogiase ea la înmormântarea la care participau tovarășii lui socialiști în etate

trebuie să fi fost atât de traumatizant să-și piardă casa, familia, prietenii, cultura, limba maternă, ca să vină într-o țară care nu-l dorea

în momentul în care a avut copii, a vrut să fim educați în Anglia și asta a fost tot

tatăl meu credea în țelul mai înalt al politicii de stânga și lucrase activ pentru a face din lume un loc mai bun

nu le spusese că își desconsiderase tatăl și că nutrise perspectiva aceea îngustă, prezumțioasă în privința lui din copilărie și până la moartea sa, când, de fapt, el nu făcuse nimic rău, cu excepția faptului că nu se ridicase la nivelul așteptărilor ei feministe

fusese o răzgâiată egoistă și proastă, iar acum era prea târziu

el îi spunea ei că o iubește în fiecare an, de ziua de naștere, când Mami încă trăia, când semna felicitarea pe care aceasta i-o cumpărase și pe care i-o trimitea în numele lui

fraților ei mai mari și cu mai mult succes în viață îi oferiseră, amabili, suprafața cea mai mare din casa familiei din Peckham

care însemnase un avans substanțial pentru a-și cumpăra o căsuță terasată, cu o grădină împrejmuită cu cimișir, în Railton Road, Brixton

un loc pe care să-l numească acasă.

5

Yazz

se născuse cu nouăsprezece ani în urmă în bazinul de naștere din sufrageria luminată

cu lumânări a Ammei

înconjurată de miros de tămâie, în sunetul valurilor mării, cu o doică și o moașă, Shirley și Roland –

minunatul ei prieten care acceptase să fie tatăl copilului atunci când moartea părinților îi declanșase Ammei o stare contemplativă mistuitoare și fără precedent

din fericire pentru ea, Roland, de cinci ani partenerul lui Kenny, se gândea și el să devină părinte

o lua pe Yazz la el o dată la două weekenduri, după cum conveniseră, lucru pe care Amma îl regretase când observase că îi era dor de bebeluș în loc să se simtă extraordinar de liberă de vineri după-amiaza până duminică seara

Yazz era miracolul pe care nu crezuse niciodată că și-l va dori, iar a avea un copil o împlinea cu adevărat, lucru pe care îl mărturisea rareori pentru că părea cumva mai anti-feminist

Yazz avea să fie experimentul ei contracultural

o alăpta oriunde se întâmpla să se afle și nu-i păsa cine se simțea ofensat de nevoia unei mame de a-și hrăni copilul

o lua peste tot, legată la spatele ei sau în față, într-un marsupiu, o așeza într-un colț al sălilor de repetiție sau pe masă, la reuniuni

o lua cu ea în turneu, în trenuri și avioane, într-un landou care semăna mai mult cu o geantă tip „carry all”[22], o dată aproape trimițând-o prin scanerul de securitate al aeroportului, implorând apoi personalul să nu o aresteze din această cauză

înființase șapte posturi de nașe și două de nași

pentru a se asigura că va avea o rezervă de babysitteri atunci când copilul nu va mai fi atât de docil și de portabil

lui Yazz i se permitea să poarte tot ce îi plăcea, atât timp cât nu se punea în pericol pe ea însăși sau propria sănătate

voia ca ea să-și exprime propria personalitate înainte ca „ei” să încerce să strivească spiritul liber al copilului prin înregimentarea opresivă în sistemul de educație

are o fotografie cu fiica ei mergând pe stradă cu o platoșă din plastic a armatei romane peste un tutu

portocaliu, aripi albe de zână, o pereche de pantaloni scurți galbeni peste colanții cu dungi roșii și albe, o încălțăminte diferită pe fiecare picior (o sanda și o cizmă de cauciuc), buzele, obrajii și fruntea mâzgălite cu ruj (o fază prin care trecea în perioada aceea) și părul legat în diverse mănunchiuri, cu păpuși miniaturale atârnând la capete

Amma ignorase privirile compătimitoare sau critice ale trecătorilor și ale mamelor cu minte obtuză de la locul de joacă sau de la grădiniță

Yazz nu fusese niciodată redusă la tăcere pentru că spunea ce gândea, deși i se interzisese să înjure pentru că trebuia să-și dezvolte vocabularul

(Yazz, spune că Marissa ți se pare dezagreabilă sau antipatică în loc să o descrii ca pe un fund puturos cu o față de rahat)

și cu toate că nu obținea întotdeauna ce voia, dacă aducea argumente suficient de solide, atunci avea o șansă

Amma și-a dorit ca fiica ei să fie liberă, feministă și puternică

mai târziu, a dus-o la cursuri de dezvoltare personală pentru copii ca să capete încrederea și elocvența necesare pentru a reuși în orice împrejurare

mare greșeală

Mami, îi spusese Yazz la paisprezece ani, când trăgea sforile să meargă la Festivalul de muzică de la Reading cu prietenii ei, ar fi în detrimentul dezvoltării mele juvenile dacă mi-ai restricționa activitățile în această etapă esențială a călătoriei mele în direcția devenirii unei minți independente și a adultului pe deplin dezvoltat care te aștepți să fiu, adică tu chiar vrei să mă revolt împotriva regulilor tale demodate fugind departe de siguranța casei, ca să trăiesc pe

străzi și să trebuiască să recurg la prostituție pentru a supraviețui, după care să urmeze dependența de droguri, infracțiuni, anorexie și relații abuzive cu exploatatori ticăloși de două ori mai vârstnici decât mine, înainte de moartea mea prematură într-o casă de drogați?

Amma s-a frământat tot weekendul în care fetița ei a fost plecată

bărbații adulți puseseră ochii pe fiica ei încă înainte de pubertate

sunt mult mai mulți pedofili pe afară decât își dau oamenii seama

un an mai târziu, Yazz o numea o feminazi când era pe cale să plece la o petrecere, iar Amma îndrăznea să-i sugereze să-și coboare fusta, să-și scurteze tocurile și să-și mai ridice decolteul bluzei, astfel încât să-i fie acoperită măcar 30% din masa corporală, spre deosebire de cei 20% din prezent după o apreciere decentă

ca să nu mai vorbim despre IUBITUL, zărit în trecere atunci când o aducea acasă cu mașina

în momentul în care Yazz intra pe ușă, Amma aștepta pe hol să-i pună genul de întrebări inofensive pe care le-ar pune orice părinte

cine este el și cu ce se ocupă? sperând ca Yazz să-i spună că băiatul era la colegiu, adică, pe atunci, un elev relativ inofensiv

Yazz i-a răspuns cu o insolență seacă: Mami, este un psihopat de treizeci de ani care răpește femeile vulnerabile și le încuie într-o pivniță săptămâni în șir, timp în care își face mendrele cu ele, înainte de a le ciopârți în bucăți și a le vârî în congelator pentru tocanele din sezonul rece

înainte de a urca dansând la etaj în camera ei, lăsând în urmă un iz de „iarbă”

iar copilul pe care îl crescuse pentru a fi o feministă, nu se mai denumea în felul acesta pe sine în ultima vreme

feminismul este ca și când ai urma turma, îi spusese Yazz, ca să fiu sinceră, chiar și să fii femeie este demodat zilele astea, la uni[23] a fost invitată o activistă non-binară[24], Morgan Malenga este numele ei, care mi-a deschis ochii, cred că vom fi cu toții non-binari în viitor, nici bărbat, nici femeie, care sunt oricum interpretări sexuate, ceea ce înseamnă că politica ta feministă, Mami, va deveni redundantă și, apropo de asta, eu sunt umanitaristă, care se situează pe un plan mult superior feminismului

ai măcar idee ce înseamnă asta?

acum, când este plecată la universitate, Ammei îi este dor de fiica ei

nu și de șarpele dușmănos care i se strecoară pe limbă pentru a-și răni mama, pentru că în lumea lui Yazz numai tinerii au sentimente

dar îi lipsește acea Yazz care mișună prin casă

care intră grăbită, de parcă un uragan tocmai ar fi aruncat-o în cameră – unde mi-e geanta/telefonul/abonamentul de autobuz/cărțile/biletul/capul?

zgomotul de fond familiar când este acasă, clicul ușii de la baie când este ea înăuntru, chiar dacă nu sunt decât ele două în casă, un obicei care a debutat la pubertate și pe care Amma îl găsește jignitor

cele fix zece scrâșnete ale râșniței de piper peste supa de roșii sau de ciuperci (la conservă!), pe care le preferă supelor minunate pregătite de Amma acasă

murmurul muzicii și al sporovăielii de la radio care se aud din dormitorul ei dimineața

silueta fiicei ei ghemuită pe canapea sub o pilotă în camera de zi sâmbăta, uitându-se la TV până când este gata să iasă în oraș la miezul nopții

Amma nu poate decât să-și amintească faptul că și ea obișnuia să iasă târziu și să se întoarcă acasă cu primul autobuz de dimineață

casa respiră diferit atunci când Yazz nu este acolo

așteptând ca ea să se întoarcă și să facă un pic de zgomot și de dezordine

speră că după universitate se va întoarce acasă

în prezent cei mai mulți dintre ei se întorc, nu-i așa?

nu-și pot permite să procedeze altfel

Yazz poate rămâne acasă pentru totdeauna

serios vorbind.

---

[2] Curent al arhitecturii moderne apărut în Marea Britanie în 1954, derivat din stilul arhitecturii lui Le Corbusier. Aparținând funcționa-
lismului, susține eliminarea oricăror artificii în favoarea materialelor nude (n. tr.).

[3] Organizația de Eliberare a Palestinei (n. red.).

[4] Lucrare de referință editată de Barbara Smith, feministă și socialistă lesbiană americană (n. red.).

[5] Audre Lorde (1934–1992), prolifică scriitoare de cărți de poezie și non-ficțiune, eseuri și articole, renumită ca activist pentru drepturile civile, în special ale femeilor de culoare (n. red.).

[6] Lena Horne (1917–2010), cântăreață americană, actriță și activistă pentru drepturile civile. De-a lungul întregii sale cariere a luptat împotriva rasismului din industria de divertisment (n. red.).

[7] Dorothy Dandridge (1922–1965), prima afro-americană nominalizată la Premiul Oscar pentru cea mai bună actriță pentru rolul din filmul *Carmen Jones* (n. red.).

[8] Muzică de dans de origine vest-africană, care combină ritmuri africane sincopate cu elemente de jazz (n. red.).

[9] Jim Reeves (1923–1964), cântăreț și compozitor american de muzică country (n. red.).

[10] Charley Pride (n. 1938), cântăreț afro-american de muzică country, chitarist, fost jucător profesionist de baseball (n. red.).

[11] Ziar britanic de extremă stângă (n. red.).

[12] Tensiune premenstruală (n. tr.).

[13] Club de noapte lesbian din Chelsea, Londra, deschis între anii 1931 și 1985 (n. red.).

[14] Lucrare semnată de Radclyffe Hall (1880–1943), primul roman lesbian publicat în Statele Unite în anul 1928 (n. red.).

[15] În orig. *nipples*, tradus și prin „sfârcuri" (n. tr.).

[16] În orig. *ballcocks*: balls –„testicule" + *cocks* – „penisuri" (n. tr.).

[17] Jack Dawkins, mai cunoscut sub numele de Artful Dodger, personaj din romanul lui Charles Dickens, *Oliver Twist* (n. tr.).

[18] Zonă de locuințe sociale din Deptford, din cartierul londonez Lewisham (n. red.).

[19] SW – South Western, grup de districte de cod poștal care acoperă o rază largă din sud-vestul Londrei, Anglia până la Mortlake, Streatham și Raynes Park (n. tr.).

[20] „Păstrați Brixton-ul Autentic" (n. tr.).

[21] „Bol" de la bolnav (n. tr.).

[22] Geantă de dimensiuni mari, cu mânere (n. red.).

[23] Universitate (n. tr.).

[24] Non-binaritatea este un spectru de identități de gen care nu sunt exclusiv masculine sau feminine, identități care sunt în afara binarului de gen (n. tr.).

YAZZ

1

Yazz

stă pe locul ales de Mami, la mijlocul rândului, unul dintre cele mai bune din sală, deși ar fi preferat să stea ascunsă prin spate în eventualitatea în care piesa ar fi fost un nou fiasco

și-a legat la spate părul afro uimitor de rebel, energic, rezistent și voluminos pentru că oamenii care stau pe locurile din spatele ei se plâng că nu pot vedea scena

când compatrioții ei afro îi acuză pe oameni de rasism sau de microagresiuni exact din același motiv, Yazz îi întreabă cum s-ar simți ei dacă un tufiș ornamental în dezordine le-ar bloca vederea scenei la un concert?

o încadrează Waris și Courtney, două membre din gașca ei de la uni – Placidoimperturbabilele, studente conștincioase, asemenea ei, pentru că toate sunt hotărâte să obțină calificative bune deoarece în absența lor ele sunt

de umplutură

oricum sunt toți de umplutură, cad ele de acord

când vor absolvi uni, vor avea o datorie uriașă și o concurență nebună pentru locurile de muncă, iar chiriile exorbitante înseamnă că generația ei va trebui să se mute din nou acasă, pentru totdeauna, ceea ce va însemna că încă și mai mulți dintre ei vor privi viitorul cu disperare și ce să mai spunem de planetă, care este pe punctul să se ducă naibii cu tot cu Marea Britanie care urmează să se desprindă în curând de Europa, care a luat-o și ea razna pe panta reacționară și face să revină la modă fascismul și este o nebunie că miliardarul ăla dezgustător, bronzat în permanență, a stabilit un nou minim intelectual și moral ca președinte al Americii, și practic toate astea înseamnă că generația mai în vârstă a STRICAT TOTUL, iar generația ei este condamnaaaaată

cu excepția cazului în care vor smulge controlul intelectual de la babacii lor

cât mai curând posibil

Yazz citește pentru cursul de Literatură Engleză și intenționează să fie o jurnalistă cu un editorial propriu controversat într-un ziar internațional, pentru că are multe de spus și a sosit momentul ca întreaga lume să audă ce are de spus

Waris din Wolverhampton, așezată la dreapta ei, citește pentru cursul de Politică și dorește să devină membru în Parlament pentru a re-pre-zen-ta și mai întâi va merge pe calea activismului comunitar, à la Barack „Remarcabil Model de Urmat" Obama

Barack, Întoarce-Te!

Courtney din Suffolk, așezată la stânga ei, citește pentru Studii Americane pentru că îi plac la nebunie bărbații afro-americani și și-a ales cursul datorită opțiunii de a studia în State în anul trei, în care speră să facă rost de un soț

în teatru predomină obișnuitele persoane cărunte (media de vârstă: o sută de ani)

prietenele lui Mami și fanii înrăiți sunt presărați cam pe peste tot, și ele ar trebui să fie cărunte, dar probabil că își rad părul, și-l vopsesc sau îl țin ascuns sub turbane

se uită spre Sylvester, trântit pe scaunul lui, șleampăt ca naiba în salopeta lui albastră, zdrențăroasă, gen „China comunistă", cu barba care îl face să aducă mai mult a fermier Amish decât a hipster urban

ești mult prea bătrân pentru asta, Sylvie

ține brațele încrucișate și privește încruntat, de parcă ar vrea neapărat să nu îi placă piesa înainte chiar ca aceasta să fi început, când observă că ea îl privește sugestiv, afișează un chip zâmbitor și îi face cu mâna, probabil jenat că i-a citit gândurile

îi face și ea cu mâna, afișând din nou chipul mă-
bucur-
să-te-văd

este unul dintre nașii ei, dar a fost retrogradat pe Lista C atunci când i-a trimis trei ani la rând aceeași felicitare de ziua ei de naștere – una ieftină, din material reciclat, făcută în scopuri caritabile, dacă tot veni vorba, cât despre cadourile de ziua ei, încetase să i le mai ofere când împlinise șaisprezece ani, ca și când nu ar mai fi avut nevoie de sprijin financiar odată ce putea să facă sex în mod legal

nașii de pe Lista A aruncă cu banii, mulți bani, în fiecare an de ziua ei de naștere, aceștia sunt cei mai buni deoarece doresc cu adevărat să țină pasul cu ea, ca o legătură cu generația mai tânără

vreo două nașe au dispărut definitiv fiindcă s-au certat cu Mami pentru vreo melodramă fără rost

Mami spune că Sylvester ar trebui să înceteze să mai facă observații răuvoitoare despre succesul altor persoane (al ei), iar din moment ce nu vrea să fie în pas cu vremurile, a fost lăsat în urmă

adică așa cum te simțeai și tu nu cu mult timp în urmă, Mami?

de când a prins contractul cu Naționalul, a devenit foarte încrezută în privința colegilor de teatru care se luptă cu dificultățile, de parcă numai ea ar fi descoperit secretul succesului

de parcă nu și-ar fi petrecut mult prea mulți ani din viață urmărind tâmpenii la TV, așteptând să sune telefonul

asta este problema atunci când ai o fată care are o vedere cu raze X

poate să vadă prin vrăjelile părinților

Unchiul Curwen nu este alături de Sylvester în seara asta, deoarece este de părere că politica este mult mai dramatică decât oricare piesă care se joacă pe scena unui teatru: „Brexit & Trumpquake! – iată comedia erorilor a vremurilor noastre" fiind ultima dintre mantrele sale

în calitate de consilier laburist în Lambeth, la întâlniri face de obicei pe pompierul, stingând altercațiile, sau, cum îl contrazice Sylvester, instigându-le, pentru că îi place să tragă covorul vanității politice de sub picioarele lui Curwen

cine are nevoie de dușmani, atunci când partenerul de viață te subminează în mod constant?

Curwen folosește expresii vechi, precum „bravos" și îi place să rămână ancorat în realitate frecventând pubul cel mai afumat din Brixton, în care își fac veacul bătrâneii, care încă mai suspină după Maggie Thatcher și Greva minerilor, unul dintre puținele

puburi care nu au fost transformate în wine bar, bar-restaurant sau bar de șampanie, cum se lamentează Mami

ca și cum nu s-ar fi implicat chiar ea în procesul de renovare a Brixton-ului, cu ani în urmă

ca și când nu ar frecventa chiar ea locuri fițoase cum este Ritzy

ca și cum nu ar fi dus-o chiar ea pe Yazz la unul din barurile cu șampanie pe care, chipurile, le disprețuiește, pentru a sărbători faptul că trecuse la nivelul „A" cu un an mai devreme

doar de data aceasta, îi șoptise Mami când intrau prin partea din piața interioară care este acum frecventată de genul de bancheri eleganți, care le-au privit pe când mergeau pe culoarul dintre baruri ca și cum s-ar fi uitat la niște băștinași la un safari cultural

și cine a fost zărită la Cereal Lovers Café din Stockwell de unul dintre colegii lui Yazz, nu cu mult timp în urmă?

o cafenea specializată în vânzarea a peste o sută de tipuri de cereale pentru micul dejun la prețuri exorbitante

o cafenea în care numai cei care și-au vândut cu adevărat sufletele în Iadul Hipsterilor s-ar fi putut gândi să se aventureze

o cafenea care i-a indignat atât de mult pe localnici, încât îi tot sparg geamurile

*

cât despre Tata

(poți să-mi spui Roland, nu, tu ești tatăl meu, Tată)

este așezat la câteva rânduri în fața ei și poartă unul din costumele sale Ozwald Boateng – albastru strălucitor la exterior, satin violet pe interior

capul îi strălucește datorită untului de cacao – primul lucru pe care-l face dimineața, ultimul înainte de culcare

stă cu spatele drept datorită sesiunilor lunare de Tehnică Alexander pentru combaterea a ceea ce el numește „sindromul cocoașei academice”

din când în când privește în jur la întâmplare pentru a vedea cine l-a mai recunoscut de la televizor

banii pe care-i cheltuiește Tata pe haine i-ar putea plăti taxele universitare un an întreg, chiar taxele pe care el spune că nu-și poate permite să le achite

e caracteristic lui, să acorde prioritate modei față de sacrificiul de sine cerut de o paternitate normală

caracteristic ei este să-i scormonească prin lucruri în căutarea bancnotelor de valoare mare pe care le lasă prin buzunarele jachetelor din dressing-ul din locuința (de patru etaje) din Clapham Common, cu podele din lemn alb, pereți galbeni și fotografii Cartier-Bresson[25] originale, pe care avusese norocul să le găsească la un talcioc din Wembley când era adolescent și le cumpărase cu o liră bucata

așa cum se laudă tuturor celor care îl vizitează pentru prima oară, atunci când trec pe lângă ele în holul de la intrare

este poate corect să spunem și că era, probabil, prea mică la treisprezece ani ca să deschidă cu inocență sertarul de sub patul lui și să nimerească peste o chestie care arăta ca o mască de gaz din piele, cu un penis tot din piele atașat la ea acolo unde ar fi trebuit să fie nasul, alături de bice, geluri, cătușe și alte obiecte inexplicabile

din păcate, odată văzute nu mai puteau fi niciodată uitate și a fost o lecție la o vârstă fragedă pentru ea faptul că nu cunoști niciodată cu adevărat pe cineva, până când nu i-ai scotocit prin sertare

și prin istoricul căutărilor din calculator

Tata

după New York Times și Sunday Times, autorul celei mai bine vândute trilogii: How We Lived Then („Cum am trăit în trecut", 2000), How We Live Now („Cum trăim în prezent", 2008) și How We Will Live in the Future („Cum vom trăi în viitor", 2014)

Dr. Roland Quartey, primul profesor din țară de Viață modernă de la Universitatea din Londra

serios? chiar toată viața modernă, Tată? l-a întrebat ea când îi anunțase cu mândrie la telefon ultima lui ispravă profesorală

nu este cumva o sarcină cam dificilă? pentru asta nu trebuie să fii specialist în tot ce există într-o lume de peste șapte miliarde de oameni și aproximativ două sute de țări, cu mii de limbi și de culturi?

asta nu este mai mult de competența lui Dumnezeu? spune-mi, Tată, acum ești Dumnezeu? adică, oficial?

el a mormăit ceva despre Internetul lucrurilor[26] și Pokémon, terorism și politica globală, Breaking Bad și Urzeala tronurilor, după care a introdus niște citate atribuite lui Derrida și Heidegger, pentru mai multă siguranță, lucru la care recurge întotdeauna atunci când nu poate face față unei situații delicate

ce zici de bell hooks[27]? a ripostat ea, derulând rapid în jos lista de citire pentru modulul „Gen, rasă și clasă" de pe telefonul ei

ce zici de Kwame Anthony Appiah[28], Judith Butler[29], Aimé Césaire[30], Angela Davis[31], Simone de Beauvoir[32], Frantz Fanon[33], Julia Kristeva[34], Audre Lorde[35], Edward Said[36], Gayatri Spivak[37], Gloria Steinem[38], V.Y. Mudimbe[39], Cornel West[40] și ceilalți?

Tata nu a răspuns

nu se așteptase la asta, la elevul care își depășește maestrul (învățăcelul e super!)

vreau să spun, cum naiba poți fi un profesor de Viață modernă atunci când toate reperele tale sunt masculine, ba chiar sunt numai despre bărbați albi (chiar dacă tu nu ești alb, s-a abținut ea să adauge)

când, în cele din urmă, a răspuns, avea o voce sugrumată, îi sosise mașina (nu taxiul), trebuia să o ia din loc

dacă era adevărat, mașina (mașină = limuzină și taxi = taximetru) urma să-l ducă la un studio de televiziune, pentru că apare în mod regulat la TV ca să discute în contradictoriu cu persoane chiar mai arogante decât el

a devenit o media-fufă, afirmă Mami dezaprobator, era un tip atât de grozav înainte de a deveni faimos și a fost corupt de celebritate, obișnuia să creadă în ceva,

acum crede doar în el, tatăl tău este foarte elitist, Yazz, tocmai de aceea îl tratează ca pe o celebritate, nu este un venetic, ca mine, care încearcă să pună un picior în ușă și primește doar firimituri, Yazz, firimituri

este destul de amuzant, când Mami îl urmărește la TV este de acord, cu invidie, cam cu tot ce spune el și nu poate afirma că este o venetică, acum, că este la Național

Tata s-a îmbufnat epic după epicul afront al lui Yazz

nu a vrut să o primească la el nici în acel weekend, nici în următorul și nici în cel care i-a urmat

termene-limită-termene-limită-termene-limită, știi tu cum stă treaba?

*

chestia este că, pentru ca ea și tatăl ei să aibă o relație sănătoasă în viitor, de ea depinde să-l țină în frâu deoarece nimeni altcineva nu o va face, el se înconjoară de ceea ce Mami numește „sicofanți de curte", oamenii pe care Yazz îi întâlnește la petrecerile lui, în special oamenii albi celebri de la TV care îl privesc ca pe unul dintre ei – cu titlu onorific

aproape că a ajuns în acest punct cu Mami, deși a tras din greu, mai ales când avea paisprezece sau cincisprezece ani și pe Mami aproape că o apucau istericalele când nu făcea ce voia ea

acum se ferește să încerce să-și controleze sau să-și contrazică fiica

tot ce trebuie să spună Yazz zilele astea este: nu mă mai bate la cap, Mami! și ea tace din gură

Tata se află pe aceeași curbă de învățare

în cele din urmă, îi va mulțumi

*

Kenny (Nașul Numărul Doi, care îi oferă cu înțelepciune de ziua ei de naștere cecuri în care figurează două zerouri) stă fidel alături de Tata

Kenny este tot chel și mustăcios, dar în maniera anilor 1970 (ceea ce nu este bine), este peisagist și ea se înțelege bine cu el mai ales pentru că omul nu are nicio iluzie cu privire la propria grandoare, urmăresc X Factor împreună doar de dragul emisiunii, pe când Tata s-ar preface că o urmărește pentru că ar urma, chipurile, să scrie despre importanța ei culturală

ies cu bicicletele duminica dimineața foarte devreme, înainte ca orașul să se trezească, pe o scurtătură până în Battersea, pe străzi lăturalnice care duc spre Richmond și râu, doar din pură plăcere, nu pentru că ar fi un exercițiu fizic impus pentru păstrarea siluetei

care este singurul motiv pentru care Tata aleargă la maratoane

zilele trecute Kenny o rugase să fie un pic mai puțin negativă față de Tata, după ce acesta urcase valvârtej la etaj în urma unui comentariu inofensiv făcut de ea

Yazz îi răspunsese că trecea prin cinica adolescență târzie, pur și simplu nu mă pot abține, Kenny, vă voi anunța când voi ajunge de cealaltă parte, din nou adorabilă

pe Kenny îl bufnise râsul auzind-o, îi place să-i amintească că o cunoaște de când era doar un spermatozoid printre milioane de alți spermatozoizi din eprubeta lui Tata și de când Mami se tot plângea că îi dădea lovituri zdravene în burtă când încă se afla în pântecul ei

la care ea i-a întors gluma, spunând că asta se întâmplase pentru că avea o premoniție embrionară că avea să se nască în sărăcie

după ce va absolvi facultatea și se va angaja, o va convinge pe Mami să-și vândă casa, corecție, să vândă casa lor, care acum valorează o avere datorită reevaluării monetare a Brixton-ului de către Mami

Mami poate să locuiască și într-un bungalou mai mic, care va fi foarte practic pentru o femeie de vârsta ei, probabil într-unul din orașele de modă veche de pe malul mării unde vor fi mai ieftine

cu banii rămași din vânzarea casei, Yazz va putea cumpăra un mic apartament

un studio va fi suficient pentru moment

să mă ajuți să avansez pe scara proprietăților va fi gestul definitor al vieții tale, Mami

ea nu i-a răspuns

Yazz și-ar dori ca piesa să fi avut deja premiera și să fi fost întâmpinată cu un entuziasm general de cinci stele, astfel încât ea să o poată urmări girată de o aprobare prealabilă, este important pentru că ea va trebui să înfrunte consecințele dacă piesa va fi desființată de critici și Mami va intra într-o criză emoțională care ar putea dura săptămâni la rând – din cauza criticilor care îi sabotează cariera cu lipsa lor totală de cunoștințe despre viața femeilor de culoare și pentru că aceasta fusese marea ei șansă după mai mult de patruzeci de ani de trudă bla-bla-bla și pentru că ei nu înțeleseseră piesa din moment ce nu era vorba despre voluntarii din Africa sau de băieții adolescenți cu probleme sau despre traficanții de droguri sau despre dictatorii militari africani sau despre cântăreții de blues afro-americani sau despre oamenii albi care îi salvau pe sclavii negri

și ghici cine va trebui să se afle la celălalt capăt al telefonului pentru a strânge cioburile?

este custodele emoțional al Mamei, întotdeauna a fost, întotdeauna va fi

asta înseamnă povara de a fi singurul copil, mai ales o fată

care va fi, în mod firesc, mai afectuoasă.

2

Yazz are un poster uriaș cu Hendrix în camera ei la uni, cu părul lui vâlvoi, bandana hippy, pieptul cu păr creț, boașele bombate și chitara electrică

un simbol cultural pentru toți cei care intră în camera ei, ca să-și dea instantaneu seama cu ce tip dat naibii tre' să se pună

deși gustul ei eclectic și imprevizibil trece dincolo de rif-

furile rockului electronic din preistorie, la A$AP Rocky,

Mozart, Stormzy, Priests, Angélique Kidjo, Wizkid, Bey, Chopin, RiRi, Scott Joplin, Dolly Parton, Amr Diab și așa mai departe

are chiar și o înregistrare cu über basso profondo, cântărețiii oktaviști din Rusia, care nu atât cântă, cât fac pământul să bubuie

atât de multă radi-splendoare[41], și atunci cine e cu mult înaintea mulțimii?

camera ei este cea mai mare din cămin pe motiv de „claustrofobie și anxietate socială extreme", o schemă prin care a reușit să o obțină

are vedere la canalul care trece pe la marginea campusului și străbate terenurile mlăștinoase de dincolo de acesta, cu vidre (sau bursuci?) și bâtlani (sau gâște?) și alte chestii aviare și animale pe care nu le cunoaște și nu are chef să se informeze

preferă să-și mobileze mintea cu lucruri care să o ajute să reușească în viață, iar denumirile din fauna sălbatică din estul Angliei nu fac parte din asta

din cealaltă parte a camerei se văd aleile care străbat campusul, pe care în cele mai multe nopți se perindă o mulțime de fumători de iarbă chiar prin fața ușii ei, în drum spre propriile camere, de obicei beți și egocentric de gălăgioși după ce au băut în oraș sau la barul Uniunii Studenților

ea a fost acolo o singură dată pentru că era ticsit de rebuturile bete ale umanității, adică genul de băieți care devin tot mai urât mirositori pe măsură ce semestrul avansează, deoarece mamele lor nu îi pun la înmuiat în cada de baie, seară de seară, în ciuda protestelor lor

genul de băieți care afișează expresii din ce în ce mai ofensate pentru că nu înțeleg de ce nimeni nu vrea să se așeze lângă ei la seminarii și nimeni nu vrea să le spună: puți, băi, frate

Yazz credea că la uni va întâlni romantism, un tip drăguț de la etajul ei care să nu arate ca spatele unui autobuz și să fie mai înalt decât ea (condiție prealabilă)

pe cineva în brațele căruia să se cuibărească în serile de sâmbătă și cu care să lenevească în pat în diminețile de duminică, ascultând muzică în timp ce se pune la curent cu noutățile din New Yorker, Observer, gal-dem[42], The Root, Atlantic și TheGrio[43]

pentru că într-o zi va scrie pentru acestea

din păcate, Mami are mai multă putere de seducție decât ea și chiar este considerată sexy în lumea lesbienelor

prietenele ei du jour[44], cum spune Tata (hei, de ce să vorbești în engleză, când poți să vorbești în

franceză?), sunt două femei albe, Dolores și Jackie, deși Mami a fost cu fiecare etnie cunoscută sub soare (asta se cheamă curvie multirasială)

se simt foarte bine împreună, ceea ce este emoționant, pentru că femeile Mamei s-au luptat adesea pentru ea

este ciudat și suspect, pentru că atunci când Dolores și Jackie sunt prezente, nu sunt reprize de țipete, nu sunt mesaje paranoice la robotul telefonic, nimeni nu încearcă să lovească cu piciorul în ușa din față în miez de noapte și nimeni nu stă pitit într-un colț, adresând priviri furioase rivalei la petrecerile lui Mami

parcă s-ar plăcea una pe cealaltă, Yazz bănuiește că au niște partide grotești de sex în trei și nu-și poate lua inima în dinți să întrebe

în afară de asta, a pierdut șirul femeilor care au venit și au plecat, până în punctul în care cele noi abia dacă se mai înregistrează pe scara ei Richter a neplăcerii

va exista inevitabil un chip nou la micul dejun care să încerce să se împrietenească cu fiica noii sale iubite, forfotind să-i facă toast-ul, omleta cu roșii și brânză, turnându-i sucul, spălând vasele după ce mâncase

fiică ce va face numeroase aluzii străvezii în apropierea zilei ei de naștere/Crăciunului/Paștelui

(și de ce lipsește marmelada de pe masă?)

*

când Yazz vorbește despre educația sa neobișnuită, oamenii mai simpli se așteaptă să fie tarată emoțional din cauza acesteia, cum ai putea să nu fii, atunci când mama ta e o lesbiană poliamoroasă, tatăl tău e un homosexual narcisist (după cum îl descrie ea pe el),

iar tu ai făcut naveta între casele lor și ai fost lăsată în grija diverșilor nași, în timp ce părinții tăi își urmăreau propria carieră?

asta o enervează pe Yazz, care nu suportă ca oamenii să-i vorbească de rău pe oricare din părinții ei

este prerogativa ei

oricum, ea s-a resemnat să rămână cu gașca de la uni în loc să iasă la vânătoare de bărbați

este păcat că își serbează majoratul ca una din Generația Vrăjește-Îndrăgește-Vorbește-Invită-Fute, de la care bărbații se așteaptă să le cedezi de la prima (și singura) întâlnire, să nu ai deloc păr pubian și să faci chestiile dezgustătoare pe care au văzut ei că le fac femeile în filmele porno de pe internet

pe care bănuiește că băieții de la căminul ei le urmăresc toată ziua și toată noaptea, băieți care sunt rareori văzuți în afara camerelor lor (seminarii? care seminarii?)

ea a fost la o singură întâlnire la uni, care a însemnat să stea la un bar cu un specimen masculin despre care credea că este o persoană interesantă, care căuta fără jenă pe telefon să vadă dacă nu cumva prin apropiere se afla o persoană mai atrăgătoare, înainte de a se scuza patetic că avea de făcut o recapitulare

ea a plecat la scurt timp după plecarea lui, l-a văzut stând de vorbă cu o femeie într-un bar, la câteva clădiri depărtare, când trecuse pe acolo în drum spre casă

Yazz bănuiește că în momentul în care băieții de vârsta ei vor dori să se așeze la casa lor, ovarele ei vor

fi paradite, iar ei se vor combina cu femei având jumătatea vârstei lor, care încă mai pot să toarne copii cât ai spune pește

așadar

chiar dacă este considerată destul de atrăgătoare (adică nu 100% urâtă), cu stilul ei deosebit de a fi (o parte Goth din anii 1990, o parte post-hip-hop, o parte curvuliță, o parte extraterestră), trebuie să concureze cu imaginile fetelor de pe site-urile de sex, cu buzele injectate cu colagen și cu țâțele umflate cu silicon ieșite în afară

Yazz s-a gândit să se întâlnească cu tipi mai în vârstă, de vreo treizeci de ani (care sunt tot timpul amatori să le-o tragă adolescentelor), până când și-a imaginat scenariul cu părul din nas, cocoșelul zbârcit și burta pântecoasă

deci până își va face apariția cineva potrivit (dacă o va face vreodată), care să fie apt să ofere o implicare corespunzătoare în vederea unei relații monogame pe termen lung (ea nu este ca mama ei), a găsit un partener de sex ocazional în Steve, un american care studiază pentru un doctorat pe tema „interdependența și estetica hip-hopului și a politicii rasiale în anii optzeci”

din păcate, el are o prietenă și la Chicago, ceea ce dă naștere unui fel de dilemă morală atunci când sunt împreună în pat, ea îl sună și el o minte cu privire la ceea ce face

Yazz are uneori insomnii, îngrijorându-se că va rămâne singură toată viața

dacă nu poate să aibă un prieten ca lumea la nouăsprezece ani, ce să mai spere când va fi mai în vârstă?

câteva dintre prietenele lui Mami sunt singure de zeci de ani, și nu lesbienele care nu prea au probleme să se despartă una de alta, ci cele hetero, care au locuri de muncă bune și case și niciun partener cu care să împărtășească toate acestea și care spun că în această etapă a vieții lor nu sunt pregătite să se statornicească

Mami le acuză de „Sindromul Căutării lui Obama”

pe la spate

Nenet, al treilea membru al găștii, este logodită cu Kadim, care este student în America, părinții i l-au ales

la început s-a opus, până când ei au amenințat că o vor renega, iar gândul că va trebui să-și găsească un loc de muncă după uni și să-și câștige singură banii, ca toți ceilalți din gașcă, a făcut-o să se răzgândească

din fericire, după ce l-a întâlnit și a ajuns să-l cunoască, s-a înțeles de minune cu el și este adesea plecată în week-

enduri prelungite (cum ar fi de miercuri până luni) în Connecticut, unde studiază Kadim

chiar și așa, are numai calificative maxime la cursuri, atât e de deșteaptă

are, de asemenea, super-încredere în ea și este ultima persoană cu care să te pui

când un băiat din campus a început să-i trimită bilete explicite, ea l-a reclamat conducerii universității și el a reușit cu greu să nu fie exmatriculat

când o colegă de grupă a fost violată și i-a mărturisit acest lucru, Nenet a plătit un avocat care l-a condamnat pe violator la șase ani de închisoare

după care, sunt cu toții de acord, el va fi din nou liber pe străzi și va viola și alte femei

*

Waris se vede cu Einar, un băiat somalez-norvegian, cu care este împreună de când au stat în aceeași bancă, la școală, la ora de istorie

amândoi sunt mari fani ai anime-urilor și merg la London Comic Con în fiecare an

Waris creează desene animate ca hobby și plăsmuiește o femeie supererou somaleză

care vânează bărbații care le fac rău femeilor

și îi castrează încet

și fără anestezie

când își petrec timpul împreună, Yazz face ciocolată caldă la pliculețe pentru toată lumea și le oferă din fursecurile pe care i le face Mami, care, în mod ciudat, s-a apucat de preparat dulciuri de când Yazz a plecat la uni, aproape ca și când și-ar fi dat seama că nu a fost o mamă ideală, iar acum își răscumpără greșelile

trei sferturi din gașcă nu prea bea alcool sau nu bea deloc

mintea este cea mai valoroasă resursă a lui Yazz și nu are de gând să-și bată joc de ea

Waris este de acord cu hijabul și cu sexul în afara căsătoriei, dar nu și cu băutura și carnea de porc

Nenet spune că se așteaptă să înceapă să bea după câțiva ani de căsnicie cu Kadim, când el își va lua prima amantă oficială, așa cum s-a întâmplat cu propria ei mamă, care își începe ziua cu un G&T[45] și o termină cu lichior, între acestea consumând una până la trei sticle de vin

Courtney este singura ale cărei interacțiuni sociale sunt însoțite de vin roșu

*

Yazz a fost atrasă de Waris în a doua zi din Săptămâna Bobocilor, la petrecerea de bun venit din sala de sport, la care amândouă stăteau retrase pe

margine; Yazz a fost atrasă de mutra acră a lui Waris, cum i-a spus ea mai târziu, comentariu pe care Waris l-a acceptat binedispusă, întrebând-o pe Yazz dacă ea s-a uitat de curând în oglindă

au căzut de acord că colegii lor erau foarte imaturi, în timp ce sorbeau un iced tea în colțul unui Starbucks din campus, la mare distanță de balamucul celorlalți boboci din anul întâi, care alergau de colo-colo la petrecerile cu spumă, la jocul de disco paintball, la vânătoarea de comori și făceau incursiuni în cârciumi în grup, despre care Yazz spunea că erau sortite să sfârșească la Urgență

a cui a fost ideea? scrisese ea pe formularul oficial pentru feedback al Săptămânii Bobocilor

să le facă cunoștință acestor bieți tineri cu intoxicația cu alcool chiar din prima săptămână în care aceștia plecaseră de acasă?

de ce nu le rezervați de pe acum un loc la dezintoxicare în loc să așteptați până în anul doi, la primele semne de leziuni hepatice?

Waris

își asortează eșarfele la culoarea hainelor ei largi

are zile verzi, zile maro, zile albastre, zile florale, zile fluorescente – niciodată zile negre (nu este o tradiționalistă)

își vâră adesea telefonul în hijab pentru a purta conversații hands-free, lucru despre care Yazz spune că este un amestec excelent de religiozitate și simț practic

la care Waris îi răspunde că poartă hijab pentru a-și afirma identitatea musulmană și, cu toate că unii sunt

de părere că asta ține de practica religioasă corectă, în Coran nu scrie nimic despre acoperirea femeilor din cap până în picioare, știai asta?

Waris nu-și părăsește niciodată camera fără să aplice un strat fin de fond de ten pe tenul ei deja perfect

tuburi întregi de rimel pentru a-și îngroșa genele deja dese

iar sprâncenele ei sunt vopsite într-un arc înalt care ajunge practic până la urechi

Waris spune că este urâtă fără să aibă „fața pusă", chiar dacă Yazz o liniștește că femeile somaleze sunt cele mai frumoase din lume, iar asta te include și pe tine, Waris

Waris spune că este grasă chiar dacă e de dimensiuni perfect normale, ciupindu-și coapsele atât de tare încât se pigmentează și arătându-i apoi lui Yazz „celulita" ei, care nu există, Waris, este doar carnea pe care ai ținut-o atât de strâns încât aproape a plesnit

uneori poartă ochelari de soare când nu e soare – noaptea și în interiorul clădirilor

a încercat chiar și în clasă, arătând fioros și super-cool până când un lector curajos, dr. Sandra Reynolds (spuneți-mi Sandy, băieți și fete), le-a demonstrat că nu era chiar atât de ușor de manipulat precum credeau ei când i-a cerut lui Waris să-și scoată ochelarii de soare dacă nu suferea de vreo problemă medicală și nu avea un certificat care să ateste acest lucru

sau să iasă de la cursul ei

îi port ca să par neînfricată, i-a explicat Waris lui Yazz după ce se trataseră cu o pizza într-o sâmbătă la

prânz și se întorceau în campus pe străzile pietruite, plouate și alunecoase ale orașului universitar în care ele ieșeau în evidență

sau poate ca să-ți ascunzi frica, sugerase Yazz, de fapt te simți plină de frică sau lipsită de frică – expresiile diferă doar prin câteva litere, plină sau lipsită de frică sunt asemănătoare dar diametral opuse ca sens, observi?

Yazz s-a simțit inundată de un val de înțelepciune supranaturală care depășea cu mult vârsta pe care o avea

era unul dintre acele momente

Waris părea gânditoare pe când continuau să meargă în tăcere, după care a răspuns, tot atât de perspicace: poate că ambele

în clipa aceea Yazz și-a dat seama de ce se înțelegeau atât de bine, erau pe aceeași lungime de undă intelectuală

viața era diferită înainte de 11 septembrie, a spus Waris pe când lăsau orașul în urmă și mergeau pe o stradă principală aglomerată, trecând pe lângă case vechi pavate cu dale groase din piatră cenușie; era prea tânără pentru a-și aminti „viața de dinainte", când mama ei spunea că oamenii se uitau la femeile care purtau hijab cu surprindere, curiozitate sau compasiune

apoi a existat „viața de după", când mama ei spunea că începuseră să fie privite cu vizibilă ostilitate, care se accentua de fiecare dată când un jihadist arunca în aer oameni albi sau îi secera la pământ dintr-un camion

în aceste momente Waris își făcea curaj, știind că avea să fie încă și mai îmbrâncită, scuipată și jignită cu apelative de genul arăboaică împuțită, când nici măcar nu sunt arabă, Yazz

Waris a spus că este incredibil că oamenii sunt atât de tâmpiți încât să creadă că peste un miliard și jumătate de musulmani gândesc și acționează cu toții la fel, un musulman săvârșește un atac armat în masă sau aruncă în aer oameni și este considerat terorist, un bărbat alb face exact același lucru și este considerat nebun

ambii sunt nebuni, Yazz

știu, Waris, știu

Yazz observă privirile urâte care i se adresează lui Waris când merg prin oraș

răspunde și ea cu o uitătură urâtă în numele prietenei sale

Waris a spus că în ultimul timp bunica ei își părăsea rar locuința socială din Wolverhampton, îi era prea greu să meargă pe stradă și să aibă parte de o asemenea ostilitate și nu încetase niciodată să jelească tot ceea ce pierduse

avusese o viață înstărită în Mogadishu până în 1991, într-o familie în care toți bărbații adulți lucrau în stomatologia pediatrică până când au fost omorâți, iar ea a fugit aici cu fiicele ei

zilele acestea, bunica ei ia pastilele prescrise de medic

stă în sufragerie și se ascunde în propria ființă

până într-o zi când va fi pierdută pentru totdeauna pentru ei

Xaanan, mama ei, este însă complet diferită, ne-a bătut la cap pe noi, copiii, că putem alege fie să fim zdrobiți de apăsarea istoriei și a atrocităților din zilele noastre, fie să adoptăm o atitudine războinică

Tata lucrează într-o fabrică, Mami are două locuri de muncă, în primul lucrează la un adăpost pentru femeile musulmane, iar la cel de-al doilea le predă tehnici de autoapărare femeilor care poartă hijab, astfel încât să învețe cum să se protejeze de „smulgerea hijab-ului" și de atacurile asociate cu acesta

le învață un amestec de Krav Maga, Jiu Jitsu, Aikido și Pencak Silat la centrul comunității locale, spune Waris cu mândrie; Waris însăși a învățat artele marțiale mixte alături de mama sa

Yazz și Waris ajung în campus și merg pe alee, ploaia încetează, cerul se înseninează, își face apariția curcubeul

trec pe lângă sala de sport, din care intră și ies studenți în echipament sportiv

trec pe lângă spălătorie, studenți cu priviri de zombie păzesc mașinile cu tambururi rotindu-se sau se joacă la telefon

trec pe lângă centrul de artă, cu o galerie și o cafenea în interior, în care se vând cafea prea scumpă și prăjituri prea scumpe destinate persoanelor șic care vin în campus să le consume

trec pe lângă clădirile din complexul de cazare, de unde se aude muzică și emană miros de „iarbă", până când ajung la clădirea lor

intră în clădire și urcă scările în timp ce Waris continuă să vorbească, zice că a învățat să răspundă cu aceeași monedă dacă cineva spune oricare dintre următoarele

că terorismul este sinonim cu islamul

că este oprimată și că ei îi înțeleg suferința

când cineva o întreabă dacă este înrudită cu Osama bin Laden

când cineva spune că ea este responsabilă pentru că ei sunt șomeri

când cineva îi spune că este un gândac imigrant

când cineva îi spune să se întoarcă la iubitul ei jihadist

când cineva o întreabă dacă nu cunoaște vreun atacator sinucigaș

când cineva îi spune că nu are ce cauta aici și când pleacă?

când cineva întreabă dacă va avea o căsătorie aranjată

când cineva o întreabă de ce se îmbracă precum o călugăriță

când cineva îi vorbește rar, ca și cum ea nu ar cunoaște limba engleză

când cineva îi spune că vorbește binișor limba engleză

când cineva o întreabă dacă i s-a făcut MGF[46], biata de ea

când cineva spune că o s-o omoare, pe ea și familia ei

ai avut cu adevărat de suferit, spune Yazz, îmi pare rău pentru tine, nu la modul superior, este mai mult o empatie

nu am suferit, nu cu adevărat, mama și bunica mea au suferit pentru că i-au pierdut pe cei dragi și și-au pierdut patria, pe când suferința mea este mai mult în mintea mea

nu este în mintea ta atunci când oamenii se năpustesc în mod deliberat asupra ta

prin comparație cu o jumătate de milion de oameni care au murit în războiul civil din Somalia, eu m-am născut aici și mă voi realiza în această țară, nu-mi pot permite să nu muncesc pe brânci, știu că va fi greu când voi intra pe piața muncii, dar știi ceva, Yazz? eu nu sunt o victimă, să nu mă tratezi niciodată ca pe o victimă, mama mea nu m-a crescut să fiu o victimă.

3

În după-amiaza aceea au sfârșit prin a dansa în camera lui Yazz, pe muzica lui Amr Diab

Yazz îi spune lui Waris că este important să echilibreze structura cerebrală cu structura corporală

Waris o întreabă dacă vrea să spună că trebuie să aibă o activitate fizică pentru că petrece prea mult timp gândind?

da, exact asta vreau să spun, confirmă Yazz, făcând mișcări complicate cu brațele în timp ce dansează

atunci de ce nu ai spus așa?

mai târziu, în aceeași seară, încă mai ascultau cântecele lui Amr Diab la volum foarte mare cu Nenet, care locuiește pe același palier și le-a făcut cunoștință cu faimosul cântăreț egiptean; Yazz s-a simțit imediat sedusă, când versurile au început să se reverse pe ecran de pe buzele sexy ale lui Diab

și lui Waris îi plăcea, spunea că muzica lui Diab îi răscolea sufletul

Yazz a spus că el o făcea să simtă iubire față de bărbatul care avea să fie, într-o zi, receptorul pasiunii sale

Waris a spus că acelui bărbat ar trebui să-i fie frică, foarte frică

Diab era de școală veche, așa că pentru ea era mai mult ceva nostalgic, spunea Nenet pe când le arăta

cum să danseze în stil oriental, cu balans de șolduri și unduirea brațelor, pentru că avea multă energie după ce se îndopase cu bomboane gumate

serile Amr Diab au devenit o pasiune de-a lor

*

Courtney, care locuia alături, a bătut la ușa lor în pijama și le-a cerut să dea muzica mai încet pentru că încerca să doarmă și este miezul nopții

Yazz i-a spus să îi asculte cu mare atenție pe ceilalți care aveau muzica dată tare în alte părți ale clădirii, îi poate auzi? deasupra lor și dedesubt?

sigur că poate, este sâmbătă seara și imediat ce agenții de pază care au fost chemați se urcă în mașină și pleacă, zgomotul se aude din nou

toată lumea ascultă muzică, nu-i așa, deci de ce ne vizezi tu pe noi în mod special? a spus Yazz cu mâinile în șolduri, adresându-i lui Courtney o privire plină de subînțeles

a fost un moment tensionat, disipat de Nenet care a zis că știa cum să rezolve un conflict deoarece tatăl ei lucrase în serviciul diplomatic în toți cei treizeci de ani în care Mubarak fusese președintele Egiptului

asta se numește dictatură, a provocat-o Waris

asta se numește stabilitate politică, i-a întors-o Nenet

bunicul lui Nenet crescuse cu Mubarak în Kafr El-Mesel-
ha, lucrase la Ministerul Justiției alături de el, familiile erau prietene

ca un cuplu de diplomați, părinții ei dobândiseră abilitatea de a vorbi cu oricine ca și când ar fi fost profund interesați de persoana respectivă, chiar și

atunci când îi urau pe nemernici, ar fi fost drăguți chiar și cu tine, Waris, spusese Nenet liniștitor la un moment dat

Waris știa ce voia Nenet să spună, somalezii erau desconsiderați în Egipt

când guvernul lui Mubarak căzuse, în timpul revoluției egiptene, familia lui Nenet fugise în Marea Britanie, unde avea oricum cetățenie pentru că tatăl ei investise aici un milion de lire sterline pentru a o obține

mai înainte, părinții ei trăiseră în multe țări în timp ce ea era plecată la un internat din Sussex

nu mă întrebați de unde provin banii familiei mele, a spus ea, răspunzând întrebării lui Waris

nu mi-au spus niciodată

Nenet a primit-o pe Courtney în camera lui Yazz, toată numai zâmbete diplomatice pentru a aplana situația, intră, cum te cheamă? oferindu-i coca-cola, iar când muzica a început din nou, i-a arătat mișcările

lasă-te să plutești, Courtney, imaginează-ți că ești apă, aer, lumină, lasă muzica să-ți miște corpul, nu te gândi prea mult, ideea este să dansezi cu tine, pentru tine

în curând, Courtney se învârtea și plutea cu restul fetelor, îi plăcea această muzică fa-la-la, de ce nu auzise de ea mai înainte?

nu crezi că este puțin jignitor? a întrebat Yazz

de ce? îmi place, iar dansul din buric este de asemenea distractiv

nu se cheamă dans din buric, a răspuns Yazz, este prea orientalist și noi nu tolerăm aici așa ceva, moment în care Nenet i-a spus lui Yazz să înceteze și a lămurit-o pe Courtney că dansul lor este inspirat din ceea ce în prezent se numea Raqs Sharqi

bine, a spus Courtney ridicând din umeri, făcând o piruetă fantezistă și dansând de parcă și-ar fi putut separa șoldurile de talie, talia de bust, brațele de trunchi și mâinile de brațe

se mișca mai bine decât ele

*

au dormit toate pe podeaua lui Yazz în noaptea aceea, au luat micul dejun împreună în sala de mese

Courtney le-a spus că crescuse la o fermă agricolă (grâu și orz) din Suffolk, iar ele au glumit, spunând că asta explica aerul ei de fată de la țară

ochi strălucitori, a spus Nenet

piele translucidă, a spus Yazz

sâni de doică, a adăugat Waris

Waris, care nu ieșise niciodată din Wolverhampton înainte de a participa la Ziua porților deschise de la universitate, a recunoscut că nu pusese în viața ei piciorul într-o fermă

nici eu, a spus Yazz, sufletul meu este urban și iubitor de modă, nu amator de rural

Nenet le-a informat că părinții ei dețineau o fermă în Cotswolds, în care creșteau lame și o podgorie în Valea Franschhoek din Africa de Sud

Waris a spus că asta era în regulă pentru unii, la care Nenet a răspuns că nu e vina mea, Waris a spus corect

Yazz a spus că, deși îi plăcea ideea de lapte proaspăt, o reținea ideea de cocoși cucurigând atunci când vrei să mai dormi puțin, tot așa cum îi plăcea ideea de lapte proaspăt, dar nu și mulsul vacilor pentru a-l obține sau uciderea lor pentru obținerea burgerilor de vită

Waris a spus că îi plăcea ideea de a face zilnic plimbări înviorătoare peste pajiști, după care Courtney a zis că ura mersul pe jos și că pe lângă ferma ei nu există nicio pajiște

în timp ce își lua micul dejun cu ouă, slănină și iahnie de fasole, Courtney a făcut greșeala să o întrebe pe Waris de ce purta un văl islamic

Yazz și-a ridicat privirea din musli așteptând să vadă cum îi sare capsa lui Waris, dar ea a înfipt lingura în terciul gros și a spus pe un ton surprinzător de blând că: în Primul rând din considerente culturale, în al Doilea rând din considerente politice, după care, chiar când Yazz se aștepta să spună că în al Treilea rând fir-ar al naibii, nu te privește, aceasta nu a făcut-o

Waris a răspuns numai că mama ei îi spusese că nu trebuia să se justifice în fața nimănui

Nenet, aflată la al doilea espresso și ciugulind un ou fiert, se pregătea să intervină – nu era necesar, Courtney și-a cerut scuze, deși părea că e mai mult bosumflată decât că îi pare rău, am întrebat doar pentru că nu știam

e-n regulă, acum știi

*

Yazz a decis că, deși Courtney era destul de ignorantă cu privire la alte culturi, manifesta tărie de caracter și chutzpah[47], o precondiție pentru a se alătura Placidoimperturbabilelor, unde toate tindeau să spună ce gândeau și trebuia să ripostezi, nu să fugi plângând la toaletă ca o mămăligă

îi plăcea de Courtney

și dacă îi plăcea

făcea parte din gașcă

într-o luni dimineață, câteva luni mai târziu, Yazz i-a adus la cunoștință, când stăteau la coadă la toaletă după cursul de Rasă, Clasă și Gen, că acum era efectiv o sistah[48] (cu h)
onorifică, termen care își avea originea în vocabularul femeilor de culoare și care era acum preluat (tipic!) de cele care nu erau astfel

cu toate acestea, Courtney nu va putea fi niciodată o sistah cu drepturi depline, ci numai onorifică

a lămurit-o că a fi sistah era o reacție la modul în care suntem văzute și față de cine suntem, care sfidează de fapt reducționismul simplist, și că cine suntem este o reacție parțială la modul în care suntem văzute, scumpo

Yazz se trezise că-i numea pe cei pe care îi plăcea „scumpi" zilele astea, nu era ceva forțat sau arogant, ci se întâmpla în mod firesc

este o dilemă, continuă Yazz conversația în timpul prânzului cu ciorbă de fasole boabe pentru ea (proteine pentru creier) și carne, piure de cartofi și piure de mazăre pentru Courtney

oamenii nu te vor mai privi ca pe o femeie oarecare, ci ca pe o femeie albă care umblă cu negroteii și vei pierde un pic din privilegii, totuși, ar trebui să le verifici, ai auzit de
expresia „verifică-ți privilegiile"[49], scumpo?

Courtney a răspuns că dat fiind că Yazz este fiica unui profesor și a unei foarte cunoscute regizoare de teatru, nu se putea spune că era o neprivilegiată, pe când ea, Courtney, provine dintr-o comunitate foarte săracă unde este normal să lucrezi într-o fabrică la șaisprezece ani, iar la șaptesprezece să ai primul copil ca mamă singură și că ferma tatălui ei era practic deținută de bancă

da, dar eu sunt negresă, Courts, ceea ce face să fiu mai oprimată decât oricine nu este negru, cu excepția lui Waris care este cea mai oprimată dintre toate (dar ei nu-i spune asta)

cele cinci categorii: negru, musulman, femeie, sărac, poartă hijab

ea este singura căreia Yazz nu-i poate spune să-și verifice privilegiile

Courtney a răspuns că Roxane Gay[50] avertizase împotriva ideii de a participa la „Olimpiada privilegiilor" și scrisese în Bad Feminist că privilegiul este relativ și contextual, iar eu sunt de acord cu asta, Yazz, vreau să spun, unde se sfârșește totul? Obama este mai puțin privilegiat decât un mocofan alb care crește într-un parc de rulote, cu o mamă singură și dependentă de droguri și un tată la pușcărie? o persoană cu handicap sever este mai privilegiată decât un sirian care solicită azil după ce a fost torturat? Roxane susține că trebuie să găsim un nou discurs pentru a discuta despre problema inegalității

Yazz nu știe ce să răspundă, oare când a citit-o Courts pe Roxane Gay – care este nemaipomeniiită?

sau era unul din momentele acelea în care elevul își întrecea maestrul?

#fataalbăîntrecefataneagră

Courtney a adăugat că întrucât îi plac numai bărbații de culoare și este posibil să aibă copii metiși, „privilegiul rasei albe" va fi serios știrbit în cazul ei, cel puțin 50%, și este incredibil ca în zilele noastre să nu fi întâlnit oameni de culoare în carne și oase înainte de a fi venit, din Dartingford unde nu sunt decât albi, cu excepția a trei asiatici, la universitate

Yazz a informat-o că asta era un non sequitur, o fractură logică în conversație

Courtney a răspuns că ea însăși este o mare fană a non sequitur, ceea ce înseamnă doar că o conversație curge liber și intuitiv, spre deosebire de urmarea unei traiectorii previzibile, ca să zicem așa

Yazz s-a scuzat să meargă la toaletă.

4

La sfârșitul primului an de facultate, Yazz a invitat-o pe Courtney să vină acasă la ea

a prevenit-o că cel puțin una dintre femeile din haremul lui Mami putea fi întâlnită dimineața mergând prin casă pe jumătate dezbrăcată și, credemă, nu este o priveliște prea plăcută în cazul femeilor în vârstă

Courtney mai fusese la Londra doar o singură dată, într-o excursie de o zi în care intra un tur cu autobuzul la Palatul Buckingham, Trafalgar Square, Big Ben, Catedrala St Paul și Turnul Londrei, înainte de a lua trenul înapoi spre Dartingford

au dormit amândouă în patul dublu al lui Yazz și au stat de vorbă înainte de a adormi, în acea primă noapte, cu luminile stinse și luna proiectându-și razele chiar asupra patului, ceea ce a făcut să-i pară specială lui Yazz, mai ales că nopțile erau calde și fereastra deschisă

când stăteau întinse în pat, Yazz a întrebat-o pe Courtney de ce nu vizitase mai des capitala, nu știi ce ai pierdut, scumpo

pentru că părinților mei nu le place Londra, a răspuns Courtney, ei cred că este un fund de iad plin de oameni de culoare, atentatori sinucigași, stângiști, lesbiene, gay și imigranți polonezi, care le răpesc bărbaților sârguincioși și femeilor sârguincioase din țara asta șansa de a-și câștiga existența; Tata își ia

toate ideile politice din ziare și le citează cuvânt cu cuvânt, deși este destul de amuzant că este prieten cu Raj, mecanicul din sat, beau împreună la pub

când îi spun că este ipocrit, zice: este Raj, Courtney, el este diferit

poți să-i spui tatălui tău, din partea mea, că economia britanică s-ar prăbuși fără imigranți care să stabilească standarde de lucru mai ridicate, Mami spune: prefer oricând un instalator sau un electrician polonez în locul meseriașilor autohtoni

asta nu contează pentru el, spune că sunt toți la fel, scumpo, ceea ce înseamnă toți oamenii pe care îi urăște

abia aștept să văd ce față o să facă atunci când mă voi întoarce acasă cu un bebeluș metis

Yazz i-a arătat lui Courtney Peckham, Stockwell, Brixton, Streatham

pe când mergeau pe Brixton High Street, Courtney a spus că avea să leșine de la toate biftecurile de vită expuse în vitrine, nu se putea abține să nu se uite la fesele cărnoase ale băieților ai căror blugi erau atât de căzuți încât le expuneau aproape tot chilotul

Yazz observase că respectivele fese răspundeau atenției arătate de Courtney, moliciunea ei catifelată revărsându-se ostentativ peste decolteul bluzei de denim

se uitau la Courtney, nu la Yazz, care nu era cea măsurată din priviri, ca de obicei, iar în general era frecvent măsurată din priviri

nu că ar fi fost interesată de genul de bărbat care își încheia pantalonii sub fund

astăzi era vorba numai despre Courtney, care nici măcar nu era foarte sexy, dar era ca și cum Yazz ar fi invizibilă, iar prietena ei ar fi o zeiță irezistibilă

o fată albă care se plimbă cu o fată neagră este întotdeauna văzută ca fiind prietenoasă-cu-negrii

Yazz a mai fost în aceeași situație cu alți colegi albi

Asta o face să se simtă atât de

istovită

au stabilit să se întâlnească cu Nenet la locuința familiei sale, din spatele Queensway

Nenet le-a trimis prin sms instrucțiunile: „Hyde Park, după colț LOL"

au ajuns la o clădire mare din spatele unei porți de securitate și au trebuit să sune la sonerie pentru a fi lăsate să intre pe o alee din prundiș care scrâșnea

o servitoare purtând uniformă neagră și șorțuleț alb le-a introdus într-un hol cu podele de marmură, fântână, colonade și o scară în spirală ca acelea de la Hollywood, care urca până sus spre tavanul boltit

Nenet a coborît scările sărind treptele ca să le întâmpine, ținând în brațe o mingiucă de blană albă și pufoasă, câinele ei shih-tzu, Lady Maisie

luați-o, a spus ea, împingând-o spre ele, mângâiați-o puțin

Courtney i-a făcut pe plac fericită, ba chiar l-a lăsat să se alinte de fața ei, gângurind cât de drăguț era, obișnuită fiind cu animalele mult mai urâte de la ferma ei, își închipuia Yazz, precum porcii și să-și introducă mâinile în anusurile vacilor pentru a degaja scaunele constipate

ea a refuzat să atingă câinele, neplăcându-i să se apropie prea mult de chestii care își lingeau propriile funduri ca să le curețe

Nenet le-a făcut un tur rapid al casei, care lui Yazz i s-a părut mortală, mortală adică de o bogăție obscenă, nu mortală în sensul de minunată

Nenet și-a cerut scuze pentru gustul ostentativ al mamei sale în materie de decor interior, nu pentru bogăția ei

vă rog să aveți grijă ce atingeți, fetelor!

Yazz a observat că Courtney se comporta ca și cum ar fi fost onorată că fusese acceptată în viața lui Nenet, acum, când vedea cum trăia ea

Nenet era acum „Nenet care locuiește într-o casă imensă, lângă Hyde Park", ceva pe care Yazz nu putea să-l anuleze în mintea ei sau de care să nu țină cont în părerea ei despre prietena sa

și-a dat seama că a ști că cineva provenea dintr-o familie bogată nu era același lucru cu a observa de aproape amploarea acestei bogății

*

au plecat la o plimbare în Hyde Park, s-au plimbat de-a lungul lacului Serpentine în lumina soarelui

Yazz a privit lacul albastru și oamenii care se bucurau de mersul cu hidrobicicletele sau de plimbarea în bărci cu vâsle

aleea din jurul lacului părea să fie o promenadă pentru

arabii bogați, parcarea amenajată fiind ticsită de mașini cu portiere care se deschideau în sus și capace de roți aurite care ar fi putut salva de la colaps Serviciul Național de Sănătate

Nenet, care la uni purta de obicei îmbrăcăminte sport de marcă, era îmbrăcată într-o bluză strâmtă, fustă scurtă, pantofi cu tocuri înalte și avea o geantă Chanel cu lanț auriu aruncată pe un umăr

limbajul ei corporal se schimba ori de câte ori se apropia vreun grup de tineri ca să o măsoare din priviri cu admirație, ceea ce făceau de fiecare dată, date fiind părul ei negru în cascadă, pielea cafenie strălucitoare și picioarele sculptate

acesta era mediul ei, mergea ca o prințesă, puțin prea mândră de ea

Nenet insista întotdeauna că era mediteraneeană, în mare măsură spre amuzamentul lui Yazz și supărarea lui Waris când încercase să le convingă că nu era negresă și nici măcar africană, întrucât familia ei era de pe coasta egipteană a Alexandriei

ești africană, Nenet, o admonesta Waris, haide, recunoaște, ești o femeie africană, și sărea pe Nenet prefăcându-se că-i dă o mamă de bătaie, țipând amândouă ca niște puștoaice de șase ani

plimbăreții de pe Serpentine o ignorau pe Yazz, care avea pielea mult prea închisă la culoare pentru ei (mda, iar ei pot să se ducă naibii)

o dezbrăcau încet din priviri pe Courtney, cu îndrăzneală, ca și cum ea ar fi fost vreo cameristă

Courtney se simțea bine, plăcându-i această atenție

Yazz nu voia să-i spună adevărul

*

cele trei au discutat despre facultate așa cum nu o făceau când erau în campus, dar cumva astăzi era mai altfel, primul an trecuse, în fața lor se așternea o vară întreagă

Yazz și Courtney urmau să o petreacă pregătindu-se pentru anul doi de facultate, începând cu cărțile din listele lor de lectură, asta și joburile de vară aveau să le țină ocupate

Waris începuse deja un stagiu de practică la o organizație caritabilă din Wolverhampton care se ocupa de foști infractori

Courtney urma să înceapă să lucreze la magazinul de produse de lifestyle al unei ferme din Suffolk care vindea aragazuri de zece mii de lire sterline

Yazz era chelneriță într-un restaurant fițos din West End frecventat de oligarhi, celebrități și fotbaliști din Premier League cu soțiile lor trofeu, amante și escorte

lua notițe pe telefon pentru viitoarea ei biografie

și făcea fotografii clandestine cu iPhone-ul

Nenet, care începea să se sature de habitatul ei firesc și să se afle în centrul atenției, le-a mărturisit că nu avea de gând să citească nimic pentru cursul de Istorie a Artei deoarece – ia ghiciți!

lăsase să-i scape că nu avea nevoie să citească nimic

și acest lucru este confidențial, deci vă roooooog, nu spuneți nimănui, în special lui Waris, adevărul este că îmi comand eseurile de la un cadru universitar pensionat

s-a întoars spre ele așteptând admirație, aprobare

Yazz a fost uimită, a răspuns calm, se presupune că trebuie să lucrezi pentru notă, așa cum face toată lumea, nu știam că ești una dintre cele care trișează

nu trișez, dacă toți ceilalți fac la fel

asta nu înseamnă că faci un lucru corect și nu toți ceilalți fac la fel

trezește-te, Yazz, doar oamenii nu-ți vor spune asta, nu-i așa? pe Kadim masteratul îl costă o avere

Yazz se întreba dacă prietenia lor ar putea supraviețui înșelăciunii lui Nenet, pe lângă situația sa extrem de privilegiată, asta explica de ce putea să vizioneze non-stop un serial întreg pe Netflix cu o seară înainte de examen și să obțină oricum nota zece la lucrările ei

Nenet era o prințesă răsfățată, leneșă și imorală, care nu respecta regulile jocului și ar fi făcut orice pentru a-și păstra privilegiile, inclusiv să se mărite cu cineva ales de părinții ei

Yazz se întreba dacă faptul că aveau camerele pe același coridor și se numărau printre puținele fete de culoare dintr-un campus pentru albi era într-adevăr suficient pentru a păstra Placidoimperturbabilele împreună și după absolvire sau chiar pe parcursul anului doi de facultate, dacă stai să te gândești

Yazz fusese nevoită să muncească din greu, să pună bazele unui viitor pentru că trebuia să fie în fruntea jocului, iar Courtney (sau mai bine zis Roxane Gay) chiar avea dreptate, își dă ea seama acum, privilegiul ține de context și de circumstanțe

nu ar fi trișat nici dacă ar fi fost bogată, va absolvi cu calificativul foarte bine și, asemenea lui Waris, va face tot posibilul pentru a reuși, nu va fi catapultată în lumea mare și rea cu calificative nesatisfăcătoare și fără un plan strategic, semestrul trecut cunoscuse studenți din anul trei pe cale să absolve care păruseră îngroziți când îi întrebase despre pașii următori

se profilează un master în jurnalism la Londra, unde este în mediul ei și poate să locuiască cu mama sa fără să plătească nicio chirie

este deja un autor constant de reportaje pentru ziarul studențesc Nu Vox, iar articolul ei „De ce profesorul meu nu este negru?", inspirat de o conferință a studenților la care participase în primul semestru, generase mai multe comentarii online decât oricare altul din acea lună, doar jumătate din ele fiind cu totul pe dinafara subiectului, scrise, desigur, anonim de către trolii degenerați, cu creier de găină, rasiști, lași, nașparlii și complet lipsiți de prieteni de pe planetă

ideea este că articolul i-a sporit reputația și a devenit o personalitate în campus, cineva de la Media Society și radioul studențesc i-au cerut opinia

anul viitor va încerca să plaseze articole în ziarele profesionale și pe über-bloguri, iar în anul trei, când va fi eligibilă, va candida pentru postul de redactor-șef al Nu Vox

va face astfel încât să fie aleasă președinte al Media Society

se gândește deja la strategia de campanie

vai de nulitatea de uzurpator care îi va sta în cale

știe că nu va fi ușor, este pregătită să lupte

*

Yazz se gândește la restul găștii

Courtney este o persoană cu adevărat drăguță, care în trecut a fost naivă și fără complicații, care a evoluat foarte mult de când a ajuns la uni, iar acum are mai multă experiență de viață datorită apartenenței la gașcă, ce nu este alcătuită din studenții tipici din estul Angliei, ci din:

o umanistă dată naibii a cărei mamă este o actriță lesbiană și al cărei tată este un „intelectual" homosexual

o tipă super-bogată (escroacă), conectată politic la fosta elită egipteană

o femeie somaleză musulmană care poartă hijab și este pricepută la artele marțiale mixte

Waris este cea mai profundă dintre ele deoarece familia ei are un trecut atât de dureros, chiar dacă nu suportă ca oamenii să o compătimească

viața lui Waris a fost cea mai nedreaptă și a forțat-o să se maturizeze de timpuriu

tot așa cum obstacolele vieții au forțat-o și pe ea, Yazz, să se maturizeze de timpuriu

și iată că începe

Ultima Amazoană din Dahomey

piesa.

---

[25] Henri Cartier-Bresson (1908–2004), fotograf umanist francez, considerat un maestru al fotografiei sincere și un utilizator timpuriu al filmelor de 35 mm. A fost pionier în genul fotografiei de stradă și a privit fotografia ca surprinzând un moment decisiv (n. tr.).

[26] Internet of Things (IoT) este un concept care presupune folosirea Internetului pentru a conecta între ele diferite dispozitive, servicii și sisteme automate, formând astfel o rețea de obiecte (n. red.).

[27] Gloria Jean Watkins (n. 1952), mai bine cunoscută prin pseudonimul „bell hooks", este o autoare americană, profesoară, feministă și activistă socială. Numele „bell hooks" (scris cu litere mici) este împrumutat de la bunica ei maternă, Bell Blair Hooks (n. tr.).

[28] Kwame Anthony Appiah (n. 1954), filozof britanic originar din Ghana, interesat îndeosebi de teoria politică și morală, de filozofia limbajului și de istoria culturală africană (n. red.).

[29] Judith Butler (n. 1956), filozoafă americană post-structuralistă, cu o contribuție importantă la teoria feministă, queer și filozofia politică (n. red.).

[30] Aimé Césaire (1913–2008), scriitor, poet și om politic francez de origine martinicheză (n. red.).

[31] Angela Davis (n. 1944), activistă pentru drepturile omului, profesoară de filozofie și militantă comunistă americană (n. red.)

[32] Simone de Beauvoir (1908–1954), scriitoare franceză, eseistă și o figură de marcă a feminismului și existențialismului în Franța, autoare a unei cărți de referință pentru feminism, *Al doilea sex* (n. red.).

[33] Frantz Fanon (1925–1961), psihiatru și eseist de naționalitate franceză, născut în Martinica, care s-a considerat cetățean algerian, fiind puternic implicat în lupta pentru independența Algeriei (n. red.).

[34] Julia Kristeva (n. 1941), filologă, psihanalistă și autoare franceză de origine bulgară (n. red.).

[35] Audre Lorde (1934–1992), scriitoare și activistă americană care a militat pentru promovarea feminismului și contra discriminării minorităților sexuale (n. red.).

[36] Edward Said (1935–2003), teoretician al literaturii, critic literar și intelectual palestinian american (n. red.).

[37] Gayatri Spivak (n. 1942), teoreticiană a literaturii și critic literar indian, profesoară la Columbia University, New York (n. red.).

[38] Gloria Steinem (n. 1934), feministă americană, jurnalistă, promotoare a drepturilor femeilor, figura centrală a celui de „al doilea val al feminismului" (n. red.).

[39] V.Y. Mudimbe (n. 1941), filozof, scriitor, poet și critic literar congolez, dedicat culturii africane (n. red.).

[40] Cornel West (n. 1953), fiozof american, activist politic, autor (n. red.).

[41] Radi (de la radicalism) + splendoare. În orig. *radness* (*radicalism* + *awsomeness*) (n. tr.).

[42] Revistă britanică anuală, editată de femei de culoare și non-binare de culoare (n. red.).

[43] Site web american cu știri, opinii, divertisment și conținut video orientat către afro-americani (n. red.).

[44] „Actuale", „de moment" (lb. fr. în orig.) (n. tr.).

[45] Gin & Tonic (n. tr.).

[46] Mutilarea genitală a femeilor (MGF), conform OMS, este îndepărtarea ritualică a organelor genitale externe feminine și suturarea vulvei, o practică întâlnită mai ales în nord-estul Africii. Prima atestare istorică îi aparține istoricului grec Herodot și datează din anul 450 î.H. Semne ale acestei practici au fost descoperite în cursul examinării medicale a mumiilor egiptene datând din anul 200 î.H., operația fiind frecventă mai ales în rândul persoanelor bogate și influente, fiind utilizată ca o centură de castitate fiziologică (n. tr.).

[47] Din ebraica *ḥuspāh* („tupeu", „nerușinare", „aroganță", „obrăznicie fără margini") (n. tr.).

[48] „Soră", „surioară" (n. tr.).

[49] A deține un avantaj prin comparație cu alte persoane, dar nu ca
urmare a meritului personal, ci mai mult din cauza prejudecăților sociale (n. tr.).

[50] Roxane Gay (n. 1974), scriitoare, editoare, profesoară cu carieră academică. Lucrările ei abordează problemele feministe și rasiale, identitatea de gen și sexualitatea (n. red.).

DOMINIQUE

1

Dominique a dat peste Nzinga în gara Victoria, la ora de vârf

când era doborâtă la pământ de efectul de strivire al navetiștilor nemiloși din Londra, decișI să prindă metroul cu orice preț

geanta i-a căzut pe jos, s-a deschis și din ea s-a revărsat tot conținutul: pașaport, A–Z, Rough Guide to London, portmoneu din iută, tampoane, aparat de fotografiat Zenith E, cremă de mâini Palmer's, amuletă cu ochiul magic, cuțit de vânătoare cu mâner de fildeș

Nzinga s-a simțit profund recunoscătoare când trecătoarea Dominique s-a apropiat să-i dea o mână de ajutor, agitându-se amândouă pe peronul stației de metrou pentru a-i aduna lucrurile de pe jos

când au terminat, iar Nzinga s-a ridicat din nou în picioare, calmă, Dominique s-a trezit în fața unei viziuni extra-
ordinare

femeia era statuară, pielea îi strălucea, hainele îi erau fluide, avea trăsături sculpturale, buzele pline, șuvițe subțiri de dreaduri îi cădeau liber până la șolduri, cu amulete de argint și mărgele strălucitoare împletite în ele

Dominique nu mai văzuse pe nimeni ca ea până atunci, se oferise să-i cumpere o cafea, încrezătoare că va accepta pentru că lesbienele, iar ea bănuia că și aceasta era una dintre ele, de obicei acceptau

stăteau față în față în cafeneaua din stație, iar Nzinga sorbea dintr-un pahar cu apă fierbinte cu o felie de lămâie, singura băutură fierbinte care permitea să-i treacă de buze, a spus ea, nu vreau să-mi maltratez corpul

între timp

Dominique, care bea o ceașcă de cafea solubilă în care dizolvase două cuburi de zahăr și în care înmuia, unul după altul, biscuiți digestivi (un pachet de Maltesers pus lângă cafea ca desert), s-a simțit vinovată pentru mizeriile pe care le introducea fără să gândească în corpul ei – maltratându-l, da, maltratându-l

nu mai întâlnise niciodată o afro-americană si accentul Nzingăi îi evoca deliciile senzoriale ale pâinii calde de mălai, costițe lipicioase, bame, jambalaya[51], varză collard, jumări, varză călită, arahide caramelizate – și alte preparate despre care citise în romanele scrise de femei afro-americane

Nzinga vizita Anglia pentru prima dată de când o părăsise, copilă fiind, iar acum se întorsese dintr-un pelerinaj în Ghana, unde petrecuse două săptămâni, se aflase pentru prima oară în Patria Mamă, vizitase Castelul Elmina în care fuseseră încarcerați africanii capturați înainte de a fi expediați ca sclavi în America

ghidul îi condusese într-o temniță, închisese ușa

în întunericul fierbinte, sufocant, le descrisese în amănunt cum până la o mie de oameni fuseseră înghesuiți într-un spațiu destinat pentru doar două sute, chiar și până la trei luni, fără instalații sanitare și cu o cantitate mică de mâncare și apă

în acel moment, tot trecutul dureros de patru sute de ani de sclavie mi-a pătruns în trup cum nu mi se mai întâmplase până atunci și am cedat, am plâns cu suspine, Dominique, am plâns cu suspine și mi-am dat seama mai mult ca niciodată că oamenii albi au de dat socoteală pentru multe

Dominique s-a abținut să-i răspundă că și africanii vânduseră africani în sclavie, deci totul era mai complicat decât atât

Nzinga construia case de lemn pe „proprietățile femeilor[52]" din „Statele Des-Unite ale Americii", unde locuise de când avea cinci ani, iar mama ei, sătulă de tatăl Nzingăi care oscila între diferite femei din Anglia și Caraibe, se îndrăgostise prin corespondență de un bărbat frumos care luptase în Forțele Speciale

nu avea decât douăzeci și doi de ani când îi mutase prostește pe Nzinga și pe fratele ei, Andy, din apartamentul lor din Luton în ceea ce s-a dovedit a fi o casă mobilă dintr-un parc de rulote din Texas

unde ea și fratele ei dormeau pe podea, lângă chicinetă, în timp ce mama ei și bărbatul acela împărțeau patul dublu rabatabil și făceau sex zgomotos la câțiva metri de ei

el bea rachiu din clipa în care se trezea și până noaptea, când cădea într-o stare de stupoare de la băutură și droguri, făcând rost de ici și de colo de slujbe ciudate

mama ei își găsise de lucru la o fabrică de pui, era în mod stupid convinsă că putea să-l vindece de adicțiile sale și să trăiască alături de el împreună cu copiii ei

încercările ei zadarnice de a-l face să renunțe la adicții au făcut să fie bătută atât de des, încât a renunțat să mai încerce să-l schimbe și a căzut ea însăși în patima drogurilor

ceea ce începuse rău, s-a agravat pe măsură ce Nzinga s-a trezit că era prost educată de doi drogați a căror prioritate nu erau ea și fratele ei

în cele din urmă s-a produs inevitabilul când a ajuns la pubertate, existaseră semne anterioare, atingeri inadecvate și comentarii pe care era prea mică pentru a le descifra, iar mai târziu, prea vulnerabilă pentru a le respinge

și-a pierdut virginitatea în timp ce mama și fratele ei erau plecați la cumpărături, iar ea rămăsese acasă să își facă temele

a doua zi dimineața a reușit să-i spună ce se întâmplase unui profesor de la școală, după care izbucnise în lacrimi, un bărbat care îi spusese întotdeauna că era un copil inteligent – practic singurul om bun pe care îl cunoscuse vreodată

li s-a repartizat un asistent social, ea și fratele ei au fost dați în grija unei familii

care i-a îngrijit, dar nu i-a iubit

nu din toată inima, nu necondiționat

Andy a intrat în armată la șaisprezece ani și i-a întors spatele surorii care se transformase într-o lesbiană masculină, cum a numit-o când a surprins-o în pat cu prietena ei

din fericire, chiar eram deșteaptă și am muncit din greu pentru a fi admisă la University of Texas din Austin, recent desegregată, în loc de colegiul din comunitatea locală

după absolvire, am început să locuiesc într-o comunitate de femei pentru a mă îndepărta de oameni ca fratele meu și ca fiara

când mama a murit din cauza unei supradoze

fratele meu și cu mine nu am schimbat niciun cuvânt la înmormântare

și nici de atunci încolo

Dominique stătea acolo, ascultând ce spunea apariția extraordinară din fața sa, o femeie care depășise tragedia din copilăria ei cumplită pentru a deveni atât de minunată, care degaja o asemenea căldură și experiență de viață

oamenii o percepeau pe Dominique ca fiind dură și înfumurată, însă prin comparație cu Nzinga nu era așa, Nzinga era puternică, de neînvins, prezența și energia ei dominau cafeneaua, vocea ei umplea o după-amiază de luni mohorâtă cu o vorbire tărăgănată exotică și senzuală

era o zami[53], o sistah sexy, o inspirație, un fenomen

lui Dominique îi venea să se ghemuiască în această femeie și să se lase în grija ei

era un sentiment nou, deoarece fusese complet independentă după ce plecase de acasă, și totuși iat-o simțindu-se, cum? excitată? în mod cert

poate că se îndrăgostea de o persoană complet străină

cred că s-ar putea să ai dreptate, i-a răspuns Dominique ceva mai târziu, în aceeași zi, când se așezau în restaurantul vegetarian Cranks din Leicester Square după ce Nzinga sugerase că relațiile lui Dominique din trecut cu prietene blonde ar putea fi un semn al urii de sine; trebuie să te întrebi dacă nu ți-a fost spălat creierul cu idealul de frumusețe albă, soră, trebuie să lucrezi mult mai mult asupra politicii feminismului negru, știi?

Dominique se întreba dacă ea avea dreptate, oare de ce prefera blondele stereotipe? Amma o tachinase pe

tema asta fără să o judece, ea însăși era un produs al diferitelor amestecuri și avea parteneri de toate culorile

Nzinga crescuse, în schimb, în Sudul segregat, dar asta nu ar fi trebuit să o facă să fie mai mult pro decât anti-integrare?

Dominique se întreba dacă încă mai avea creierul spălat de societatea albă și dacă chiar eșua să-și asume identitatea pe care o prețuia cel mai mult – aceea de feministă neagră

a decis că Nzinga era un înger trimis să o ajute să devină o versiune mai bună a ei însăși

a devenit ghidul personal al Nzingăi ca să-i arate orașul, dornică să-i demonstreze cât de bine îi cunoștea istoria și punctele fierbinți, urcând și coborând din autobuze, mergând pe scurtături prin tunelurile labirintice de la metroul din subteran, strecurându-se pe aleile antice din părțile cele mai vechi ale orașului, arătându-i rămășițele zidului roman de acum aproape două mii de ani, ducând-o pe plajele cu pietriș ale Tamisei la reflux, când căutătorii prin noroaie își retrăgeau plasele, în căutare de relicve arheologice îngropate, ducând-o prin numeroasele parcuri, spații verzi, grădini publice și locuri mai sălbatice, în plimbări pe canal care durau ore întregi, din Little Venice până în mlaștinile din Walthamstow, în croazierele pe râu spre Greenwich și Kew

noaptea se strecurau în cluburile pentru femei mai retrase

unde se sărutau în colțurile mai întunecate

*

se culcaseră împreună în ziua în care se cunoscuseră și în fiecare noapte de atunci încolo

este sublimă, este spirituală, o elogia Dominique Ammei când și-a făcut apariția la serviciu, două săptămâni mai târziu, la un birou plin de sarcini neîndeplinite

m-am îndrăgostit de-a binelea, pentru prima oară în viața mea, de cea mai minunată femeie pe care am întâlnit-o vreodată, care mă dorește dintr-o postură de forță interioară, Amma, și s-ar putea să pară ciudat, dar este ceva atât de nou pentru mine și al naibii de sexy, ca și când ar putea să-mi smulgă hainele de pe mine oricând ar vrea (ceea ce și face), iar eu mă simt neputincioasă și dominată (ceea ce îmi place), pe când iubitele mele anterioare mă doreau dintr-o postură de slăbiciune, de adorație, ceea ce pur și simplu nu mă mai interesează

tensiunea dintre noi este electrostatică, Ams, parcă aș fi încărcată cu volți de electricitate, nu putem suporta să stăm separate nici cinci minute, Nzinga este atât de înțeleaptă și de bine informată despre cum e să fii o femeie neagră liberă într-o lume albă opresivă, încât îmi deschide și mie ochii spre, ei bine, spre tot, este ca și cum ar fi Alice și Audre și Angela și Aretha reunite într-o singură persoană, serios, Ams

Amma a răspuns că Nzinga asta trebuia să fie într-adevăr deosebită dacă o transforma pe cea mai super lesbiană dintre noi într-o adolescentă îndrăgostită, deci când voi face cunoștință cu Alice-Audre-Angela-Aretha? și care este numele ei real, până la urmă?

Cindy, dacă chiar trebuie să știi, nu-i spune niciodată că ți-am zis

Dominique a acceptat să o aducă să ia prânzul cu gașca din King¢s Cross cu condiția strictă, impusă de Nzinga, să fie invitate doar femei de culoare, iar preparatele să fie complet vegane, organice și proaspete

sau nu putea sta în aceeași încăpere cu acestea.

2

Nzinga arăta într-adevăr spectaculos, când a intrat pe ușa din locuința Ammei din Freedomia

avea cel puțin un metru optzeci înălțime, dreaduri ornamentate, cercei Akuaba pentru fertilitate, mari, din lemn, sub forma unei păpuși, pantaloni roșii, un caftan crem brodat și sandale romane cu barete

era puțin mai mare decât ele, și totuși părea cumva fără vârstă

Amma a remarcat faptul că forța prezenței ei avea efectul de a diminua prezența tuturor celorlalte

încă înainte de sosirea ei, musafirele sale doreau să o placă pe Nzinga pentru că o plăceau pe Dominique, însă acum, că se afla aici, își doreau să o impresioneze

Amma dorea ca Nzinga să se dovedească demnă de iubirea lui Dominique

Nzinga stătea cu picioarele încrucișate în cercul femeilor care ședeau pe podea, unde urmau să ia masa (ideea unei mese de sufragerie i se păruse Ammei prea suburbană)

mâncare de legume cu cartofi dulci, salate și felii de pâine neagră au fost întinse înaintea lor pe o față de masa din plastic

(totul era de la raionul de produse la preț redus al supermarketului, nimic nu era organic sau proaspăt, dar cine putea face diferența odată ce legumele erau fierte sau mărunțite și cum îndrăznea Nzinga să pretindă ca toată lumea să mănânce conform preferințelor sale)

conversația era însuflețită, toată lumea voia să vorbească cu Nzinga, căreia i se conferise o

solemnitate nemeritată, în opinia Ammei, doar în virtutea faptului că arăta ca o compilație de divă din mlaștină și regină voodoo

Nzinga a fost entuziasmată de această atenție, a fost prietenoasă, nu generoasă, cu toată lumea, până când a distrus totul exclamând, oarecum disprețuitor, cât i se părea de ciudat să audă atât de multe femei negre vorbind atât de Britissshhh

Amma a crezut că le acuza că sunt prea albe sau, în cel mai bun caz, neautentic de negre, mai întâlnise atitudinea aceasta, străini care puneau un semn de egalitate între accentul englezesc și rasa albă, ea simțise mereu nevoia să ia atitudine când se sugera că britanicii negri erau inferiori afro-americanilor, africanilor sau indienilor din India de Vest

în orice caz, asta ar fi explicat de ce Dominique adoptase un accent american în scurta perioadă de timp în care fusese cu Nzinga (oh, Dominique!)

pentru că asta și suntem, a răspuns Amma, britanice, toate suntem britanice, nu-i așa? instinctiv era însă conștientă că nu era înțelept să o provoace pe Nzinga

fără să clipească, Nzinga i-a răspuns că femeile negre trebuiau să identifice rasismul oriunde îl descopereau, în special rasismul nostru interior, atunci când suntem plini de o ură de sine atât de profundă, încât ne întoarcem împotriva semenilor noștri

Amma a realizat subit că această femeie putea fi o adversară formidabilă, energia care până acum radiase de căldură, devenise cât ai clipi radioactivă

Dominique, de obicei o guralivă încăpățânată, nu sesiza tensiunile bilaterale din încăpere – două femele alfa pe cale să explodeze

stătea și torcea lângă iubita ei

trebuie să fim vigilente, le spunea Nzinga femeilor strânse acolo care păreau hipnotizate de ea, trebuie să fim atente cui permitem să intre în viața noastră, spunea ea, privind-o acum pe Amma cu ostilitate deschisă, printre noi sunt femei care au fost trimise să ne distrugă, rasismul interior există pretutindeni, prietenele mele (prietenele ei?)

trebuie să fim vigilente față de orice și față de oricine

după ce și-a exprimat punctul de vedere, în continuare a ignorat-o pe Amma

trebuie să fim vigilente și în privința limbajului, a continuat ea, ați observat că, de exemplu, cuvântul „negru" are întotdeauna conotații negative?

capetele încuviințau, spre consternarea Ammei, ce se întâmpla cu ele?

Nzinga s-a lansat apoi în implicațiile rasiale ale călcării pe un preș negru în loc de păsirea peste el, le-a sfătuit să nu poarte șosete negre (de ce ai călca în picioare propriul tău popor?) și să nu utilizeze niciodată saci negri de gunoi, același lucru cu privire la cuvintele: șantaj (blackmail), bilă neagră, proastă dispoziție (black mood), magie neagră, oaie neagră, negru la suflet, eu, de exemplu, nu port niciodată chiloți negri, de ce să-mi fac treburile pe mine? sunt surprinsă că nu știți deja lucrurile acestea

au urmat alte încuviințări din cap, Amma continua să-i arunce priviri lui Dominique, asta chiar vorbește serios? tu vorbești serios? numai că Dominique era prea preocupată să înghită toate tâmpeniile astea

Amma se săturase, va trebui să se ocupe singură de femeia asta, din moment ce creierul tuturor se făcuse terci

în ceea ce mă privește nu este o problemă, a spus ea, pentru că, ia ghicește, nu am mai făcut pe mine de mic copil, de când nu mai port scutece

în cameră s-a auzit un val de râsete înăbușite, grozav! reușea să rupă vraja Nzingăi, care se făcuse palidă la față, nu e momentul pentru glume ieftine, Amma, cred că trebuie să asculți „Redemption Song" al lui Bob Marley și să te eliberezi de sclavia mentală

Amma s-a gândit să-i mulțumească Nzingăi că-i adusese la cunoștință că era înrobită mental și i-a spus că se făcea referire la popoarele africane ca fiind negre cu mult înainte ca acest cuvânt să-și facă apariția în limba engleză, deci nu are sens să-i aplici retroactiv conotații rasiste în utilizarea cotidiană, iar dacă o faci vei ajunge să o iei razna și, cu regret te informez, același lucru se va întâmpla cu toți cei care te urmează

sunt surprinsă că nu știi deja lucrul acesta

Nzinga a avut nevoie de mai puțin de un minut ca să găsească un pretext să plece, cu Dominique după ea

Amma a fost încântată să o privească din spate pe groaznica Cindy

vechea Dominique ar fi procedat la fel în locul ei

noua Dominique înghițea, credulă, toate rahaturile pe care le debita regina voodoo

cum naiba se ajunsese aici?

Amma spera că faza cu Nzinga să ia sfârșit când femeia avea să se întoarcă în America

fiindcă se întorcea în America, nu-i așa?

*

la sfârșitul verii lor de iubire, Dominique i-a spus (cu lașitate) Ammei la telefon că Nzinga îi dăduse un

ultimatum, ori se ducea cu ea în SUA, ori merge fiecare pe drumul ei, nu mă încurc cu relații la distanță, draaaga mea

Amma i-a spus că este nebună, nu te duce cu femeia aia, Dominique, nu te duce

dar pentru că găsise iubirea adevărată, Dominique a urmat-o în America.

3

Nzinga era constructoare de case, vegană, nu bea, nu fuma, o feministă lesbiană radicală și separatistă care trăia și lucra pe pământul femeilor de pe întreg teritoriul Americii înainte de a pleca mai departe, o constructoare de case nomadă

Dominique era o lesbiană feministă, carnivoră, bea, co-

cheta cu drogurile, fuma țigară după țigară, frecventa cluburile, era producător de teatru pentru femei și locuia într-un apartament din Londra

în scurt timp a devenit constructoare de case, vegană, nu bea, nu fuma, o feministă lesbiană radicală care lucra pe pământul femeilor numit Spirit Moon, unde aveau voie să locuiască numai lesbiene

alte femei aveau voie să viziteze locul acela, bărbații adulți și băieții peste zece ani nu aveau voie

sarcina care le revenea era să ajute la construirea unor case accesibile ca preț, pentru a ispiti femei mai tinere să revitalizeze o comunitate care îmbătrânea

*

decorul rural al acelui Spirit Moon, cu suprafața sa imensă și priveliștile nesfârșite, i se părea înviorător lui Dominique, în comparație cu aerul poluat, străzile murdare, atmosfera frenetică și abstracțiunile geometrice ale Londrei, unde viața se desfășura

într-un ritm atât de rapid, încât ea fusese înghițită în vârtejul masculin (după cum subliniase Nzinga) metropolitan încă de când sosise din Bristol

celor două li s-a repartizat o cabană de lemn la capătul cel mai îndepărtat al proprietății, un colț idilic izolat în care se puteau piti de lume și coace lipii pe vatra deschisă

în față se întindeau câmpurile, în spate aveau un fag, un mesteacăn și pădurea de arțari

în prima noapte, Dominique era prea surescitată ca să doarmă, s-a dus să stea pe verandă, în întuneric, ascultând sunetele nefamiliare de la țară

cum era posibil ca Amma să fi dorit să-i refuze această experiență? era vorba de gelozie, așa cum bănuia Nzinga, care spunea că din moment ce o detronase pe Amma din rolul de cea mai importantă persoană din viața lui Dominique, ea nu suportase acest lucru?

era adevărat că ea și Amma fuseseră suflete-pereche, mai puțin partea de sex, iar acum Nzinga era sufletul ei pereche, o zeiță unică, excepțională, de ce nu-și dădea Amma seama de asta? iar mojicia ei de la cină era impardonabilă, cum putuse să răstălmăcească astfel cuvintele Nzingăi, când ea nu încerca decât să le ajute să înțeleagă cum funcționa rasismul?

Nzinga era un om bun, cu inimă mare

care își făcuse apariția în viața lui Dominique atunci când ea se afla între două iubite și era pregătită pentru ceva diferit

și exact când se plictisise să administreze o companie de teatru în care petrecea prea mult timp

scriind cereri de subvenții pe bandă rulantă pentru un amărât de comision
de 10%

Amma nu ținuse cu adevărat cont de nemulțumirile ei în această privință, îi amintea mereu ce echipă grozavă erau, uite ce am realizat, Dom

era adevărat, numai că în străfundurile ființei Dominique își dorea ceva nou, o aventură, chiar dacă nu și-o imaginase în detaliu și nu știa ce formă ar putea lua ea

verile lungi pe Lesbos cu cortul pe plajă alături de alte sute de lesbiene nu mai erau atât de încântătoare, după șapte ani consecutivi

city break-urile europene erau în regulă, dar nu pe deplin satisfăcătoare, fusese de câteva ori în Guyana și știa că acolo nu prea putea trăi cu ușurință ca lesbiană declarată și nu era interesată să predea engleza ca a doua limbă undeva în străinătate, o opțiune populară printre cei de douăzeci și ceva de ani

și atunci Planeta Venus o teleportase pe Nzinga la ea, în stația de metrou Victoria, pentru a-i dărui Marea Iubire Care Schimbă Totul

în prima săptămână petrecută la Spirit Moon au fost invitate la un bufet la casa Gaiei, deținătoarea proprietății, care o lăsase moștenire prin testament administratorilor pentru a se asigura că rămânea pe veci un pământ al femeilor

locuința ei era un ranch vast, cu tavane boltite, cuverturi din petice, sculpturi curbilinii reprezentând corpuri feminine, vaze ceramice, picturi bucolice și tapiserii lucrate de însăși Gaia

imagini cu bărbați nu existau

pe nicăieri

s-au răspândit pe afară pentru a se bucura de noaptea caldă, peluza fiind luminată de torțe aprinse înfipte în pământ

vocea clară de soprană a lui Joan Baez[54], altoul trist al lui Joni Mitchell[55] și contraltoul mai bogat, mai melodios al lui Joan Armatrading[56] și Tracy Chapman[57] se auzeau de pe discul de pe un pick-up instalat pe verandă

Dominique a auzit greierii, chemările îndepărtate ale bufnițelor, zumzetul vocilor femeilor care se bucurau de compania celorlalte, era fascinată și se simțea ca un călător în timp care ajunsese într-o societate alternativă aproape magică

fețele femeilor erau bronzate, sănătoase, aparent netulburate, ca și când s-ar fi simțit în largul lor cu ele înseși și cu celelalte femei

toată această fericire fericită i se părea ciudată lui Dominique, pe când se plimba prin acest grup de necunoscute care o întâmpinaseră cu un entuziasm neprefăcut

să fi fost un cult?

era obișnuită cu londonezii reci, care te măsurau cu o privire critică înainte de a decide dacă erai demn de timpul și de conversația lor

părul cărunt al Gaiei era strâns în coc, alte femei purtau împletituri sau tunsori scurte, un cuplu de femei negre prefera simplitatea codițelor împletite

purtau blugi și pantaloni, tricouri cu mânecă scurtă și cămăși largi, jiletci sau veste, salopete și rochii largi, nicio femeie nu era machiată și niciuna nu purta tocuri înalte

își preparau propria bere, aveau o vie, câteva fumau țigări și marijuana, Dominique tânjea să tragă un fum

pentru relaxare, dar îi promisese Nzingăi că terminase definitiv cu acest obicei, acceptând că un trup otrăvit era semnul unei minți otrăvite

femeile care locuiau în comunitate aveau tot felul de profesii, dar erau și foste casnice, femei meșteșugar, femei bucătar, profesoare, femei fermier, vânzătoare, muziciene, multe erau pensionare

Dominique era curioasă să afle mai mult

Gaia i-a spus că se implicase în războaiele pentru acceptare socială și legislativă din anii cincizeci-șaizeci, decizând în cele din urmă să renunțe la bărbați, o terminase cu patriarhatul

când moștenise conacul din Long Island de la părinții ei, cumpărase această fermă

dacă îi era dor de bărbați?

niciodată, femeile din Spirit Moon încearcă să trăiască în armonie, iar atunci când apar certuri avem un cerc de discuții și încercăm să calmăm spiritele, femeile pot alege, de asemenea, să trăiască la sute de kilometri distanță până când lucrurile se liniștesc, o dispută poate dura ani întregi până să se aplaneze, cu timpul intervine iertarea, chiar dacă cicatricele rămân

din când în când, câte o locatară este obligată să plece din cauza comportamentului ei impardonabil, precum violența sau furtul, dacă o femeie renunță la lesbianism și vrea să întrețină relații cu bărbați, aceasta trebuie să plece, dacă este celibatară, poate rămâne, la un moment dat am avut aici o femeie care și-a schimbat înclinațiile și a fost prinsă strecurând bărbați pe proprietate în timpul nopții

a trebuit să plece

Dominique a spus că femeile păreau foarte relaxate, nu erau o pacoste, așa cum și le imaginase ea, deși nu era nimic în neregulă cu asta, chiar și ea fusese acuzată de așa ceva

nu este nevoie să fii o pacoste, Dominique (ce nume frumos ai), pentru că aici nu există bărbați, acesta este motivul pentru care îți părem atât de senine, putem fi noi înșine, să revendicăm Divinul Feminin, să ne conectăm la Mama Pământ și să o protejăm, împărtășind resursele de care dispunem, luând decizii în comun, dar păstrându-ne intimitatea și autonomia, vindecându-ne trupul și psihicul feminin prin yoga, arte marțiale, plimbări, alergare, meditație, practică spirituală

ce i se potrivește fiecăreia dintre noi

Dominique discuta liber, deplasându-se în largul ei printre femei, tot atât de fascinată de ele cum erau și ele de ea, o femeie britanică neagră, o raritate în aceste locuri, comentaseră ele, apreciind-o în mod evident pozitiv

era obișnuită cu așa ceva și îi făcea plăcere

Nzinga a rămas pe scaunul ei de pe verandă întreaga noapte, întunecată la față, prin urmare oamenii o abordau cu precauție, iar de fiecare dată când Dominique o privea, observa că Nzinga îi supraveghea orice mișcare, deși asta nu o împiedicase să socializeze, bucurându-se de conversația cu o femeie amerindiană uimitoare, pe nume Esther, care purta o salopetă strânsă pe corp, care preda Ashtanga yoga femeilor din oraș și care spera că Dominique avea să vină la petrecerea pe care o dădea pentru a-și sărbători cea de-a șaizeci și cincea aniversare

mi-ar face plăcere, a răspuns Dominique, complimentând-o pe Esther că arăta atât de nemaipomenit pentru vârsta ei chiar atunci când, pe neașteptate, Nzinga a bătut-o pe umăr

trebuie să plecăm

chiar trebuie?

s-au întors acasă pe întuneric, pe cărări care tăiau câmpurile care le înconjurau din ambele părți, Nzinga lumina cu lanterna în față, Dominique se simțea fericită departe de viața ei obișnuită de la Londra, în locul acesta destul de special, oare va deveni de-a binelea o hippy?

Nzinga a rămas un timp tăcută, apoi a afirmat că era mai bine dacă nu mai socializau, o singură dată era de ajuns, sunt aici ca să fiu alături de tine, nu de ele și nu suport atât de multă prietenie prefăcută din partea femeilor albe și a fufelor lor, dacă te invită în cercul lor de discuții, refuză, este un șiretlic ca să afle cu ce te ocupi și să folosească aceste informații mai târziu împotriva ta

amintește-ți că ne aflăm aici ca să muncim, vom încurca lucrurile dacă nu respectăm limitele și, ai încredere în mine, să nu crezi toate balivernele pe care ți le înșiră despre Mama Pământ, am fost în destule comunități de femei ca aceasta ca să știu că vrăjitoarele astea sunt tot atât de rău intenționate ca oricine altcineva

de ce ne aflăm aici, dacă le critici atât de mult? a întrebat Dominique

pentru că nu vreau să trăiesc într-o lume a bărbaților

au continuat să meargă și să vorbească, pașii lor scrâșnind pe solul pietros

cu mine ești în siguranță, a spus Nzinga, deși Dominique nu se simțea deosebit de nesigură

cu mine ești întreagă, deși Dominique nu se simțea incompletă

cu mine ești acasă, pentru că acasă este o ființă și nu un loc

Nzinga a spus că se gândea să-i schimbe numele din Dominique în Sojourner, o rebotezare feministă, după Sojourner Truth, activista antisclavie, continuând cu prezentarea unei istorii prescurtate despre aceasta, deși Dominique știa foarte bine cine era legendara aboliționistă, așa cum știa orice feministă neagră care se respecta, lucru pe care i l-a și spus

însă tot a avut parte de prelegere

va fi o redeșteptare feministă a noului tău sine, a lămurit-o Nzinga, dacă vei avea un nume mai potrivit decât un Dominic feminizat

îmi place numele meu

atunci păstrează-l, eu îți voi spune oricum Sojourner, scuuumpo

Dominique a decis că Nzinga putea să-i spună cum dorea, ea nu avea de gând să răspundă la tâmpitul de Sojourner sau la oricare alt nume, Nzinga dădea semne că era un pic cam ciudată, poate că Amma avusese dreptate când o prevenise, nu te duce în America cu femeia aia, Dom, vei regreta

lumina de pe veranda cabanei lor de lemn se decupa în întuneric, Nzinga spunea că întunericul nu era de temut atunci când te aflai pe un teritoriu ocupat doar de femei

Dominique s-a gândit că violatorii și ucigașii în serie nu trebuiau să aibă niște minți sclipitoare pentru a trece de un gard înalt ca să ajungă la prada lor

au aprins lumânări în dormitor, au făcut dragoste, Nzinga a spus că în felul acesta împărtășeau legătura lor cea mai profundă, Dominique a acceptat ideea, sexul era o experiență întru totul plăcută din moment

ce Nzinga o deservea în principal pe ea, lucru care a descoperit că îi plăcea, spre deosebire de situațiile mai egalitare din trecutul ei sexual, care acum părea nesatisfăcător, dar nu și la vremea respectivă

mai târziu, pe când stăteau întinse în pat, treze, îmbrățișate, Dominique s-a simțit împlinită, sau ceva mai împlinită

Nzinga privea în sus, la grinzile joase ale tavanului de cherestea și i-a spus lui Dominique că ea câștigase dreptul de a afla mai multe despre viața ei, începând cu Roz, prima sa parteneră, acum când era limpede că-și vor petrece restul vieții împreună

Dominique a considerat-o o concluzie prematură

întreaga viață însemna un interval de timp imens într-un viitor necunoscut

când încă nu ai împlinit treizeci de ani

suntem încă la început, Nzinga

a vrut ea să spună

Nzinga o întâlnise pe Roz pe pământul femeilor din Oregon, iar aceasta crezuse că este dragostea vieții ei, o femeie albă mai în vârstă care îi arătase că femeile erau mult mai fericite fără bărbați

Roz construia de toate, de la magazii de grădină până la căsuțe în copaci, de la cabane la case mari și hambare, Nzinga îi fusese ucenică

în primii ani se simțise prețuită, binecuvântată

fusese o existență destul de idilică, în timpul zilei lucrau împreună, se iubeau noaptea, până când descoperise că Roz era o alcoolică recăzută în patima băuturii care ținea secret acest lucru, pe care Nzinga îl descoperise când găsise stocul secret de gin al lui Roz, prin care aceasta dădea iama când Nzinga dormea

după prima confruntare, nimic din ce făcea Nzinga nu mai era bine

s-au înfruntat, mai întâi verbal, apoi fizic, decorațiunile au fost sparte, mobila răsturnată, perdelele rupte, ochiurile de geam crăpate, într-o noapte Roz a fost dusă de urgență la spital, un os rupt, o contuzie minoră la cap, nimic grav, nimic care să-i amenințe viața

comunitatea femeilor (albe, bineînțeles) a dat vina pe Nzinga, a spus că s-au săturat și că venise timpul ca ea să plece, ceea ce era profund nedrept

a fost alungată fără milă, și-a împachetat lucrurile într-un singur rucsac, a fost escortată până la poartă și catapultată în lumea exterioară

a avut nevoie de ani întregi ca să treacă peste această nedreptate

Nzinga a pornit la drum, s-a angajat în comunitățile de femei de pe litoralul estic, și-a revenit emoțional, a întreținut vreo două relații care s-au sfârșit prost atunci când persoanele respective și-au dezvăluit adevăratul caracter, a decis să plece în căutarea adevăratului suflet-pereche, ceea ce durase ani de zile

a trebuit să călătoresc până la Londra pentru a-l găsi

acela ești tu – Sojourner

Nzinga s-a întors cu fața spre Dominique, pernă lângă pernă, i-a cuprins obrajii în mâinile sale mari și puternice

acum, după ce mi-am deschis sufletul în fața ta, hai să ne punem de acord să nu păstrăm niciun secret între noi de acum înainte, vreau să știu totul despre tine și tu vei ști totul despre mine

de acord?

Dominique a încuviințat din cap, conștientă totuși că era practic imposibil să nege din cap din moment

ce era ținută în încleștarea de fier a mâinilor Nzingăi, care nu mai era doar afectuoasă și romantică, ci și mecanică

încă mă mai iubești?

mai mult ca niciodată, a răspuns sincer Dominique, admirând-o încă și mai mult pe Nzinga pentru onestitatea și puterea ei de a depăși astfel de încercări

era recunoscătoare că o astfel de femeie o alesese pe ea

sau mai degrabă

cum spunea Nzinga, iubirea le alesese pe ele.

4

Peste câteva luni, dragostea care le alesese era prea adesea tumultuoasă

se certau mai mult decât se certase Dominique în toată viața ei, până în punctul în care se întreba care era adevărul în destrămarea relației dintre Nzinga și Roz

Nzinga nu se considera niciodată altfel decât ireproșabilă

problema ta, Sojourner, este că ești obișnuită să conduci în loc să te lași condusă, spunea ea, nu uita că ești ucenica mea – în construcția de case, în faptul că duci o viață de lesbiană feministă radical separatistă, că te îndepărtezi de inamici, că trăiești fără substanțe chimice toxice, că trăiești din roadele pământului și pe pământ, lucrurile chiar nu vor merge dacă insiști să mi te opui la fiecare pas

dar când s-a transformat relația noastră de iubire într-o ucenicie? doar sunt și eu un lider, nu-i așa?

ah, dar chiar ești? o provoca Nzinga, adesea în mijlocul nopții, când Dominique își dorea cu disperare

să doarmă după ce se certaseră ore întregi și chiar când abia ațipise, Nzinga o scutura să se trezească și începea să aducă din nou aceleași argumente

ce-ar fi dacă ai renunța să joci rolul fetei dure și doar ai fi?

ce-ar fi dacă ai descoperi cine ești tu cu adevărat?

ce-ar fi dacă ți-ai permite luxul de a lăsa pe cineva să aibă grijă de tine – în totalitate?

sentimentele lui Dominique erau contradictorii, Nzinga încă era grozavă, încă era magnifică, încă era obiectul pasiunii sale, încă era o persoană despre care credea că-i dorește tot binele, care o salvase de Londra

după cum îi amintea ea adesea

când lucrurile mergeau bine, Dominique simțea impetuozitatea unei iubiri care ar fi putut într-adevăr să dureze pentru totdeauna

când mergeau prost, se întreba ce căuta ea cu cineva care voia să-i micro-administreze întreaga viață, inclusiv felul de a gândi

de ce credea Nzinga că, dacă era îndrăgostită de ea, însemna că Dominique trebuia să renunțe la independență și să i se supună în totalitate?

nu însemna asta că era asemenea unui bărbat șovin?

după un timp, Dominique se simțea ca o versiune modificată a ei înșăși, cu mintea în ceață, emoții primare, simțuri ascuțite

îi plăceau sexul și afecțiunea – afară, pe câmp, după sosirea verii, dezbrăcată poznaș pe căldură, fără să se îngrijoreze că cineva le-ar putea surprinde, Nzinga numea asta tămăduirea sexuală a lui Dominique, ca și când ar fi suferit cumplit când o cunoscuse

Dominique a lăsat să treacă de la ea

voia să vorbească despre asta cu prietenele ei, cel mai mult cu Amma sau cu femeile de la Spirit Moon, avea nevoie de un spațiu în care să se exprime, dar asta nu avea să se întâmple, Nzinga le ținea la distanță, făcuse scandal când Dominique încercase să se împrietenească cu femeile cu care lucrau

a decis că nu merita deranjul și, deși îi trimisese Ammei trei scrisori, nu primise nimic din partea ei odată cu scrisorile de răspuns de la părinții și de la frații săi

Amma era încă supărată pentru că o părăsise, pe ea și compania?

la un moment dat, când sugerase să o sune de la oficiul poștal din oraș, Nzinga fusese în toane foarte proaste zile întregi

era un semn că Dominique o respingea

care nu a mai deschis subiectul niciodată.

5

Înainte de a ajunge la Spirit Moon, Dominique se gândise, cu naivitate, la construcția de case în termeni pur romantici: își imagina corpul ei zvelt, înalt și foarte admirat, devenind încă și mai tonifiat, suplu și puternic prin utilizarea lui după cum îl menise natura – lucrând în aer liber, realizând un efort fizic intens, bucurându-se de relații de camaraderie cu colegele de lucru, transpirând și umplându-se de praf, așteaptând cu nerăbdare să se curețe sub duș la sfârșitul zilei înainte de a se așeza în fața unei mese copioase

activitatea ei ar fi fost simplă, energică și i-ar fi îmbunătățit viața

ei bine, lucrurile nu au mers deloc așa

pentru că nu ridicase niciodată nimic mai greu decât greutățile de pe scenă, ziua de opt ore de muncă

manuală i se părea incredibil de istovitoare, articulațiile o dureau și nu avea niciodată timp să se refacă, mâinile ei netede, elegante, aveau bășici, erau bătătorite și zgâriate chiar și prin mănușile de protecție și trebuia să poarte o cască ce nu-i proteja fața de soare

se imagina pe ea însăși în viitor: practic schilodită, cu bătături, cu o față tot atât de colțuroasă ca a unui pescar bătrân

Dominique a decis că nu era făcută pentru o astfel de muncă, spre deosebire de coechipierele ei, care erau solide ca niște case din cărămidă, inclusiv Nzinga

ele erau băiețoaicele, nu ea și, chiar dacă ar fi fost (nu simțise niciodată nevoia să se clasifice), era limpede că în Lumea Băiețoaicelor, băiețoaicele americane le întreceau sub toate aspectele pe băiețoaicele britanice

Dominique se simțea destul de femeie lângă ele

la începutul celei de-a doua săptămâni de lucru a refuzat să coboare din pat, pentru că avea impresia că avea spatele rupt, da, rupt, i-a spus ea Nzingăi, arătând patetic, jalnic, înlăcrimată, până când Nzinga i-a promis că-i va da îndatoriri mai ușoare fin'că tre' să am grijă de iubita mea, nu-i așa?

după aceea, îndatoririle lui Dominique implicau lucrări minore, precum baterea cuielor, fixarea cu agrafe a izolației pe cadrele de lemn, vopsirea, decorarea și oferirea de cafea și gustări de mai multe ori pe zi

acasă, Nzinga insista să facă ea însăși curat în cabana de lemn, pentru că voia să se asigure că este cât mai lipsită de acarieni

Dominique nu obiectase, din moment ce ideea ei despre treburile casnice se rezumase mai mereu la

fluturarea unei perii de praf cu mâner peste diverse suprafețe, pe când se plimba dintr-un loc în altul prin încăpere

Nzinga insistase, de asemenea, să gătească toată mâncarea, pentru că numai ea înțelegea cum să stabilească echilibrul nutrițional potrivit pentru ele în vederea menținerii unei perfecte stări de sănătate, lucru care nu ar fi deranjat-o pe Dominique dacă Nzinga nu ar fi gătit fără sare, interzisă în acea casă, și fără condimente, despre care Nzinga spunea că tulburau atât stomacul, cât și emoțiile

mâncarea devenise atât un supliciu, cât și o manifestare a bucuriei

Nzinga spăla și hainele lui Dominique, de mână pentru că sunt subjugată de iubirea mea pentru tine, spunea ea, în glumă sau poate că nu, în ciuda protestelor lui Dominique care voia să-și spele propria lenjerie intimă, în special cea pătată de sângele menstrual

Dominique începea să regrete că îi permisese să facă totul și să ia decizii în locul ei

a început să tânjească să facă singură treburile casnice, tânjea să gătească, să facă curat, să presteze o activitate mai solicitantă intelectual

viața ei se golise de conținut, altul decât acela de a o iubi pe Nzinga necondiționat și, din ce în ce mai mult, de a asculta de ea

până și cele mai simple lucruri deveniseră o sursă de conflict

chiar era vina ei că bărbații îi aruncau ocheade în oraș când purta pantaloni scurți (până la genunchi) și un tricou larg (fără mâneci)?

chiar ar trebui să-și acopere trupul în loc să se îmbrace „provocator", cum o acuza Nzinga?

de ce ar fi trebuit să poarte părul (gros și ondulat, de obicei un amestec de coafură afro și indo) ras aproape la nivelul scalpului, tăiat de însăși Nzinga cu foarfecile de frizer pe care le cumpărase tocmai în acest scop?

de ce să nu schimbe câteva cuvinte cu amabila brutăriță a comunității, Tilley, când se ducea dimineața să ia pâine?

pentru că femeile care par cele mai amabile sunt cele mai pasiv-agresive și, în ultimă instanță, cele mai periculoase pentru că se vor interpune între noi, tu nu-ți dai seama că oamenii vor să saboteze marea noastră poveste de iubire?

și de ce să nu citească niște cărți scrise de bărbați, pe care le alesese la biblioteca din oraș?

nu poți să trăiești o viață feministă și să ai voci masculine în minte, Sojourner

nu are niciun sens ce spui, înseamnă să duci lucrurile prea departe

ce-ar fi să taci naibii din gură?

stăteau în pat, la primele ore ale dimineții, Nzinga o bătuse din nou la cap ore în șir cu fostele ei prietene, le aducea din când în când în discuție, de data aceasta încercând să o convingă pe Dominique că ele nu fuseseră decât niște jucării care nu însemnaseră absolut nimic pentru ea

Dominique se săturase să o convingă că fostele ei prietene nu reprezentau o amenințare pentru relația lor actuală, îi spusese deja de multe ori că iubirea pe care o simțise pentru vreo două dintre ele nu se compara nici pe departe cu ceea ce simțea pentru Nzinga, fără să-și dea seama că era inacceptabil să recunoască orice fel de iubire pentru foste

voise să iasă din cameră, să doarmă în alt loc din cabană sau pe verandă, oriunde numai să scape de vocea monotonă a Nzingăi; era imposibil, Nzinga ar fi urmat-o și ar fi continuat să-i vorbească, uneori până în zori

toate erau femei albe, nu ar fi rămas niciodată cu tine

eu le-am părăsit pe ele, asta era adevărat, ea era cea care părăsea, niciodată cea părăsită

ceea ce spun eu este că numai o femeie neagră poate iubi cu adevărat o femeie neagră

bine, cedez, sunt de acord, să stingem lumina și să ne culcăm

nu vreau să cedezi, vreau să te schimbi, să-mi înțelegi raționamentul la un nivel mai profund și să-l accepți ca pe un adevăr.

După aproape un an de când Dominique sosise la Spirit Moon, într-o după-amiază târzie, s-a auzit cineva bătând la ușa cabanei

Nzinga gătea, Dominique stătea întinsă pe canapea privind în gol la norii care se mișcau pe cer

în fața ei se afla Amma, încântată să o vadă

drăcia dracului, a strigat Dominique, îi părea atât de bine să o vadă, s-au aruncat una în brațele celeilalte

eram îngrijorată în privința ta, Dom, o carte poștală când ai ajuns și asta a fost, nu mi-ai răspuns la scrisori

care scrisori? era pe cale Dominique să întrebe, când Nzinga și-a făcut apariția în spatele ei și a întrebat-o de ce o invitase pe această persoană?

nu o invitase, a răspuns Dominique cu precauție, dar nu este grozav că Amma se afla aici?

Nzinga nu a spus nimic, s-a întors în bucătărie, continuând să gătească

nedescurajată de lipsa de politețe manifestată de Nzinga, Amma a pătruns în zona principală a livingului deschis și a examinat-o de parcă s-ar fi așteptat să vadă cadavre atârnate de cârlige de măcelărie prinse de grinzi

și-a azvârlit rucsacul pe podea, s-a aruncat pe canapea, sunt moartă de sete, Dom, dă-mi o apă tonică cu gheață și poți să pui și niște vodcă în ea, știi tu ce ai de făcut

Dominique a trebuit să o înștiințeze, în timp ce-i turna Ammei apă dintr-o cană cu filtru, că în casa lor nu se consuma alcool

de unde până unde, a întrebat Amma (prin mimica feței)

Nzinga crease o atmosferă de tensiune palpabilă în timp ce pregătea în tăcere o tocană groasă de fasole și ciuperci, cu mult usturoi, pe care a servit-o cu pâine integrală

pe masa de lemn la care mâncau – cu o banchetă de fiecare parte

în timp ce mânca, Nzinga se uita în jos, la mâncarea din farfurie, Dominique își dădea seama că Ammei mâncarea i se părea fadă și necomestibilă, ceruse niște sare, nu aveau sare

de acum, Dominique aproape că se obișnuise cu o dietă lipsită de sare și de condimente, poftele inițiale dispăruseră, apetitul ei își ajustase așteptările

și-a întrebat prietena despre toți cei de acasă, dornică să afle ultimele bârfe, având grijă să nu arate afecțiune pentru cei pe care îi lăsase în urmă sau să-și manifeste părerea de rău că îi părăsise

Amma a pus în schimb câteva întrebări despre viața de la Spirit Moon

Dominique i-a spus că lucrau pe șantier cinci zile pe săptămână, uneori și șase, petreceau serile aici,

adesea epuizate, că Nzinga gătea seara ca pentru un batalion, de obicei se culcau devreme, în weekenduri mergeau la cumpărături sau la plimbare, aveau o grădină de legume care trebuia îngrijită, citea cărți – scrise de femei, se înțelege de la sine, de preferință feministe, uneori vedeau un film în oraș, părăseau sala dacă era ofensator

voise să adauge – seamănă puțin cu noi două la începutul perioadei în care ne ocupam de teatru, Amma, cu excepția faptului că nu ieșeam niciodată de la un spectacol care ne ofensa fără să huiduim, nu a spus asta, Nzinga s-ar fi simțit subminată, Dominique ar fi fost acuzată că amintise de povestioara ei bolșevică a huiduielilor împreună cu Amma prin comparație cu părăsirea, relativ pasivă, a cinematografului de către ele două

Dominique a răspuns întrebărilor Ammei, nu, nu se amestecau cu celelalte femei din comunitate, preferau să nu se implice și, da, viața era liniștită, așa cum le plăcea lor, era viața ideală, chiar așa era, ideală

în timp ce vorbea, Dominique era jenată de cât de patetică și de puritană părea viața ei, cât de lipsită de întâmplările de acasă, de dramele nesfârșite ale relațiilor sentimentale și de scenele pe care le făceau femeile, de suișurile și coborâșurile administrării unei companii de teatru, de orașul în sine, politica, manifestațiile împotriva lui Maggie Thatcher, protestele împotriva Clauzei 28[58], marșurile de la Reclaim the Night[59], weekendurile petrecute la Greenham Common[60], prietenele lor în afara legii care erau implicate în tot felul de înșelătorii de tipul carnetul de cecuri „pierdut", care își căptușeau pungile de cumpărături cu folie de aluminiu pentru a evita

declanșarea alarmei în magazinele mari, care săreau peste turnichete la stațiile de metrou și treceau pe culoarea roșie a semaforului ca regulă generală

totul părea să se fi întâmplat atât de demult, atât de departe

anul petrecut cu Nzinga trecuse fără actualizări periodice din partea Ammei, care ar fi luat-o la întrebări și ar fi provocat-o cu privire la toate cele

ea era tribuna ei, cea care îi spunea adevărul, susținătoarea Numărul Unu

Nzinga și-a schimbat direcția privirii doar când a terminat de mâncat, mă bag la somn, și-a dus strachina de argilă la chiuveta de metal, dar înainte de a ajunge acolo, a azvârlit-o cu atâta forță încât s-a spart și au zburat țăndări din ea

a trecut pe lângă Amma, atingând-o în trecere, pe când se îndrepta ca o furtună spre dormitor, vii, Sojourner?

cine este Sojourner? a întrebat Amma când Dominique s-a ridicat imediat

Dominique a ieșit din cameră fără să-i răspundă

era ora șapte seara

a doua zi dimineață, Dominique a găsit un prilej să stea cu prietena ei pe treptele de afară, în timp ce Nzinga făcea duș

durează zece minute, a spus Dominique, aruncând o privire nervoasă în urmă, este un ritual la care nu renunță chiar dacă ești și tu aici

Amma i-a sugerat să facă o plimbare departe de casa de nebuni, Dominique a spus că vor trebui să se mulțumească cu veranda, altfel Nzinga ar deveni suspicioasă

de ce să fie suspicioasă?

7

În acea dimineață, câmpul de raigras din fața cabanei era de verdele cel mai intens și se întindea cât vedeai cu ochii, până la capătul proprietății

în depărtare se zărea o pădure de pini, cerul era de un albastru celest, fără urmă de nor

Dominique era mândră să-i arate peisajul Ammei, care îi cunoștea atât de bine apartamentul din Londra, cu ferestrele care dădeau spre pereții înnegriți și conductele de apă, care debordau, ale unui pub

cu siguranță că Amma va fi convinsă că Dominique a făcut alegerea corectă cel puțin într-o privință – este un adevărat paradis aici, nu-i așa?

Amma a mormăit ceva despre locul potrivit alături de persoana nepotrivită și s-a plâns de ceașca oribilă de „cafea" de păpădie pe care fusese nevoită să o bea, deoarece cafeaua veritabilă nu era permisă, iar acum avea o durere de cap bubuitoare din cauza sevrajului de cafeină, abia amorțită de calmantele pe care Nzinga o surprinsese că le scotea din folia de plastic la micul dejun și care o bruftuluise mai apoi pe Amma că-i adusese medicamente în casă

singurele cuvinte pe care mi le-a adresat până acum, Dom

au stat acolo pentru o clipă, savurând momentul, Dominique întrebându-se când avea să-i sară Ammei capsa

aceasta nu a dezamăgit-o, s-a lansat într-o ofensivă cu privire la faptul că prietena ei se afla sub farmecele Maleficei Cindy și oare știa ea că și conducătorii sectelor își controlau adepții îndepărtându-i de familie, prieteni, colegi, vecini, de oricine ar fi putut să intervină și să întrebe, hei, ce se întâmplă aici?

voi organiza o tentativă de salvare, Dom, un grup de prietene din Londra va face o descindere ca o trupă SAS și te va salva de Nebuna de Legat Cindy

Amma a râs, Dominique, nu

sunt prinsă într-o chestie, Ams, încerc un nou mod de viață, un nou mod de a fi, Nzinga îmi arată cum să duc o viață cu adevărat feministă, energia masculină este perturbatoare, Amma, patriarhatul este dezbinator, violent și autoritar, misoginismul este atât de incredibil de înrădăcinat, încât îmi dau seama de ce femeile renunță la acestea pentru totdeauna, aici este un loc atât de special, este atât de eliberator să nu mai fii nevoită să ai de-a face cu opresiunea masculină zi de zi

întotdeauna am știut că îți plac bărbații, Dom, chiar îi iubim pe cei care ne sunt apropiați, am putea să înțelegem patriarhatul (apropo, mulțumesc pentru că m-ai lămurit cum funcționează), dar privim bărbații ca pe niște individualități, nu-i așa? tu nu ai fost niciodată o separatistă și nu ai suferit de misandrie, acum ce-ai pățit?

nu a pățit nimic, a bubuit vocea Nzingăi deasupra capetelor lor, ea stând în spatele lor

și-a strecurat un picior umed, musculos între cele două femei, apoi pe celălalt, separându-le efectiv fizic – ele stăteau braț la braț

Nzinga s-a trântit în spațiul pe care îl crease, purta un prosop, era încă udă leoarcă, s-a lansat într-un discurs despre faptul că toți bărbații erau, în ultimă instanță, complici într-un sistem patriarhal care permitea mutilarea genitală a femeilor și dat fiind că organele genitale ale femeilor erau masacrate pe tot globul în numele culturii, al religiei sau al orice altceva, de ce nu li s-ar face același lucru și bărbaților, care săvârșesc cea mai mare parte a violențelor

sexuale din lume? să li se stocheze sperma în băncile de spermă când sunt adolescenți virili, după care nemernicii să fie castrați

Nzinga s-a lipit de Dominique, înconjurându-i gâtul cu un braț

nu prea aducea a semn de afecțiune

ci mai mult a strangulare

Amma s-a ridicat, a intrat în casă, și-a pregătit rucsacul, s-a întors și s-a așezat în fața lor

eu am plecat, mă întorc acasă, este și casa ta, Dom, vino cu mine

Dominique nu avea nevoie să fie salvată, a clătinat negativ din cap

Nzinga a tras-o mai aproape de ea, a sărutat-o zgomotos pe obraz, ce fată cuminte.

După ce Dominique și Nzinga au finalizat zece proprietăți noi la Spirit Moon, Nzinga a încheiat o înțelegere cu Gaia să rămână în casa lor până când vor obține un contract în altă parte

nu aveau nimic de făcut decât să stea împreună toată ziua

Dominique ar fi trebuit să evadeze atunci, pentru că relația lor era deja ireparabilă, dar s-a trezit incapabilă să ia o decizie atât de importantă când își pierduse capacitatea de a le lua chiar și pe cele mai mărunte, de exemplu ce să mănânce, cu ce să se îmbrace și cu cine avea voie să vorbească

a fost prinsă în coconul de coșmar al paranoiei crescânde a Nzingăi

femeile acestea vor să distrugă marea noastră poveste de iubire, Sojourner

când le întâlnea pe celelalte femei, Nzinga era lângă ea și nu putea să le vorbească liber ca să nu i se reproșeze mai târziu că spusese ceva greșit

chiar și drumurile ei matinale pentru a aduce pâine de la Tilley provocaseră încă o tiradă de o noapte întreagă, după ce Nzinga o urmărise, le studiase de la distanță limbajul corpului și ajunsese la concluzia că flirtau

Nzinga anunțase că va lua ea pâine de acum înainte, și în oraș se ducea tot singură la cumpărăturile săptămânale din cauza imaginatului comportament al lui Dominique în preajma bărbaților și, nu, nu-ți iau nicio ciocolată ca să-ți faci o mică plăcere, nu este sănătoasă pentru tine și chiar trebuia să meargă la dentist (care era bărbat) sau era vreun șiretlic?

ziua în care Nzinga a lovit-o pe Dominique în braț, a fost ziua în care aceasta a crezut că va pleca, s-a gândit că era un gest care nu se va repeta, a descoperit că se înșelase atunci când un pumn s-a transformat în mai mulți

Dominique nu a vrut ca, reacționând, agresiunea Nzingăi să escaladeze, până când a recunoscut în sinea ei că nu îi stătea cu adevărat în fire să facă acest lucru, ea era realmente o persoană non-violentă

când, în timpul altercațiilor, a încercat să iasă în fugă din casă pentru a scăpa, Nzinga a blocat ușa cu statura ei impozantă, cu picioarele rășchirate, i-a cerut să se așeze pe un scaun și să respire adânc, Sojourner, respiră adânc, eliberează-te de această energie negativă, lumea exterioară este periculoasă

vocea Nzingăi vuia în conștiința lui Dominique întreaga zi, răsunătoare, bubuitoare, petrecea atât de puțin timp singură, uitase cum este să-și petreacă

timpul singură, a început să doarmă până târziu și să se ducă la culcare devreme, ura să stea afară, în strălucirea neîntreruptă a razelor de soare

când nu dormea, privea în gol

era o sâmbătă dimineață, Nzinga se dusese în oraș cu furgoneta pentru cumpărăturile săptămânale, spunând că va lipsi întreaga zi – era un test, se întorcea de obicei după vreo două ore și se furișa până la cabană pe jos, să vadă ce mai punea Dominique la cale

de data aceasta, imediat ce a plecat, în fața casei lor și-a făcut apariția Gaia, pe moped, ca și cum parcase undeva în așteptarea plecării Nzingăi; Dominique a auzit mai întâi motorul, nimeni nu trecea de obicei pe acolo, cine putea fi?

a privit-o pe Gaia îndreptându-se spre cabană

Gaia a spus: ne îngrijorează ce se întâmplă aici, nu mai ești femeia care erai la sosire, nu ai fost văzută de mai bine de o lună, totul este în regulă?

totul este în regulă, a răspuns Dominique din pragul ușii, neîndrăznind să o deschidă prea larg

Gaia a privit-o cu cunoașterea și înțelepciunea pe care le acumulase petrecându-și întreaga viață adultă înconjurată numai de femei, apoi s-a așezat pe trepte

așază-te lângă mine, Dominique

știm cum este ea, a spus Gaia, toate i-am suportat mânia, iraționalitatea, animozitatea generală față de lume, față de noi, cu mine poți vorbi

Dominique s-a abținut să spună ceva, ar fi fost o trădare a Nzingăi, care insista asupra unei loialități totale, ciupind-o totodată de braț atât de tare încât i-l învinețise, pentru ca ea să-și amintească: niciodată și, subliniez, niciodată să nu vorbești cu nimeni despre mine sau despre relația noastră

cu mine poți vorbi, a repetat Gaia, așezând o mână ușoară peste mâna lui Dominique, transmițându-i o forță plină de compasiune până când Dominique a simțit că se îmblânzește și a recunoscut față de Gaia, dar și față de ea însăși, că într-adevăr, era captivă într-o relație cu o femeie violentă și nesănătoasă la minte, fără nicio cale previzibilă de scăpare

trădând-o pe Nzinga, era în cele din urmă sinceră cu ea însăși

*

Gaia a consolat-o, te vom ajuta să pleci de aici, bine?

adevărat?

ai ceva bani?

nu a reușit niciodată să adauge și numele meu la ceea ce trebuia să fie un cont bancar comun, iar dacă i-aș cere partea mea din economiile noastre ar fi ca și când i-aș spune că o părăsesc și nu știu ce se va întâmpla atunci

îți pot împrumuta suficienți bani cât să te pui pe picioare, unde vrei să mergi, te întorci în Anglia?

nu chiar, cel puțin nu imediat, nu pot face față umilinței și aș dori să cunosc mai bine America

am niște prietene în West Hollywood care te vor găzdui până îți faci alte planuri, îmi înapoiezi banii când vei putea, pașaportul îl ai?

Nzinga îl păstrează în siguranță – îi știu ascunzătoarea

vom veni cam pe la aceeași oră, sâmbăta viitoare

să te ducem la aeroport.

9

A durat ani întregi până când Dominique a încetat să-și mai reproșeze că rămăsese cu Nzinga atât de mult timp – aproape trei ani, trei ani

cum a putut fi atât de slabă, când fusese atât de puternică și a fost din nou puternică după ce o părăsise?

recunoscătoare să revină la sinele pe care și-l pierduse

după Spirit Moon, ea a rămas la prietenele avocate ale Gaiei, Jessica și Maya, care o întâmpinaseră în după-amiaza sosirii cu un meniu alcătuit din salate proaspete și o cameră mică și liniștită, zugrăvită în galben, în partea din spate a proprietății lor scumpe, cu vedere spre livada de portocali și lămâi

în acea primă noapte, Dominique se simțise dezorientată, Nzinga se afla încă în mintea ei, de fapt o găzduise clandestin încă foarte multă vreme

adesea avea coșmaruri cu ea pătrunzând prin fereastra din dormitor, fluturând cuțitul de vânătoare pe care îl avea când se cunoscuseră și pe care îl ținea sub saltea

a doua zi, Maya și Jessica au întrebat-o ce i-ar plăcea să mănânce la cină, Dominique nu era obișnuită să poată alege, a durat un veac până să se hotărască; în final, ele i-au făcut pe plac și i-au pregătit o selecție de carne la grătar – burger, pulpe de curcan, cârnați, carne de porc, cotlet și friptură de miel, însoțite de salată

după câteva îmbucături a fugit la toaletă să vomite, s-a întors și a ciugulit puțin din salată

în seara aceea a stat până târziu cu cele două femei care se cunoscuseră la școala de artă, abandonaseră cariera de artiste nevoiașe în favoarea dreptului corporatist, renunțaseră la satisfacția locului de muncă pentru a câștiga bani babani și pentru a munci optsprezece ore pe zi, ceea ce le ucidea creativitatea

la cincizeci de ani doreau să se retragă, să-și reînvie talentul artistic dacă nu cumva era prea târziu

au fost încântate să afle despre teatrul ei și viața din cluburile din Londra, au admirat faptul că ea și Amma optaseră pentru o carieră creativă, chiar dacă era instabilă financiar și probabil că nu vor deține niciodată o casă și nu vor beneficia nici de pensie

*

Dominique stătea cu ele în livada lor călduță, sorbind dintr-un vin delicios târziu în noapte

era ca și cum un sedativ își încetase efectul și acum simțea că îi revenea energia

era hiperactivă, era ca drogată, revenea la viață.

10

Dominique s-a îndrăgostit de Coasta de Vest, a încheiat o căsătorie de formă cu un bărbat gay, ajutată de Jessica și Maya, care i-au împrumutat banii care să-i acopere cheltuielile

accentul ei englezesc îi oferea un avantaj imens în relațiile cu americanii, o înnobila, așa cum o făcea și alura ei de model (i se spunea destul de des acest lucru) și stilul cool de motociclistă, în special lesbienele doreau să o ajute, să-i deschidă ușile, să facă parte din ceea ce credeau ele că ar reprezenta ea

Maya și Jessica i-au permis să trăiască pe bani puțini la ele acasă vreo doi ani de zile, până când s-a pus pe picioare

primul ei job a fost să lucreze la departamentul administrativ al unei companii de film, un prim pas în vederea producerii de evenimente artistice live

s-a simțit binecuvântată că a reușit să se instaleze repede și, odată ce a făcut acest lucru, a invitat-o pe Amma la ea în vizită

care nu i-a spus niciodată deschis, vezi, ți-am zis eu

Dominique participa și la un grup săptămânal de consiliere pentru femeile victime ale abuzurilor domestice

săptămânile se scurgeau, iar ea asculta persoane care își împărtășeau poveștile de viață și ajungeau la revelații care le schimbau viața

când s-a încumetat să vorbească, a descoperit că acest lucru era cu adevărat cathartic

a ajuns să aprecieze faptul că, fiind fata cea mai mare dintr-o familie de zece persoane, trebuise să își îngrijească frații mai mici, deși ea însăși fusese lipsită de o îngrijire corespunzătoare din partea mamei

de îndată ce se născuse, mama ei rămăsese însărcinată cu alt copil și fiecare nou-născut avea nevoie de întreaga atenție maternă

Dominique și-a dat seama că fusese atrasă de Nzinga pentru că ea căuta, în mod inconștient, să fie cocoloșită de o mamă

apoi cocoloșirea se transformase în sufocare și Mami se dovedise a fi Tati, după cum i-a spus Ammei, care nu acceptase ideea și spusese că era vorba mai mult de ghinion, decât de probleme nerezolvate din copilărie, devii prea americană, Dom

Dominique a ținut legătura cu Gaia până la moartea acesteia, ea îi scrisese că Nzinga fusese expulzată din comunitate la scurt timp după plecarea lui Dominique, făcuse ravagii pe toată proprietatea în încercarea de a afla unde dispăruse „Sojourner", amenințând oameni și spărgând geamuri

a fost chemată poliția, femeile nu au depus plângeri

stai liniștită, nu știe unde ești

Dominique a continuat să aibă coșmaruri cu Nzinga ani de zile, în care Nzinga se îndrepta spre ea prin mulțime, intra cu mașina în ea în timp ce traversa strada sau își făcea apariția într-un loc public, chiar și în timpul discursului ei de deschidere de la Festivalul Artelor Femeilor, pe care îl înființase peste câțiva ani în LA

Nzinga ar fi învinuit-o pentru că o părăsise, atunci când ea o acceptase cu atâta bunăvoință ca ucenică și îi arătase cum să fie pe deplin feministă într-o lume misogină

eu ți-am oferit totul, totul, nu ai fi nimic fără mine, So-
journer, nimic

după mulți ani, Dominique aflase că Nzinga murise la vreo doisprezece ani după plecarea ei

ultima sa iubită, Sahara, care a venit să facă cunoștință cu Dominique la festival, devenise iubita Nzingăi la o retragere spirituală din Arizona pentru femeile de culoare

vorbea mult despre tine, Dominique, auzise de succesul acestui festival și își asuma în totalitate meritele pentru asta, fusese mentorul tău și erai creația ei, zicea, tu te folosiseși de ea, nici mulțumesc, nici recunoaștere publică, nici vreo recompensă întârziată pentru investiția ei considerabilă în dezvoltarea ta personală, plănuia să vină în LA să-ți ceară socoteală, dar nu a găsit niciodată momentul potrivit

acum mă gândesc că s-a temut că persoana pe care o considerase slabă devenise puternică

am crezut tot ce mi-a povestit despre tine până când, la câteva luni de la începutul relației, a început

să mă trateze ca pe un discipol și nu ca pe o iubită, a devenit posesivă, agresivă și a început să pună în scenă jocuri de control al minții

eu aveam douăzeci și ceva de ani, ea vreo cincizeci și ceva

nu mă scăpa din ochi, spunea că ar trebui să-i fiu recunoscătoare pentru că mă salvase – de la ce? nu se știe, nu am primit niciodată un răspuns din care să înțeleg ceva

în mai puțin de un an eram pe punctul să o părăsesc, când a avut un atac cerebral, a rămas imobilizată și nu am mai putut să plec

era atât de singură pe lume, cu excepția mea – fără casă, fără prieteni, fără o familie la care să apeleze, spunea că toată lumea o părăsea tot timpul

când a murit, m-am simțit eliberată

auzind despre moartea fostei sale iubite, Dominique s-a simțit la rândul ei eliberată, dar și tristă, pentru că viața Nzingăi fusese într-adevăr una de abandon

și nu reușise să-și dea seama că vina, ca adult, îi revenea ei

Dominique o cunoscuse pe Laverne în grupul de consiliere, fiind singurele lesbiene, simțiseră o atracție reciprocă

Laverne era o femeie afro-americană căreia îi plăcea să rămână în anonimat, vorbea cu blândețe și gândea profund

originară din Oakland, acum stabilită în LA ca tehnician de sunet, iubita ei anterioară fusese abuzivă

o părăsise când a ajuns la Urgență pentru a treia oară

Dominique o găsea pe Laverne plăcută și o companie agreabilă, studiase relațiile internaționale, era cultă și pasionată de actualitatea mondială

Dominique a început să-și extindă lecturile dincolo de literatura pentru femei, la cărți de non-ficțiune despre lume în general

puteau petrece ore în șir discutând despre consecințele căderii Zidului Berlinului și destrămarea Uniunii Sovietice

sau despre războiul căsătoriei, purtat în mass-media, dintre Prințesa Diana și Prințul Charles

sau despre războaiele din Orientul Mijlociu, sau despre revoltele din Brixton și LA

sau despre legătura dintre schimbările climatice și capitalism

sau despre istoriile Africii postcoloniale, Indiei, Caraibelor și Irlandei

prietenia lor s-a adâncit în timp și a devenit în cele din urmă de natură fizică

își respectau reciproc liberul arbitru și nu aveau pretenții una de la cealaltă

au fost iubite timp de patru ani înainte de a se muta împreună, chiar dacă Dominique era îngrijorată că faptul de a se vedea în fiecare zi, și nu de câteva ori pe săptămână, ar putea duce la dezechilibrarea relației lor

nu a fost așa

își doreau copii, au adoptat două fetițe gemene, Thalia și Rory, ai căror părinți fuseseră uciși într-o reglare de conturi între bande

au format o familie, când a devenit legal, s-au căsătorit între ele

Dominique s-a mutat în America acum aproape treizeci de ani

o consideră casa ei.

---

[51] Specialitate culinară pe bază de orez, originară din Louisiana, SUA (n. tr.).

[52] În original *wimmin*, pluralul de la *womon*, cuvânt preferat de anumite grupuri feministe pentru a elimina componenta *man* din cuvântul *woman* (n. red.).

[53] „Lesbiană", în franceza creolă (n. red.).

[54] Joan Chandos Baez (n. 1941), cântăreață și compozitoare americană de origine mexicană. Ea și-a folosit adesea muzica pentru a-și exprima opiniile sociale și politice (n. red.).

[55] Joni Mitchell (n. 1943), cântăreață de origine canadiană, interpretă de muzică folk, pop, rock și jazz, textieră, producător muzical și poetă (n. red.).

[56] Joan Anita Barbara Armatrading (n. 1950), cântăreață și compozitoare, cu o carieră de succes care i-a fost răsplătită cu numeroase premii. În 2007, Joan a devenit prima femeie britanică care a debutat pe locul 1 în topul Billboard Blues și, de asemenea, prima femeie din Marea Britanie care a fost nominalizată la un Grammy la categoria blues (n. red.).

[57] Tracy Chapman (n. 1964), cântăreață afro-americană, compozitoare, chitaristă (n. red.).

[58] Clauza interzicea autorităților locale să promoveze în școli ideea că homosexualitatea este acceptabilă ca relație familială. Reprezentanții comunității LGBT și-au exprimat dezacordul cu privire la politica adoptată de Thatcher (n. red.).

[59] Mișcare începută în Leeds, în 1977, ca parte a Mișcării de Eliberare a Femeilor. Marșurile prin care se cerea ca femeile să poată să se deplaseze în spațiile publice noaptea au avut loc în Anglia până în anii 1990 (n. tr.).

[60] Greenham Common Women's Peace Camp a fost o tabără de protest pacifistă împotriva instalării de arme nucleare la baza Royal Air Force din Greenham Common, în Berkshire. Tabăra a durat din 1981 până în 2000 (n. red.).

Capitolul II
CAROLE

1

Carole

se plimbă prin stația de metrou Liverpool Street, cu vitrinele sale de sticlă intergalactice și tavanul de oțel susținut de coloane corintiene impozante

se îndreaptă spre scările rulante și ferestrele înalte care lasă să pătrundă strălucirea proaspătă a luminii dimineții

trece pe sub afișajul care listează plecările și sosirile

exprimat în caractere alfanumerice luminoase, textul basculează și se actualizează pe măsură ce anunțurile se aud răcnit din casetele îngemănate care informează pasagerii despre numărul platformei și enumeră toate stațiile de pe traseu până la destinațiile finale

în care va ajunge acest metrou

și numeroasele întârzieri cauzate de vandalizarea șinelor sau a frunzelor de pe șine sau a soarelui care strălucește pe șine sau a vreunui trup sub vagoane

câtă lipsă de considerație, dar nu față de ea

să alegi să te arunci în fața unei fiare mecanice din fier cântărind mii de tone și gonind la viteza maximă de două sute douăzeci și cinci de kilometri la oră?

să alegi un sfârșit atât de brutal și de dramatic

Carole știe ce îi împinge pe oameni la o asemenea disperare, știe cum este să pară normală, dar să simtă că se prăbușește

doar la o săritură distanță

de

mulțimile adunate pe platforme, care poartă suficientă speranță în sufletele lor cât să rămână în viață

prăbușindu-se

doar la o săritură distanță de

pacea

veșnică

zilele acestea se simte însă foarte vie, foarte „optimistă", cum se spune la locul de muncă, față de următoarea „situație favorabilă"

zilele acestea este un instrumentist de orchestră binevoitor în cacofonia celei mai aglomerate stații de metrou din Londra, cu un număr de călători însumând aproape 150 de milioane de perechi de pași în fiecare an, convergența anonimă a navetiștilor care sunt 99,9% identici genetic indiferent de ambalajul perceput cu ochiul liber, indiferent de rețeaua lor psihologică – răsucită, încâlcită, scurtcircuitată, electrocutată

toți sunt atât de calmi, de echilibrați și de stăpâni pe situație, socializați pentru a apărea în public ca niște membri chibzuiți ai societății, în această dimineață de luni în care toate dramele sunt interiorizate

iat-o pe ea

ținută de oraș perfect croită, înclinare grațioasă a umerilor, păr îndreptat prins la spate într-un coc marțial, sprâncene pensate cu un talent caligrafic, bijuterii discrete, veritabile, din platină și perle

Carole

al cărei vocabular de fiecare zi se învârtește în jurul capitalurilor proprii, contractelor futures și modelelor financiare

care adoră să se cufunde într-un univers în care celulele fiscale se divid pentru a crea catralioane de copii ale lor înșeși, care se rotesc într-o frumoasă infinitate

stelele strălucitoare ale bogăției care fac lumea să se învârtă

o lectură bună înainte de culcare înseamnă, pentru ea, examinarea rentabilității afacerilor și supervizarea planurilor de investiții pentru mărfurile de pe piețele africane și asiatice

întunericul nopții revărsându-se în studio prin ferestrele sale glisante de modă veche

chipul ei scăldat în lumina albastră a iMac-ului de 24 de inci care îi provoacă o dependență hipnotică

ecranul calculatorului la care numai ea, se pare, ignoră universul paralel al rețelelor de socializare și ceea ce consideră a fi ispitele sale consumatoare de timp

cel puțin dependența ei de placa de bază electronică este productivă, încearcă singură să se convingă, dând clic pe nesfârșitele site-uri web financiare din spațiul cibernetic care îi apar, NASDAQ, Wall Street Journal, Bursa de Valori din Londra

pe când monitorizează și știrile internaționale care afec-
tează condițiile pieței, condițiile meteorologice care

afectează recoltele, terorismul care destabilizează țări,
alegerile care afectează acordurile comerciale,
catastrofele naturale care pot să anihileze întregi
industrii, agriculturi și comunități

iar dacă ceva nu are legătură cu munca, atunci nu
merită citit

*

dar cu știrile care acum sunt disponibile în orice
moment, nici nu reușește să țină pasul și nu își poate
stăpâni impulsul hiperactiv de a da click pe încă un
hyperlink

chiar și atunci când nu mai poate reține nicio
informație suplimentară, nu-și poate aminti ultimul
site web pe care l-a vizitat, nu știe de ce naiba nu
încetează să lucreze atunci când știe că va adormi pe
birou, de obicei în orele de după miezul nopții, doar
pentru a se trezi câteva ore mai târziu și a se târî spre
pat cu ochii cârpiți de somn

înfricoșarea față de Zeii Theta și Delta
care o deposedează de conștiența care îi protejează
somnul
atunci când li se întâmplă lucruri rele
fetițelor care nu au fost cuminți
care
primesc
ceea
ce
merită.

2

Carole pășește pe treptele argintii ale scărilor
rulante, alături de restul populației care face naveta în

ținute de birou în nuanțe sobre, oameni care sunt ridicați spre cer de sub pământ până la nivelul străzii, în Bishopsgate

se duce la o întâlnire matinală cu un client nou cu sediul în Hong Kong, a cărui valoare netă este de mai multe ori mai mare decât PIB-ul celor mai sărace țări ale lumii

speră ca el să nu se răzgândească atunci când va intra ea în sala de ședințe

un perete lung de sticlă cu vedere spre City

pe celălalt este expusă o uriașă operă de artă în stil splash, deductibilă fiscal, care a costat cât prețul unei case din Zona 2 a orașului

speră ca el să nu o privească de parcă ar trebui să fie atașată la un cărucior cu termosuri de cafea, diverse sortimente de ceaiuri (din plante, verde, Grey, Ceylon) și de biscuiți din aceia ambalați individual purtând marca firmei

este obișnuită cu clienții și colegii noi care privesc dincolo de ea, la persoana pe care în mod evident se așteptau să o întâlnească

ea se va îndrepta spre client, îi va strânge mâna cu fermitate (dar cu feminitate) în timp ce-l va privi în ochi cu afabilitate (dar cu încredere), îi va adresa un zâmbet nevinovat și își va rosti numele într-o engleză britanică cu un accent desăvârșit, scoțându-și în evidență buzele frumoase (mulțumesc lui Dumnezeu că nu sunt prea groase) acoperite cu o nuanță discretă de roz, dezgolindu-și dantura perfectă pe când el se adaptează la contrastul dintre realitate și așteptări, încercând să nu lase să se ghicească acest lucru, în timp ce ea preia controlul asupra situației și a conversației

totul se rezumă la a deține un avantaj din perspectiva lui Carole, care profită de aceste mici cuceriri, așa cum și le imaginează, ori de câte ori poate

poate că el se va găsi pe neașteptate atras de ea, fapt pe care cei mai sofisticați încearcă să-l ascundă spre deosebire de miliardarul nigerian din petrochimie de acum câțiva ani, care dorea să-și extindă portofoliul de investiții la cupru

care o invitase la un prânz de lucru la Savoy, ca ea să-și dea seama că acesta avea loc în livingul său privat din Apartamentul Regal

unde el îi arătase cele opt camere ale sale, decorate cu larghețea impunătoare a unei locuințe personale: coloane greco-romane, candelabre Lalique, busturi antice pe socluri, pereți cu tapet din mătase și picturi englezești cu teme pastorale

el subliniase că salteaua cu arcuri din dormitorul principal era lucrată manual, fiecare arc fiind împachetat individual în cașmir

este ca și cum ai dormi suspendat în aer, domnișoară

Williams, spuse el în timp ce-i arăta „lista de perne" din apartament pe un cartonaș ambosat cu argintiu

ca și când ea ar fi fost genul de femeie care să renunțe la propriile aspirații pentru a deveni unul din elementele sale de decor

a trebuit să se retragă politicos din postura de obiect al dorințelor lui fără să pericliteze afacerea

anunțându-l că era logodită – cu Frederick Marchmont, adăugase pentru mai mult efect

furioasă că el voia să-i submineze profesionalismul câștigat cu atâta dificultate

astăzi se va strădui să proiecteze o abordare pozitivă asupra întâlnirii, în definitiv rafturile ei sunt ticsite de cărți motivaționale comandate din America în care ți se spune să-ți vizualizezi viitorul pe care dorești să-l creezi, să crezi că poți face acest lucru și că ai parcurs deja o jumătate din drum, iar dacă proiectezi în exterior imaginea unei persoane puternice, vei atrage spre tine respectul celorlalți

deci cum va fi întâlnirea ei?

fan-alnaibiide-tastică!

cu excepția faptului că nu se poate împiedica să-și amintească de toate jignirile mărunte, de partenerii de afaceri care o complimentează că este atât de elocventă, incapabili să-și ascundă surprinderea din voce, astfel încât ea trebuie să se prefacă că nu se simte jignită și să zâmbească grațios, ca și când complimentul nu ar fi fost decât atât, un compliment

nu poate să nu se gândească la ofițerii vamali care o trag deoparte atunci când călătorește cu avionul prin lume, arătând tot atât de valizată[61] și costumată ca toți ceilalți oameni de afaceri care trec lejer prin vamă – nehărțuiți

o, să fii unul dintre privilegiații acestei lumi, care consideră de la sine înțeles faptul că are dreptul să călătorească pe întreg globul fără obstacole, nesuspectat, respectat

la naiba, la naiba, la naiba, iar scara rulantă urcă sus, sus, sus

hai, șterge toate gândurile negative, Carole, uită trecutul și privește spre viitor cu o atitudine pozitivă și cu ușurința unui copil neîmpovărat de vreun bagaj emoțional

viața este o aventură care trebuie îmbrățișată cu o minte deschisă și o inimă iubitoare

a existat însă acea singură dată, la începutul carierei sale, într-o țară recunoscută pentru trecutul ei îngrozitor în privința drepturilor omului, chiar dacă ea le spusese că se afla acolo pentru a se întâlni cu o echipă de la banca lor națională și a scos documentele ca să li le arate, ei au refuzat să se uite peste ele

până și trupul i-a fost

invadat

de parcă ar fi fost un cărăuș sărac, cu o jumătate de kilogram de pulbere albă vârât în fofoloancă sau așteptând să-i fie evacuată din intestine în pungulițele de plastic, pe care este evident că trebuie să le fi servit la micul dejun în dimineața aceea

invazia mâinilor străine într-o încăpere fără ferestre, ca o temniță, izolată de fluxul din aeroport, în timp ce un alt funcționar soios de la imigrări, într-o uniformă albastră pătată de transpirație

se uita

îi evoca unele amintiri

unele amintiri pe care le blocase, asta era tot ce putea face pentru a nu se prăbuși pe podeaua camerei de interogare

care rămăseseră în stare latentă ani întregi după ce i se întâmplase chestia aceea, când Carole avea treisprezece ani și jumătate, la prima ei petrecere fără adulți care să dea târcoale ca gardienii închisorii, stricând distracția tuturor

în casa lui LaTisha, a cărei mamă era plecată într-un weekend special de pregătire profesională pentru serviciu și a cărei soră mai mare, Jayla, renunțase la îndatoririle de „babysitting” pentru a petrece noaptea la prietenul ei

nu înainte de a-i cere lui LaTisha, sub amenințarea cu moartea, să fie cuminte și să nu-și invite prietenii pe acolo, sau vom fi prinse amândouă

și ce a făcut LaTisha acum, când casa era numai a ei, pentru prima oară în viață? a trimis sms-uri celor din gașcă să aducă de băut, iar tipesele să aducă tipi ca să echilibreze lucrurile, doar din cei cu abdomene cu șase pătrățele, lol, și ar fi bine să arate bestial că altfel nu sunteți primite înăuntru, ați bunghit?

Carole nu fusese interesată de băieți până acum, era poreclită Super Tocilara din Clasa a IX-a, prefera deliciile zăpăcitoare ale rezolvării problemelor de matematică, inspirată de mama ei, Bummi, care o creștea singură după ce tatăl fetei murise

este seara de dinaintea petrecerii de la LaTisha, iar Carole și mama ei stau la masa de bucătărie uzată din melaminat Formica, cu temele lui Carole îngrămădite pe una din laturi

Carole poartă pantaloni scurți din finet și vesta ei preferată cu ursuleț

cina, compusă din găluște de igname și supă de vernonia, aburește într-un bol de lemn compartimentat

sunt cocoțate la etajul al treizeci și doilea dintr-un bloc turn, printre alte sute de apartamente, îngrămădite ca niște șiruri de lăzi răspândite pe o mare întindere și suprapuse până la o mare înălțime

se află la peste o sută optzeci de metri de dalele de beton și copacii verzi de la nivelul solului

și mai aproape decât ar trebui de avioanele de pe culoarul de zbor al City Airport

*

Mama

poartă o ținută de casă cu flori de un portocaliu stins înmănuchiate deasupra sânilor

are brațele goale, părul este liber să stea ridicat în sus în unghiuri trăsnite

ține spatele drept, pentru că a fost învățată să stea dreaptă și cu picioarele încrucișate pe podea, așa cum îi spune fiicei sale atunci când se cocoșează, stai dreaptă și vorbește corect, de ce te exprimi ca zurbagiii de copii de pe stradă

Mama

ale cărei picioare sunt puternice și au cicatrice de la mersul desculț pe solul împădurit

Mama

scoate găluștele de igname cu mâna, le înmoaie în sos, vorbind între două îmbucături

să admirăm, Carole, geniul geometriei hiperbolice, în care suma unghiurilor este mai mică de 180 de grade

să admirăm modul în care au descoperit vechii egipteni cum să măsoare un câmp cu formă neregulată

să admirăm faptul că X a fost doar o literă rar întrebuințată până la apariția algebrei, care a făcut din ea ceva special care poate fi dezvăluit pentru a-i descoperi valoarea sa reală

vezi tu, matematica este un proces de descoperire, Carole, este ca explorarea spațiului, planetele au fost dintotdeauna acolo numai că ne-a luat mult timp să le găsim

*

Mama cea isteață care a învățat-o să-i așeze pe X și pe Y în calcule complicate și să aibă încredere că acestea îi vor da rezultatele corecte

cât de mult îi plăcea să memoreze ecuația pătratică atunci când colegii ei de clasă habar nu aveau ce însemna asta

cât de mult îi plăcea să exceleze într-un domeniu, să se remarce

așa cum a făcut-o cu siguranță în ziua următoare la LaTisha, după ce o convinsese pe Mama (care era destul de naivă în orice privință cu excepția matematicii) că se ducea la o petrecere în pijamale

când era de fapt la o petrecere ticsită de adolescenți care se înghesuiau pe coridor, cu draperiile lăsate, mobilierul tras pe margine în living, două lămpi de pe măsuțe acoperite cu cârpe roșii de șters vasele, creând o atmosferă de club de noapte

pe când fetele stăteau în grupuri și dansau stânjenite în mijlocul încăperii, băieții zăboveau pe lângă pereți, iar Busta Rhymes[62] se auzea suficient de încet pentru a nu face vecinii să bată la ușă

și LaTisha striga la toată lumea să nu se cherchelească și să nu se poarte urât, și nimeni nu avea voie în dormitoare sub amenințarea pedepsei cu moartea, și categoric nu se fumează, iar la prima adiere de „iarbă" avea să-i dea afară pe făptași pentru că, pe cuvântul meu, cu asta nu e de glumă

însă Carole bea pentru prima dată în viața ei și s-a cherchelit repede cu vodcă și un suc de lime atât de dulce, încât abia a observat că avea 40% alcool, a golit câteva pahare printr-un pai de băut cu serpentine fluorescent ca și când ar fi fost niște limonadă într-o după-amiază caldă de vară

când sosiră Trey, fratele mai mare al Aliciei care studia Științele Sportului la universitate, și gașca sa

își făcuseră în sfârșit apariția niște tipi marfă, de-a dreptul be-ton, care se dădeau mari în living, mult mai

ca lumea decât băieții de vârsta lui Carole, care încă mai trăgeau fetele de codițe la locul de joacă și apoi fugeau chicotind

a început să danseze mai provocator în fața lor

bucuroasă că LaTisha o forțase să se îmbrace frumos, și mai scoate-ți capul din cărțile alea bune de nimic și maturizează-te, Carole

sperând că rujul pe care îl purta pentru prima oară nu se șterse când își țuguia buzele într-un botic sexy

în timp ce-și flutura peruca lucioasă de Cleopatra, care îi ajungea până la umeri

pe când își unduia șoldurile ca fetele din videoclipurile muzicale, purtând pantalonii sexy din PVC pe care îi împrumutase de la Chloe, pantofii cu toc pe care îi împrumutase de la Lauren și care îi făceau dintr-odată picioarele să pară foarte lungi și frumos conturate

când a observat că el o privea ca și cum ar fi fost Aleasa, chiar dacă înainte nu-i dăduse nicio atenție când mergea pe strada principală

nimeni nu o privise vreodată în felul în care o privea Trey în seara asta, cum privea minusculul top care-i arăta formele, care crescuseră de la zero la ceva super-mare în ultimul an

astea de unde mai apăruseră?

ea și LaTisha conveniseră că biologia umană era atât de ciudată și de arbitrară, frate

*

cu o asemenea audiență, s-a trezit învârtindu-se în mijlocul livingului cu brațele întinse, așa, de-al naibii, învârtindu-se de zor deoarece băutura o făcea să se simtă atât de liberă, iar emoțiile atât de efervescentă, și era pur și simplu atât de atrăgătoare pe când se învârtea pe mormăielile lui Busta, cu vibrațiile emise

de difuzoare înfășurându-i corpul, până ce învârtirea ajunse de la picioare la cap, iar ea s-a prăbușit pe neașteptate, și aproape că a regurgitat chipsurile pe care le mâncase mai devreme, și a auzit râsete, și așa îi trebuia dacă se dădea mare

numai pentru a fi salvată de la o situație extrem de stânjenitoare de Trey, care a plonjat în mulțime, a ajutat-o să se ridice, i-a spus că va avea grijă de ea, și ești atât de sexy încât ar trebui să fii arestată, domnișoară

a cuprins-o în brațe, nu mai fusese îmbrățișată de nimeni de la zece ani și începuse să evite storcirile claustrofobe ale mamei

Mami era caldă și moale, pieptul lui Trey era tare, iar când a ridicat privirea spre el, ochii lui cenușii erau blânzi când se uitau adânc în sufletul ei

iubire, asta era iubirea? chiar dacă abia se întâlniseră și încă îi mai era puțin rău?

Trey – a încercat ea să rostească pe tăcute, Carole & Trey sau poate că era T-R-A-Y[63]? o, nu, nu ar merge, nu s-ar putea căsători cu un accesoriu pentru bucătărie, lol, căsătorie? uau, de unde a mai apărut și asta? OMG, soțiorul, el era viitorul ei soțior?

mâna lui îi mângâia capul, ea ar fi dorit să nu facă asta, ar fi putut să-i cadă peruca

el i-a spus că avea nevoie de aer curat, ești atât de delicată încât trebuie să am grijă de tine, Domnișoară

abia aștepta să-i spună lui LaTisha, care ar fi fost atâââât de geloasă și totuși s-ar fi bucurat pentru ea, ai crescut, Carole

el a condus-o prin aglomerația de pe hol, a scos-o cu grijă pe ușa din față, era întuneric afară, cu excepția luminilor de la felinarele stradale și era rece

când au ieșit afară, el a ghemuit-o strâns sub brațul lui, ca și cum capul ei ar fi fost un pachet pe care îl ducea, iar când a încercat să-l ridice nu a reușit și capul i se învârtea și se simțea subjugată de colonia lui, sau era deodorant? de fapt, mirosea a odorizant

se vor opri să se sărute? primul ei sărut, nu cu limbă, ceea ce era dezgustător, ci delicat, pe buze, ca în filmele vechi alb-negru pe care îi plăcea lui Mami să le urmărească

cu excepția faptului că nu-și putea scoate capul de sub axila lui, în timp ce el o conducea în afara proprietății

se simțea ca și când ar fi fost ridicată în aer, plutind pe aripile iubirii, ăsta nu cumva era un cântec? s-au îndreptat spre aleea scurtă care ducea spre Roxleigh Park, pe ale cărei leagăne ea și LaTisha își petrecuseră copilăria, discutând despre sensul vieții și reflectând la iminența noului mileniu, care avea să fie ceva super-epic și bizar-sci-fi, pe când își avântau picioarele în aer și simțeau vântul suflând printre cărările dintre codițele lor împletite

a dus-o peste micul pod care traversa pârâul și prin poarta care era de obicei încuiată, până când consiliul a renunțat la înlocuirea lacătului

nu erau singuri

a auzit și alte voci

a mai încercat o dată să privească în sus, era ca și când capul îi era strâns într-o menghină și nu mai pășea pur și simplu, ci era forțată să meargă

apoi s-a trezit trântită la pământ cu fața în sus, simțea iarbă umedă pe spatele gol, pe picioare și pe brațe, voia să doarmă fie și cinci minute minunate, a simțit ochii închizându-i-se, când i-a deschis nu mai putea să vadă, era legată la ochi, brațele îi erau prinse deasupra capului

cum i-au scos hainele?

apoi
corpul
ei
nu a mai fost
numai
al
ei

le-a
aparținut
lor

iar ea, care iubea numerele, a devenit afonă la matematică
nu putea să numere, nu voia
simțind părți de corpuri străine pe și în locuri ale corpului ei care erau atât de intime, atât de obscene, încât nu le simțise nici chiar ea singură
o dureadureadurea
încontinuuîncontinuuîncontinuu, la infinit, ceea ce însemna ceva fără sfârșit, ca 0,333333 sau 0,999999, cu excepția faptului că asta se va termina, deoarece scopul vieții era să călătorești spre finalul ei, altfel nu era viață, cele două erau inseparabile, așa cum i-a spus Mami o dată privind cu tristețe fotografiile ei vechi de la nuntă

Carole s-a obligat să se gândească la numărul ei preferat, 1729
singurul număr care poate fi suma a două numere la puterea a treia în diferite moduri
unu la puterea întâi este unu
doisprezece la puterea a treia este 1728

adună-le pentru a obține 1729

mai sunt, de asemenea, zece și nouă, fiecare la puterea a treia, care înseamnă atunci 1000 + 729

după ce au trecut minute sau ore sau zile sau ani sau mai multe vieți, a încetat

tânjeai după asta și, apropo, ai fost grozavă

apoi au plecat

și

la fel

și

ea.

3

Carole nu a spus niciodată nimic nimănui

cu siguranță nu lui Mami, care ar fi certat-o pentru că mintise

sau lui LaTisha și celorlalte, pentru că toată lumea spusese că era vina lui Sheryl că purtase haine de curvă când i se întâmplase același lucru în același parc, în clasa a VIII-a

Carole era de vină?

ea așa bănuia, s-a închis în dormitor, s-a îngropat sub așternuturi, întârzia la școală sau chiulea, pentru că ce sens mai avea să învețe când i se întâmplase așa ceva?

ce sens mai avea să învețe despre legătura dintre defrișarea pădurii tropicale și schimbările climatice?

sau despre revoluțiile ruse, franceze, chineze și americane?

sau de ce nu se descompusese un pui de mamut vechi de patruzeci de mii de ani, descoperit în Munții Siberiei în 1997?

sau de ce modulația în frecvență nu este utilizată pentru transmisiile posturilor de radio comerciale pe undele medii și lungi?

adică, ce – sens – mai – avea?

până

într-o zi

când parcă se trezise ca dintr-un vis rău și s-a uitat pe culoarele de beton ale școlii ei ca un buncăr din centrul orașului, la aniversarea acelei chestii

și-a văzut colegii glumind, ca de obicei, pregătindu-se să se așeze în spatele clasei ca să se distreze

pe LaTisha, care credea că studiul era pentru fraieri, frate, pentru fraieri

pe Chloe, care avea ca ocupație școlară secundară furnizarea de ecstasy

pe Lauren, care nu era interesată decât de următorul futai

iar Carole se simțea de parcă i-ar fi văzut pe toți pe un ecran TV, într-un documentar despre o școală londoneză rău famată, cu fustele ridicate cât mai sus, cravatele desfăcute și orice regulament școlar cu privire la păr, machiaj și bijuterii încălcat

le-a văzut viitorul, ca și pe al ei, de mame adolescente împingând cărucioare, împingând bombe cu ceas lipsite de tată

scotocind la nesfârșit pe lângă canapele în căutare de mărunțiș pentru a alimenta parcometrul, ca Mami

făcând cumpărături în Poundland, ca Mami

scotocind prin piețe la ora închiderii în căutare de ciurucuri, ca Mami

eu nu, eu nu, eu nu, și-a spus ea, eu voi ajunge mai departe

eu nu voi locui în blocuri turn cu ascensoare care duhnesc a urină

eu nu voi avea slujbe de mizerie, prost plătite și nu voi sta la o coadă fără perspective pentru ajutorul de șomaj

eu nu îmi voi crește singură copiii

eu nu vreau să nu-mi pot permite niciodată să am o casă a mea, ca Mami

sau să-mi duc copiii în vacanță, sau la zoo, ca Mami

sau la filme, sau la bâlci, sau oriunde altundeva cu excepția bisericii

a decis să le demonstreze profesorilor care se dăduseră bătuți în privința ei, că nu aveau dreptate, profesorii care de obicei

pășeau pe culoarele ca de penitenciar ale școlii ca năuci, cu ochi sticloși, izolați de hărmălaia pe care o făceau două mii de adolescenți care vorbeau toți deodată

mai ales doamna Shirley King, directoarea Școlii Green House de care aparținea Carole, care o remarcase ca fiind foarte promițătoare după ce examenele anuale din clasa

a VII-a și a VIII-a arătaseră că era unul dintre copiii cei mai inteligenți pe care i-am avut vreodată, Carole

care o ignorase din momentul în care începuse să chiulească

*

doamna King

era o hoașcă bătrână, o Mutră Acră, Dragonul Școlii, nu lăsa pe nimeni să scape nepedepsit, îi reținea după cursuri chiar dacă întârziau doar cu cinci minute după începerea orei, ceea ce nu era decât pur și simplu o răutate, după care mai îndrăznea să spună că asta era spre binele lor, să învețe să fie disciplinați, ceea ce era scandalos, toți erau de acord cu asta

dar cui altcuiva să-i ceară ajutorul acum, când Carole știa că voia să reușească?

și-a luat inima în dinți, s-a apropiat de dragon și capul ei nu a fost înghițit dintr-o îmbucătură, așa cum se așteptase, atunci când i-a cerut sfatul cu privire la materiile pe care era mai bine să le studieze pentru a accede la cele mai bune cariere și la care universități să depună cereri de admitere atunci când va sosi momentul

a fost surprinsă că i s-a răspuns la toate întrebările, cu condiția strictă să nu mai chiulească nicio zi, să nu întârzie niciodată, să-și facă temele la timp, să se așeze în băncile din fața clasei alături de copiii care se află aici ca să învețe și care doresc să ajungă ceva în viață, Carole

și trebuie să-ți schimbi cercul social (cerc social, ce naiba mai era și asta, zău așa?)

*

doamna King

care a început să o hărțuiască tot restul timpului pe care l-a mai petrecut la școală, umplând-o de groază de fiecare dată când ochii ei de șoim o zăreau pe Carole printre sute de copii, făcând ceva ce ea dezaproba, cum ar fi să râdă prea tare sau să meargă prea repede pe coridoare (ceea ce nu este același lucru cu a alerga), se lua de ea și o mustra, mai ales atunci când o vedea cu LaTisha, Chloe sau Lauren, făcându-i morală despre modul în care fetele acelea te vor împiedica să progresezi, Carole

doamna King

care a hărțuit-o timp de patru ani, chiar și atunci când era din nou pe calea cea bună și nu mai avea nevoie de ea

băgându-și nasul în treburile ei și telefonându-i mamei dacă notele îi scădeau câtuși de puțin

doamna King

care și-a asumat pe nedrept toate meritele atunci când Carole a obținut o serie extraordinară de calificative maxime la toate GCSE-urile[64], iar un an mai târziu a fost chemată la un interviu în vederea studierii matematicii la Universitatea Oxford

unde îndrumătorul pentru admitere care i-a evaluat lucrarea susținută de cărți s-a minunat de numărul de elevi din clasa lui Carole, șaizeci și cinci, cu siguranță ilegal, ceea ce face ca realizările tale școlare să fie cu atât mai impresionante, domnișoară

numai pentru ca doamna King să țină un discurs în fața tuturor, în ultima zi de școală a lui Carole, potrivit căruia protejata ei, după o muncă asiduă și devotată din partea doamnei King, era primul copil din istoria scolii care fusese admis la o universitate atât de prestigioasă

răpindu-i lui Carole momentul de glorie.

4

Carole a ajuns la străvechea universitate cu autobuzul, metroul, trenul și o plimbare lungă de la stație prin mulțime, trăgându-și valiza pe roți, s-a cazat, a urcat scara în spirală din lemn care scârțâia până la camera ei de sub cornișă, care dădea spre patrulaterul cu plante de iederă care se agățau de zidăria veche

de una singură

mama ei nu putuse să-și ia o zi liberă de la lucru și oricum asta nu avea nicio importanță, pentru că ar fi purtat cea mai extravagantă ținută nigeriană, constând din mii de metri de material deschis la

culoare și un turban înalt cât zece etaje și ar fi început să bocească atunci când ar fi trebuit să-și părăsească pentru prima oară unicul copil

Carole ar fi rămas cunoscută pentru totdeauna drept studenta cu o mamă africană nebună

în acea primă săptămână a numărat pe degetele de la o singură mână numărul persoanelor de culoare de la colegiul ei și niciuna nu era atât de închisă la culoare ca ea

în sala de mese baronială abia dacă reușea să-și ridice privirea din farfuria cu o mâncare dezgustătoare din Epoca de piatră, ca să nu mai vorbim de a purta o conversație cu cineva

surprindea amintiri, evocate cu voce tare, despre dormitoare și drogurile din cămin, vacanțe de Crăciun în Goa, în Bahamas, ani sabatici petrecuți escaladând Machu Picchu sau construind o școală pentru săraci în Kenya, despre raitele cu M4[65] în weekenduri la Londra, petreceri în vilele de la țară, weekenduri prelungite la Paris, Copenhaga, Praga, Dublin sau Vilnius (chiar, unde mai era și asta?)

majoritatea studenților nu erau așa, dar cei cu adevărat snobi erau cei mai gălăgioși, cei mai încrezători și erau singurele voci pe care le auzea

au făcut-o să se simtă distrusă, lipsită de valoare și un nimeni

fără să-i adreseze niciun cuvânt

fără ca măcar să o observe

nimeni nu vorbea cu voce tare despre faptul că crescuse într-un apartament social dintr-un zgârie-nori, cu o mamă singură care lucra ca femeie de serviciu

nimeni nu vorbea cu voce tare despre faptul că nu plecase niciodată nici măcar într-o singură vacanță, niciodată

nimeni nu vorbea cu voce tare despre faptul că nu zburase niciodată cu avionul, nu văzuse niciodată o piesă de teatru sau marea, nu mâncase niciodată la un restaurant cu ospătari

nimeni nu vorbea cu voce tare despre cum era să te simți prea urâtăproastăgrasăsăracă sau pur și simplu stingheră, indispusă, depășită

nimeni nu vorbea cu voce tare despre cum era să fii violat în grup la treisprezece ani și jumătate

când a auzit o studentă remarcând, când trecea pe lângă ea, că era „atât de ghetou", i-a venit să se răsucească pe călcâie și să strige după ea, poftim? pooooof-tim? spune-mi asta în față, tearfo!

(au fost uciși oameni pentru mai puțin de atât)

sau poate că nu auzise bine? spuneau, de fapt get to[66] – la bibliotecă? la supermarket?

nu era în stare nici măcar să se uite în ochii celorlalți atunci când mergea pe coridoarele înguste, construite pentru bărbații din trecut, mai mărunți de statură, cu secole înainte ca femeile să fie admise acolo, așa cum i se spusese la discursul introductiv la care toată lumea părea să-și facă prieteni imediat, iar ea nu vorbise cu nimeni

ceilalți o ocoleau din mers sau se uitau prin ea, ori își imagina toate acestea? oare ea însăși exista sau era doar o himeră? dacă m-aș dezbrăca în pielea goală și m-aș întinde în patrulater, m-ar observa și altcineva în afară de portarii care îi vor chema, fără îndoială, pe polițai, un pretext pe care îl așteptau oricum de când o văzuseră pentru prima oară?

când un student se furișase lângă ea după un seminar pentru a-i cere niște ecstasy, Carole fusese pe punctul de a-i trimite mamei sale un sms ca să o anunțe că lua următorul tren spre casă

la sfârșitul primului semestru, s-a întors la Peckham și i-a adus mamei la cunoștință că nu voia să revină la universitate pentru că, deși materiile de studiu îi plăceau și reușea să rămână în frunte la cele mai multe dintre ele, nu aparținea acelui loc și nu se mai întorcea acolo

am terminat cu asta, Mami, am terminat-o

ei! ei! ce prostie mai e și asta? strigase Bummi, aud eu bine sau vrei să mă faci să-mi desfund urechea cu chibrituri?

ascultă-mă bine, Carole Williams

în primul rând – tu crezi că Oprah Winfrey (VIP) ar fi devenit regina televiziunii din întreaga lume, dacă n-ar fi depășit obstacolele de la începutul vieții ei?

în al doilea rând – tu crezi că Diane Abbott (VIP) ar fi devenit prima femeie neagră din parlamentul Marii Britanii, dacă nu ar fi crezut că era dreptul ei să intre în politică și să-și reprezinte comunitatea?

în al treilea rând – tu crezi că Valerie Amos (VIP) ar fi devenit prima femeie neagră cu titlul de baroană din țara asta, dacă ar fi izbucnit în plâns când a intrat în Camera Lorzilor și a văzut că era plină de gentlemeni albi în etate?

în cele din urmă, oare eu și Papa am venit în țara asta ca să ducem o viață mai bună, doar ca s-o vedem pe fiica noastră renunțând la oportunități și ajungând să împartă prosoape din hârtie pentru șters pe mâini în schimbul unui bacșiș, în toaletele cluburilor de noapte sau în locurile în care au loc concerte, cum este soarta prea multor femei de la noi?

trebuie să te întorci la universitatea asta în ianuarie și să nu te mai gândești că toată lumea te urăște fără să dai nimănui nicio șansă, măcar i-ai intrebat? te-ai dus la ei și i-ai întrebat, scuzați-mă, voi mă urâți?

trebuie să-i găsești pe cei care vor dori să-ți fie prieteni, chiar dacă nu sunt decât oameni albi

există cineva pentru oricine pe lumea asta

trebuie să te întorci și să lupți în bătăliile care sunt dreptul tău din naștere ca britanică, Carole, ca o adevărată nigeriană

*

Carole s-a întors la colegiul ei hotărâtă să cucerească locul în care avea să-și petreacă următorii doi ani și jumătate de viață

se va integra, a decis ea, își va găsi oamenii, așa cum o sfătuise mama ei

nu inadaptabilii care se furișau prin jur cu fețe încruntate, cu părul dat cu gel și ridicat în sus, în coafuri mohawk purpurii

sau cei cu extensii dreadlock multicolore, persoane care, din perspectiva lui Carole, nu se grăbeau niciodată, pe care îi privea mergând prin oraș cu pancarte și difuzoare, persoane care ar fi îngrozit-o pe mama ei dacă le-ar fi adus acasă

după ce ai ajuns atât de departe? tatăl tău și-a sacrificat sănătatea pentru ca tu să devii una din persoanele alea punky Rasta care miros urât?

nu era interesată nici de plictisitoarele anodine, cum a început Carole să le numească, studente care erau atât de banale, încât deveneau invizibile chiar și pentru ea

cu siguranță nu clicile celor din elită, acum, când știa că acestea există, care erau inaccesibile și

frecventau școli publice renumite pentru producția de prim-miniștri, laureați Nobel, CEO-uri, exploratori arctici, regizori de teatru celebri și spioni notorii

care erau în mod clar mai integrați decât oricine atunci când trebuiau să se așeze în sala de mese în fiecare seară purtând ținute elegante, trecute cu vederea de profesorii care locuiau în incintă, care probabil că nu o părăsiseră niciodată de când fuseseră ei înșiși studenți, care transmiteau ritualuri pe care studenții le găseau ridicole, de genul „să te îmbraci în ținuta academică de ceremonie și să mergi cu spatele în jurul curții interioare, cu un pahar de Porto în mână, la ora două dimineața, pentru stabilizarea continuumului spațiu-timp la schimbarea orei după ora meridianului Greenwich"

profesori cărora ideea de a nu lua cina în timp ce stăteau cu fața la o sală plină cu viitori prim-miniștri și laureați ai premiilor Nobel li se părea mai degrabă debusolantă

școala pe care o absolvise Carole era renumită pentru producerea de mame adolescente și infractori de profesie de la vârste fragede

ea preferase calea tăieților instant mâncați în cameră

și-a studiat colegii pentru a-i găsi pe cei care i se potriveau cel mai bine, s-a apropiat de cei care se purtau cel mai prietenos, a fost surprinsă atunci când persoanele i-au răspuns cu căldură

în momentul în care a început să stea efectiv de vorbă cu ei

până la sfârșitul celui de-al doilea semestru își făcuse prieteni și avea chiar și un iubit, Marcus, un kenyan alb a cărui familie deținea o fermă de vite

acolo și care, fără să se jeneze, era atras de fetele negre, ceea ce nu o deranja pentru că era încântată să fie dorită, iar el o trata cu respect

știa că nu ar fi putut să-i spună niciodată mamei despre el, care îi dăduse clar de înțeles că trebuia să se mărite cu un nigerian, nu că ea s-ar fi gândit vreodată să se mărite cu Marcus, aveau doar nouăsprezece ani, iar mama ei ar fi întrebat-o apoi de ce se combinase cu cineva care nu o respecta suficient pentru a o lua în căsătorie

ar fi avut amândoi de pierdut

înainte de Marcus lui Carole îi fusese teamă de bărbați, în anii pe care-i mai petrecuse la școală nu voise nici măcar să se afle în preajma lor

își imaginase că nu va găsi niciodată pe cineva în care să poată avea încredere, care să nu o violeze atunci când se aștepta mai puțin; a fost surprinsă când prietenia ei cu Marcus s-a transformat în ceva romantic după ce au început să studieze împreună la bibliotecă, iar după aceea să se plimbe

curând, îl strecura în camera ei ca să petreacă noaptea împreună

Marcus a făcut-o să fie mai acceptabilă social decât ar fi reușit vreodată de una singură

el era mândru să o afișeze, stând braț la braț sau ținându-se de mână când erau în public

a închiriat un salon privat într-un restaurant, pentru a da masa la care ea își serba cea de-a nouăsprezecea aniversare

a fost prima persoană care a făcut dragoste cu ea cu permisiunea ei

Carole asculta și învăța de la noul ei cerc social

ce dorești? în loc de ce vrei?

cu cine vorbeai? în loc de cu cin'flecăreai?

mă duc până la baie în loc de merg să mă piș

observa ce mâncau și le urma exemplul

a aflat că omleta spaniolă, cu ouă și alte chestii, era mult mai stilată decât omleta englezească (cu ouă și alte chestii)

chiflele congelate – douăzeci la o liră –, nici nu se comparau cu o brioșă pufoasă, fină și proaspătă care se rupea ușor

chipsurile din mălai înmuiate în ulei de măsline și ierburi aromate erau de departe preferabile celor din cartofi, pline de grăsime, înmuiate în cea mai ieftină grăsime-trans-
care-provoca-atacuri-de-cord

și cine avea habar că făina de orez putea fi folosită pentru a face pâine, că pâinea putea fi umplută cu măsline, că măslinele puteau fi umplute cu bucățele de roșii uscate, că roșiile coapte la cuptor puteau fi umplute cu brânză și că se putea face brânză din bucăți de caise și migdale, iar migdalele puteau fi folosite pentru a face lapte

a făcut cunoștință cu sushi (de preferință făcut în casă, cu un kit pentru sushi primit cadou de Crăciun) și guacamole (pronunțat gwacamolay)

a descoperit ceva care se numea sparanghel, care făcea pipiul să miroasă ciudat, a aflat că orice era verde era bun de mâncat atât timp cât era servit rece, fiert puțin la aburi și/sau era crocant

*

Carole s-a transformat pentru a deveni nu chiar ca ele, ci doar puțin mai asemănătoare

și-a dat jos tencuiala lipită de față, și-a scos genele ca de girafă care îi trăgeau pleoapele în jos, a renunțat la unghiile false lipite care făceau ca multe dintre activitățile zilnice să fie dificile

cum ar fi îmbrăcarea, ridicarea lucrurilor, prepararea majorității alimentelor și folosirea hârtiei igienice

a scăpat de extensiile de păr cusute de scalp pe care le purta luni de zile, mult mai multe luni decât era recomandat, deoarece după ce economisise bani pentru a purta costisitoarele șuvițe negre ale femeilor din India sau Brazilia, dorea ca acestea să-și merite banii chiar și atunci când îi supura scalpul sub bucățile de stofă urât mirositoare din care i se revărsa părul fals

s-a simțit eliberată când le-a descusut pe toate pentru ultima oară, iar scalpul ei a intrat în contact cu aerul

a simțit deliciul apei calde care îi curgea din nou direct pe păr, fără mijlocirea unei țesături artificiale

apoi și-a îndreptat părul foarte creț, Marcus a spus că îi plăcea mai mult părul ei natural, ea i-a răspuns că nu ar obține niciodată un loc de muncă dacă l-ar purta astfel

a fost invitată în case care erau proprietăți private

case fără covor pe jos (intenționat), fără plase la ferestre, astfel încât orice bătrân indiscret putea să arunce o privire în interior (bizar)

case cu o predilecție pentru tot ce era vechi și decrepit, cum ar fi ceasurile de perete ale bunicului care zornăiau tare pe holuri și dulapurile antice atacate de cari

canapelele vechi și uzate erau acoperite de pleduri (cuverturi) și erau de departe preferabile celor din piele lucioasă care scârțâiau când te așezai pe ele

mesele de sufragerie din lemn afișau cu mândrie crestăturile de cuțit ale unor generații întregi de vandalizări, având scrijelituri de genul

Dominația Omului vs. Dominația Legii: Discuție

Griul Este Noul Negru?

Esme îl iubește pe Jonty care o iubește pe Poppy care îl iubește pe Monty care îl iubește pe Jasper care o iubește pe Clarissa care o iubește pe Marissa care o iubește pe Priscilla care o iubește pe Clemency

sau așa ceva

casa noii ei prietene, Rosie, avea chiar și secțiuni, numite aripi, și parapeți, pentru eventualitatea în care vikingii ar fi năvălit din nou, așa cum glumise Rosie când îi făcuse turul casei

grădinile erau numite terenuri și nu aveau niciun vecin pe distanțe de kilometri pentru că locuiau la naiba-n praznic și puteau face cât de mult zgomot voiau, ceea ce în cazul lui Rosie însemna să angajeze o trupă de mâna a doua care să cânte pe gazon la petrecerea dată la împlinirea vârstei de douăzeci de ani

printre invitați se numărau și cei pe care acum Carole îi numea prietenii ei, Melanie, Toby, Patricia, Priya, Lucy și Gerry

dimineața a auzit țipătul de jucărie piuitoare al perușilor de un verde tropical care zburau pe lângă fereastra dormitorului, pe care i-a confundat cu papagalii

a privit afară, spre peluză, lac, la păunii care se plimbau liber

mai târziu, în aceeași zi, a descoperit semnificația conceptului de „plimbare"

doar de plăcere.

5

În această dimineață, Carole coboară de pe scara rulantă, iese din stația de metrou Liverpool

începe să parcurgă Bishopsgate cu forța interioară a unei bile pentru demolări în plin balans, prin haosul coregrafic al orei de vârf

pe când alege traseul mai lung până la locul de muncă pentru a mai face un pic de exercițiu fizic, dat fiind că va petrece probabil cea mai mare parte a următoarelor paisprezece ore stând pe scaun

chiar dacă și-a făcut joggingul zilnic, așa cum procedează în fiecare zi

în timp ce Freddy încă mai este cuibărit în pat, până va sări din el cu douăzeci de minute înainte de ora de plecare, să facă duș, să se bărbierească, să plonjeze lingura într-un bol cu cereale Rice Krispies și să îmbrace costumul pe care îl poartă prin rotație cu alte șapte

la fel, pantofii

ea aleargă de la Fulham la Hammersmith în fiecare dimineață

împreună cu toate celelalte nebune după fitness în echipamentul lor de jogging de culoare deschisă, de marcă, și cureaua pedometrului de la încheietura mâinii care măsoară totul, de la tensiunea arterială la ritmul cardiac, pentru a-și da seama cât de departe și cât de repede aleargă

câteva ca ea bat trotuarul chiar și în diminețile înghețate de iarnă

când țurțurii atârnau de ornamentele luminoase verzi și aurii ale ale Podului Hammersmith, cu turnurile sale și heraldica de o strălucire stranie

aleargă de mama focului pentru că un pas greșit ar însemna să înceapă să coboare pe panta alunecoasă a cedării în fața eșecului, a inerției, a autocompătimirii

față de acel moment din viața ei care încă se mai strecoară în prim-planul amintirii atunci când se așteaptă cel mai puțin

era o copilă la vremea respectivă, cum au putut să-i facă așa ceva brutele alea? cum de s-a învinovățit pe ea, când era atât de nevinovată?

singura dimineață în care nu aleargă este atunci când se chircește din cauza durerilor menstruale, pentru care ia analgezice foarte puternice ca să reușească să se târască până la serviciu, altfel riscând să fie acuzată că o dată pe lună se preface că este bolnavă

te-am prins! da, ești femeie

la un moment dat chiar s-a gândit să-și extirpe uterul pentru a scăpa definitiv de ciclurile lunare, ceea ce ar fi în mod cert cea mai inteligentă mișcare posibilă din cariera ei, o histerectomie tactică pentru femeile ambițioase cu probleme menstruale

Carole ajunge la sediul băncii cu vedere spre râu, unde i-a fost limpede din prima zi la serviciu că se aștepta de la ea să fie tot atât de dichisită ca și omologii ei din filmele televizate americane despre avocate, politiciene și femei-detectiv

femei care își petrec în mod miraculos ziua de lucru purtând fuste strâmte ca pentru bondaj[67] și pantofi cu tocuri amețitoare, destabilizatoare, care le fac picioarele să pară legate

zonele erogene ale mușchilor zdrobiți și oasele înghesuite încastrate în pantofi luxoși, cu tocuri de stripteuză

și dacă trebuie să se mutileze pentru a-și face remarcate educația, talentul, inteligența, aptitudinile și potențialul de conducere, atunci așa să fie

mantra ei de dimineață în oglinda de la baie

sunt foarte prezentabilă, simpatică, clubabilă, credibilă, promovabilă și plină de succes

sunt foarte prezentabilă, simpatică, clubabilă, credibilă, promovabilă și plină de succes

sunt foarte prezentabilă, simpatică, clubabilă, credibilă, promovabilă și plină de succes

pe lângă faptul că a setat Anotimpurile lui Vivaldi ca ton de apel, imaginea publică a preferințelor ei muzicale

uneori

Carole adoră să danseze ca o regină războinică, în ritmurile frenetice ale lui Fela Kuti[68], nașul șamanic pictat în culorile războiului

iubește felul în care îi destramă emoțiile cu percuțiile lui poliritmice și cornii lui neplăcut de pârâitori, care distrug orice prefăcătorie de amabilitate riguroasă cu salvele lui lirico-politice-anticorupție

și muzica psihedelică futuristă a formației Parliament Funkadelic

care își teleportează logica bizaridelicioasă a navei mamă în creierul ei, activându-i emisfera dreaptă, neglijată, cu imaginația sa smintită

și scandaloasele sale spectacole costumate pe care adoră să le urmărească pe YouTube

în timp ce dansează

numai pentru ea

departe de tot

afară din mintea ei

afară din corpul ei

simțindu-l

eliberându-l

când nu o privește nimeni

când nu o judecă nimeni

trecând la James Brown, Nașul Muzicii Soul

dansează, Carole, dansează

exact ceea ce face atunci când dispare prin ușile rotative din sticlă ale clădirii înalte de birouri

pășește pe marmura Connemara serpentină cenușie și verde oceanic veche de 900 de milioane de ani (așa cum, cu mândrie, indică inscripția de pe o placă)

trece pe lângă recepționera veselă care și-a abandonat studiile și care poartă un costum ieftin din material sintetic (chiar ar trebui să-i vorbească despre asta), care este atât de recunoscătoare când Carole se oprește pentru o mică discuție motivațională – ce planuri ai, Tess? nu poți rămâne aici pentru totdeauna, trebuie să avansezi

își glisează cardul la turnichet, pătrunde în sanctuarul interior

se strecoară în liftul elegant când ușile de sticlă se deschid silențios, în spatele ei se află Brian, șeful său

care, la un an după ce se angajase la firmă, o invitase să iasă la un pahar

petrecuse ore întregi cu el, captivă într-un alcov din cărămidă, într-o cramă de vinuri de la subsol, ascultându-l vorbind fără întrerupere despre cum nu se împăcase niciodată cu gândul că pe când tatăl, bunicul și străbunicul său fuseseră negustori de pește la Billingsgate și se întorceau acasă puțind a pește stricat, el alesese o slujbă de trader la Bursa de Valori imediat după absolvirea unui liceu modern de rahat (în zilele în care se putea face asta), fără nicio altă calificare în afara unui talent genial de a lucra cu cifrele și de darul vorbirii

și a continuat să avanseze

era dedicat să ajute persoane cum era și ea, a spus el, pentru că ideea de cultură meritocratică a

sistemului bancar era un mit și nu vei fi niciodată invitat să te alături unor cluburi de gentlemeni sau cluburi de golf pentru a avansa rapid în felul acesta

chiar dacă superiorul ei ierarhic îi spusese că era foarte prețuită pentru abilitățile sale de cercetare, gândirea extrem de analitică, rapoartele concise și totuși cuprinzătoare, competențele de prezentare cu convingere, respectarea consecventă a termenelor-limită, capacitatea de a înțelege informațiile financiare cu o viteză neobișnuită pentru oamenii obișnuiți, precum și pentru atenția necruțătoare la detalii – se zvonea că la ea încă nu se observase vreo virgulă rătăcită sau absentă

așa că el avea să se asigure că firma o va promova în calitatea de Asociat mai devreme decât pe majoritatea

pentru că ea merita acest lucru

ce dacă pe ea o interesau doar foile de calcul și nu să-și desfacă picioarele, deși trecuseră de mult zilele în care aceasta era o modalitate pentru ca o femeie să avanseze, și pe bună dreptate, a spus el cufundându-se în povești despre hedonismul amețitor al carierei sale la bursă în anii optzeci, când prânzurile stropite cu alcool se prelungeau până la „ora ginului și a ceaiului", iar de aici intrau cherchelite în „ora de cocktail", înainte ca o ceată dintre ei să bântuie barurile din West End, ajungând în cele din urmă în spelunci de striptease

pe la vârsta mijlocie se mai îmblânzise, spunea el

ea nu a văzut niciun semn de îmblânzire, dat fiind că el devenea tot mai beat, mai șmecher și mai pus pe confesiuni despre soția sa tot mai siliconată, care risca să devină mai mult artificială decât naturală

soție care îi tolera aventurile pentru a-și menține stilul de viață oferit de el, cumpărând recent pentru sera lor un acvariu plin cu cei mai rari, cei mai urâți și cei mai scumpi pești din lume

pe ce altceva să-i cheltuiască banii, atunci când avea totul?

iar până de curând avusese o amantă indecent de juvenilă din Lituania, amplasată în pied-à-terre-ul[69] său din Barbican, iubită care între timp obținuse o diplomă în informatică

făcând loc unei a treia femei în viața lui, dacă ai fi vreodată tentată, vreau să spun corpul ăsta, cu mintea asta îi produc tot felul de fantezii, a spus el înainte de a se duce grăbit la toaletă să vomite până să reușească să le
divulge

Carole si Brian se salută si fac un schimb de amabilități stând în picioare, față în față, în liftul transparent care transportă câte șase persoane în șase secunde până la birourile de la ultimul etaj

după care Brian se îndreaptă spre biroul lui, în care stă cu fața la un perete de sticlă cu vedere spre turlele bisericilor gotice ale orașului și spre coridoarele baroce ale ghildelor corporațiilor londoneze, cu personal în uniformă, inclusiv spre coridoarele sale
Venerabila Companie a Bancherilor Internaționali

*

el încă o dorește, își dă ea seama, desfrânat bătrân și împuțit, cum îndrăznește să-i vorbească în felul acesta, cu toate astea, tot a fost promovată ca Asociat înainte de vreme, aproape că îl respectă pentru asta, iar de curând a devenit Vicepreședinte, unul din cele câteva sute din această bancă, spre deosebire de cele câteva mii din alte bănci

mama ei le vorbește tuturor despre fiica sa, Vicepreședintele

ca și când ar fi VP-ul Statelor Unite ale Americii

Carole se oprește puțin și privește prin peretele de sticlă contorsionarea unduitorului Millennium Bridge

linia sa subțire, elegantă și inițial atât de instabilă încât a rămas închis doi ani, la scurtă vreme după inaugurare, deoarece nimeni nu se gândise că atât de multe persoane care îl vor traversa în același timp vor începe să pășească în perfectă sincronizare

iar acest efect, ca la armatele în care soldații mărșăluiau sincronizat, crea niște vibrații care făceau podul să se balanseze

așa se vede și pe ea, mergând în tăcere, la pas, alături de oamenii care reușesc în viață

urmărește fluxul de persoane care traversează podul în această dimineață, majoritatea preocupate mai mult de telefoanele lor, făcând selfie-uri, poze turistice, postând, scriind sms-uri, decât admirând priveliștea de fiecare parte a podului

în zilele noastre, oamenii trebuie să le împărtășească altora tot ceea ce fac, de la ce mănâncă, unde își petrec serile și până la selfie-uri cu ei pe jumătate dezbrăcați reflectați într-o oglindă

limitele dintre public și privat se dizolvă

Carole găsește fascinant și îngrozitor acest lucru, a citit că într-o zi oamenii vor avea o rețea nano-electronică integrată în căile neuronale, implantată la nivel celular la o lună de la concepție, care va crește de la sine și se va repara singură

vom fi cu toții cyborgi, crede ea, configurați să ne comportăm în moduri social acceptabile, în loc de ființe primare care nu pot fi controlate cu atâta ușurință

poate că asta îi va opri pe bărbații ticăloși care violează fetițele bete

(și care scapă nepedepsiți)

poate că asta le va împiedica pe fetițe să simtă că a fost vina lor

(și să nu spună niciodată nimic nimănui)

departe, în zare, Carole vede un avion care își începe coborârea spre City Airport, care trecea probabil peste locuința din Peckham în care copilărise

se întreabă ce s-a întâmplat cu LaTisha, pe care Carole o văzuse ultima oară ridicând două degete în sus la școală pe când ieșea pe ușile fostului atelier de lucru pentru săraci, la șaisprezece ani, fuseseră cândva prietene atât de bune – jur pe viața mea, nu-i o glumă

LaTisha este probabil o mamă adolescentă acum, sau un lider de bandă, sau beată mangă, sau toate trei la un loc

*

toți cei din cercul de prieteni apropiați ai lui Carole sunt colegi de la universitate, majoritatea fiind acum pe cai mari

Marcus, care îi este un foarte bun prieten după ce relația lor s-a încheiat când, după absolvirea facultății, el s-a întors în Kenya, lucrează în conservarea faunei sălbatice, are o soție kenyană și copii metiși, Carole este nașa celui mai mare dintre ei

Rosie este avocată la Slaughter & May, o firmă de avocatură din Magic Circle[70], Toby este consultant financiar la KPMG, auditor la Big Four[71], Patricia

termină un doctorat în fizica teoretică, Melanie este director executiv la Google UK, iar Priya se pregătește să devină medic primar

doar doi din ei au rămas în urmă, Lucy, care nu știe ce vrea să facă pe termen lung, așa că acceptă contracte pe termen scurt, economisește, pleacă în călătorii cu rucsacul în spate ca o adolescentă, se întoarce în Anglia cu tolba plină de povești, însă nu a avansat în carieră

bietul Gerry a devenit îndrumător la o școală din Middlesbrough ca să se documenteze asupra marelui roman pe care urma să-l scrie despre băieții din clasa muncitoare din partea de nord a țării

șapte ani mai târziu, el este încă acolo și romanul nu a fost scris

se văd atunci când prind ocazia, individual, ca grup, la petreceri, ocazional la nunți, sau o șterg în weekend la conacul părinților lui Rosie, de care aceasta se ocupă de când părinții ei s-au retras la cea de-a doua casă a lor, în Barbados

Carole, care s-a apucat de echitație acolo pe când era stu-
dentă, se consideră călăreață zilele acestea

ea numără printre hobby-urile sale și tirul cu talere

privește spre Tate, în partea opusă a râului, unde se plimbă ocazional prin galerii pentru a-și limpezi mintea în timpul pauzelor de prânz (atunci când și le ia), pentru a se minuna de capacitatea artiștilor de a zămisli din imaginație creații atât de uimitoare

imaginație

ce era asta?

avea și ea așa ceva?

își lasă privirea să alunece spre sud, urmărind cursul râului spre Teatrul Național, unde are loc chiar în această seară premiera unei producții exclusiv feminine despre niște războinice lesbiene negre, potrivit lui Freddy, care probabil că a exagerat pentru obținerea unui efect comic

a luat bilete, insistă să vină și ea, urmează să treacă pe la ea ca să o ia pe sus să vadă niște interacțiuni lesbiene fierbinți pe scenă, în speranța că acestea o vor stimula suficient încât să accepte ideea trioului mitic: două femei, un singur bărbat, știi că vrei și tu, Dulceațo

nu vreau nici să mă pici cu ceară, răspunde ea râzând

el nu încetează să o amuze, nu încetează să fie lângă ea când are nevoie de el, să o iubească așa cum vrea să fie iubită

să o lase singură când are nevoie de solitudine

Carole a avut doar doi prieteni, Marcus și Freddy, dar nu pentru că respinsese în mod conștient bărbații negri, ci dimpotrivă, la universitate erau în număr foarte redus, iar cei care reușiseră nu le acordau în general atenție puținelor fete cu pielea închisă la culoare din jurul lor

nici din braseriile din City, pe care le frecventa când era singură și în căutarea unui prieten

nu că i-ar învinovăți, asta era ce aveau de făcut pentru a reuși în viață, pentru a reduce amenințarea pe care o reprezentau, chipurile, pentru societate

un lucru pe care îl învățase era că a te îndrăgosti nebunește și până peste cap de cineva era, de fapt, un proces extrem de selectiv

doar nu se va căsători niciodată cu un măturător de stradă, nu-i așa?

pe Freddy l-a cunoscut la o petrecere, la vreo doi ani după ce se angajase, când se mutase din nou acasă la mama ei pentru a economisi ceva bani

a fost măgulită că acest bărbat frumos, răsfățat și de-a dreptul dezirabil, era interesat de persoana ei când încăperea gemea de tinere foarte atrăgătoare care îl cântăreau din priviri

a acceptat întâlnirea de la cinematograful Curzon Soho, într-o duminică după-amiază, pentru a vedea un film vene-
zuelean

a acceptat plimbarea agale pe străduțele din West End, până la Hyde Park

a acceptat cina la un restaurant libanez de pe Edgware Road și mai apoi băuturile târzii, în noapte, de la clubul tatălui său din Pall Mall

a acceptat umorul lui debordant și interesul lui autentic față de viața și de opiniile ei

a acceptat inteligența sa, abilitățile conversaționale și personalitatea relaxată

a acceptat gestul lui romantic de a o ține de mână și permanentele sale bune maniere

a acceptat pasiunea lui vădită față de ea

el i-a povestit că crescuse într-o vilă din Richmond, cu o peluză care cobora spre Tamisa, cu propriul debarcader, unde era ancorată o barcă cu motor pentru excursii

el a fost fermecat de copilăria ei într-o locuință din complexul locativ Peckham, impresionat că reușise în viață în pofida atâtor obstacole

el a spus că pășise destul de relaxat pe făgașul unei căi
dinainte stabilite de familia sa, începând cu un

internat excentric din Wiltshire pe care, începând din 1880, îl frecventase aproape fiecare bărbat din familia lui, o școală la care, în perioada în care învățase tatăl său, se preda latina și greaca antică în douăzeci și una din cele treizeci și una de ore de curs pe săptămână

din fericire, acestea fuseseră reduse la numai șapte ore pe vremea lui Freddy

după un vijelios tur al lumii în timpul anului său sabatic, și-a luat zborul la un colegiu particular de arte liberale din New England, înzestrat financiar cu generozitate de către tatăl său, fost absolvent al aceleiași instituții, în anul în care se înscrisese fiul său cu note de șase pe linie

fiu care absolvise patru ani mai târziu cu o medie jenant de scăzută, pe motiv că fusese distras de aproximativ alți treizeci de adolescenți lăsați de capul lor pentru prima oară în viață în casa unei frății, în care în cele mai multe nopți el petrecea și ingera diverse substanțe halucinogene care îl lăsau adesea zile în șir cu mintea praștie

abia reușind să vorbească, nici gând să mai și scrie

nu că asta ar fi contat

în ultimul semestru i se oferise un post de debutant bine retribuit în City, ca urmare a faptului că mama lui solicitase o favoare din partea unei prietene din timpul școlii, care fusese una dintre domnișoarele ei de onoare

aceasta i-a spus că Freddy putea să înceapă serviciul în ziua în care se întorcea din Noua Anglie, în Vechea Anglie

nu era necesar niciun interviu, va trebui doar să completeze câteva formulare plictisitoare, draga mea

iar de atunci, stilul de viață corporatist i se păruse atât de respingător și de distrugător de suflete, el visează să trăiască într-un wigwam pe un câmp și să-și cultive propria hrană

Carole s-a mutat chiar din apartamentul mamei sale, unde locuise fără să plătească nicio chirie vreo doi ani după absolvire, pentru a economisi bani pentru un credit ipotecar

în casa lui Freddy din Fulham, unde relația progresase până în stadiul de logodnă

eu voi fi bărbatul casnic în această relație, a promis el, voi sta agățat frumos la brațul tău atunci când va fi necesar, voi tunde gazonul, voi face gem, voi supraveghea menajera și voi crește minunatul nostru descendent cafeniu

i-a plăcut că era pregătit să acorde prioritate ambitiei ei

știa că va avansa mai repede cu el alături

i-a spus că părinții lui doreau ca el să se căsătorească cu cineva a cărui descendență, ca și a lor, putea fi urmărită până la William Cuceritorul

ar fi trebuit să le vezi fețele când i-am anunțat.

---

[61] În original *brief-cased* (n. red.).

[62] Busta Rhymes (n. 1972), cântăreț, rapper, compozitor american
(n. red.).

[63] În limba engleză, *tray* înseamnă „tavă" (n. tr.).

[64] *General Certificate of Secondary Education*, echivalentul examenelor de treaptă (n. tr.).

[65] Mașină marca BMW M4 Coupé (n. tr.).

[66] „Să mergem" (n. tr.).

[67] Tehnică sexuală în care mișcările partenerului sunt limitate prin legare (n. tr.).

[68] Fela Anikulapo Kuti (1938–1997), muzician și activist nigerian, a lansat un stil modern de muzică numit afro-beat, îmbinare de blues american, jazz și funk cu muzica tradițională yoruba (n. red.).

[69] Mică proprietate, un apartament sau o căsuță, de obicei situată în centrul unui mare oraș sau, uneori, la periferia acestuia, la o oarecare distanță de reședința principală a cuiva (n. tr.).

[70] Termen informal pentru cele cinci firme de avocatură multinaționale cu sediul la Londra (n. tr.).

[71] Denumirea grupului celor mai mari patru firme de audit din lume, alcătuit din Pricewaterhouse Coopers, KPMG, Ernst & Young și Deloitte Touche Tohmatsu (n. tr.).

BUMMI

1

Bummi

nu prevăzuse impactul negativ pe termen lung al frecventării celebrei universități pentru oameni bogați asupra fiicei sale

mai ales atunci când se întorsese acasă după primul semestru, plângându-se că nu voia să se mai întoarcă acolo pentru că nu reușea să se integreze

după care Bummi aplicase un pansament sau două pe ochii și obrajii fiicei sale și o întrebase sincer și direct, Carole, eu am crescut o luptătoare sau o lașă? trebuie să te întorci la universitate și să obții diploma cu orice preț, sau nu răspund de consecințele faptelor mele

după aceea, Bummi nu se așteptase ca fiica sa să se întoarcă acasă după al doilea semestru vorbind pe nas, de parcă își reținea un strănut, în loc să folosească vibrațiile puternice ale forței sale vocale nigeriene, în tot acest timp privind disprețuitor prin micul lor apartament confortabil, de parcă acum era o magherniță

oare își închipuia că mama ei nu observase manifestarea exterioară a gândirii ei interioare? he!

he! nu crești un copil fără să devii expert în semnele non-verbale pe care el crede că ești prea prost să le observi

în acea primă vacanță de vară, Carole lucrase la Marks & Spencer din Lewisham, dar nu ca să înceapă să-și achite creditul studențesc, ca un adult responsabil, ci ca să-și cumpere haine de la acele magazine de modă scumpe care se numeau Oasis și Zara, în loc de chilipiruri de la New Look și Peacock

în al doilea an de facultate, abia a mai dat pe acasă și până în ultimul an își petrecea toate weekendurile și vacanțele la conacul familiei prietenei sale Rosie, din mediul rural, care avea mai multe camere decât un complex locativ, spunea ea, este pur și simplu divin, Mamă, pur și simplu divin

(*Mamă* – asta era o ironie din partea ei?)

când Bummi și-a urmărit fiica luându-și diploma de absolvire, lacrimile îi curgeau pe obraji în atâtea șiroaie, încât păreau ca o ploaie care se prelingea pe geamul mașinii

fără ca ștergătoarele de parbriz să fie în funcțiune

și-ar fi dorit să fi fost și Augustine acolo, ca să vadă că fetița lor reușise, și-ar fi dorit de asemenea ca fiica ei să fi venit acasă pentru a continua sărbătorirea cu oala de tocană pe care Bummi o gătise special pentru asta, în speranța că, acum, când Carole absolvise facultatea, se va întoarce la adevărata ei cultură și chiar va mânca din nou cu mâna în loc să se uite chiorâș la mama ei pentru că proceda astfel, de parcă ar fi fost vreo sălbatică din junglă

înainte de a se urca în trenul care o ducea înapoi la Londra, Bummi a subliniat pentru a nu știu câta oară

pentru Carole că acum trebuia să pună mâna pe un loc de muncă bine plătit și după aceea pe un soț nigerian respectabil pentru a-i dărui nepoți

Carole nu-i prezentase până acum mamei sale niciun prieten, ceea ce însemna că erau nesemnificativi pentru fiica ei

*

aproape o săptămână mai târziu, Carole s-a întors în apartament cu ochii roșii și „epuizată", pentru că „m-am distrat", Mamă

cum adică te-ai „distrat"? a întrebat Bummi, ești prea în vârstă pentru așa ceva, te culci cu cine apuci? asta ai vrut să spui?

nu, sunt virgină (iar era ironică?)

Bummi i-a acordat prezumția de nevinovăție, și așa trebuie să rămâi, amintește-ți că ești nigeriană, nu una dintre englezoaicele astea ușuratice, acum o să dezgheț tocana aia de carne și putem s-o mâncăm la cină în seara asta

nu mi-e foame, nu te deranja, a răspuns Carole înainte de a se duce în camera ei, închizând ușa și apărând din nou abia a doua zi dimineață

când Carole și-a găsit repede un loc bun de muncă la o bancă pentru investiții, Bummi a fost fericită că, pentru a economisi bani ca să obțină un credit ipotecar, aceasta decisese să locuiască acasă

unde Bummi a încercat să o convingă și să o lingușească să meargă la biserică pentru a-i întâlni pe cei trei tineri bărbați nigerieni pe care îi alesese pentru ea, toți cu diplome bune și fiecare arătos în felul lui (nu voia nepoți urâți)

pentru moment, nu prea mă interesează, a răspuns Carole

nu amâna prea mult, a avertizat-o Bummi, la treizeci de ani vei fi prea trecută

și totul a mers destul de bine vreo doi ani, deși Carole lucra până târziu și în cele mai multe nopți stătea pe la prieteni care locuiau mai aproape de City, spunea ea

apoi, într-o dimineață, la micul dejun (o ceașcă de cafea fără zahăr pentru Carole), în timp ce Bummi mânca cu poftă deliciosul terci de igname pe care fiica ei îl adora înainte de a merge la universitate și apoi începuse să spună că era tot atât de necomestibil precum cimentul cald

Carole a spus, am ceva să-ți împărtășesc (tipic englezesc, tot preambulul ăsta cu împărtășitul în loc să intre direct în subiect)

Mamă, m-am logodit și urmează să mă căsătoresc

fiica ei i se adresa linoleumului decolorat din bucătărie ca și când nu l-ar mai fi văzut niciodată, cu excepția faptului că acesta se afla acolo dinainte ca ea să se fi născut

cu un om minunat pe nume Freddy

Bummi a simțit că în creier i se declanșau focuri de artificii (spirale de foc și rachete)

ce mai este și asta? a gândit ea, fata asta îmi spune că se

va căsători cu un bărbat pe care încă nu i l-a prezentat ma-

mei sale? de când durează chestia asta? a întrebat Bummi,

nereușind să înghită cocoloșul de terci din gură, care chiar că aducea a ciment cald

de ceva timp, a răspuns Carol, o, și el este alb, englez, a murmurat ea, suntem împreună de o veșnicie și sunt cu adevărat îndrăgostită de el, așa că asta este

așa că asta este

Carole se uita fix la Bummi cu o expresie care spunea, și tu nu mă poți împiedica, Mamă

Bummi a încercat să numere până la zece, a ajuns doar până la 9,2 înainte de a sări de pe scaun atât de repede încât Carole a țâșnit și ea în sus

de ce-ți place ție să-mi faci atâta wahala[72], ha? na play you dey play, abi[73]? s'nu cumva să scuipi pe viața tatălui tău! s'nu cumva să scuipi pe poporu' tău! ce fe' de rușine vrei s-abați asupra familiei ăsteia? s'nu mă faci de rușine! nu te mai cunosc deloc, deloc, deloc

Bummi pășea în sus și în jos prin micuța bucătărie, forțând-o pe Carole să se facă mică într-un colț

a rezistat tentației de a-i trage fiicei ei o palmă peste cap pentru că oricât de obraznică ar fi fost, chiar și când era mică, nu putuse niciodată să o lovească pe singura persoană din lume care trăise timp de nouă luni în pântecele ei

copila care se născuse perfect formată și plângând după laptele alinător al mamei ei la spitalul Guy's

Great Maze Pond

Waterloo

Londra, SE1

Regatul Unit al Marii Britanii

Bummi și-ar fi dorit ca Augustine să mai fi fost în viață ca să-i bage fetei lor mințile în cap

ea nu era făcută să crească singură un copil într-un zgârie-nori dintr-o țară străină

acum se simțea la fel de neputincioasă ca atunci când Carole trecuse printr-o perioadă dificilă la vârsta

de treisprezece ani și începuse să chiulească de la școală, no-
tele îi scăzuseră foarte mult, iar ea se încuiase în dormitor weekenduri întregi, ieșind numai ca să se spele, să mănânce și să meargă la toaletă

ce faci acolo?

dorm, sunt obosită, Mami, răspundea ea prin ușă

de ce ești tot timpul obosită, când nu trebuie decât să mergi la școală și să-ți pui creierul în mișcare, pe când eu în fiecare zi trebuie să stau sprijinită pe mâini și pe genunchi și să fac curat? cine ar trebui să fie obosită? tu sau eu?

când Bummi le-a cerut sfatul femeilor de la biserică, acestea au liniștit-o, erau problemele hormonale ale adolescenților care aveau să treacă

ceea ce s-a și întâmplat

un an sau asa ceva mai târziu

fetița ei cea isteață nu-și mai irosea copilăria dormind și revenise în fruntea clasei la majoritatea materiilor

una dintre profesoarele ei, doamna King, o doamnă foarte grijulie, care manifesta un interes aparte în sprijinirea fiicei sale, i-a spus că fata avea capacitatea de a ajunge departe dacă își păstra etica de lucru actuală, doamnă Williams

Bummi a fost atât de mândră când Carole a fost admisă la celebra universitate pentru oameni bogați, încât a fotocopiat scrisoarea de acceptare a universității nu o dată, nu de două ori, ci de trei ori

le-a înrămat și le-a pus pe perete – una pe peretele din hol, una pe ușa din interior a toaletei și una deasupra televizorului, unde o putea privi din când în când în timp ce se uita la TV

nu ar fi avut cum să prevadă că diploma asta va duce la respingerea de către Carole a culturii sale natale

Bummi și-a privit fiica stând în colțul bucătăriei, ca un animal încolțit care nu crede că ar fi în siguranță dacă s-ar clinti de acolo

nu voia ca fetei ei să-i fie teamă de ea

haide, Carole, a spus ea luând din nou loc, ascultă-mă, tu abia îl știi pe Freddy-nou-venitul ăsta, pe când eu te cunosc de-o viață întreagă, cine-i el pentru tine, când tu ești totul pentru mine? n-are rost să continui să trăiești în țara asta dacă nu mai știi cine ești cu-adevărat, tu nu ești englezoaică sau cumva te-ai născut tu pe tine[74]?

în primul rând, înainte de orice și nu în ultimul rând, ești nigeriană

Carole, trebuie să te măriți cu un nigerian de dragul bietului tău tată, pricepi?

când toate acestea nu au dus la rezultatele dorite, Bummi a decis ca de acum înainte să o ignore pe Carole, începând chiar din seara în care Carole intrase în bucătărie sperând să pregătească cina de duminică împreună, ca de obicei

frigiderul era gol, nu erau nici măcar pâine, lapte sau margarină, pe toate acestea Bummi le aruncase într-un sac de gunoi

*

Bummi a continuat să-și ignore fiica

așezată pe canapeaua de trei locuri din sufrageria în care în mod obișnuit se tachinau, comentând gălăgios asupra oricărui DVD Nollywood filmat cu o cameră tremurătoare și redat de televizorul cu ecran plat din colțul camerei, a refuzat să o lase pe Carole să-i maseze cu unt de cacao picioarele obosite, ca de

obicei, și s-a prefăcut că nu aude când a întreabat-o, grijulie, dacă poate să-i facă o cană fierbinte de Milo[75], Mamă?

Bummi stătea la celălalt capăt al canapelei într-o tăcere împietrită, trăgându-și nasul la intervale regulate și ștergându-și ochii până când fata părăsea încăperea

după aceea Carole se ferea din calea ei, iar când îi ura noapte bună prin ușă, atunci când se întorcea târziu acasă, Bummi nu-i răspundea, continuând să citească The Joys of Motherhood („Bucuria de a fi mamă") scrisă de compatrioata ei, Buchi Emecheta[76], un roman pe care i-l recomandase Sora Flora, prietena ei de la biserică, în momentul în care Bummi își vărsase amarul

Sora Flora îi spusese că mama din roman, Nnu Ego, suferea la rândul ei, citește-l și te vei simți mai bine, Soră Bummi

ceva mai târziu auzea pașii lui Carole, care ieșea din bucătărie, se ducea la baie și apoi în dormitorul ei, închizând ușa fără zgomot

Bummi spera că plângea până adormea în fiecare noapte

apoi, într-o dimineață

pe când Bummi stătea în bucătărie și alegea boabele stricate dintr-un sac de orez Basmati supradimensionat pe care îl cumpărase de la buticul cu produse din Bangladesh de pe strada mare, care era de douăzeci de ori mai ieftin decât punguțele mititele de orez vândute oamenilor bogați în supermarketul de la colț

Carole a venit la ea înainte de a pleca la serviciu, arătând ca o englezoaică get-beget, ca de obicei, cu

pelerina de ploaie bleumarin strânsă pe corp pentru a-i scoate în evidență talia suplă, cu părul prins în coc la spate și perle în jurul gâtului

vei fi încântată să afli că plec de aici și mă mut la Freddy, Mamă, nu vei fi nevoită să mă mai vezi niciodată

stătea acolo, așteptând ca Bummi să o ignore, numai că în momentul acela s-a petrecut ceva și Bummi a simțit că se cuvenea să n-o mai ostracizeze, îi fusese greu să nu-i mai vorbească, pe măsură ce săptămânile deveniseră două luni, trei aproape, suferința i se adâncise și se temea de ceea ce i-ar fi putut ieși pe gură

am fost așa de necăjită, că multă vreme n-am simțit nevoia să-ți vorbesc

și nu voia să-și renege fiica

singura ființă din viața ei pe care o iubea

uite aici, a spus Bummi arătând spre sacul de orez, englezilor le place să-și prăpădească banii în supermarketuri scumpe, pe mărfuri la suprapreț în ambalaje faine și apoi îndrăznesc să se plângă la coadă la autobuz că economia se duce de râpă, și pe urmă se uită urât la mine, când de fapt ei, da, ei sunt cei care se duc de râpă cu înclinația lor față de publicitatea fantezistă, care le provoacă o gaură în economiile personale în consecință

voi, englezilor, vreau să le spun celor care se uită urât la mine, ar trebui să mă întrebați pe mine cum să faceți cumpărături în țara asta, pentru că noi, imigranții, ne pricepem mult mai bine la asta decât voi, noi refuzăm să plătim sume ridicol de mari pentru condimente doar pentru că sunt în sticluțe mici și drăguțe cu „o selecție de păstăi de cardamom" sau cu „firișoare fine de șofran" trecute pe etichetă

ce-i aia o „selecție”, spune-mi și mie? sau „un strop generos de”? asta înseamnă o livră sau un kilogram? nu, este doar un strop, zevzecilor, și după aia au neobrăzarea să strâmbe din nas la magazinele noastre de imigranți, economice și cu marfă de bună calitate, în care nu îndrăznesc să se aventureze ca să nu fie răpiți de teroriști sau să se molipsească de malarie

în plus, noi știm cum să ne tocmim pentru un preț bun la piață, în loc să plătim sumele exorbitante afișate cu „jefuiește-mă, sunt un prost” scris pe frunte

de ce să plătești o liră pentru un kilogram de mere, când le poți obține mai ieftin dacă rămâi ferm pe poziție și negociezi cu vânzătorul din piață până când e atât de sastisit încât ți-l va da practic pe degeaba doar ca să scape de tine?

cu astfel de economii acumulate în timp, poți să cumperi chiar și un pui întreg dacă negociezi în acelasi fel si cu măcelarul

poți folosi un pui pentru mai multe feluri de mâncare dacă faci o supă

și în felul ăsta nici nu te îngrași

ce vreau să spun este că tu ești nigeriană

oricât de mare și tare te crezi

oricât de englez get-beget este viitorul tău soț

oricât de englezoaică get-beget te prefaci tu însăți că ești

în plus, dacă mă mai numești vreodată Mamă, te voi bate până la sânge și te voi atârna cu susul în jos pe balcon împreună cu rufele spălate, ca să te usuci

eu-s Mami a ta

acum și în vecii vecilor

să nu uiți niciodată asta, e clar?

*

când a terminat de vorbit, Carole avea dâre de rimel negru care-i curgeau pe obraji și Bummi a fost recunoscătoare să simtă din nou căldura corpului copilului ei când s-au îmbrățișat

copil care a părăsit apartamentul în lacrimi în acea dimineață, mulțumindu-i lui Mami că îi vorbise din nou, deoarece, spunea ea, atunci când propria ta mamă se preface că nu exiști, ești ca și moartă

Bummi a privit-o pe Carole în timp ce intra în liftul care duhnea a urină ca să o ducă la parter

în curând, fiica ei le va aparține lor în întregime.

2

Bummi își amintește cum propria ei mamă și-a strâns catrafusele ca să fugă din Opolo, din Delta Nigerului

după ce tatăl lui Bummi, Moses, fusese aruncat în aer pe când rafina ilegal combustibil

încălzirea butoaielor cu petrol brut în mlaștini era periculoasă când stăteai prea aproape de flăcările acestei întreprinderi artizanale

obținerea motorinei din petrolul care se afla la doar două butoaie distanță de un foc deschis era periculoasă

întreaga Deltă știa asta, cum altfel să supraviețuiești însă în aceste locuri pustii în care milioane de barili de petrol erau supte de sondele uriașe ale companiilor petroliere de la mii de metri adâncime în pământ, pentru a furniza o energie prețioasă restului planetei?

în timp ce pământul care îl zămislea era lăsat în paragină

*

când tatăl lui Bummi trecuse în neființă, bucata de pământ pe care o deținea, pe care cultivau manioc și igname, fusese însușită de rudele sale ziua-n amiaza mare

ai fost soția lui după tradiție, nu oficial, îi strigaseră lui Iyatunde când intraseră cu toții în coliba sa, imediat după înmormântarea lui

pleacă de-aici în clipa asta, e proprietatea noastră de-acum, nu vrem să mai pui picioru' niciodată aici, nu mai ai nimic de-a face cu locu' ăsta!

Bummi își amintește de lunga călătorie cu Mami prin pădure până la casa bunicilor ei

cărându-și lucrurile în două coșuri așezate pe cap

după ce se înapoiaseră în coliba minusculă în care începuse viața Mamei, bunicul ei le-a adus la cunoștință că se va căsători cu Bummi de îndată ce va ajunge la pubertate

o să se-ntâmple cât de curând, fac eu rost cumva de banii ăia de zestre, asta o să-mi rezolve o grămadă de probleme, aici unde e buzunarul e gol de tot

în acea noapte, Mami i-a spus că nu-i va permite tatălui ei să-i impună copilei sale modul tradițional de viață, așa cum îi alesese și ei soțul la vârsta de paisprezece ani

a doua zi dimineață, cu bruma de bani pe care ea și Moise îi economisiseră legați în faldurile rochiei, a luat-o pe Bummi de mână înainte ca tatăl ei să se trezească

și au fugit de gazele portocalii ale rafinăriilor care ardeau pe distanțe de sute de kilometri douăzeci și patru de ore pe zi, la linia orizontului, în umiditate

au fugit de fumurile toxice care făceau dificilă însăși respirarea aerului, pentru că a-l inspira adânc însemna să mori încetul cu încetul

au fugit de ploaia acidă care făcea apa nepotabilă

au fugit de deversările de petrol care otrăveau culturile, de pescăriile contaminate din pâraiele călduțe, de coșurile de pescuit ridicate din apa nemișcată din cauza petrolului negru, cleios

rac, crab, homar – îs pe moarte

pește-spadă, pisică-de-mare, croakeri – îs pe moarte

baracudă, bonga shad, pompano – îs pe moarte

*

și-au început călătoria spre Lagos, unde s-au mutat în Makoko-on-Water și au împărțit o colibă de bambus pe stâlpi cu o altă familie, cu o platformă pentru stat afară și o canoe comună pentru a se deplasa pe apele întunecate și murdare

Mami și-a căutat de lucru peste tot în aglomeratul oraș Lagos, cu Bummi după ea, care se simțea atât de rușinată de hainele ei vechi și murdare și de șlapii înnegriți

ura orașul mare, cu zgomotul lui, cu gazele de eșapament urât mirositoare ale mașinilor care încercau să o calce

la început, Mami încercase să vândă porumb copt și puff-puff[77] pe străzi, până când ceilalți comercianți o alungaseră, asta-i afacerea noastră, commot[78]!

Bummi își vedea mama umilindu-se când cerșea de lucru, au ajuns la un gater local unde arborii care fuseseră doborâți erau legați împreună pentru a forma păduri plutitoare ce erau apoi remorcate în aval, spre oraș

mama ei l-a găsit pe supraveghetor, Labi, s-a dus cu îndrăzneală la el, i-a spus că este la fel de forțoasă ca orice bărbat, nu-i vedea brațele puternice de la munca la fermă?

Oga[79], am un copil, unde tre' să tai, pot să fac treaba asta, n-am un' să mă duc în altă parte, dă-mi de lucru, abeg[80]

Mama lucra șase zile pe săptămână în vacarmul asurzitor și în praful din gater, unde spunea că bărbații s-au obișnuit cu ea când au văzut că muncea mai mult decât ei

și într-o zi Labi i-a spus că nu trebuia să mai care scânduri din lemn pe cap, asta era o corvoadă pentru proști, iar ea nu era o proastă, putea să ajute la mânuirea drujbei

Mama a fost fericită la început, până când a ajuns clătinând din cap acasă, spunând, omu' ăsta îmi zice că nu există prânz gratuit

o fac ca să avem o viață mai bună și să scăpăm de suferința asta

o să supraviețuim, copila mea

în zilele săptămânii, o canoe venea să o ia pe Bummi pentru a o duce la școala plutitoare din lagună, unde profesorul încasa banii pentru salariul lui la sosirea fiecărui copil, sau acesta era trimis acasă

ei nu i s-a întâmplat niciodată așa ceva, pentru că Mama prefera să plece fără să mănânce decât ca ea să lipsească de la școală fie și o singură zi

i-a spus lui Bummi că era îndrumată să obțină o educație, un soț educat și un loc de muncă elevat la un birou unde se plăteau bani buni, astfel încât dacă viitorul ei soț ar muri, să se poată întreține pe ea și copiii lor

până ce s-a întâmplat inimaginabilul, când Bummi avea cincisprezece ani

Mama alunecase în timp ce încerca să repare un fierăstrău capricios, alimentat cu aburi, la sfârșitul unei ture și nu s-a mișcat suficient de repede când zimții au început să-i zbârnâie când a pornit din nou

Labi a venit la școală să-i dea lui Bummi veștile proaste

ea își amintește că s-a prăbușit pe scândurile de bambus de pe podeaua clasei și că plângea în valurile care se agitau dedesubt, își amintește că s-a urcat în canoe și a fost dusă înapoi la colibă, unde s-a ghemuit

își amintește că Labi i-a spus că i-a plătit chiria și școala pentru o lună, timp în care îi va căuta rudele, dar nu datorită mamei tale, fac asta pentru tine

i-a găsit o verișoară îndepărtată, Mătușa Ekio, care îi oferea cazare și educație în schimbul treburilor casnice și al îngrijirii copiilor

Bummi a fost ușurată că nu mai trebuia să supraviețuiască de una singură în Lagos

bărbații veneau după ea când mergea singură la piață să facă cumpărături

inclusiv un oga mare, cu o burtă mare, într-o mașină mare, care se oferise să o facă amanta lui

în timp ce-i sufla fumul trabucului în față

numai cu contract de exclusivitate

Mătușa Ekio a venit la ușa din față a casei sale din beton când Bummi a bătut la ușă, profund îndurerată și s-a aruncat prosternându-se la pământ într-un salut respectuos, necăjită că mătușa ei nu o întâmpina la rându-i ca pe o rudă demult pierdută

ar trebui să fii recunoscătoare că te-am primit, a spus Mătușa Ekio, arătându-i lui Bummi casa ei din beton pe trei niveluri, era prima oară când Bummi intra într-o locuință care nu era din bambus, cu încăperi care dădeau în alte încăperi

cum era cea numită camera copiilor, în care copiii se jucau cu jucăriile lor

și un „dressing" încăpător pentru doamna Ekio

curând, Bummi a descoperit că mătușa ei își petrecea zilele citind reviste de modă, mergând la salonul de înfrumusețare, „prânzind cu doamnele", gătind atunci când era necesar și vizionând casete video

Bummi trebuia să fie disponibilă înainte și după școală

Boomeee!!! striga Mătușa Ekio pentru ca să-i fie servit la pat ceaiul de dimineață, sau dacă mobilierul nu era suficient de bine lustruit, sau copiii își murdăriseră hainele, sau dacă avea nevoie de ajutor la bucătărie, sau pentru ca Bummi să schimbe canalul de televiziune în locul ei, sau dacă avea nevoie de ceva de la piață

Boomeee!!! striga Mătușa Ekio dacă i se rupea o unghie, adu-mi repejor pila de unghii, chiar dacă în clipa aceea Bummi putea să mănânce sau să fie la toaletă, constipată, sau să-și facă lecțiile, sau să se asigure că cei doi băieți făceau baie fără să se omoare unul pe altul

ea însăși trebuia să se spele cu furtunul de grădină

*

Boomeee!!! auzea ea când scuipa în ceașca de ceai a Mătușii, murmurând: o să ți-o coc eu, madam, o să ți-o coc eu, înainte de a i-o duce pe un șervet drăguț din plastic pus pe o tăviță

Boomeee!!! auzea ea când pleca la piață, dându-și seama că era doar un ecou pe coridoarele minții sale, întorcându-se acasă la Mătușa care o întreba de ce a întârziat atâta? mă iei de proastă? ai stat la taclale cu băieții?

Boomeee!!! urla cineva chiar și în somn, în mijlocul coșmarurilor în care pierdea și casa asta, așa cum i se întâmplase în Lagos, și mai înainte în Opolo

Boomeee!!! auzea ea când stătea în autobuz și se ducea la Universitatea din Ibadan, unde începuse să studieze matematica în amfiteatrul supraaglomerat

în care studenții se așezau pe podea și pe culoare

unde căzuse într-un somn adânc, în spatele sălii, la primul ei seminar

trezită fiind de un asistent, care intrase în amfiteatrul gol pentru a-l pregăti pentru seminarul următor

un tânăr pe nume Augustine

Augustine

care o invitase la prânz în ziua aceea, spunându-i că este o fată foarte drăguță atunci când ea știa foarte bine că nu era asa

Augustine

care o căuta apoi la ora prânzului ca să se așeze la umbra unui copac din incinta campusului și să mănânce ugba[81] și abacha[82], sau melci condimentați, suya[83] sau moi moi[84]

în curând, cei doi trăiau într-un câmp de forță care îi izola de agitația din restul campusului, cum se întâmplase asta? doi oameni care se întâlnesc din întâmplare și simt că se cunoșteau dintotdeauna

el a spus că putea să vadă tristețea de pe fața ei atunci când aceasta era nemișcată, ceea ce o făcea să pară misterioasă și seducătoare

ea era surprinsă că el încerca să privească în interiorul ei, că cineva, indiferent cine, încerca să facă acest lucru, devenise acum misterioasă și

seducătoare? în seara aceea s-a privit în oglindă din fiecare unghi, încercând să se vadă așa cum o văzuse el

spre deosebire de băieții de la colegiu care tratau femeile ca pe niște veceuri, el așteptase mult timp înainte de a încerca să o sărute – un pupic scurt pe obrazul ei stâng, pe care refuzase să-l spele timp de trei zile

cu Augustine în viața ei, Bummi nu se mai simțea atât de singură

erau două jumătăți de cerc care încercau să se completeze

Augustine crescuse alături de tatăl său, asistent social, și de mama sa, dactilografă, care locuiseră în aceeași casă de când se căsătoriseră, ai căror părinți locuiau în aceeași localitate, la fel ca fratele și surorile sale, mătușile și unchii, care se întâlneau cu toții în după-amiezile de duminică să ia o masă tip bufet cu supă de bame (okra) cu fufu[85], tocană buku[86], tocană de spanac cu susan și ulei din nuci de palmier, igname, cu legume, tăieței, paste, pui prăjit și salată

când a cerut-o pe Bummi în căsătorie, a asigurat-o că părinții lui o vor accepta chiar dacă nu avea membri apropiați ai familiei care să garanteze pentru ea, părinții lui credeau că în căsnicie ar trebui ca dragostea și compatibilitatea să fie mai presus de orice alte considerente

se mândreau cu vederile lor progresiste

Bummi avea părul proaspăt aranjat cu fierul încins când a intrat pe ușa casei lui Augustine, într-o rochie albă din dantelă care îi cobora decent peste genunchi și sandalele Bata proaspăt albite

bine ai venit, a spus doamna Williams pe când o conducea în sufragerie, în care draperiile înflorate împiedicau să pătrundă razele soarelui de amiază

doamna Williams purta un bubu[87] elegant cu păsări albastre în zbor

s-a așezat lângă Bummi, care stătea țeapănă pe canapeaua de răchită, uitându-se la numeroasele fotografii în alb și negru ale ascendenților familiei presărate pe pervazul care înconjura partea superioară a pereților

doamna Williams i-a luat mâna în mâinile ei și i-a reținut-o, Bummi s-a minunat de căldura lor moale, cele ale mamei ei fuseseră dure și aspre

doamna Williams a spus că își dorea ca fiul ei să fie o persoană onorabilă și responsabilă, asta era tot ce ar trebui să pretindă o mamă

nu vrem zestre, ai binecuvântarea noastră, de acum vei fi fiica noastră

Bummi se considera o fată foarte norocoasă

*

Augustine nu se simțea tot atât de norocos, se plângea el când plecau la plimbările lor lungi de duminică după-amiaza, trecând pe lângă kilometri întregi de câmpuri de porumb în lumina începătoșată a soarelui

familia lui nu avea relații suficient de influente pentru a-i face rost de un loc de muncă în guvern sau în afaceri, așa cum s-ar fi cuvenit potrivit doctoratului lui în economie

era convins că dacă ar pleca în Anglia, ar găsi un loc de muncă în care ar străbate întreaga lume ca om de afaceri sau consultant global

ar deține, în cele din urmă, proprietăți în New York, LA, Geneva, Cape Town, Ibadan, Lagos și, desigur, Londra

ar face-o, da, chiar ar face-o
prin mila Domnului.

3

Prin mila Domnului
Bummi și Augustine s-au mutat în Marea Britanie unde, din nou, el nu a reușit să găsească ceva de lucru potrivit calificărilor sale
s-a instalat pe scaunul unui taxi până a economisit suficienți bani pentru a-și deschide o afacere (import-export)
și a studiat posibilitățile comerciale între Marea Britanie și Africa de Vest prin atelierele de croitorie din Turcia, Indonezia și Bangladesh
din păcate, Londra era mai scumpă decât își imaginase, economisirea era imposibilă, iar atunci când economia nigeriană a intrat în declin, el a trebuit să trimită bani acasă

*

Bummi și Augustine au căzut de acord că greșiseră atunci când crezuseră că cel puțin în Anglia, dacă munceai din greu și aveai aspirații înalte, erai la un pas de realizarea lor
Augustine glumea că își dădea un al doilea doctorat în scurtături, ambuteiaje, străzi cu sens unic și fundături
pe când transporta pasageri care se considerau prea importanți pentru a discuta cu el de la egal la egal
Bummi se plângea că oamenii o defineau prin ceea ce făcea (o femeie de serviciu) și nu prin ceea ce era (o femeie cu studii)

ei nu știau că în interiorul ei se ascundea un certificat de pergament făcut sul care o declara absolventă a Facultății de Matematică a Universității din Ibadan

tot așa cum nu știuse nici ea, atunci când urcase pe podiumul de absolvire în fața a sute de persoane pentru a primi sulul legat cu panglică și a strânge mâna rectorului Universității, că diploma ei de absolventă magna cum laudae dintr-o țară din lumea a treia nu va însemna nimic în noua ei țară

mai ales cu numele ei și naționalitatea înscrise pe ea

și că respingerile solicitărilor unui loc de muncă vor ajunge în cutia poștală cu o asemenea regularitate, încât va face un ritual din arderea lor în chiuveta de la bucătărie

privind cum se transformau în cenușă și se scurgeau prin gaura de la chiuvetă

motiv pentru care, atunci când s-a născut fiica lor, au numit-o Carole fără un al doilea nume nigerian

Augustine lucra de noapte, se prăbușea îmbrăcat pe patul lor, mirosind a țigările pe care le fumase toată ziua și a doza mare de bere neagră pe care o bea când ajungea acasă

tocmai când Bummi se târa afară din pat

pentru a se alătura tribului ei de muncitori cu ochii cârpiți de somn care apăreau în lumina palidă a felinarelor stradale din noul său oraș, pentru a se cățăra în autobuzele roșii cu etaj care străbăteau străzile goale

se așeza într-o tăcere adormită alături de alții care speraseră la o viață mai bună în această țară, înfofolită în geaca ei matlasată iarna, încălțată cu cizme căptușite, jinduind să mai doarmă, temându-se să nu rateze stația unde se afla clădirea de birouri în care

răzuia materiile fecale întărite din vasele de toaletă și dezinfecta tot ce intra în contact cu excrementele umane

unde aspira celulele moarte ale pielii în saci de aspirator, ștergea și lustruia pardoseli, golea coșuri de hârtie și coșuri de gunoi, curăța tastaturi și ștergea monitoare, lustruia birouri și rafturi, asigurându-se, în general, că totul era impecabil și șters de praf

străduindu-se să lucreze cât mai bine, chiar dacă jobul ei lăsa de dorit

Augustine spunea că cel puțin putea să fie un tată bun pentru Carole, în timp ce mama lui continua să-i dea sfaturi în scris

nu fi distant, autoritar și necomunicativ, fiul meu, fii apropiat de fiica ta când este mică și vei rămâne astfel și când ea va crește

lui Bummi îi plăcea să-și vadă soțul rostogolindu-se cu Carole, prefăcându-se că era un căluț pe al cărui spate ea călărea ore întregi

dii, Tati, dii

i-a plăcut când a meșterit pentru Carole o casă de păpuși din lădițele de la piață, vopsind-o, mobilând-o cu mobilier din carton, confecționând păpuși din dopuri – ce om excepțional era

s-a simțit tristă când i-a spus, într-o zi, că dacă noi nu vom reuși în țara asta, poate va reuși copilul nostru

Augustine

dragul Augustine, care a murit în urma unui atac de cord în timp ce conducea pe Westminster Bridge, transportând niște petrecăreți beți la primele ore din ziua de Anul Nou

după prea multe nopți nedormite, cu mâncare de la fast-food la pachet

dublându-și salariul în cea mai aglomerată perioadă a anului, în timp ce își reducea viața la jumătate fără să știe, inima lui suferind de o boală genetică cronică

Bummi și-a pierdut Credința în clipa în care a intrat în capelă și l-a văzut pe iubitul ei Augustine întins acolo doar cu trupul

tenul lui cafeniu era lipsit de viață și avea nuanțe cenușii

gura lui era închisă cu forța, maxilarul încleștat, parcă fixate laolaltă

nu a deschis ochii când a intrat, privind-o cu afecțiune

nu a auzit când i-a vorbit, nu a susținut-o și nu a consolat-o când plângea cu suspine

acolo a ajuns la convingerea că nu exista nicio ființă spirituală uriașă care să vegheze asupra ei, protejând-o pe ea și pe oamenii pe care îi iubea

Bummi a dat curs obligației de a merge la biserica sa, era de așteptat ca ea să-și găsească alinarea la prietenii ei de acolo

doar că nu mai credea niciun cuvânt care-i ieșea din gură, fie rugăciune, fie psalmi, fie imnuri

spațiul cândva ocupat de Dumnezeu, era acum pustiu și fără nicio divinitate care să-i făgăduiască mântuirea veșnică, a afectat-o foarte tare că era în asemenea măsură pe cont propriu

și că ea, și Augustine fuseseră prinși într-o stare de disperare care le paralizase capacitatea de a se desprinde de ea, devastați de povara unei respingeri care nu făcuse parte din visele lor de emigrare

și ea s-a întrebat: cum aș putea să mă ridic deasupra condiției mele, pentru a-mi crește copilul cu un singur salariu și ca părinte unic?

s-a întrebat: dar oare nu am o diplomă în matematică? mai mult decât atât, nu am fost destul de inteligentă pentru a absolvi magna cum laudae facultatea de matematică chiar și fără să mă culc cu profesorii?

oare nu îmi place provocarea dată de rezolvarea pro-
blemelor?

cu cât își punea mai multe întrebări, cu atât înțelegea mai bine că trebuia să facă ceea ce Augustine fusese prea slab ca să facă el însuși

va deveni o persoană care îi va angaja pe alții, în loc de o persoană care aștepta să fie angajată

avea să dețină propria ei firmă de curățenie, va fi un Angajator care Oferă Șanse Egale, ca toate celelalte firme de curățenie

și-ar fi dorit ca Augustine să mai fie în viață, ca să guste gluma

*

în acea noapte a visat că angaja o armată de femei de serviciu, care avea să străbată pământul în lung și în lat în vederea eliminării tuturor daunelor aduse mediului

erau venite din întreaga Africă și din America de Nord și de Sud, erau venite din India și China, și din toată Asia, erau venite din Europa și din Orientul Mijlociu, din Oceania, chiar și din Arctica

și le-a imaginat coborând cu milioanele în Delta Nigerului și alungând companiile petroliere cu mopurile și cozile de la mături transformate în sulițe, săbii cu vârful înmuiat în otravă și mitraliere

și le-a imaginat demolând toate utilajele folosite pentru producția de petrol, inclusiv coșurile de faclă care se ridicau pe cer pentru a arde gazele naturale,

femeile ei de serviciu punând încărcături de exploziv sub fiecare din ele, detonându-le de la o distanță sigură și urmărind cum săreau în aer

și i-a imaginat pe localnici ovaționând și sărbătorind prin dans, răpăit de tobe și pește prăjit

și-a imaginat mass-media internațională filmând totul – CNN, BBC, NBC

și-a imaginat guvernul incapabil să mobilizeze miliția locală, prost plătită, pentru că aceasta era îngrozită de numărul extrem de mare de persoane din Armata Mondială a Femeilor de Serviciu

care ar fi putut să o pulverizeze cu puterile ei supra-omenești

și-a imaginat apoi legiuni de femei care cântau pe când treceau prin sită râuri și pârâuri pentru a îndepărta straturile groase de vaseline care le poluau și săpând pământul până când eliminau substanțele toxice din straturile inferioare ale solului

și-a imaginat cerurile deschizându-se când sarcina lor luase sfârșit și revărsarea de apă pură din norii acum curați, atâta timp cât era nevoie pentru ca regiunea să fie complet curățată și înnoită

și l-a imaginat pe tatăl ei, Moise, un simplu pescar, manevrându-și canoea prin apele transparente ale pâraielor, un bărbat care își susținea în continuare familia în tradiția demnă a strămoșilor săi

și-a imaginat mama sănătoasă, menajându-se mai mult, în timp ce ajutoarele de la fermă se ocupau de pământul lor

care nu fusese furat de rudele sale, pentru că Moise nu murise

și l-a imaginat pe Augustine, acum economist specializat în finanțare ecologică, pășind pe aleea din grădina casei lor, purtând un costum de afaceri și o servietă elegantă

întorcându-se de la prezidarea celei mai recente conferințe despre Economie și Mediu de la Națiunile Unite din Geneva sau New York

Bummi avea nevoie de o injecție de capital pentru lecții de conducere și alte cheltuieli necesare pentru un start-up; dar ce era de făcut când toți cei pe care îi cunoștea trăiau de pe o zi pe alta?

cu excepția episcopului Aderami Obi de la biserica la care mergea ea

care începuse să se comporte diferit față de ea după moartea lui Augustine

care începuse să fie vizibil atras de corpul ei ori de câte ori o vedea, ca și când ar fi fost felul întâi, felul principal și desertul contopite într-unul singur

când vorbea, le vorbea sânilor ei opulenți pe care Augustine îi adorase

când o cuprindea liniștitor cu brațul după slujba de la biserică, lăsa să-i alunece ușor mâna de-a lungul spatelui, trecându-i-o peste fese cu atâta dibăcie încât nu observa nimeni

când încerca să se îndepărteze de el, el venea și mai aproape

episcopul Obi era un om bogat, un om puternic, congregația sa de două mii de enoriași îi conferea darul atotputerniciei în îndatorirea sa de a face munca lui Dumnezeu pe pământ

și se comporta ca și cum ar fi fost dreptul lui să-și hărțuiască enoriașele, iar în acest caz era dreptul ei să-i ceară să-i împrumute banii necesari pentru a-și începe afacerea

oare ei nu plătiseră o zecime din cei 10% din veniturile lor totale lunare în cutia milei, vreme de mulți ani? bani pe care abia și-i puteau permite

Augustine crezuse în predicile pastorului, și anume că a te implica financiar față de biserica sa însemna să te dedici lui Dumnezeu, iar să te dedici lui Dumnezeu ar fi dus la o prosperitate nemăsurată și la un scaun rezervat pe rândul din față în rai

ea își dăduse seama despre ce era vorba: o afacere foarte profitabilă pentru un om foarte inteligent

și soțul ei fusese un bărbat inteligent, numai că creierul lui parcă era făcut pane când era vorba să creadă fiecare cuvânt care ieșea din gura episcopului Obi

nu putea fi convins să creadă altceva, nici măcar atunci când episcopul își cumpărase un avion privat și o insulă privată în Filipine

pe banii enoriașilor săi

într-o seară de luni în care nu era programată nicio slujbă, pastorul a aranjat să o întâlnească pentru a discuta despre împrumutul ei în salonul din vechea sală de bingo, care era acum megabiserica sa

ea l-a lăsat să o dezbrace în sacristie cu mâinile lui lacome

ea l-a lăsat să-i mângâie excitat sânii (cupa C) eliberați din sutien – ca și când ar fi fost Crăciunul

ea l-a lăsat să-i coboare chiloții noi din dantelă (zece la preț de unu)

ea a suspinat și a gemut ca și când ar fi fost în extaz când el a pătruns-o, durând prea mult până când el și-a expulzat drăcușorii mici în învelișul negru din plastic care o pompase până când el strigase: binecuvântată să fie sfințenia sa! binecuvântat să-i fie sfântul nume! Doamneeee, continuă să rânduiești pe toată lumea pentru toată lumea și să-i îndulcești pe toți, aleluia! Aleluia, Soră Bummi!

Bummi i-a zâmbit cu sfioșenie pastorului când obiectivul său a fost atins și și-a refăcut iute ținuta

s-a înfășurat din nou în ținuta sa albastră și violet și și-a legat din nou turbanul, în timp ce el și-a închis din nou șlițul și cureaua

acum era o femeie de afaceri

aceasta fusese prima ei tranzacție

a privit discret într-o parte când el a scos un plic cu bani din buzunarul jachetei, un împrumut cu dobândă redusă care urma să-i fie rambursat pe o perioadă de doi ani

cu salariul ei, ar fi avut nevoie de dublul acestei perioade ca să economisească un sfert din sumă

mulțumesc, sah[88], a spus ea cu o reverență, smerită, mi-a pus Dumnezeu mâna-n cap

s-a dus acasă, și-a umplut baia cu săruri, a zăcut în ea ore întregi, umplând-o la intervale regulate, încercând să-l elimine pe pastor din ea prin transpirație

nu va spune niciodată nimănui cât de mult decăzuse ca să se ridice pe ea și pe fiica sa

de fiecare dată când închidea ochii, îi putea simți limba aspră, fierbinte, vorace care-i lingea urechile, buzele, care-i spuneau că era târfa lui ordinară, cu obrajii lui grași lipiți de ea, cu mâinile lui mari strângându-i fesele, cu burta lui mare împingând-o pe a ei

pe când străpungea partea cea mai sacră a trupului său.

4

În calitate de director executiv al BW Cleaning Services International SA, Bummi și-a făcut reclamă în supermarketul persoanelor cheltuitoare, a strâns

câteva femei de serviciu și câțiva clienți, persoane particulare și firme, doar pentru a-și da seama, în scurt timp, că toți aceștia o puteau lăsa cu ochii în soare în ultimul moment

afacerea asta nu avea să fie o bagatelă, dar nici viața nu era o bagatelă, nu-i așa? exista o singură persoană pe care se putea baza și aceea era ea însăși

avea să înceapă de jos și să evolueze, și a lăsat-o pe Sora Flora de la biserică, cea care nu putea avea copii dar și-i dorea, să aibă grijă de Carole atunci când era nevoie, iar ea s-a dus să facă treabă de una singură

prima ei clientă a fost o doamnă pe nume Penelope Halifax

care locuia într-una din casele acelea mari din Camberwell cu camere la mansardă pentru servitorii de altădată

tot ce-și mai puteau permite acești oameni în prezent era o femeie pentru curățenia săptămânală

când Bummi a intrat în casa cu geamuri cu vitralii la ușa din față, plăci de gresie de modă veche pe holul de la intrare, tavane înalte, ferestre mari și multe șiruri de trepte care urcau în spirală, și-a dat seama cât de mică fusese lumea ei de până atunci în Anglia

nimeni din cei pe care îi cunoștea nu trăia în felul acesta, nici măcar prietenii ei nigerieni de la biserică ce dețineau propriile case

nu trăiau în felul acesta

Penelope era o profesoară pensionară înaltă, cu o înfățișare destul de plăcută – avea genul acela de păr vopsit care nu este nici blond, nici cenușiu, nici alb

purta haine largi pentru a-și ascunde feminitatea plan-
turoasă

Bummi nu a înțeles niciodată de ce englezoaicele nu-și arătau contururile deplinătății lor, cu cât o femeie era mai împlinită, cu atât mai bine, atât timp cât o arăta cu decență

în cultura ei, o femeie planturoasă era o femeie atrăgătoare

Penelope fusese profesoară la școala lui Carole, Bummi observase pe hol o felicitare de rămas-bun înrămată

dorise să-i vorbească despre acest lucru lui Penelope pentru a dezvolta o relație de lucru amicală cu clienta ei, deoarece dacă oamenii te plac sunt mai predispuși să te angajeze în continuare

dar doamna îi spusese: ești aici pentru a munci, nu pentru a sta de vorbă, apoi îi ceruse să nu deschidă niciodată sertare, dulapuri sau șifoniere

sau să caute prin buzunare sau genți

Bummi a vrut să-i spună vreo două, dar și-a mușcat limba

Penelope și-a încălcat curând propria regulă și a început să-i vorbească neîntrerupt lui Bummi în timp ce o urma prin casă, plângându-se de primul ei soț, groaznicul Giles, inginer, care era un misogin nemernic rămas în epoca de piatră, spunea ea, iar despre cel de-al doilea soț, infernalul Phillip, psiholog, descoperise că era o javră păduchioasă care alerga pe ascuns după orice stricată jegoasă cu coada în sus

Bummi credea că femeia era sofisticată pe dinafară, destrăbălată pe dinăuntru

era, în mod evident și foarte singură, copiii îi plecaseră cu mult timp în urmă de acasă

lui Bummi îi părea rău de ea și în fiecare săptămână arunca discret numărul mare de sticle de vin goale lăsate lângă coșul de gunoi din bucătărie

în momentul în care a avut mai mulți clienți permanenți, Bummi a început să recruteze personal și a conceput o fișă a postului pentru a le arăta solicitanților că vorbea serios

1. foarte priceput la curățarea și golirea containerelor de deșeuri și eliminarea resturilor din zonele desemnate
2. cunoștințe bune despre instrumentele și substanțele chimice folosite în procesul de curățare
3. utilizarea în condiții de siguranță a detergenților și substanțelor chimice, abilitate bună de a aspira, experiență dovedită de măturare, îndepărtarea manuală a prafului, lustruire și ștergere
4. capacitate demonstrată de sterilizare a răcitoarelor de apă
5. competență în desprăfuirea corpurilor de iluminat si lustruirea feroneriei metalice
6. preocupare absolută față de precizie și atenție la detalii
7. cunoașterea importanței îmbrăcămintei de protecție și a îngrijirii personale

în curând a avut în evidențe patru nigeriene, două poloneze și o pakistaneză

care au trecut printr-un program de formare la locul de muncă pentru a se ridica la standardele ei profesionale

a urmat un curs seral la bibliotecă pentru a se familiariza cu internetul și calculatoarele și a găsit un contabil pentru că nu dorea să ajungă în închisoarea Holloway pentru evaziune fiscală

până când Carole și-a început cariera bancară în City, Bummi avea o echipă alcătuită din zece persoane

una dintre ele, Sora Omofe de la biserică, era cea mai plăcută și lucrătoarea cea mai harnică dintre ele

soțul ei, Jimoh, își luase o a doua soție în Port Harcourt[89], unde își avea afacerea cu telefoane mobile și o lăsase să-i crească singură pe cei doi fii ai lor, Tayo și Wole

cele două femei s-au împrietenit repede în timp ce ștergeau podele și lustruiau birouri

îl vezi pe omul ăla? a întrebat-o Omofe, sper să i se-mbolnăvească șarpele, să i se zbârcească și să-l otrăvească din interior

cred că nu te-ai măritat cu el pentru a deveni soția Numărul Unu? a răspuns Bummi

nu, sunt o femeie modernă, îi voi pune otravă de șobolani în tocană data viitoare când vine în Marea Britanie așteptându-se să stea la mine și de îndată ce și-a pus jos bagajele și mi-a mâncat mâncarea, iese să bea Guinness în cluburile alea de noapte pline de fete tinere aproape dezbrăcate

le-am văzut cu ochii mei în metrou vinerea și sâmbăta noaptea târziu, Soră Omofe, când eu merg la muncă și ele se duc la petrecere, fetele tinere din țara asta se îmbracă precum niște prostituate

pentru că asta și sunt, Soră Bummi, n-au niciun respect de sine, așa cum nici cei doi fii ai mei n-au respect de sine, umblă de capul lor fără un tată care să-i disciplineze, îmi fac doar zile fripte, nu mai departe decât ieri m-am trezit cu sticleții la ușă spunându-mi că băieții mei erau suspecți de jefuirea unei femei de la etajul autobuzului împreună cu alți huligani, în drum spre casă de la școală, crezi că nu le-am spus să stea în partea de jos a autobuzului alături de oamenii care respectă legea?

când îi plesnesc, mâinile mele lovesc în gol

când le cer să vină acasă devreme, ei fac taman pe dos

iar când le-am ascuns calculatoarele în dormitorul meu, au spart ușa cu piciorul

vor sfârși prin a muri într-o răfuială între bandele cu glugi sau prin a fi închiși, iar eu îmi voi petrece restul vieții fie vizitându-le mormintele, fie vizitându-i o dată pe săptămână la pușcărie

asta să-mi fie soarta?

trimite-i în Nigeria, Soră Omofe, nu asta este soluția încercată și verificată?

ești o femeie care găsește soluții pentru orice, Soră Bummi, a răspuns Omofe, luând mâna lui Bummi și strângând-o

câteva luni mai târziu, Omofe le-a spus fiilor ei că vor merge în vacanță în Nigeria, iar la sosire au fost duși la un internat sever din Abuja, plătit cu ajutorul unui împrumut la bancă

acum sunt și eu singură, i-a spus Omofe lui Bummi după plecarea lor, când cele două femei stăteau pe o canapea scumpă din piele roșie dintr-o sală de recepție goală, dintr-o clădire de birouri goală, cu multe etaje, de pe o stradă goală din oraș, la ora trei dimineața

mâncând puiul, orezul și salata pregătite de Bummi

Bummi aștepta cu nerăbdare să o vadă pe Omofe la serviciu și la biserică, unde stăteau una lângă alta, începuse să-i fie dor de ea când nu erau împreună, s-a trezit că dorea să-și mângâie noua prietenă în moduri inacceptabile

își imagina că erau împreună în pat ca bărbat și femeie

și în loc să aibă impresia că era un lucru rău, simțea că era bine

într-o dimineață, când terminaseră munca și urmau să se urce în autobuz pentru a se duce acasă, Omofe a invitat-o pe Bummi să doarmă în apartamentul ei dintr-un bloc turn din New Cross

le dureau picioarele, aveau ochii adormiți și injectați, axilele transpirate

autobuzul a sosit și, după ce au debarcat hoardele de funcționari mirosind a parfum tare, a colonie, a șampon, a cafea și chiar a pastă de dinți, au urcat ele și s-au așezat confortabil pe scaune, lipite una de alta

Bummi a simțit furnicături pe partea corpului care se atingea de Omofe

casa mea este ca un cuib gol, a spus Omofe, putem să ne ținem de urât

după ce s-au îmbăiat și se pregăteau să meargă la culcare, Omofe s-a dus la ușa dormitorului și a spus: ți-am făcut patul în camera lui Tayo și a lui Wole, deși, fiind un pat supraetajat, nu este potrivit pentru o femeie ca tine

ești bine-venită să dormi în patul meu dublu, care este mai încăpător

tu decizi

Omofe a pășit desculță peste covorul gros din dormitorul ei, înfășurată într-un prosop de baie crem, cu partea de sus a spatelui cafeniu și plinuț, precum și cu partea din spate a picioarelor lucind, avea peruca scoasă și părul ei brunet natural era scurt și strălucea

tu decizi, a repetat ea peste umăr și când a ajuns lângă patul ei, cu spatele la Bummi, a lăsat să-i cadă prosopul

Bummi a urmat-o în cameră ca în transă și nu a putut decât să-i permită lui Omofe să-i exploreze corpul, relaxat și cald după baie

amândouă aveau pliuri generoase de piele și sâni opulenți

Omofe i se părea familiară lui Bummi și gesturile ei pricepute au culminat în cea mai intensă plăcere

pe măsură ce activitățile lor au progresat, ea a descoperit că-i făcea plăcere să răspundă în același fel, iar gura ei a călătorit pe oriunde voia până când Omofe a țipat

Bummi rămânea la Omofe cât de des putea

a recunoscut față de propria persoană că fusese multă vreme flămândă, ignorase sentimentul pentru că nu avea să ia niciodată în considerare o nouă căsătorie

era imposibil să înlocuiești pe cineva de neînlocuit

dar asta era ceva diferit, Omofe era femeie

*

Tayo și Wole s-au întors din Nigeria după câțiva ani, trans-
formați în adolescenți civilizați care erau supărați pe tatăl lor pentru că nu-i vizitase decât de două ori și pe mama lor pentru trădarea sa

deși cele două femei și-au continuat legătura în apartamentul lui Bummi, era ciudat să fie cu Omofe în dormitorul pe care-l împărțise cândva cu Augustine și în apartamentul pe care îl împărțea cu fiica ei, căreia nu i-ar fi putut vorbi niciodată despre acest lucru imposibil de menționat

rușinea pe care încercase să și-o reprime a început să o cuprindă

nu voia să fie genul acela de persoană

lucrul acela nu o definea

Bummi nu se mai putea relaxa suficient pentru a se bucura de ea însăși, s-a întors pe partea cealaltă și s-a culcat,
a încetat să mai răspundă atingerilor tot mai ezitante ale lui Omofe
spune-mi, ce pot face pentru a-ți stârni plăcerea, Bummi? îmi voi corecta gesturile în consecință
Bummi nu știa ce să-i sugereze, atunci când problema nu era Omofe

*

a încetat să-și mai invite prietena să vină să stea la ea, iar când Omofe s-a autoinvitat, Bummi a refuzat-o
a încetat de asemenea să lucreze în aceleași schimburi cu ea, a încetat să meargă în piață la cumpărături împreună cu ea și a început să o evite la biserică
Omofe, sătulă să o tot întrebe pe Bummi ce nu era în regulă fără să primească niciun răspuns, a întrerupt legătura cu ea și în cele din urmă a plecat să lucreze la o altă firmă de curățenie

după un timp, și-a făcut apariția la biserică împreună cu Sora Moto – dintre toate, tocmai cu ea
Sora Moto fusese fotomodel XXL și se plăcea prea mult pe ea însăși, purta o ținută tradițională și poza în Regina din Peckham
avea propriul salon de coafură pe strada principală, fotografiile din vechiul ei catalog erau lipite pe toții pereții săi și se referea la salon ca la Centrul Comunității Doamnelor Nigeriene, South East London Chapter
ceea ce lui Bummi i se părea arogant și absurd

Sora Moto inspira fie suspiciune, fie compasiune, pentru că din câte se știa nu avusese niciodată un prieten, nici nu fusese logodită sau căsătorită, nu avusese aventuri cu soții altor femei și nici măcar nu flirta cu bărbații care o doreau
iar majoritatea o doreau

Bummi a făcu în așa fel încât să se așeze în spatele celor două femei
Sora Moto cu spatele drept și mândru, așa cum obișnuia, bluza ei tradițională verde-deschis punându-i în valoare pielea mai deschisă
Omofe era, în schimb, mai mică de statură, cu pielea mai închisă, cu umerii frumos rotunjiți și brațe cărnoase atrăgătoare pe care lui Bummi îi venea să se întindă și să le atingă, precum și cu coapse groase cu gropițe întunecate și șolduri largi, minunate
cu vergeturi care lui Bummi i se păreau o operă de artă și care se simțeau la atingere ca scrierea Braille

Bummi a observat că cele două femei stăteau tăcute ca și când nu s-ar fi cunoscut, pe când biserica se umplea
cu toate acestea, se simțea o intimitate între ele, s-a întrebat dacă și alții gândiseră la fel atunci când ea și Omofe stătuseră una lângă alta
când toată lumea s-a ridicat să cânte, le-a observat trupurile înclinându-se instinctiv unul către celălalt

Bummi a fost surprinsă de cât de repede trecuse Omofe la o nouă relație
surprinsă de cât de supărată se simțea din cauza aceasta.

Kofi

era un alt angajat la curățenie aflat pe statul ei de plată, un croitor ghanez pensionat care voia să-și suplimenteze banii de pensie

era totodată mai în vârstă decât majoritatea personalului ei, însă muncea mai mult și nu se plângea niciodată

avea o soție decedată, cinci copii adulți, mulți nepoți și o locuință cu trei dormitoare în Herne Hill, pe care o închiriase de la primărie mulți ani de zile înainte ca aceasta să-i permită să o cumpere

nu voia să renunțe nici la smocurile de păr cenușiu de deasupra urechilor și de pe creștetul capului

voia să-i spună să și le radă

era chel, ar trebui să accepte acest lucru

*

Kofi

a invitat-o la o „noapte de muzică fusion din Ghana", într-un bar dintr-un cinematograf numit Ritzy din Brixton

cu excepția bisericii, aceasta a fost prima oară când a ascultat muzică live în Anglia

nu i-a plăcut cum suna formația alcătuită dintr-un cântăreț, un baterist și un chitarist, dar i-au plăcut iluminarea discretă și mesele micuțe la care puteau să servească gustări, să bea limonadă (pentru ea) și bere lager (pentru el) în intimitate

ceilalți oameni erau genul boem și șleampăt care nu se deranja să se îmbrace frumos

a observat că toate rasele se amestecau la grămadă și că doi domni gay se țineau de mână dar, ciudat, nimănui nu părea să-i pese

Kofi părea să se simtă în largul lui în acest mediu bizar, bătea ritmul muzicii cu picioarele, dădea din cap și le întorcea zâmbetul necunoscuților în ciuda

faptului că cravata și costumul lui gri erau tot atât de nepotrivite ca și rochia ei tradițională de un portocaliu aprins și turbanul de pe cap

îi plăcea felul în care o privea Kofi peste masă, ca și cum ar fi fost cea mai frumoasă femeie din lume

a întrebat-o despre viața ei, ea a ridicat doar din umeri, ce să-i fi spus?

o fiică, o afacere, un soț decedat

când vei fi pregătită să vorbești, voi fi aici să te ascult, a spus el

el a invitat-o să vină la biserica lui penticostală – ea a refuzat

el a invitat-o să-l vadă pe nepotul lui jucând un meci de fotbal la școală – ea a acceptat

el a invitat-o la nunta fiicei lui mezine – era prea curând

el a invitat-o la o masă la el acasă, ceea ce ea a acceptat și i-a plăcut supa din nuci de palmier, gogoși din porumb fermentat, cotlet de miel și varză

îi plăcea că era un bărbat care știa să gătească

mai mult decât atât, un bărbat care voia să gătească pentru ea

*

Kofi i-a dat de înțeles că, după o perioadă respectabilă de curtare, i-ar plăcea să se bucure de relații sexuale cu ea în patul lui, ceea ce însemna că trebuia să decidă dacă aveau să fie mai mult decât prieteni, iar în acest caz ce căuta ea cu un bărbat din Ghana?

s-a întrebat dacă asta era ceea ce-și dorea

a ajuns la concluzia că asta era ceea ce i se oferea

Carole l-a cunoscut pe Kofi și a spus: este un bărbat bun de păstrat, Mami, nu crezi că a sosit momentul să-ți dai jos verigheta?

a avut nevoie de cincisprezece minute pentru a și-o scoate, cu săpun lichid

el a invitat-o în vacanță în apartamentul lui cu drept de utilizare sezonieră din Gran Canaria, eu voi dormi pe canapea, a spus el, tu poți să dormi în pat

ea stătea în fiecare dimineață pe balconul de la ultimul etaj, cu vedere spre acoperișurile ondulate pline de nisip și privea în jos, la piscina în care Kofi făcea patruzeci de ture, înconjurată de soiul de palmieri pe care îl știa de acasă

Bummi a încercat pentru prima oară cocktailurile și i-au plăcut, Margarita mai ales, care părea o băutură răcoritoare până când și-a dat seama că chicotea ca o fetișcană

seara se plimbau pe promenadă, braț la braț, pe sub defilarea palmierilor, cu valurile clipocind printre stâncile negre

ea i-a spus povestea tinereții ei – apa și petrolul din Deltă, apa și cheresteaua din lagună

Kofi s-a oferit s-o însoțească până la Opolo, să-și viziteze rudele, nu se încumeta, a spus ea, situația nu se îmbunătățise în locurile acelea, se înrăutățise, oricare dintre rudele rămase ar fi fost pentru ea niște persoane străine

i-a spus că prea mulți oameni din viața ei muriseră de tineri

i-a mărturisit că de fiecare dată când îl scăpa din priviri, se aștepta ca el să nu se mai întoarcă – un accident de mașină, o bombă declanșată, un accident vascular în piscină, un atac de cord în baie, în timp ce ea dormea

el a asigurat-o că nu va muri încă mulți ani de acum înainte, tatăl lui avea nouăzeci și patru de ani

iar el însuși lua multivitamine și ulei de ficat de cod în fiecare dimineață

ea i-a vorbit mai mult despre Carole, care lucra într-o bancă din City, și despre Freddy, care provenea din înalta societate engleză

i-a spus cât de supărată fusese când Carole a anunțat-o că se căsătorea cu un bărbat alb, era începutul sfârșitului purei descendențe nigeriene

copiii lor vor fi metiși, iar copiii acestora vor părea albi

să fim șterși în două generații

de aceea am venit noi în Anglia?

Bummi era pregătită să-l urască pe Freddy la prima vedere

când Carole l-a adus în apartament pentru prima oară, el făcuse practic un salt peste prag, cu părul blond fluturând, cu picioarele cât prăjinile răsfirate peste tot, plin de veselie, fără să arunce cu aroganță priviri piezișe prin casa ei umilă, ci remarcând cât era de confortabilă

îmi pare atât de bine să vă cunosc, în cele din urmă, a spus el, nu arătați atât de în vârstă încât să fiți mama lui Carole, acum îmi dau seama de unde a moștenit frumusețea

lui Freddy îi place să se uite împreună cu ea la filmele de pe canalul Nollywood[90], glumește că este un nigerian onorific și pur și simplu adoră mâncarea gătită de ea, în special terciul de igname pe care îl pregătește la micul dejun când ei rămân peste noapte, chiar și Carole îl mânca din nou, ceea ce era un miracol

i-a spus lui Kofi că Freddy o transformase pe Carole într-o persoană mai relaxată și mai veselă

Freddy a aranjat ca Bummi să-i întâlnească părinții într-un restaurant din Londra, lucru pe care ea îl aștepta cu nerăbdare

cu excepția faptului că el o avertizase că, deși se împăcaseră cu ideea existenței lui Carole în viața lui, în momentul în care văzuseră cât de elegantă era, cât de cultivat vorbea și ce femeie de succes era (iar cel mai important pentru mama lui, cât de suplă și de drăguță era, totodată)

ei continuă să fie niște snobi de modă veche

tatăl lui Freddy, Mark, care părea să nu se simtă în largul lui, a vorbit puțin în timpul mesei, Carole stătea acolo cu un zâmbet fals permanent lipit pe față

Pamela, mama lui, îi zâmbea lui Bummi de parcă ar fi fost o victimă a foametei când a început să-i explice ce însemnau hors d'oeuvres[91], Freddy i-a spus să înceteze, Mami, încetează odată

i-a dăruit lui Bummi o sticlă de vin „vintage" din crama lor, căreia „trebuie neapărat să-i fie scos dopul din plută, care se fărâmițează, înainte de a ajunge să fie mai mult sedimente decât lichid"

Bummi a acceptat darul cu grație și nu a înțeles de ce englezii credeau că vinul vechi, otrăvitor probabil, era atât de special, și cu atât mai puțin bun de băut

ea însăși avea un cadou frumos pentru Pamela, patru metri și jumătate de stofă aso oke[92] de culoare indigo

Bummi spera că nu va trebui să-i mai vadă pe oamenii aceștia decât o singură dată în viață – la nuntă

însă Carole și Freddy s-au căsătorit la Oficiul stării civile fără să anunțe pe nimeni, spunând că ideea de a organiza o nuntă ca la carte li se păruse ca un munte presărat cu mine de teren

Bummi ar fi trebuit să fie supărată

s-a simțit, în schimb, ușurată.

6

Bummi stă întinsă pe șezlongul verde din grădina casei din Herne Hill, în care locuiește împreună cu Kofi

soarele își transportă vitamina D direct în pielea ei

Kofi se află în bucătăria din spatele ei, pregătind masa de seară

și ei s-au căsătorit la Oficiul stării civile și au fost într-o lună de miere de două săptămâni în Insulele Scilly, care le-au plăcut foarte mult, cu oameni atât de drăguți și de prietenoși

lui Bummi îi este mai dor de Omofe decât atunci când s-au despărțit

la modul ideal, i-ar fi plăcut să-i aibă atât pe ea, cât și pe Kofi în viața ei – o fantezie, pentru că numai bărbaților li se permitea să fie poligami

zilele astea, Omofe lucra la salonul Sorei Moto și, potrivit zvonurilor, trăia cu ea

întrucât Bummi abandonase de multă vreme parohia, drumurile lor nu se încrucișau, cu o singură excepție, când se întorsese în Peckham și trecuse pe lângă salonul Sorei Moto, și aruncase o privire pe geam

Omofe stătea la recepție, lângă geam, și a privit-o ca și când i-ar fi spus, tu ce cauți aici?

glicina lila se întinde peste șopronul de la capătul grădinii

în fața ei este un petic cu diferite feluri de ierburi înalte, pe care ea îl numește pajiștea lor, care ajunge până la peluza cea lungă

merii aliniați pe partea stângă sunt livada lor

micuțul iaz săpat de Kofi este puțin mai mult decât o baltă mare, îl tachinează ea

el insistă să-l numească Lacul Kofi

în majoritatea duminicilor, Freddy și Carole vin la prânz

Freddy îi aduce flori și bomboane de ciocolată și îi spune, bună, Mami, mă bucur să te văd, arăți minunat, ca de obicei și o îmbrățișează călduros și o sărută pe obraz

uneori li se alătură copiii și nepoții lui Kofi

Bummi se relaxează și soarbe din limonada pe care a făcut-o Kofi din lămâi proaspete și i-a adus-o

își dorește ca mama ei să fi trăit, ca să se bucure de noua ei viață

privește-mă acum, Mamă, privește-mă acum.

---

[72] „Probleme, necazuri" în nigeriana pidgin. Aceasta este o limbă pidgin și creolă bazată pe engleză, vorbită ca limbă franca în toată Nigeria. Limba este uneori denumită „pijin" (n. tr.).

[73] „Tu crezi că te poți juca cu așa ceva, nu-i așa?" (n. tr.).

[74] Copiii născuți în UK nu primesc automat cetățenie decât dacă unul dintre părinți este cetățean al Marii Britanii sau sunt locuitori permanenți ai țării (n. tr.).

[75] Cunoscută băutură din malț de ciocolată, preparată cu lapte cald sau rece, ori cu apă (n. red.).

[76] Buchi Emecheta (1944–2017), scriitoare născută în Nigeria, de unde a emigrat împreună cu soțul ei în anul 1962 (n. red.).

[77] Un fel de gogoși (n. tr.).

[78] „Pleacă de-aici!" (nigeriana pidgin) (n. tr.).

[79] „Șefule" (nigeriana pidgin) (n. tr.).

[80] „Te rog frumos” (nigeriana pidgin) (n. tr.).

[81] Sămânță de fasole uleioasă fermentată africană, folosită în bucătăria nigeriană (n. red.).

[82] Salată africană care se prepară din tuberculi de manioc, la care se adaugă ugba și multe alte ingrediente (n. red.).

[83] Frigărui picante de carne, devenite un fel de mâncare națională în Nigeria (n. red.).

[84] Amestec de fasole, piure de roșii, ceapă, raci, piper, nucșoară, carne și alte ingrediente. Compoziția se înfășoară în frunze de uma sau de banană și se fierbe (n. red.).

[85] Se obține dintr-un amestec de manioc și igname. Acestea se fierb și se amestecă până se obține o consistență asemănătoare aluatului, din care se formează mici bile. Acestea se servesc înmuiate în supe sau diverse sosuri (n. red.).

[86] Tocană cu legume și carne (n. red.).

[87] Bluză nigeriană tradițională (n. tr.).

[88] Echivalentul în pidgin al lui „sir” din limba engleză (n. tr.).

[89] Oraș în Nigeria, reședința statului Rivers (n. tr.).

[90] Nollywood Movies, canal de televiziune online pe bază de abonament care difuzează filme nigeriene douăzeci și patru de ore pe zi. Este primul astfel de canal din Marea Britanie (n. tr.).

[91] „Aperitive” (lb. fr. în orig.) (n. tr.).

[92] Pânză țesută manual, creată de poporul yoruba din Africa de Vest (n. tr.).

LATISHA

1

LaTisha KaNisha Jones

străbate raionul de Fructe & Legume din supermarket, unde lucrează ca supervizor, cu cincisprezece minute înainte de ora la care trebuie să se deschidă ușile magazinului

ea este Șefa al Dracului de Afurisită care stă la pândă

sau Mami General-Maior

cum îi spun copiii ei

s-a consultat deja cu asistenții personali pentru cumpărături[93] care au străbătut culoarele dintre rafturi în timpul nopții pentru a onora comenzile online, în vederea sincronizării înlocuirii mărfii

a verificat depozitul pentru a se asigura că livrările din compartimentul său sunt în ordine și în curând va înregistra 600 de kilograme de cartofi King Edward ca nelivrate, chiar dacă furnizorul a taxat deja magazinul pentru ei (infractorii!)

ea, una, nu are de gând să intre astăzi pe stoc negativ, care mâine va apărea ca o deficiență inexplicabilă în raportul ei de evaluare, altminteri (aproape) impecabil

a terminat rotația datelor cu scanner-ul, s-a asigurat că rafturile erau aprovizionate corespunzător, având stocul mai vechi deasupra

s-a asigurat că fructele erau aranjate ordonat, că toate aveau forme perfecte și erau nepătate, după dorința clienților, care nu-și dau seama că cele mai multe fructe în starea lor naturală, nealterată, arată cu totul altfel decât cele standardizate ca formă, textură, dimensiune și culoare

după cum a aflat și ea la cursul de pregătire al supermar-
ketului

sau că până în secolul al șaptesprezecelea, când fermierii olandezi au cultivat hibrizii portocalii din zilele noastre, morcovii erau violeți, galbeni sau albi la culoare

așa cum îi place să le transmită copiilor ei, Jason, Jantelle și Jordan, pentru a face mai interesant procesul de învățare, deoarece nu au altă șansă decât să se descurce bine la examene

cu excepția cazului în care vor să fie legați cu lanțuri în pivniță, fără mâncare, apă sau posibilitatea de a merge la toaletă

timp de douăzeci și patru de ore

după cum îi amenință ea

adesea

LaTisha

poartă uniforma compusă din pantaloni de culoare bleumarin cu dungă în față, un cardigan bleumarin, o cămașă albă proaspătă, părul dat cu gel pe toată lungimea și despărțit în două de o cărare

foarte elegantă și având un aspect profesional, pentru că așa este ea acum, după ce s-a târât pe brânci ca să iasă din filmul de groază al anilor adolescenței

să înceapă să urce pe culmile amețitoare ale supremației vânzării cu amănuntul

câștigătoare a titlului Colegul Lunii de șase ori în trei ani

Supervizorul Lunii de trei ori în șase luni

banii sunt de rahat, doar o liră pe oră în plus pentru al dracului de multă responsabilitate suplimentară și lucrează în continuare în ture și tot mai trebuie să lucreze în weekenduri

dar cel puțin asta înseamnă că avansează, cine știe, într-o zi ar putea deveni directorul general al magazinului dacă muncește din greu, își lingușește superiorii, nu-și enervează colegii (prea tare) și se concentrează asupra obiectivului ei, ceea ce înseamnă să rămână necăsătorită

LaTisha a început să lucreze la supermarket când a părăsit școala, o țăcănită cu gura mare care-și scutura pletele, fără nicio calificare și care nu ar fi acceptat niciun ordin din partea nimănui

cum fusese și la școală, când aceasta încercase să-i impună regulile lipsite de sens

nu înțelegea ce rost avea să înveți, dacă asta nu te făcea fericit (tocilarii erau nefericiți și nu aveau deloc bun gust în vestimentație), iar prea mult studiu îți obosește creierul (fapt demonstrat științific)

după cum le-a spus și profesorilor ei

în special doamnei King Mutră Acră, care obișnuia să o acosteze pe coridoare: LaTisha, tu nu ești proastă, dacă ai vrea să-ți dai numai puțin silința...

LaTisha răspundea că era logic să-ți conservi puterea minții, doamnă King, mimând în tot acest timp pura insolență, un talent caracteristic ei, potrivit profesorilor

neuronii noștri mor în fiecare clipă și-mi voi epuiza resursele – la fel ca planeta noastră aflată în pericol,

doamnă King, dacă folosesc prea mulți din ei când sunt tânără, aș putea chiar s-ajung s-o iau razna la bătrânețe, a spus ea aruncând o privire care spunea, da, exact ca tine, MA[94]

doamna King se chinuia să-i dea un răspuns și tocmai când părea să fi găsit în minte cuvintele potrivite și era pe cale să le rostească

LaTisha o lua din loc

(rezultat!)

*

la fel și cu sportul, de la care încerca să se sustragă cât mai des, cu cicluri care durau de la începutul până la sfârșitul lunii

aveau să ceară să-i vadă tampoanele folosite?

s-a gândit chiar să înceapă o campanie denumită „Fără Sporturi Școlare", pentru că exercițiile impuse aveau să le uzeze corpurile și nimeni nu le spunea adevărul

după cum i-a spus domnișoarei Robertson, profesoara de sport, care a acostat-o la rândul ei pe „coridorul profesorilor, neavând nimic mai bun de făcut decât să hărțuiască

oameni nevinovați", ca să-i spună că trebuia să facă sport pentru a se menține în formă și a rămâne sănătoasă

treaba stă cam așa, dommmmnișoară, a răspuns LaTisha, ce ziceți atunci de balerinele care ajung schiloade la bătrânețe? sau de gimnastele care ajung la operație de înlocuire de șold? și de alergătorii care-și fac genunchii praf?

și mie îmi spuneți că sportul este bun pentru mine?

și dommmmnișoara Robertson s-a chinuit să-i răspundă

(rezultat!)

ar fi spus toate aceste lucruri în discursurile motivaționale din imaginația sa, stând pe podium, vorbind la megafon, răspândind cuvinte de bun-simț generației sale de adolescenți, incitând copiii din lume la o revoltă pe scară largă, făcând ravagii

ceea ce simțise în interiorul ei după plecarea Tatei

Tati lucrase la serviciul de Combatere a Dăunătorilor al Primăriei, ceea ce-i oferea multă satisfacție profesională, nicio zi nu seamănă cu alta, spunea el când stăteau în jurul mesei din bucătărie, luând cina care consta din crochete de pește și salată, este rolul meu să ucid paraziții diabolici care infestează casele oamenilor și le dau coșmaruri, iar după aceea să le vindec trauma prin cuvinte liniștitoare

este o vocație, este o chemare, este contribuția pe care o aduc eu lumii, mă-nțelegeți?

ochii Mamei dispăreau sub frunte, iar LaTisha și Jayla chicoteau, chiar dacă auziseră toate astea și mai înainte, el tot mai era amuzant într-un fel prostesc

la sfârșit de săptămână, își rotunjea venitul ca bodyguard la un club de noapte de fițe, asta e ca un fel de soldat ONU, care menține pacea, doar că pe o scară mai mică, mă-nțelegeți?

ceea ce o făcea pe Mami să-și rostogolească din nou ochii

Tati avea dreaduri lungi negre, un metru nouăzeci și cinci și cam tot atâta în lățime

este numai mușchi, fără grăsime, uite, pune mâna aici, îi spunea el lui LaTisha, flexându-și bicepsul uriaș de la antrenamentele de culturism de la sală

strânge-l, dar ea nu putea nici măcar să lase o urmă sau să-l cuprindă cu amândouă mâinile, când el îi cerea să încerce și asta

până când Jayla întreba dacă poate să încerce și ea, el era deja prea ocupat să mănânce, spunea: nu acum, Jayla, mai târziu

numai că acel „mai târziu" nu venea niciodată

îi plăcea să stea cot la cot cu fotbaliști celebri, care lăsau bacșișuri grase și jucau jocuri de noroc în secret deoarece câștigau prea mult, prea repede și pentru prea puțin efort, așa că nu cunoșteau valoarea banilor

la club era o încăpere, în spate, unde pierdeau mai mulți bani decât câștiga majoritatea oamenilor într-o viață; implorau să-și facă fotografii cu el, legendarul Glenmore Jones, regele bodyguarzilor, după cum se lăuda la masa din bucătărie

lucrurile stau mai mult pe dos, cred eu, spunea Mami

Tati se prefăcea că este indignat

fotbaliștii îi ofereau slujbe de bodyguard particular; el refuza pentru că îi plăcea să fie acasă la ora ceaiului

vreau să fiu cu voi, copiii plus soția egal life (viața) mea, pentru că L vine de la love (iubire), I vine de la immortal (nemuritor), F vine de la family (familie), E vine de la eternal
(etern)

din două în două weekenduri lucra la club în schimbul de noapte

venea acasă sâmbăta și duminică dimineața

*

părinții obișnuiau să o ducă pe ea și pe Jayla la toate muzeele gratuite din Londra

Mami spunea că copiii care reușeau în viață aveau părinți care îi duceau la muzee și că nu trebuia să fii bogat pentru a face acest lucru

când intrau, le lăsau pe ea și pe Jayla să-i conducă, deși LaTisha mergea mai mult pe unde dorea ea, decât pe unde dorea sora ei, care era mai timidă și mai rezervată

dacă LaTisha dorea să stea să privească la nesfârșit dinozaurii înfricoșători înainte de orice altceva, i se permitea acest lucru

ani întregi e a făcut exact acest lucru, dorindu-și să se poată cățăra în interiorul scheletelor lor

până când s-a plictisit de ciudățenia lor preistorică și Mami a spus: mă bucur că s-a încheiat faza asta

același lucru s-a întâmplat și cu rechinii din Acvariul din Londra, care erau cu adevărat periculoși și totuși se aflau la o distanță atât de mică, încât aproape că-i atingeai în spatele acvariului de sticlă

înconjurați de toți peștii mai mici, cu formele lor înfiorătoare și ochii bulbucați

când îi urmărea, parcă se afla într-o lume imaginară

nu-i venea să creadă că erau adevărați

o dată pe an mergeau la Butlin's[95], în Skegness[96]

nu-și puteau permite să meargă în Caraibe cu întreaga familie, care ar fi fost destinația lor de vacanță Numărul Unu, pentru a-și vizita rudele

într-o zi vom lua un vapor de croazieră până acolo, spunea Mami, cu piscină și cinematograf la bord

vom începe să economisim bani chiar de săptămâna asta, încuviința Tati

*

Mami venise din St Lucia la vârsta de doi ani

crescuse la Liverpool, urmase o școală religioasă de bună reputație și imediat după ce o absolvise se înscrisese la un curs de asistenți sociali

Tati venise din Montserrat când avea treisprezece ani, vorbea caraghios și arăta ca un străin, așa cum le spusese el copiilor de o sută de milioane de ori

când s-a plâns de frig, profesorii au spus că avea probleme de comportament

când vorbea *patois*[97], au crezut că era greu de cap și l-au pus într-o clasă cu un an mai mică, chiar dacă la el acasă era în fruntea clasei

când era obraznic cu colegii albi de școală, numai el era remarcat și trimis în caseta de penalizare

când se supăra din cauza tuturor acestor nedreptăți, spuneau că era violent

când ieșea afară din clasă pentru a se calma, spuneau că era agresiv

așa că s-a hotărât să fie astfel, a aruncat cu un scaun într-un profesor, prima oară nu a lipsit mult ca să-l nimerească

dar nu și a doua

a fost trimis la Borstal sub acuzația de aruncare de scaune, era ca o închisoare pentru tinerii infractori, LaTisha, unde și-a ispășit pedeapsa alături de tineri criminali, violatori și incendiatori

nu voiam să fiu ca ei, așa că am ținut capul la cutie, din fericire eram un băiat masiv, așa că m-au lăsat în pace

când am fost liber din nou, m-am ridicat de jos și mi-am făcut o viață în țara asta, LaTisha, adresându-i-se numai ei, chiar dacă era și Jayla prezentă la masă

Jayla o acuza că era preferata Tatei

era adevărat și ei îi plăcea

n-o să nege asta

*

mi-am pus toată furia înăbușită în culturism, nu mi-am mai pierdut cumpătul cu nimeni, niciodată, de aceea tatăl pe care îl știți voi este o persoană atât de liniștită și de agreabilă, nu-i așa, Pauline?

da, așa este, tatăl vostru mi se pare într-adevăr foarte agreabil, fetelor, și râdeau amândoi, de parcă ar fi fost o glumă numai între ei

deci într-un moment erau o familie fericită pusă pe glume, iar în septembrie, când ea a început școala gimnazială, el a plecat

nici măcar nu i-a anunțat că avea să plece, ca și când nu s-ar fi pregătit în niciun fel pentru asta, a plecat când fetele erau la școală și Mami la muncă, a lăsat pe masă un bilet în care spunea că îi părea rău

cum se poate una ca asta? e chiar adevărat sau e una din farsele lui?

Mami a avut o cădere nervoasă, a încercat să-l contacteze – când telefonul lui a sunat, și-au dat seama că era în casă, îl lăsase sub pernă

i-a sunat pe toți cei care îl cunoșteau și a aflat că plecase undeva în străinătate

LaTisha stătea la fereastra sufrageriei, așteptându-l să se întoarcă acasă, Jayla stătea la ea în cameră

toată noaptea de luni a stat LaTisha acolo, ațipind din când în când, trezindu-se când începeau să se lupte vulpile, sau mașina unui vecin a fost ridicată, sau când oamenii treceau pe lângă fereastră vorbind cu voce tare

de asemenea întreaga zi de marți și întreaga noapte, toată ziua de miercuri

Mami nu le-a forțat, pe ea și Jayla, să meargă la școală pentru că și ea era într-o stare de mare agitație,

și-a luat câteva zile libere, mai trecea pe acolo sora ei, Mătușa Angie, care a preluat sarcinile de pregătire a meselor și de consolare a lor, a forțat-o pe LaTisha să facă baie, să mănânce, să se spele pe dinți, a forțat-o să meargă la culcare în cea de-a patra noapte în care ea se dusese să aștepte la fereastră

în acea noapte, LaTisha a luat halatul lui Tati de pe interiorul ușii de la baie și a dormit îmbrăcată cu el, mirosind transpirația și deodorantul lui, simțindu-i brațele înconjurând-o

câteva săptămâni mai târziu, Mami a reușit să dea de el la telefon și a țipat la el

nu a putut să ofere o scuză acceptabilă, a auzit-o LaTisha spunându-i Mătușii Angie, care a zis că era în mod evident cu altă femeie, de obicei ăsta era motivul pentru care bărbații își părăseau familiile

a spus că nu se va mai întoarce, Angie, nici acum, nici altădată, eu credeam că era un mare sentimental, îmi dau seama că nu-l cunosc deloc

Angie a făcut cercetări și a descoperit că el plecase să locuiască în New Jersey cu Marva, una dintre prietenele mamei de la serviciu, care crescuse în orașul acela

Tiannah, drăgălașa ei fiică de patru ani, era a lui

Mami a dat jos toate fotografiile cu el, i-a ars restul de haine, a aruncat toate obiectele care îi plăceau, precum cana de cafea, săpunul Imperial Leather, vechea lui flanelă

LaTisha și Jayla trebuiau să nu-l mai pomenească niciodată, el nu mai exista

numai că fantoma lui rămăsese, LaTisha îl putea vedea și simți pretutindeni

la masa din bucătărie spunându-le povești despre care mama ei zicea că erau exagerări, dacă nu chiar invenții pur și simplu

pe holul de la parter, unde el intra și striga, a sosit Tati! știind că ea și Jayla vor lăsa baltă orice făceau ca să fie primele care să-l îmbrățișeze de bun venit

în sufragerie, în fotoliul său special cu suport electronic pentru picioare, auzindu-l cum sforăie și cum se trezea tresărind când îl gâdilau

dansând cu toții pe albumele soul și Motown la petrecerile aniversare și la Crăciun, și pe reggae în serile de duminică

calabalâcul lui care umplea coridorul de la etaj, jocul pe care ea și Jayla îl jucau când aproape că i se încurcau printre picioare pentru a-l depăși, înainte ca el să poată să le prindă strâns în brațe

auzindu-i vocea bubuind la parter, când LaTisha era la etaj

îi lipsea chiar și bătaia lui în ușa de la baie, cerându-i să se grăbească și de ce trebuie eu să trăiesc cu trei muieri cărora le ia atât de-al naibii de mult să se gătească?

*

mama ei a început să mănânce în exces, se furișa la parter în mijlocul nopții ca să dea o raită prin frigider, își strecura gin în apă începând cu micul dejun, crezând că ele nu observau asta și nici sticla care se golea

sau pe cea neîncepută din sacoșa de cumpărături

la fiecare două zile

apoi Mami le-a rugat să se așeze de o parte și de alta lângă ea pe canapeaua din sufragerie și le-a spus că sosise timpul să afle adevărul

Jayla, tatăl tău este un fost iubit de-al meu pe care îl chema Jimmi și care începuse să devină violent, când a încercat să mă arunce în jos pe scări, în aceeași seară eu am luat trenul de la Liverpool la Londra

nu a știut niciodată că eram însărcinată cu copilul lui și nu l-am mai văzut de atunci

de Glenmore se îndrăgostise în ultimele săptămâni de sarcină

el spusese că-i va iubi copilul ca și când ar fi fost al lui

Jayla nu voia să vorbească despre asta cu LaTisha, petrecea încă și mai mult timp în camera ei, când nu era la școală se juca pe calculator și când LaTisha a intrat să se așeze pe patul ei și să stea de vorbă, așa cum obișnuiau, Jayla i-a spus să închidă ușa după ea când va ieși din cameră, fără ca măcar să-și ridice privirea din calculator

într-o dimineață, când luau micul dejun, Jayla a spus că voia să-și întâlnească tatăl, omul pe care l-ai ascuns de mine întreaga viață, Mami – care distrusese adresa părinților lui, nu ar trebui să te duci, Jayla, el aduce numai necazuri

Mătușa Angie a dus-o pe Jayla la Liverpool, s-au înființat în pragul ușii casei în care crescuse el, mama lui a fost luată prin surprindere când ea i-a dezvăluit cine era, a trebuit să recunoască că era leită Jimmi

Jayla își dădea seama că nu era încântată să o vadă

l-a sunat pe Jimmi la telefon din hol, i-a spus să vină să-și întâlnească fiica, încă una, a auzit-o ea șoptind

nu se poate întâlni cu tine, a spus ea când a intrat din nou în cameră, are destui copii, n-are nevoie de mai mulți

te descurci mai bine fără el în viața ta

când Jayla s-a întors acasă, îndurerată, LaTisha i-a spus să-l uite, este încă un ticălos, ca și Tati

când Tati a sunat-o pe LaTisha de ziua ei, aproape un an mai târziu, el a plâns la telefon, făcuse tot ce făcuse pentru că își dăduse seama că o iubea pe Marva mai mult decât pe Pauline

asta nu-nseamnă că nu te iubesc pe tine și pe Jayla, mă-nțelegi?

ea îi închisese telefonul.

2

LaTisha nu vorbea niciodată despre modul în care își pierduse tatăl; ori de câte ori i se puneau întrebări, ea spunea că murise în urma unui atac de cord

era mai ușor decât să le explice ce se întâmplase, oamenii crezând atunci că trebuia să fie ceva în neregulă cu ea și cu familia ei

altfel de ce să fi plecat el?

*

își făcea de cap, ura școala, nu se putea concentra, nici măcar Mami nu putea să o țină în frâu și ea era asistentă socială, te trimit acasă, în Jamaica, unde o să-ți bage mințile în cap, LaTisha

OK, fie cum zici tu, nu mi-ar strica o vacanță în Caraibe

apoi a dat petrecerea aceea de pomină la treisprezece ani, numai că mama ei a venit acasă prea devreme în dimineața următoare, atunci când ar fi trebuit să se întoarcă acasă în seara aceea

după ce s-ar fi făcut curat în casă, deci cine a fost de fapt de vină?

LaTisha dormea cu un băiat în pat (numele? nu mi-l amintesc)

mobila era cu josul în sus, pete de băutură și de vomă, arsuri de țigară, o draperie ruptă, o lampă spartă, pahare de plastic, scrum și mucuri de țigară împrăștiate pentru că, pe măsură ce petrecerea se prelungea tot mai târziu în noapte, cu o mulțime de necunoscuți care se îngrămădeau înăuntru, renunțase să mai încerce să-i facă pe oameni să se comporte civilizat și să nu se îmbete

ce mama naibii

li se alăturase și ea

muamă! a primit bătaia vieții ei în ziua aia

mama ei, care chipurile nu credea în pedepse corporale, a venit la ea ca sărită de pe fix, cu o curea și o tigaie și un pantof și un fier de călcat care o lovi sub bărbie, moment în care LaTisha și-a dat seama că se afla în zona de pericol și s-a repezit afară din casă

s-a dus și a stat pe leagănele din parc tot restul zilei

a trebuit să-i suporte pe toți cei care-și băgau nasul unde nu le fierbea oala, ești bine, draga mea? inclusiv pe bărbatul care locuia singur în josul străzii și nu vorbea cu nimeni niciodată

care a invitat-o în apartamentul lui la o ceașcă de ceai și o prăjitură

ca și când ea ar fi fost o tâmpită patentată

a fost ceea ce mămica ei a numit mai târziu un „punct de cotitură" în relația lor

LaTisha l-a numit VCG[98], dar și-a ținut cu înțelepciune gura închisă, a promis ca din acel moment să se poarte frumos, ceea ce a și făcut, acasă, nu voia să fie schilodită pe viață sau chiar să și-o piardă

dar nu și la școală, care era la fel de scârboasă ca întotdeauna, dar ea încerca să profite la maxim de ceva neplăcut, împreună cu Chloe și Lauren, care se aflau acolo tot ca să se distreze

la fel și Carole, până a început să se îndepărteze de gașca ei

care nu mai voia să petreacă tot atât de mult timp cu ele, până când nu a mai petrecut deloc timp cu ele și gata, ca și cum cineva i-ar fi spus că singurul rost al școlii era să te spetești muncind și să fii nefericit

exact opusul credo-ului găștii sale

Carole a devenit cea mai tocilară dintre hârțogari, a câștigat premii, a devenit absolut arogantă, după cum a crescut și în ochii Mutrei Acre

*

acum câțiva ani, când Lauren a văzut-o pe Carole în metrou la ora de vârf, aceasta se prefăcuse că nu o vede, deși îți jur pe Dumnezeu, LaTisha, mă binoclam la ea la câțiva centimetri de fața ei și ea se uita fix prin mine

LaTisha o găsise pe internet pe Carole chiar zilele trecute, Vicepreședinte la o bancă (să dea NAIBA!)

chiar arăta ca o profesionistă și mulțumită de ea însăși

nu mai era acea Carole pe care o cunoscuse cândva

era o persoană diferită

*

LaTisha își dorea de mult să-i arate lui Carole că nu mai era necioplita dinainte, necioplita care nu era suficient de bună pentru a fi prietena ei.

3

Întrucât managerul raionului de Produse Calde întârzie azi, ea își face drum pe la rotiserie să arunce o privire pe fugă

toate bune și frumoase, iar Rupa, care este de obicei la tejgheaua cu pește, îi ține locul lui Tammy care a fost concediată săptămâna trecută, fiind prinsă atunci când cei de la securitate au pus o cameră ascunsă în camera din spate deoarece nu-i ieșeau încasările

fusese prinsă tocmai când mânca aripi picante de pui, o dovadă de necontestat, a trebuit să plece, dată afară după șapte ani de slujbă pentru că șterpelea aripi de pui

ce fusese în mintea ei?

toți au fost informați despre acest lucru ca avertisment, chiar dacă magazinul suferă în mod regulat o pierdere de aproape un milion de lire pe an din cauza furturilor comise de angajați, de clienți, a erorilor casierilor si de administrare si din diverse alte cauze

este un risc al comerțului cu amănuntul pe scară mare, în ciuda întregii tehnologii și securități îmbunătățite cu care LaTisha este la curent în vederea pregătirii următoarei sale promovări

să muncească din greu?

să citească documente plictisitoare?

ador asta!

este recunoscătoare că nu a rămas blocată la perioada de început, când aproviziona rafturi, se descurca mult mai prost decât Tammy, dar scuza ei era mai valabilă

era cam așa

îl avea pe Jason, primul ei copil, cu Dwight, un accident, el nu voise să folosească prezervativ, spusese că se va retrage, este evident că nu o făcuse la timp (în mod repetat)

sarcina ei nu se observase decât când era prea târziu

Dwight era agent de pază la magazin, așa se întâlniseră pentru prima oară la cantină, iar ea stătea acolo și vorbea la nesfârșit despre ceva profund și semnificativ

când el s-a aplecat și i-a șoptit, arăți atât de bine, LaTisha

asta fusese tot

plus că i-a cumpărat un Big Mac și un milkshake de căpșuni după programul de lucru, vrăjind-o tot timpul, LaTisha scumpo în sus, LaTisha scumpo în jos

ca și când i-ar fi turnat miere pe trupul gol și apoi ar fi lins-o

ceea ce a și spus că voia să-i facă, e de ajuns să te privesc ca să mă excit

a strecurat-o pe furiș în garajul transformat în locuință de la capătul grădinii casei în care locuia împreună cu părinții

în timp ce mama lui se uita la TV în casa principală

o strecurase din nou afară dimineața, înainte ca mama lui să se trezească, aceasta îl prevenise să nu aducă fete în casa din spate

LaTisha se întreba dacă mai fuseseră și altele, nu avea importanță, era al ei acum și a început să se simtă apropiată de el, mai ales pentru că îi plăcea să vorbească după

băieții dinainte voiau doar un orgasm și nu o conversație, cu atât mai puțin o relație

ceea ce aveau ei doi, de fapt, după șapte luni petrecute împreună, mergând la cinema și la concerte, făcând ceea ce era normal să facă o fată și un băiat

el a fost prima persoană căreia i-a spus adevărul despre dispariția tatălui ei, i-a spus cât de supărată și de respinsă se simțise, l-a lăsat chiar să o vadă plângând de câteva ori, lucru care nu se întâmplase cu nimeni, niciodată

tatăl tău n-ar fi trebuit să facă asta, a spus Dwight mângâindu-i spatele, însă asta nu-l face să fie un om rău, doar unul slab, sunt destui bărbați de felul ăsta

ea nu se gândise la asta

deci Tati fusese un om slab?

după cum s-a dovedit, la fel era și Dwight

când s-a angajat o fată nouă, pe care băieții au considerat-o de nota zece (fetele, de nota trei), aceasta s-a dat la el într-un fel ușuratic și dintr-odată era ceva de genu' care LaTisha?

a încercat să vorbească cu el, el a spus că își vedea de viață mai departe

mai departe față de ce? nu a fost nimic în neregulă cu noi, Dwight

m-ai făcut să mă simt sufocat, scumpo, ești prea intensă, este prea mult și prea repede, nu sunt pregătit să mă cuminț̦esc, pricepi?

ce vrei să spui cu prea mult și prea repede? eu nu ți-am cerut nimic

noaptea târziu, LaTisha l-a vorbit de rău prietenelor la telefon, doar ca să sfârșească în țipete, pentru că încă îl dorea și cum a putut să-i facă una ca asta?

eu am avut încredere în el și el a făcut ceva pe încrederea mea

ele au compătimit-o, este un nemernic, LaTisha, poți să-ți găsești unul mai bun, nu te merită, uită-l, ceea ce ea a și încercat să facă, până a descoperit că pântecele ei în expansiune nu era doar adipozitate infantilă

era însărcinată

iar după șapte luni, ca una dintre adolescentele acelea care se duce să facă treaba mare la toaleta școlii doar pentru a-și da seama că de fapt naște un copil, și e ceva gen OMG[99] și WTF[100] și habar n-aveam că sunt însărcinată

și

tu ești tatăl acestui copil, Dwight, ăsta dinăuntru, se bătea ea ușor peste stomac

se aflau în exteriorul magazinului, chiar înainte de tura lui, ea era atât de furioasă că o făcuse să intre în beleaua asta din capul locului

ai de gând să faci ceea ce trebuie în privința asta, D?

i-a spus că era vina lui

el i-a spus că nu

cum putea să nu fie, atunci când el refuzase să se protejeze când au făcut-o, spunând că bărbații adevărați nu poartă prezervative, erau incomode

trebuia să te fi gândit mai bine, i-a spus ea

și tu la fel

Mami a luat-o razna, a trecut efectiv ca o rachetă, mai întâi prin tavanul bucătăriei, apoi prin tavanul de la baia de deasupra, apoi prin acoperiș și s-a înălțat sus, pe cer, până s-a liniștit suficient pentru a reveni pe pământ cu o bufnitură

cum de mi se poate întâmpla una ca asta, se văita ea

nu ție ți se-ntâmplă, i-a întors-o LaTisha

asta a făcut-o să primească o palmă atât de puternică, încât mai-mai că a trimis-o în capătul celălalt al camerei și aproape că a rămas lipită de perete – cu brațele și picioarele rășchirate

ca în desenele alea animate

Mami a fost atât de supărată, încât i-a spus lui LaTisha că trebuia să achite singură cheltuielile pentru creșterea copilului, după un alt scandal a dat-o afară, perorând despre faptul că LaTisha își făcuse familia de rușine, nu-mi vine să cred, îndruga ea într-una, fiica mea e o mamă adolescentă

uite cine vorbește, a răspuns LaTisha

Mami a împins-o cu atâta forță afară din casă, încât a căzut pe trotuar, aproape spărgându-și capul

LaTisha a țipat la ușa trântită în spatele ei, a găsit o cărămidă din cele desprinse din zidul grădinii lor, a proiectat-o prin fereastra de la sufragerie

din greșeală

trebuia doar să fisureze fereastra, nu să o facă țăndări

în orice caz, Jason era în siguranță în bucătărie

chiar și așa, Mami a țipat că chema poliția

LaTisha știa că nu ar face asta niciodată... nu-i așa?

în schimb, i-a scos lucrurile afară, inclusiv pe Jason

lucrez toată ziua cu fete ca tine, nu pot să mă întorc acasă la una de același fel

i-a dat un număr de telefon de urgență

nici măcar nu a sunat ea acolo în locul ei

LaTisha a ajuns la un adăpost de urgență pentru mame tinere, cum putea mama ei să-i facă una ca asta atunci când trebuia să aibă grijă de un copil și asta însemna că pierdea singura persoană care i-ar fi putut arăta cum să-l crească

cel puțin Dwight făcuse ce se cuvenea pentru scurt timp

se asigurase că turele lor coincideau, astfel încât ea să poată obține cât mai multe din lucrurile de care avea nevoie pentru bebeluș fără să fie descoperită

nu-i plăcea să fure, dar s-a convins singură că nu era ca și când supermarketul nu-și putea permite asta, cu profitul lor de miliarde și cu exploatarea muncitorilor săraci

era vina lor că nu o plăteau suficient și, în orice caz, cum altfel avea să-și întrețină copilul de una singură?

o săptămână mai târziu și-a făcut apariția Mami ca să o ia acasă, dar nu înainte de a-i spune că este o proastă afurisită și că fusese nevoită să-i dea o lecție, și copilul ăla o să moară dacă rămâi să-l îngrijești singură, și familia nu poți să ți-o alegi, nu-i așa?

LaTisha i-a dat cea mai caldă îmbrățișare, i-a spus cât de mult o iubeste si mulțumescmulțumescmulțumescmami

din fericire, Jayla fusese șomeră de când terminase cu școala la șaisprezece ani, așa că avea grijă de Jason în timpul zilei, când LaTisha se ducea la serviciu

Jayla iubea copiii, abia aștepta să-i aibă pe ai săi

LaTisha se întreba cum se va întâmpla acest lucru, când ea juca jocuri pe calculator toată ziua și ieșea doar ca să-l plimbe pe Jason prin parc și să meargă la întâlniri stabilite pe Tinder care nu ieșeau bine

se întorcea acasă devreme, spunând că acela nu era alesul

acum, când LaTisha avea două persoane care să o ajute să-l crească pe Jason, simțea că povara i se ridica de pe umeri și trecea asupra lor

chiar dacă Mami spunea, nu știu dacă mi-a mai rămas ceva iubire de dăruit

când LaTisha o urmărea atunci când avea grijă de Jason, era evident că iubirea ei pentru el era nemăsurată

el o făcea să zâmbească mai mult decât zâmbise după plecarea lui Tati

*

deci, iat-o, LaTisha KaNisha Jones, optsprezece ani, casieră la supermarket, celibatară, iar băieții nu prea stăteau la coadă pentru a avea o relație serioasă cu ea, ca mamă singură a unui copil

când l-a întâlnit pe Mark la clubul de noapte pe care îl frecventa o dată pe lună împreună cu Lauren și Chloe

era electrician, avea propriul apartament în Streatham, arăta beton și nu-și freca mădularul întărit de ea în timp ce dansau

au stabilit o întâlnire care însemna un film, o pizza și chiar un bar de vinuri – era prima oară când intra într-unul, unde el a tratat-o cu șampanie și i-a deschis toate ușile care îi ieșeau în cale

nu-i venea să creadă ce noroc dăduse peste ea și ce era cu privirea aia a lui de dormitor, care o făcea să se simtă sexy, iar băutura o făcea să se simtă romantică, i-a cedat chiar în seara aceea pe bancheta din spate a mașinii lui, într-o parcare goală, fără să ia nicio măsură de protecție

când se giugiuleau, el i-a șoptit: am știut în clipa în care te-am văzut că eram meniți să fim împreună, abia așteptam să devenim una

a fost cel mai incredibil moment și era foarte pregătită să aibă un bărbat în viața ei care i-ar fi putut fi tată lui Jason

când singurul lucru la care s-a ajuns a fost Jantelle, care nu și-a întâlnit încă tatăl, pentru că atunci când LaTisha încercase să sune la numărul pe care i-l dăduse Mark

acesta nu exista

*

așa că acum are nouăsprezece ani, doi copii, niciun bărbat și se simte copleșită de dezastrul complet din viața ei

este atât de recunoscătoare pentru ajutorul pe care i-l dau Mami și Jayla, pentru că celelalte prietene ale ei erau încă oameni liberi și se retrăseseră pentru că ea nu era așa

era clar că nu voiau să fie împiedicate de o mamă singură ca prietenă apropiată, care în următorii șaisprezece ani avea să fie legată de cei doi copii ai ei

ceea ce însemna că și ele ar fi trebuit să fie la fel.

4

Trey era tatăl copilului Numărul Trei

fratele mai mare al unei foste colege de clasă și un upgrade prin comparație cu alții, pentru că el lucra ca profesor de sport la vechea ei școală (ce coincidență!!!)

și-l amintea de la petrecerea ei, când el și gașca sa stârniseră senzație când își făcuseră apariția

LaTisha pusese ochii pe el de îndată ce intrase pe ușă; înainte ca ea să poată face vreo mișcare, Carole a fost observată părăsind petrecerea cu el, atât de beată încât abia se putea ține pe picioare

lunea următoare, la școală, când LaTisha o întrebase de-a dreptul dacă i-o trăsese lui Trey, Carole spusese în niciun caz, gagico, și nu o privise în ochi, semn sigur că cineva mințea (credeți-mă)

Trey i-a cerut o întâlnire pe Facebook, poate că își amintea de ea, poate că nu, în mod cert nu fusese descurajat de grămada de fotografii cu cei doi copii ai ei pe care le încărcase pe site

ceea ce probabil că o transformase într-o bătută în cap în ochii majorității băieților

în poza lui de profil Trey era la bustul gol, încerca să pară un derbedeu, numai că LaTisha își dădea seama că asta era de ochii lumii pentru că privirea lui era blândă

toate celelalte fotografii erau cu el și gașca lui, nicio fată, semn că nu era vreun șmecher și aștepta să apară fata potrivită înainte de a se implica

pentru întâlnirea cu el, s-a îmbrăcat într-o rochie mulată cu paiete și pantofi cu toc și barete, hotărâtă să nu-i cedeze până la a zecea întâlnire

și va insista să-și pună prezervativ

el a luat-o de acasă cu mașina lui, ceea ce era foarte cavaleresc din partea lui, în loc să se întâlnească la restaurantul cu specific caraibean de pe bulevard, așa cum stabiliseră

au purtat o conversație ușoară când străbăteau străzile, aveau în comun Școala Mixtă din Peckham, au râs pe seama doamnei King, care încă mai preda acolo, care încă mai era urâtă de toată lumea, care încă mai era poreclită MA

numai că în loc să o ducă la restaurant, s-au îndreptat spre locuința lui pentru o cină romantică intimă, a spus el, în locul unui restaurant zgomotos cu o mulțime de indivizi care să-i facă ochi dulci

ce putea să răspundă la așa ceva?

a descoperit că locuia într-o cameră dintr-o locuință par-
tajată, cu un pat, un șifonier și o chiuvetă, ea s-a gândit să iasă imediat de acolo, dar el a spus: am visat să dansez cu tine, să dansăm, LaTisha, hai să dansăm

după aceea, voi comanda niște mâncare indiană

el o făcea pe John Legend[101], o trăgea spre el și ea s-a gândit, OK, dansul este inofensiv, numai că mâinile lui au devenit tare neatâmpărate și în curând lucrurile s-au înfierbântat

trecuse un an de când născuse și în tot acest timp

nu avusese parte

DELOC DE SEX

nu avea de gând să meargă până la capăt, voia doar să-și facă puțin de cap, până când Trey și-a deschis fermoarul
de la blugi în timp ce dansau și i-a împins mâna în pantalonii lui

bine, Trey, deci eu o să plec acum...? poți să mă conduci acasă, te rog, sau, uite ce e, voi lua autobuzul, chiar trebuie să mă întorc acasă și să fiu alături de copiii mei și să mă asigur că nu mai intru în belele

i-a spus ea

în gând

în timp ce îl masturba pe pat și înainte să poată obiecta el era înăuntrul ei și nu era nici măcar o primă întâlnire, cu atât mai puțin a zecea și ea nu se aștepta la asta și el chiar pompa din greu și îi provoca durere

și ea se chinuia să iasă de sub ceea ce i se părea un bloc de beton și nu vreau, încă nu, dă-te jos de pe mine, Trey, te rog, i-a spus ea

vorbind la pereți

așa că a renunțat

nu-l putea opri

ea îl provocase

în orice caz, l-a lăsat să-și vadă de treabă

până când el a gemut

când termina

a rămas întins pe jumătate peste ea

strivindu-i coastele

a adormit

nu voia să-l deranjeze mișcându-se din loc

voia să plece acasă

chiar trebuia să se ducă acasă la Jason și Jantelle, Jayla și Mami

când el s-a răsucit și s-a rostogolit de pe ea, suficient cât să scape, a plecat fără să facă zgomot pentru eventualitatea în care el s-ar fi trezit și ar fi vrut să comande mâncarea indiană

a mers pe străzi până a găsit o stație de autobuz, a așteptat o veșnicie, era frig și ea nu era bine îmbrăcată, a trebuit să schimbe autobuzul de două ori, i-au trebuit trei ore ca să ajungă acasă

unde a petrecut mult timp sub duș

întrebându-se dacă făcuse el un lucru greșit sau dacă era vina ei

ar fi trebuit să rămână și să discute cu el despre asta

poate ar fi spus că nu o auzise spunând „nu”

sau că era înnebunit de dorința de a o poseda

ceea ce era, pe undeva, măgulitor

și nu se putuse opri

el

*

pe undeva, se aștepta ca el să o sune săptămâna următoare, hei, ai plecat înainte să-ți pot spune ce bine m-am simțit cu tine, ai avea chef să mergem la un film în weekend?

a așteptat un apel care nu a mai venit niciodată, singurul care a venit a fost Jordan

așa că acum avea trei copii, Jason, Jantelle și Jordan, toți înainte ca ea să-și fi serbat a douăzeci și una aniversare

trei copii care aveau să crească fără tați care să facă parte din viața lor

LaTisha a început să facă plimbări lungi pe străduțele lăturalnice în pauza de prânz de la serviciu, îndepărtându-se de coșmarul din Old Kent Road, cu mașinile sale bubuitoare și gaze de eșapament

încerca să găsească un sens în tot ce i se întâmplase, să se înțeleagă pe ea însăși

și-a reproșat că fusese atât de proastă, da, proastă

Mami oscila între a o învinovăți pe LaTisha că nu era bună de nimic și a se învinovăți pe ea pentru că crescuse un copil care ajunsese în felul acesta.

5

LaTisha și-a încheiat patrularea de dimineață prin super-
market

este pe punctul de a lăsa să intre clienții matinali, care preferă culoarele goale ca să-și manevreze cărucioarele fără să-și facă griji că vor accidenta doamne în vârstă sau copii mici

când magazinul se deschide, ea se duce la etaj, în birou, ca să-și verifice e-mailurile și să vadă cine se

preface bolnav, un sistem expus exploatării din moment ce nu trebuie să prezinți un certificat medical până în a șaptea zi de tras chiulul

ca o persoană care a abuzat de sistem mai mult decât majoritatea, este în cunoștință de cauză

acum este un bun cetățean, hotărâtă să-i prindă pe cei care nu sunt, precum Carter, care a cerut să intre în concediu de odihnă cu două săptămâni înainte de Crăciun, iar când ea l-a refuzat, a sunat să anunțe că era bolnav

din Thailanda

zece zile mai târziu i-a prezentat un certificat medical eliberat de un medic străin dubios, fără îndoială, și a făcut tărăboi pentru că ea nu voia să-l accepte: este prea târziu, Carter, și Thailanda nici măcar nu era în UE ultima oară când a verificat cineva, așa că în niciun caz nu este valabil, a spus ea, calmă, în timp ce el zbiera de la mare distanță că avea să o reclame

poți face orice dorești, Carter, este dreptul tău

simțindu-se mândră de ea pentru că o îndepărtase pe vechea LaTisha, care ar fi bătut în retragere – și uite unde ai ajuns în felul ăsta, nenorocito

aceasta este Noua LaTisha

cea care obținuse două calificative „Foarte bine” la cursu-
rile serale

care chiar că i-au făcut capul pătrat, îi pulsa creierul de durere de atâta gândire și memorare, o dureau ochii de atâta citit

și-a pierdut jumătate din neuroni urmând cursurile alea, zău așa

pe cealaltă jumătate o folosește pentru a obține o diplomă online de Managementul comerțului cu amănuntul la Open University

este în anul doi, cu frecvență redusă, mai are încă patru ani

aceasta este Noua LaTisha

care se apropie de treizeci de ani și a decis să rămână singură atât timp cât va fi necesar până să întâlnească un bărbat potrivit pentru ea și copiii ei

s-ar părea că Tyrone, directorul raionului de Produse Electronice și Aparatură Electrocasnică, o simpatizează, ea îi studiază comportamentul ca să verifice dacă e afemeiat, până acum totul era bine

este singur, necăsătorit, fără copii

îl va urmări cu atenție, nu va grăbi lucrurile

poate va fi ceva cândva sau poate niciodată

*

cea mai lungă relație a avut-o cu Kamal, care a durat nouă luni, au fost la întâlniri adevărate, ea i-a cunoscut prietenii și familia, el a petrecut timp cu familia ei

Mami îl considera un băiat bun, Jayla îl plăcea pentru că juca jocuri pe calculator cu ea, copiii se atașaseră de el pentru că îi răsfăța cu dulciuri

ei cinci arătau ca o familie pe pagina lui de Instagram

relația s-a încheiat pentru că, deși îi plăceau copiii ei, voia propriii copii

și cu toate că ea îl plăcea, nu mai voia să fie o mașină de făcut copii

era timpul să-și vadă fiecare de viața sa, au convenit ei, în mod matur, discutând față în față

fără minciuni sau înșelăciune, sau răutate din partea lui

după el, s-a întâlnit cu doi tipi pe care îi cunoscuse la petreceri și a descoperit că unul din ei se vedea în paralel și cu altă femeie, care i-a cerut socoteală într-o dimineață, când LaTisha ieșea din apartamentul lui

celălalt părea să aibă la activ mai multe femei, potrivit sms-urilor sale și postărilor de pe Tinder, WhatsApp și Facebook

pe care i le-a citit în timp ce el dormea

le-a dat papucii ambilor bărbați, fără menajamente

cu efect imediat

aceasta este Noua LaTisha

care încă mai locuiește cu Mami și Jayla în casa familială, împreună cu Jason (doisprezece ani), Jantelle (unsprezece ani) și Jordan (zece ani)

ea și Jantelle împart aceeași cameră, băieții au podul mansardat, Jayla și Mami au propriile camere

Jason este cel mai mare și mai inteligent, îi place să învețe mai mult decât celorlalți, poate pentru că fiind cel mai mare, este mai responsabil

ca atare, îi este cel mai drag, nu-i vine să creadă că a petrecut atât de multe luni crescând în interiorul ei fără ca ea să fi știut

ceea ce o întristează, s-ar fi putut simți singur fără ca ea să-i vorbească și să-și mângâie burta, ceea ce a făcut cu ceilalți doi

Jantelle este specială fiind singura fată, îi seamănă cel mai mult, o mini-eu, și este cea mai grijulie, ori de câte ori LaTisha este la biroul ei și cască, se apropie de ea și îi spune: e timpul să tragi un pui de somn, Mami, să-ți aduc niște lapte cald cu miere?

Jordan seamănă cu Trey și bănuiește că i-a moștenit apucăturile

Jordan a fost deja exmatriculat de la școală, creează cele mai multe probleme acasă, refuză să meargă la culcare sau să rămână în pat atunci când este nevoit s-o facă, fură bani, provoacă certuri cu frații săi mai mari și se furișează afară să se joace atunci când a fost pedepsit

de curând, l-a prins urmărind filme porno la calculatorul familiei

copiii au trei mame

LaTisha este cea mai severă și mai fascistă: teme, supunere, maniere

Mami este mai dulce și mai îngăduitoare față de obrăzniciile nepoților decât a fost cu ea

Jayla este cea mai nebună, acum nu mai iese deloc din casă, nu vrea să consulte un psihiatru, este foarte palidă din cauza lipsei de vitamina D și stă lipită de calculatorul ei, făcând dumnezeuștiece

iar acum câteva săptămâni și-a făcut, din senin, apariția Tati

LaTisha a venit acasă și l-a găsit stând pe vechiul lui fotoliu din sufragerie, de parcă nu ar fi plecat niciodată

era tot atât de masiv, dreadurile lui erau acum mai mult cenușii decât negre și avea burtă

când a intrat în cameră el a privit-o admirativ, iubitor

relația cu Marva nu a mers, i-a fost dor de adevărata lui familie

Mami nu părea că avea de gând să-l dea afară în viitorul apropiat, parcă dragostea ei pentru el revenea în valuri de nestăpânit

Jason și Jantelle stăteau cocoțați pe marginea canapelei, neștiind ce să creadă despre acest uriaș care era bunicul lor

Jordan se hotărâse deja, s-a îndreptat spre bunicul lui, care a întins brațul și l-a înconjurat când a venit destul de aproape ca să fie îmbrățișat

Jordan și-a privit scurt bunicul, cu o expresie atât de angelică pe chip

și-a dat seama că fiul ei mezin avea nevoie de tatăl ei în viața lui.

---

[93] *Personal shopper* (lb. engl. în orig.), meserie care și-a făcut apariția și în România (n. tr.).

[94] Mutră Acră (n. tr.).

[95] Lanț de stațiuni mari de pe litoralul britanic (n. tr.).

[96] Oraș în comitatul Lincolnshire (n. tr.).

[97] Limbă creolă bazată pe engleză, cu influențe vest-africane, vorbită în Jamaica (n. tr.).

[98] Acronim pentru vătămare corporală gravă (n. tr.).

[99] *Oh my God!* („Doamne Dumnezeule!") (n. tr.).

[100] *What the fuck* („Ce dracu'?") (n. tr.).

[101] John Legend (n. 1978), cântăreț, compozitor american, câștigător al premiilor Grammy și Oscar (n. red.).

Capitolul III
SHIRLEY

1

Shirley
(înainte de a fi doamna King)
intră la Școala mixtă din Peckham
un fost atelier de lucru victorian pentru săraci, cu două blocuri dreptunghiulare de beton lipite asimetric la ambele capete
la care se ajunge pe ceea ce se numea cândva Aleea Săracilor
care duce până la ușile lui ca de castel

poartă o fustă creion și o jachetă gri-deschis, o bluză bleu pastel, o fundă gri la gât, pantofi negri de lac cu baretă și toc jos, ca și mândria ei
când pășește prin ușile impresionante din lemn lambrisat de la intrare
scări largi urcă pe ambele părți ale holului, ducând la etajele superioare
coridoare lungi se întind în două direcții, de o parte și de alta a holului
a ajuns mult prea devreme, se plimbă prin școala goală, explorează sălile de clasă luminoase, își imaginează cum esența școlii îi pătrunde în suflet, da, chiar până în suflet

nu va fi o profesoară bună, ci una excelentă

una de care își vor aminti generații de copii din clasa muncitoare ca de persoana care i-a făcut să simtă că erau în stare să realizeze orice își doreau în viață

o fată de prin părțile acelea, care se cumințise, revenea să-și transmită cu generozitate cunoștințele și altora

părinții ei, Winsome și Clovis, sunt mândri de ea pentru că fusese admisă la universitate pentru a studia Istoria și ulterior obținuse o diplomă în Pedagogie

ea este cea care a reușit în viață, nu frații ei mai mari

care nu trebuiau să facă niciun fel de treburi casnice și nici măcar să-și spele hainele, pe când ea trebuia să-și petreacă diminețile de sâmbătă făcându-le pe ambele

care erau serviți primii la masă cu feluri de mâncare pe care nu trebuiseră niciodată să le gătească și care primeau porții suplimentare pentru că erau flăcăi în creștere, inclusiv porții uriașe din cele mai gustoase deserturi

care nu erau pedepsiți dacă spuneau ce gândeau, pe când ea era trimisă în cameră la cel mai mic semn de insubordonare: păstrează-ți gândurile pentru tine, Shirl

deși este adevărat că ei erau bătuți cu cureaua, iar ea nu – pentru că ieșeau afară fără permisiune sau nu se întorceau la timp acasă de la școală – dar asta se întâmpla numai pentru că ea nu încălca regulile niciodată

toată lumea credea că Tony și Errol erau sortiți să fie vedete de fotbal, niște Pelé în devenire, la un pas de gloria Cupei Mondiale

până au împlinit șaisprezece ani și talentul lor timpuriu nu a evoluat într-unul profesional, iar calitatea lor de membri ai clubului de juniori a fost revocată

au părăsit studiile gimnaziale devreme, devenind niște funcționari care se ocupau de hârțoage

în loc să lovească mingea pe stadionul Wembley

ea este Povestea De Succes A Familiei

Shirley trece pe lângă laboratoarele pline cu vase Petri și desicatoare, microscoape și pipete

trece pe lângă ateliere de artă pline de culoare, cu câteva tablouri bunicele și un studio aerisit pentru prelucrarea lemnului, cu bancuri de lucru (numai pentru băieți)

pe lângă o sală de cursuri de gospodărie cu mese de preparare din oțel și aragazuri pe gaz, gata să instruiască următoarea generație de femei gospodine, femei casnice și femei care lucrau cu normă întreagă, un dezavantaj al Mișcării de Emancipare a Femeilor

ceea ce nu va fi și cazul ei

odată ce se va căsători cu Lennox, au convenit că el se va ocupa de gătit, ea va face curățenie, el va face cumpărăturile, ea va călca rufele

nici măcar nu au trebuit să se certe pentru asta

este norocoasă să-l aibă

pereții clasei sunt decorați cu grafice și diagrame, desene anatomice, planete care orbitează în jurul Soarelui, afișe cu mamifere dispărute și o hartă a lumii care face ca Marea Britanie să rivalizeze ca dimensiune cu Africa, moștenire de la cartografii din

perioada colonială cărora li s-a tolerat greșeala vreme de secole, și chiar și în prezent după cât se pare, pe când se apropie de propria ei sală de clasă de la etajul doi, cu înșiruirea obligatorie de regi și regine ale Angliei pe pereți

precum și un poster al măștii mortuare din aur a lui Tutankhamon de la expoziția de la British Museum, la care a stat ore întregi la coadă cu școala ei pentru a o vedea

frumosul Faraon-copil care a trăit cu o mie trei sute de ani înainte de Hristos

de care s-a îndrăgostit fiecare fată din clasa ei, fiind moarte după iubitul lor din Egiptul antic

mai este și un poster cu monoliții de la Stonehenge, care se înalță misterioși pe câmpiile din comitatul Wiltshire pe măsură ce Soarele coboară în fundal, o altă excursie școlară de neuitat

pe când între ferestrele semețe care dau spre locurile de joacă, Neil Armstrong pășește pe Lună însoțit de textul: un pas mic pentru om, un salt uriaș pentru omenire

asemenea ei

fiecare pas pe care îl face îi va ridica pe copiii aceștia, nu va lăsa pe niciunul de izbeliște

pe când își netezește fusta, își înfoaie funda de la gât și părul coafat permanent, băncile de lemn stau aliniate, tabla este ștearsă și curată, creta albă se află pe tava ei de lemn, pregătită pentru ca ea să ofere inspirație claselor cu elevi de capacități diferite din acest vast cartier multicultural

pe când îngerașii de copii se revarsă în clasa însorită în prima zi a noului an școlar, vocile lor flecăresc neîncetat, pline de entuziasm la ideea de a-și

întâlni noua profesoară de istorie, nu cu mult mai în vârstă decât ei, care în clipa aceea își simte inima debordând de bucurie

pe când soarele iese din nori pentru a-i bate direct în față, însuflețind-o cu energia și bunătatea lui

pe când strigă catalogul pe măsură ce fiecare clasă intră în sala ei în ziua aceea, hotărâtă să le memoreze repede numele, cunoscând importanța contactului personal al unui profesor pentru stabilirea unei relații

Danny, Dawna, Decima, Devonne, Doreene, David

Janet, Jenny, Jackie, Jazil, Chris, Mark, Monica, Matthew

Rosemary, Lenny, Lloyd, Keith, Kevin, Helen, Ian

Sharon, Yasmin, Jasmine, Jasvin, Marlene, Merline, Ekow

Glenford, Garry, Gerry, Tim, Tom, Trevor, Tony, Terry

Kweku, Kwaku, Kwame, Winston, Smita, Leah, Akua

Julia, Jules, Julie, Juliette, Beverley, Brenda, Chaz, Maz, Rory

Remi, Yemi, Abi, Aarti, Eddie, Carlton, Kingley, Shabnam

Dumnezeu să-i binecuvânteze pe toți, misiunea ei a început – să facă astfel încât istoria să li se pară distractivă și relevantă, pentru că trebuie să evităm repetarea greșelilor din trecut și să aprofundăm înțelegerea noastră despre cine suntem ca rasă umană, nu-i așa, clasă?

fiți cuminți, nu vă mai foiți acum, nu existăm într-un vid, copii, nu vorbiți acolo în spate, vă rog, mulțumesc, facem cu toții parte dintr-un continuum, repetați după mine, viitorul este conținut în trecut și trecutul este conținut în prezent

fețișoarele lor istețe, strălucitoare, privind în sus spre ea, cu câteva coșuri, cu tenul puțin unsuros, unele

dintre fetele mai mari sunt prea machiate (e interzis), cu toate acestea sunt ascultătoare, fac ceea ce li se cere, încurajate, fără îndoială, de pasiunea și personalitatea ei abordabilă

chiar și pușlamalele de Kevin, Keith și Terry, care s-au prezentat la școală cu svastici lipite pe penare și insigne cu Frontul Național afișate cu nerușinare pe sacourile lor

situație pe care o abordează educându-i cu privire la Soluția Finală a lui Hitler, le arată fotografii din lagărul de concentrare Bergen-Belsen pe care americanii l-au eliberat la sfârșitul războiului

șocul produs de acestea declanșând sute de întrebări

dominșoară! dominșoară! dominșoară!

nu, nu sunt schelete ambulante, ci prizonieri de război și abia dacă mai sunt în viață, și acestea erau camerele de gazare, iar aici este o groapă comună plină de schelete reale, iar acesta este un desen cu femei care au muncit atât de mult în lagăre, încât le-a căzut pântecele, după cum puteți vedea

dați-le mai departe și priviți-le cu atenție

sau când au izbucnit războaiele rasiale în clasă

priviți această fotografie a unei linșări din Mississippi în anul 1965, da, copiii aceia chiar aplaudă și ovaționează când acest bărbat negru atârnă spânzurat de un copac, cu gâtul rupt, fapta de care era acuzat fiindcă se uitase, chipurile, sugestiv la o femeie albă

dominșoară! dominșoară! dominșoară!

nu, nu au existat niciun fel de procese, suspecții erau înșfăcați de pe stradă și spânzurați, împușcați, bătuți sau arși de vii

aceasta, clasă, este ceea ce se întâmplă atunci când prejudecățile scapă de sub control

le captase atenția și până la sfârșitul fiecărui trimestru le câștigase aprecierea, exprimată printr-o mulțime de cadouri precum felicitări lucrate manual și prăjituri de casă, ouă de Paște din ciocolată, cadouri de Crăciun și coșuri de fructe pe care îi era jenă să le care, revărsându-i-se din brațe, în cancelaria aglomerată (un mod sigur de a-ți face dușmani) și le ducea, în schimb, direct în portbagajul mașinii sale

Shirley

a fost lăudată de directorul școlii, domnului Waverly, ca fiind un pedagog înnăscut, care stabilește cu ușurință o legătură cu copiii, care depășește cu mult îndatoririle de serviciu, obține rezultate excelente la examene datorită abilităților ei exemplare de predare și de care cei din neamul ei puteau fi mândri

la prima sa evaluare anuală la locul de muncă

Shirley a simțit că de acum presiunea care se exercita asupra ei era să fie un profesor excelent și un ambasador

pentru fiecare om de culoare din lume.

2

Cancelaria este ticsită de canapele, mese, fotolii, cuiere și aviziere de plută împânzite de programări prin rotație pentru monitorizarea pauzelor, cărți poștale, instrucțiuni de evacuare în caz de incendiu și un poster cu o fată la bustul gol, de cel mult șaisprezece ani dacă-i avea și pe aceștia

profesorii vin și pleacă, copiii bat la ușă pentru una sau pentru alta, le răspunde enervat un profesor sau altul, ce mai e acum, Moira-Billy-Mona-Ruthine-Leroy?

nu putem să luăm și noi prânzul în liniște măcar o dată?

Shirley suportă fără să se plângă mirosul greu și puturos al țigărilor, cu toate că o înțeapă ochii și părul îi duhnește atât de tare, încât trebuie să și-l spele în fiecare seară

o adunătură atât de îngălată, profesorii ăștia, gândește ea, stând așezată cu grijă în fustele ei dichisite și pantofii cu barete, urmărindu-i cum mănâncă sandviciurile cu brânză și cu roșii, sau plăcintele cu carne de porc, sau pateurile Cornish în locul lăturilor dezgustătoare servite la cantina școlii

în timp ce ea își mănâncă saramura de pește, bananele feliate și chiflele din aluat dospit

în speranța că nu o va observa nimeni, urăște să trebuiască să dea explicații

în stânga ei stă Margo (Geografie), care poartă rochii lungi înflorate și părul lung în stil hippy, cu două șuvițe subțiri de păr împletit înfășurate ca un fel de nimb în jurul frunții

predă atât timp cât va fi nevoie pentru a strânge bani ca să realizeze pe jos o călătorie spirituală la un ashram din Goa, unde să se regăsească pe sine (în primul rând) și să găsească un soț (în al doilea rând), și să plece de aici, de aici, gesticulează ea

s-au angajat în același timp, s-au aliat împotriva Vechii Generații, din care cei mai mulți nici măcar nu știu ce înseamnă pedagogia

lui Shirley îi place de Margo pentru că Margo Flower-
Power o place și o acceptă

de cealaltă parte a lui Shirley stă Kate (Literatura Engleză), cealaltă prietenă a ei, hotărâtă să devină directoare înainte de a împlini treizeci și cinci de ani, care o afirmă cu o asemenea convingere, încât atât Shirley, cât și Margo nu pot decât să dea afirmativ din cap, bineînțeles, Kate va deveni directoare, crescută fiind de părinți politicieni care spuneau totul cu convingere, potrivit lui Kate, care trebuia fie să aibă o încredere asemănătoare cu a lor, fie să fie strivită de aceasta

masivul John Clayton (Matematică) stă vizavi, purtând o barbă care ar fi putut să găzduiască o legiune de păduchi, o jachetă din denim cu aspect murdar, pantaloni uzați din catifea cord și sandale decupate în picioarele lui uriașe

nu prea poate servi drept exemplu pentru copii, deși ea îl place – împrăștiat, conciliant, amabil cu ea, ceea ce, recunoaște ea, e tot ce contează

el citește un ziar, pagina întâi fiind împodobită cu poza unui infractor făcută de poliție, un tânăr negru cu o privire holbată și părând amenințător peste scrumierele și cănile pătate de ceai de pe măsuța de cafea

ea și-ar dori să lase ziarul deoparte, îl resimte ca pe ceva personal, jenant

vrea să vorbească cu Margo și Kate despre asta, ar fi oare interesate, solidare sau chiar ar înțelege? nu păreau să-i observe culoarea pielii sau cel puțin nu o menționau niciodată

vrea să le spună că este ca și cum ar fi fost atacată personal de mass-media

că, neliniștite, femeile își țin mai strâns gențile când trec pe lângă ea pe stradă sau când ea se așază lângă ele în autobuz, deși ea nu a furat niciodată nici măcar

un penny din
poșeta mamei, un ritual de trecere pentru cei mai mulți
copii, sau fie și un creion din dulapul cu papetărie al școlii, ca să nu mai vorbim de hârtie igienică din locuri publice, un
furtișag obișnuit la universitate, suluri întregi înghesuite prin pulovere sau în genți de către colege de apartament care erau, remarca ea, în timp ce își scoteau prada pe masa din bucătărie, niște hoațe ordinare

Shirley încearcă să nu cedeze în fața ideii paranoice că orice reacție negativă se datora culorii pielii sale

mama ei i-a spus că nu va ști niciodată cu siguranță de ce se iau oamenii de ea, decât dacă aceștia spun clar despre ce este vorba, să nu presupui că oamenii nu te plac din cauza rasei tale, Shirl, poate au o zi grea sau sunt morocănoși de felul lor

*

Shirley adoptă o politețe de un farmec ofensiv chiar și față de acei colegi care o antipatizează, cum este Tina Lowry (Educație Fizică), ce își schimbă locul de fiecare dată când Shirley se așază lângă ea

și Roy Stevenson (Fizică), care i-a închis ușa în față de trei ori pentru ca ea să fie convinsă că o făcea intenționat

și Penelope Halifax (Biologie, Dirigintă la clasa a VI-a), care ignoră încercările (tot mai rare) ale lui Shirley de a o saluta pe coridoarele școlii, unde Penelope trece imperial pe lângă ea, ca o Mare Ducesă Moștenitoare din Rusia Imperială care trece pe lângă un țăran de rând

Penelope

este singura femeie care ia cuvântul la ședințele personalului, unde toată lumea stă într-un cerc mare în sala de festivități care servește și ca sală de sport și cantină, unde miroase a transpirație proaspătă și varză stricată

a cărei voce încrezută răzbate prin vocile tunătoare ale profesorilor-masculi alfa

cărora le place să-și paseze mingea de-a lungul terenului circular cu brutalitatea profesioniștilor în tenis, iar când Shirley și celelalte femei încearcă să intervină, vocile lor mai puțin asertive, care se străduiesc să se facă auzite, sunt întrerupte de masculii alfa înainte chiar de a termina ce aveau de spus

chiar și Kate, care altfel este guralivă, este redusă la tăcere

Shirley detestă faptul că toate s-au resemnat, lamentabil, să-i lase să vorbească pe bărbați și pe Penelope

să ia decizii pentru toate celelalte

în această după-amiază de sfârșit de mai

după ce zgomotul a o mie de perechi de picioare a părăsit clădirea și s-a îndreptat spre capătul aleii, părăsind școala într-o tăcere posttraumatică

Penelope abordează problema slabei performanțe a școlii la examene, afirmând că jumătate dintre copii sunt atât de grei de cap și de prost-crescuți, încât ar trebui să fie suspendați sau chiar exmatriculați din școală

toată lumea știe la care jumătate se referă

Penelope este cunoscută pentru că pe obraznicii Pete Bennett[102] din lumea asta îi pedepsește cu reținerea după ore, în timp ce pe tinerii Winston Blackstock[103] îi suspendă de la ore

primul pas spre exmatriculare

ea este cea care ar trebui pensionată cu forța, în opinia lui Shirley

afară cu Vechea Generație

trăiască Noua Ordine

lupii tineri

ea

Shirley decide că este timpul să intervină și să ia cuvântul

nu sunt de acord, Penelope, nu trebuie să renunțăm la ei, spune, simțind că i se usucă gura, în timp ce masculii alfa încep să se foiască pe scaunele lor

cred în ideea de a aduce societatea mai aproape de semnul egalității pentru copiii noștri, arată ea mai departe, ignorându-i pe cei care tușesc cu subînțeles pentru a-i spune să treacă odată la concluzii sau să tacă din gură

copiilor noștri, subliniază ea (posibilitatea unei proprietăți comune), li s-a spus că sunt un fiasco, că sunt grei de cap, cum te-ai exprimat tu, înainte de a fi avut șansa să demonstreze contrariul

examenele sunt un lucru pozitiv, dar nu toată lumea are performanțe bune când lucrează sub presiune sau își manifestă inteligența la o vârstă fragedă, aceasta se poate

dezvolta și mai târziu, știi bine, sub îndrumarea noastră, trebuie să fim mai mult decât profesori, trebuie să avem grijă de ei, să credem în ei

dacă noi nu-i ajutăm, atunci cine o va face

Penelope?

*

o liniște înfiorată, înăbușită, pune stăpânire pe încăpere

Penelope nu dezamăgește: eu, una, nu sunt asistentă socială, răspunde ea pe un ton care mimează o cruntă oboseală față de evidenta naïveté[104] și încetineală a minții a lui Shirley,

și chiar cred că ai nevoie de mai mult decât de două trimestre pe post înainte de a provoca la duel pe cineva care are cincisprezece ani de experiență

cineva care știe efectiv despre ce vorbește

acum

după

cum

spuneam.

3

Perorațiile lui Shirley despre Penelope domină conversația cu Lennox din seara aceea, așa cum se va întâmpla în multe alte seri

în timp ce el gătește un curry thailandez cu nucă de cocos în bucătărie, ea stă la micuța masă pliantă de lângă ușa care dă spre mica lor curte cu vedere la ferestrele din spate ale unor apartamente identice, asemănătoare cu al lor

mirosul de eșalote tăiate și usturoi tocat care sfârâie în tigaie

când s-au mutat în apartamentul închiriat, cuplul de la etaj s-a plâns că nu au simțit niciodată ceva mai dezgustător în peste șaptezeci de ani

ei bine, acum aveți ocazia, gândise Shirley, închizându-le ușa în față

inteligența nu este înnăscută, Lennox, este dobândită, în ciuda a ceea ce crede Penelope, luându-se de mine în fața tuturor și mai îndrăznește să se numească feministă?

Shirley ia o înghițitură din băutura ei rece, Lucozade, în această seară de mai nefiresc de caldă

după cum știi, nu sunt o snoabă, am urmat școala generală, provin din rândul clasei muncitoare și cred în egalitarism über alles, a nu se confunda cu a fi comunist, desigur, știu suficient de multe despre Stalin și Mao ca să mi se fi spulberat orice iluzii în această direcție

în același timp, adevărul este că ierarhiile puterii și ale privilegiului nu vor dispărea, orice istoric știe acest lucru, este ceva specific naturii umane și inerent în toate societățile din toate epocile și se manifestă și în regnul animal, așa că nu pot pretinde altceva

datoria mea de profesor este să-i ajut pe cei dezavantajați

Lennox amestecă pasta de curry roșu și ghimbir ras

ea îi admiră spatele drept, cămașa albastră de birou, gulerul deschis, stomacul care se înscrie frumos în parametrii curelei, restul corpului bine conturat în toate locurile potrivite: umeri, bicepși, fese, coapse, gambe, datorită vizitelor regulate la sală

își dorise un bărbat care să arate ca și când ar fi fost capabil să o poarte fizic în brațe, nu metaforic

își dorise un bărbat care să o trateze ca pe o egală, să fie responsabil și să aibă un plan de carieră realist (avocat), care să nu bea (mult), fumeze (niciodată), consume droguri (o singură dată) sau să joace jocuri de noroc (nici măcar la loterie)

Lennox acoperă bucățile de pui fără piele cu sosul de lemongrass, frunze de lime și lapte de cocos, masa va fi delicioasă, ca de obicei, pentru că Lennox respectă rețetele ad litteram

el nu crede în asumarea riscurilor, nici ea, de altfel

*

cel puțin școlile generale au încercat să echilibreze terenul de joc, Lennox, continuă ea și au făcut în așa fel încât copiii mai inteligenți să primească o educație mai bună

altfel, băieții aceia de la școlile publice încă ar mai fi la conducere, ca și când am trăi în anii 1890, nu în 1980

Lennox scoate orezul basmati din sacul mare pe care îl păstrează în cămară, îl pune într-o cratiță cu smalțul ciobit plină cu apă clocotită de pe aragazul cu două ochiuri

un exemplu grăitor este actuala Conducătoare Supremă a națiunii noastre, care altfel n-ar fi ajuns niciodată în vârful eșichierului politic, fie că o iubești, fie că o detești, eu mă refer aici la principiul mobilității sociale

Lennox toacă tulpinile de coriandru și le presară deasupra farfuriilor lor aburinde, în cele mai multe seri încearcă să pregătească un fel diferit de mâncare internațională, care este singura călătorie pe care și-o pot permite în timp ce economisesc bani pentru a lua un credit ipotecar

au călătorit prin Mediterană și Orientul Mijlociu, iar de curând au făcut un salt până în Asia de Sud-Est

ea abia așteaptă să savureze textura cremoasă a curry-ului care-i alunecă pe gât

vor face dragoste în seara aceasta și în momentul în care vor deține o casă, vor face copii

coapsele li s-au întâlnit pe când dansau pe Ken Boothe[105] și John Holt[106] care se învârteau pe un pick-up dintr-un subsol din Chapeltown în care se cânta blues, cu difuzoare din perete în perete, o oală de

curry de capră în bucătărie, și se loveau de toți ceilalți tineri afro-caraibieni care nu reușeau să treacă de bodyguarzii altor cluburi din oraș

și chiar dacă o făceau, era puțin probabil să asculte muzica pe care o iubeau

s-au cunoscut mai bine în următoarele câteva luni în care s-au întâlnit

el i-a spus că fusese trimis de părinții lui guyanezi să trăiască în Harlem de mic, pe când părinții lui recent emigrați se stabiliseră la Leeds

a fost crescut de Stră-Mătușa Myrtle, jurnalistă, care l-a îndemnat să învețe din greu la școală chiar dacă asta l-ar fi făcut nepopular printre colegii de clasă

învață acum și culege beneficiile tot restul vieții, i-a spus ea

între timp, mama lui avansase de la fabrica de biscuiți și caramele Barney's din spatele stației de autobuz Vicar Lane, unde trebuia să curețe cuvele, la depozitul de comandă prin poștă Morrison's de pe strada Marshall, unde era ambalatoare

tatăl său avansase de la oțelăriile Robinson's, unde lucra serile și în weekenduri pentru a câștiga un salariu decent, la Oficiul Poștal din Leeds, care oferea un program de lucru și un salariu mai bun

în momentul în care câștigau suficient, au trimis după el

și au mai avut încă trei copii

Lennox s-a întors la Leeds nutrind convingerea că se putea descurca mai bine decât părinții săi

la gimnaziu a fost un elev bun, dar a înțeles curând că era văzut ca un om rău în afara lui

un dușman al națiunii, în baza culorii pielii sale

care să fie oprit și percheziționat de polițiști, lucru care a început când avea doisprezece ani și arăta de

cincisprezece, fiind îngrozit când acești adulți îl bruscau pe stradă în fața tuturor, încerca din greu să nu plângă, o făcea uneori

replica lor de final: vezi-ți de drum, Frumosule, ai avut noroc de data asta

era înfricoșător, sinistru și emasculant, i-a spus el lui Shirley prima oară în care a lăsat garda jos și i s-a confesat, de fiecare dată când mi se întâmpla, mă simțeam ușurat că nu am fost bătut sau ucis în duba sau în arestul poliției

eram un băiat cuminte care nu se amesteca cu golanii și nu se lua la bătaie

am început să port costum și în afara școlii, chiar dacă colegii mei râdeau de mine, iar alte persoane au crezut că intrasem în secta Martorilor lui Iehova

eram un băiat cuminte, mergeam la Biblioteca Centrală din Leeds în fiecare sâmbătă după-amiază ca să-mi iau suplimentul de cărți pentru săptămâna care urma, pentru că voiam să fiu un om citit

Stră-Mătușa Myrtle mi-a băgat în cap să fiu o persoană care are și cunoștințe, nu doar opinii

am decis să devin avocat, poate chiar avocat de drept penal

în prezent, când polițiștii încearcă aceeași figură le spun că sunt avocat și ei se gândesc de două ori înainte de a-și pune mâinile murdare acolo unde nu au ce să caute

Shirley era de mult timp supărată în numele fraților săi, care erau și ei hărțuiți de poliție încă de mici

toți bărbații negri trebuiau să învețe să se descurce în această situație, toți bărbații negri trebuiau să fie duri

iar când poliția ucidea sau bătea pe cineva, li se permitea să facă propria investigație și acuzatul era exonerat

întâlnirile săptămânale cu Lennox au dus la coabitare în ultimul lor an de facultate; odată absolvenți, s-au mutat la Londra împreună

domnișoara Shirley Coleman a devenit, în cele din urmă, doamna Shirley King

sâmbătă seara prindeau vreun film, pe la miezul nopții poate mergeau la o petrecere sau la un club, unde dansau până la primele ore ale dimineții pe lovers rock, reggae, soul, funk

de două ori pe an cumpărau obiecte de primă necesitate în perioada reducerilor, cam o dată la două săptămâni ea se întâlnea cu grupul de prietene de la universitate

cea mai bună prietenă a ei, Amma, nu făcea parte din acest aranjament

s-au împrietenit la Școala primară pentru fete din New Cross

cu posibilitate de acces la clasele profesionale din Black-
heath și cu codurile poștale mai reprezentative din Greenwich, Brockley și Telegraph Hill, spre deosebire de cartierele defavorizate din Peckham

la unsprezece ani erau menite să se atragă reciproc, dat fiind că erau singurele fete de culoare din clasa lor și ieșeau în evidență din acest motiv

Amma era cea mai sfioasă dintre ele și Shirley simțea nevoia să o protejeze; până la vârsta adolescenței, Amma, ai cărei părinți erau socialiști educați (spre deosebire de ai săi, care nu erau nici

educați și nu aveau nici simpatii politice), se implicase în teatrul local de tineret, devenise încrezătoare, abordase calea neconformistă, milita împotriva sistemului

la șaisprezece ani, Amma a recunoscut față de Shirley că era lesbiană

ceea ce la început i s-a părut destul de dezgustător

o resimțea ca pe o trădare a prieteniei lor, cu toate că Shirley nu lăsase niciodată să se vadă adevăratele ei sentimente pentru că nu voia să o jignească pe Amma

din fericire, Amma nu a început să poarte chiloți bărbătești sau să le arunce ocheade colegelor de clasă la dușuri și nici nu a încercat ceva cu Shirley, care a început să se simtă conștientă de corpul ei în preajma prietenei sale, iar pentru o vreme s-a ferit să doarmă în același pat cu ea când înnoptau fiecare la cealaltă acasă

după o vreme, a decis că atât timp cât Amma nu o plăcea fizic (nu dădea semne că ar fi făcut-o) și atât timp cât ea nu mai spunea nimănui altcuiva, pătând reputația lui Shirley ca lesbiană prin asociere, totul era oarecum în regulă

slabe șanse

când Amma a părăsit școala, a început să dea sfoară-n țară de parcă ar fi fost ceva cu care să te lauzi

întreaga ei raison d'être[107] era aceea de a se împotrivi oricărei ortodoxii[108] dominante, căreia i se opunea și pe care încerca să o distrugă

ceea ce era imposibil, deci care mai era rostul?

Shirley a trebuit să-și suporte prietena cu tot cu emblema pe care o purta sau să-i piardă prietenia, iar ea nu putea să nu o aibă pe Amma în viața ei

o iubește

ca pe o prietenă

de asemenea

Shirley nu întâlnește prea mulți oameni noi, cercurile ei sociale sunt formate din colegi de facultate și profesori care îi sunt colegi, pe când Amma își face prieteni noi în lumea artei practic în fiecare zi, care devin și prietenii lui Shirley într-un fel

cea mai mare parte homosexuali și, cu toate că nu înțelege și nici nu-i place treaba asta, nonconformismul lor i se pare suficient de interesant pentru a se bucura de compania lor

atât timp cât ei sunt amabili cu ea, iar cei mai mulți sunt

reprezintă un contrapunct fascinant, artistic și radical pentru existența mea, mai pragmatică și mai responsabilă, îi spune ea lui Lennox

care o acuză că este exagerat de analitică

Lennox și Amma sunt în cele mai afectuoase relații, el crede că ea simpatizează cu cine trebuie, ceea ce o face pe Shirley să aibă impresia că ea nu este OK

el devine mai însuflețit în preajma ei, mai spumos, mai glumeț și mai extravertit

amândoi o tachinează pe Shirley că este Domnișoara Fapte-Bune (de parcă Lennox nu ar fi la fel), iar lui nu-i pasă nici cât negru sub unghie de sexualitatea Ammei, și Stră-Mătușa Myrtle era în secret lesbiană, după părerea lui

aceasta trăise ani întregi cu Gabrielle, prietena ei specială care a murit, îi ținea fotografia pe noptieră

își amintește că pe când era copil cotrobăise printr-un dulap de pe acolo și găsise o cutie care conținea

fotografii din anii treizeci ale Stră-Mătușii Myrtle cu Gabrielle – purtau monocluri, papioane, sacouri de echitație, pantaloni trei sferturi, fumau trabucuri

el crezuse că erau la petreceri costumate

își dorește ca Stră-Mătușa Myrtle să se fi simțit liberă să fie ea însăși, murise la scurt timp după ce se întorsese în Anglia, dacă ar fi acum în viață, ar vizita-o și ar face-o să mărturisească adevărul, i-ar spune că o aprobă, dacă acesta este cuvântul potrivit

lui Shirley îi place lipsa lui de prejudecăți, chiar dacă nu poate fi de acord cu el

nu că ea ar fi înapoiată sau anti-gay, este mai mult o reacție instinctivă la ceva ce nu i se pare firesc

chiar și atunci când încearcă să găsească o rațiune la opoziția ei.

De-a lungul timpului, Shirley a devenit o profesoară cu experiență care și-a respectat angajamentul de a le oferi copiilor o șansă cât de mică

realizând că tot restul era împotriva lor din cauza claselor cu atât de mulți elevi, a lipsei de resurse și a părinților care habar nu aveau cum să-i ajute la teme

părinți care renunțaseră de timpuriu la școală pentru a lucra în fabrică sau pentru a învăța o meserie, sau pentru a li se aloca un pat supraetajat la pușcărie

ea era destul de diferită de crucișătoarele din profesia ei, cum i se plângea adesea lui Lennox, care lucrează cât mai puțin posibil și o fac pe față în ciuda sarcinilor care le revin, ca și când acestea ar fi mai mult un inconvenient, și nu motivul pentru care au o nenorocită de slujbă

era rău și a fost și mai rău când guvernul Thatcher a început implementarea Planului General pentru Educație

profesorii au intrat în criză, cu dispute legate de plata salariilor și greve de trei zile

iar când publicul și-a pierdut răbdarea, al Treilea Reich a profitat de ocazie și a intrat cu tăvălugul în temutul Curriculum Național, impunând o programă care i-a curmat din propriile libertăți pedagogice ce dădeau rezultate excelente

mulțumesc foarte mult

la scurt timp au urmat Statisticile și odată cu acestea a venit o serie întreagă de introducere de date pe calculator, completări de formulare, statistici, inspecții și inutile ședințe de personal de două ori pe săptămână, obligatorii după orele de școală, chiar dacă nu era nimic de discutat

apoi Conducerea Gestapo a impus planurile de lecție, o nouă înjurătură în vocabularul oficial în permanentă expansiune al lui Shirley: Curriculum național! clasamente! planul de lecție!

toate acestea nu au lăsat loc pentru a răspunde nevoilor fluctuante ale unei clase de copii reali, care respirau, aveau propriile personalități

nici ea nu mai putea să scrie liber rapoarte școlare, care de fapt îi plăcuseră, făcând comentarii despre progresul elevilor săi, informând părinții că se ocupa de copilul lor

trebuia, în schimb, să bifeze căsuțe după o listă de afirmații generice

nu mai putea spune, de exemplu, că scrisul de mână al unui copil s-a îmbunătățit, făcându-i temele mai lizibile, prin urmare acesta putând obține calificative mai bune, pentru că încurajase copilul să stea drept, să se concentreze și să scrie mai lent

sau că un copil nu mai perturba ora făcând pe clovnul în clasă, ci își canalizase talentul de comic în trupa de teatru, la sugestia ei, și fusese extraordinar într-un spectacol școlar cu Albă-ca-Zăpada și cei șapte pitici

decât dacă exista o astfel de întrebare

ceea ce nu se întâmpla niciodată

apoi Conducerea Gestapo a cerut fiecărui elev să producă în fiecare an un Dosar cu Lucrări Deosebite, scris cu grijă de mână, inspirat din activitatea din clasă sau din temele de acasă, care răpea ore valoroase de predare și stresa copiii fără niciun rost, pentru a fi păstrat într-un dosar în cazul în care un părinte sau noua școală a copilului ar fi cerut să îl vadă

știi ceva?

nu l-a făcut nimeni, niciodată

și ea ce era?

o Rotiță în Angrenajul Nebuniei Birocratice

dimineața, când Shirley se ducea cu mașina la școală

cu câteva minute înainte ca deținuții să aglomereze Calea Sărmanilor pentru a distruge orice idee de echilibru

proporțiile sale monstruoase îi cădeau greu la stomac

precum betonul

*

iar pe măsură ce anii optzeci au devenit istorie, anii nouăzeci abia așteptau să dea năvală și să aducă mai multe probleme decât soluții

mai mulți copii la școală provenind din familii care se zbăteau să facă față cheltuielilor

mai mult/ă șomaj, sărăcie, adicție, violență în familie

mai mulți copii cu părinți care erau „la zdup” sau care ar fi trebuit să fie

mai mulți copii care aveau nevoie de mese gratuite la școală

mai mulți copii care figurau în registrul serviciilor sociale sau erau sub observație

mai mulți copii care se sălbăticiseră – (ea nu era o îmblânzitoare de animale)

în zorii noului mileniu, pe parcursul a ceea ce au devenit verificări regulate la fața locului, în rucsacurile școlare se descopereau cuțite destul de mari pentru a spinteca rinoceri

pistoalele erau ascunse în șosete

agențiile de recrutare ale bandelor, sau așa ceva, zăboveau dincolo de porțile școlii

o piață înfloritoare a drogurilor pe teritoriul școlii a înlocuit cofetăria

s-au înmulțit agresiunile sexuale asupra fetelor și un număr mai mare de fete au devenit mame când erau încă ele însele niște copii

școala a instalat un detector de metale la poartă și a pus paznici de securitate, au fost introduse coduri de acces la toate ușile, iar pe coridoare au apărut camere de filmat

*

la fiecare clasă care absolvea, rezista în fața dorinței de a le oferi copiilor sfaturi despre orele de vizită la închisoare pentru familiile lor, în loc să-i încurajeze să-și continue educația

mai ales celor amărâți, ciudați, cu IQ sub 70 (eugenie? o iubesc!), potențiali ucigași în serie și alți

psihopați dereglați care se așezau în spatele clasei și făceau o asemenea gălăgie încât ea, tocmai ea, trebuia să strige pentru a se face auzită

ea, care a avut cândva un control al clasei atât de excepțional, încât i se ceruse să îndrume profesorii începători în arta cultivării unei autorități calme

o autoritate în care cuvântul ei era cândva lege, acum, dacă copiii își băteau joc de ea, își bătea și ea joc de ei

din cauza purtării tale, întreaga clasă va fi pedepsită să rămână după orele de școală

acum era îngrijorată că vreunul dintre cei din plutonul de „Categoria A" o va înjunghia sau o va împușca atunci când trecea singură pe lângă boscheții de gard viu din parcare, în vreo după-amiază întunecoasă de iarnă

cel mai rău dintre toți era cel mai promițător Viitor-Condamnat-Pe-Viață al școlii din clasa a XI-a, Johnny Ronson, al cărui unic scop era să-i submineze autoritatea ori de câte ori îi făcea observație că întrerupea ora de curs

o dată își frecase boașele, astfel încât mădularul i se ridicase pe sub pantaloni

erau spusele ei împotriva spuselor lui

fără probe, fără martori

ticălosul afurisit

măcar dacă ar putea să-i trimită pe plozii ăștia în trecut, când școala era un atelier de lucru pentru săraci, să-i lase să petreacă o zi sau două zdrobind pietre pentru a face drumuri sau oase pentru a face îngrășăminte

muncă forțată douăsprezece ore pe zi pentru pâine și fiertură de ovăz, și o podea tare, fără pătură, pe care să doarmă

de câte ori nu le-a povestit cum generații de reformatori și militanți, sindicaliști și clerici, oameni de bine, scriitori, politicieni din Camerele Parlamentului și colegii lor din Camera Lorzilor luptaseră pentru dreptul lor de a se perfecționa prin educație

le-a spus până s-a plictisit și ea să se tot repete

nu

le

intra

niciodată

în

cap

în plus, după zeci de ani de notare cu religiozitate a temelor cinci seri pe săptămână, acum detesta asta cu încrâncenare

o grămadă de prostii îngrămădite pe biroul ei, produse de semianalfabeți în cea mai mare parte, care îi făceau viața un iad în clasă

clase mixte? când te gândești că la un moment dat fusese de acord cu asta, nu ridicau standardele, le scădeau

erau de acord în privința aceasta, ea și Penelope Halifax

cel mai ciudat era că după mulți ani în care se evitaseră reciproc, se coalizaseră când fuseseră ignorate de mulțimea de noi profesori care era acum la conducere

aceștia stăteau împreună în cancelarie, niște tineri de toate rasele plini de ei, ignorându-le pe amândouă ca pe niște antichități lipsite de importanță

în ciuda faptului că Penny era considerabil mai în vârstă decât Shirley

îi urau în mod deosebit pe tinerii absolvenți naivi care apăreau la începutul fiecărui trimestru cu doctoratele lor și își expuneau teoriile didactice „constructiviste” fandosite

numai ideologie și niciun grăunte de experiență – niște labagii

labagii-labagii-labagii, își șopteau între ele ea și Penny, jubilând când, de-a lungul anilor, nou-veniții fie plecau, fie erau secătuiți de viață

le-a plăcut la nebunie când o profesoară debutantă de douăzeci și doi de ani, care sosise ca o fashionistă care purta haine măsura XS, a început să umble în pantaloni cu talie elastică

intră și tu în joc, drăguțo! i-a șoptit Penny lui Shirley și s-au prăpădit amândouă de râs, ignorând privirile curioase ale colegilor lor profesori

care se întrebau de ce relicvele astea două se distrau atât de bine

Shirley și Penny stăteau acolo cu sandvișurile lor și deplângeau vremurile bune, când predarea nu era superbirocratizată și copiii nu se ucideau unii pe alții în războaie teritoriale

când Penelope a ieșit la pensie, a dispărut cel mai mare aliat al ei

Shirley a vrut să plece în învățământul privat, la o școală particulară pentru fete populată de copile politicoase din clasa de mijloc (preferabil sub treisprezece ani) care știau să spună vă rog și mulțumesc și aveau destulă minte ca să nu figureze pe lista neagră a profesoarei

adevărul este că ea voia niște eleve care să știe să se bage pe sub pielea profesorilor

nu niște nenorocite de haimanale mafiote, înarmate, care mestecau gumă, prizau cocaină și erau cu burta la gură

dorea niște fete ale căror părinți le „ajutau" atât de mult la teme încât păreau niște copii-minune, marea cacialma a celor din clasa de mijloc la care ea și Lennox recurseseră ei înșiși cu cele două fiice ale lor

asta era ea acum, făcea parte din clasa de mijloc

în acest caz, clasele de mijloc über alles!

*

punctul nevralgic îl constituia greu-obținuta Lege a Educației din 1944, care declara școala gratuită pentru toți copiii, care fusese subiectul dizertației ei la universitate

când a sosit timpul să ia o decizie, nu a reușit să-și trădeze valorile

spre deosebire de colegii care se îndreptaseră spre sectoare unde se plăteau taxe și se întorceau ca să se laude cu rapoartele lor de inspecție remarcabile și cu poziția lor amețitoare în clasamentele școlilor private

școli cu cluburi de canotaj și de echitație, cu echipe de lacrosse, rugby și squash

cu bazine de înot de dimensiuni olimpice și antrenori pregătiți la nivel olimpic și amfiteatre complet dotate

care plecau în excursii școlare în Himalaya, Pirinei, Chile, chiar și în Maldive ca să „studieze viața marină" (o, nu zău!)

care se lăudau cu plăcerea de a preda într-o frumoasă clădire de patrimoniu care mirosea mai mult a lac de mobilier de pin decât ca un amestec copleșitor de iz de adolescenți, pisoare care curg și dezinfectant industrial (la naiba cu sănătatea și securitatea muncii!) care le înțepa gâtul și ochii

slavă Domnului că au scăpat de cea mai proastă școală din Londra, ar fi spus ei privind-o în ochi, emanând o sinceră compasiune

deci tu când pleci din maghernița asta, Shirley?

a doua zi după ce a avut un vis atât de minunat, în care era un atacator într-un liceu în care îi împușcase pe toți elevii din careul școlii (îngrijorător este că nu era un coșmar) și a plecat târând mitraliera prin țărână, ca un Clint East-
wood modern, crăcănat și femeie de culoare, s-a gândit să solicite o angajare la o școală de stat mai bună

când, însă, într-o seară, s-a așezat la biroul ei cu un formular de cerere, nu a reușit să treacă de completarea numelui

Shirley King

gândul de a fi intervievată de un grup de străini care să-i examineze intelectul, aptitudinile, filozofia de predare (toată lumea trebuia să aibă așa ceva în zilele noastre), personalitatea (ha ha ha!), îmbrăcămintea, limbajul corpului, aspectul (care aspect?)

și-a imaginat scrisorile lor de refuz

„Stimată Doamnă King,

Am avut o serie de candidați extraordinar de bine pregătiți pentru acest post și, din păcate pentru dumneavoastră, am decis să facem o ofertă unei persoane mai tinere, mai drăguțe, mai suple, mai puțin experimentate, mai entuziaste, credule și maleabile

spre deosebire de un cal de tracțiune amărât și bătrân ca tine, care ar trebui scos de acum la pensie!

Al dumneavoastră sincer”

*

Shirley și-a dat seama că tot ceea ce își dorise vreodată obținuse deja, fapt care nu o pregătise pentru o respingere

intrase la facultate într-o perioadă în care numai copiii cei mai isteți reușeau

primise primul post de profesor pe care îl solicitase și se bucurase de școală înainte ca aceasta să înceapă să se degradeze

cumpăraseră o casă în Peckham Rye când zona era o paragină accesibilă, acum este scumpă, iar ipoteca este achitată

a găsit soțul pe care și-l dorea atunci când era foarte tânără, scutită fiind de toți acei ani în care s-ar fi întrebat dacă va găsi vreodată Bărbatul Perfect

părinții ei l-au adorat pe Lennox din momentul în care acesta intrase în casa lor, când erau studenți

au spus că Shirley îl putea aduce cât mai des cu putință

mama ei abia o observa când era și el de față, iar diploma în istorie, care mai înainte îi ridicase statutul deasupra fraților ei, pălea în comparație cu diploma lui în drept

Lennox nu greșea niciodată, în opinia mamei ei

nici în a sa, era un soț tot atât de potrivit acum, cum fusese și prima oară când se întâlniseră, la fel de loial și de credincios

el încă mai făcea cumpărăturile, dar gătea numai la sfârșit de săptămână, în timpul săptămânii mâncau mâncare comandată sau semipreparate, de treburile casnice se ocupa menajera

ea încă se mai întâlnea cu prietenii să ia masa, pentru a vedea un film sau să bea un cocktail

Lennox ieșea în oraș vineri seara, la sfârșitul zilei de lucru, cu colegii săi mai tineri, în barurile de vinuri la

modă din Covent Garden, se întorcea acasă târziu și fericit, duhnind a fum de țigară și a vin roșu, cu bărbia mânjită de grăsime de la kebabul pe care îl luase din stație, în drum spre casă

încă era avocat, specializat în vătămare corporală și neglijență medicală, nici măcar nu încercase să devină avocat penal, prea stresant și prost plătit

făcuse alegerea corectă

*

făceau sex duminică dimineața, după ce el îi aducea cafeaua la pat și înainte ca amândoi să citească ziarele

relația sexuală se maturizase, era tandră, când odinioară fusese înfocată și atletică

încă se mai plăceau, după treizeci și ceva de ani de făcut dragoste

în ultima vreme el era pasionat de observarea păsărilor, umpluse grădina cu o sumedenie de alimentatoare potrivite pentru păsările mici, pe care le iubea cel mai mult – sticleți, pițigoi albaștri, pitulici și măcălendri neînfricați care țopăiau pe jos, pe pământ

din păcate, semințele care cădeau din alimentatoare atrăgeau și porumbei, cărora le plăcea să se găinățeze pe mobilierul lor de exterior și se fâțâiau prin grădină ca niște băieți naziști bătăuși

chiar și șoarecii se comportau ca și când ar fi fost invitați la masă

pentru că nu se îndura să-i otrăvească, Lennox îi prindea și îi elibera în pădure, la câțiva kilometri distanță

ea îl avertizase că la primul șobolan pe care avea să-l vadă

urma să-și cumpere o pușcă de vânătoare

*

Lennox era pasionat de fotbal, se ducea la meciuri cu prietenii săi, singurul lui viciu real era că se uita prea mult la meciurile de la televizor

era principala modalitate de defulare pentru sentimentele lui, avea impresia, pe când ea stătea în camera alăturată, auzindu-l cum striga și exclama și ovaționa și huiduia și gemea la manevrele de pe teren, mai ales atunci când juca Leeds United

fusese un părinte grijuliu pentru cele două fiice ale lor, Karen și Rachel, care se născuseră la doi ani distanță și deveniseră vedetele filmului vieții lor

fusese greu să jongleze cu serviciul și cu bebelușii, îi ajutase în special mama ei, Lennox trecea la treabă seara și în weekend și, cu toate că schimbarea scutecelor nu-l dezgusta, refuza să le dea fetelor biberonul în miez de noapte

dormea netulburat în camera liberă

când fetele au fost înțărcate, le lua în weekenduri pe malul mării împreună cu mama ei pentru a-i oferi lui Shirley repausul atât de necesar

ea dormea întregul weekend, recunoscătoare pentru sprijinul mamei sale

Amma a avut grijă de Karen și Rachel o dată sau de două ori, era de obicei prea ocupată, iar în plus Winsome se temea că avea să bea sau să fumeze în preajma fetițelor

când s-a născut Yazz, pe de altă parte, Shirley a devenit bona ei favorită, Ammei i se părea de la sine înțeles că un copil în plus în familia lui Shirley nu ar fi prea împovărător

este adevărat că Rachel și Karen o tratau ca pe o soră mai mică

Yazz a fost o încântare înainte de a începe să vorbească, mai puțin însă atunci când a descoperit puterea pe care o aveau cuvintele

ea și Lennox mergeau cu conștinciozitate la biserică în fiecare duminică de cinci ani de zile, pentru a-și putea înscrie fetele la Școala medicală Church of England's Grey Coat din Westminster

un adevărat calvar pentru că, deși erau amândoi creștini, nu erau practicanți

Karen este acum farmacistă, Rachel este informaticiană

Shirley a ajuns destul de departe pentru cineva din A Doua Generație

fetele ei au mers încă și mai departe.

Shirley este în vacanță cu părinții ei, la bungalow-ul pe care aceștia l-au construit pentru a se retrage la pensie, pe un mic petic de pământ aparținând familiei, în care trăiesc acum regește din pensiile britanice

așezată pe scaunul ei preferat din rafie de pe verandă, simte că lasă în urmă încă un annus horribilis de școală

are la ea cel mai recent roman al lui Dorothy Koomson[109], pe care să îl devoreze la lumina lămpii

luna strălucește, între timp, peste Marea Caraibilor

toată lumea doarme, inclusiv Lennox, pe patul dublu mare cu lenjerie albă apretată pe care mama ei o schimbă de două ori pe săptămână

este bine pentru mama ei să aibă familia în vizită, o menține activă și o face să se simtă necesară atunci când face ceea ce face ea cel mai bine, are grijă de alții, în special de singura sa fiică

Shirley trăiește pentru acel moment în fiecare vară, când taxiul ajunge pe litoral și ei străbat aleea îngustă până la casa părinților ei, trăgând valizele în spatele lor

iat-o, în toată frumusețea sa, zugrăvită în trandafiriu și înconjurată de florile pe care Winsome le îngrijește cu atâta dragoste

la fel cum va avea grijă, cu dragoste, de Shirley

are în fața ei șase săptămâni fericite înainte de a se întoarce la Liceul Fundul Iadului pentru Ratați, unde va selecta cu atenție mai mulți elevi pe care să-i îndrume

așa cum a procedat în fiecare an de la plecarea lui Carole

Carole

care provenea dintr-o familie monoparentală (nu era cazul tuturor celorlalți?)

în primii doi ani, pentru că stăpânea excepțional de bine matematica la școală, o protejaseră pentru a-și lua Certificatul General de Învățământ Secundar la Matematică cu doi ani mai devreme

prematur, după cum s-a dovedit

a fost distrasă de trei fete care erau blestemul vieții tuturor profesorilor

LaTisha Jones, isteață ca orice copil, liderul găștii și regina impertinențelor, care răspundea fiecărei instrucțiuni cu un insolent: de ce să fac asta?

care ieșea întotdeauna mai devreme de la ora de curs pentru că mi-a venit ciclul/nu mă simt bine/tocmai mi-a murit bunica, doamnă King

aceeași bunică ce murea de mai multe ori era ceva cu care Shirley se confrunta de când începuse să predea

rezistase dorinței de a întreba: dar bunica ta nu a murit trimestrul trecut? începe acum să scrii eseul acela, obrăznicătură ce ești

următoarea la rând era Chloe Humphries

provenea dintr-un lung șir de infractori de carieră și prelua deja ștafeta familiei, potrivit asistentei sale sociale

al treilea membru al găștii era Lauren McDonaldson, care avea o ITS[110], după o foarte bună (confidențială) sursă oficială (asistenta medicală a școlii), din cauza relațiilor ei promiscue cu băieții (mai mari) din școală, inclusiv cu unul dintre administratori (dintre cei mai tineri), dacă se putea da crezare zvonurilor (pereții de la toaletă)

în orice caz

să vezi

și

să nu crezi

un miracol s-a întâmplat totuși, deoarece într-o pauză de prânz, Carole, atunci în vârstă de paisprezece ani, a căutat-o (copil curajos, deoarece Shirley știa că era poreclită Dragonul Școlii în cel mai bun caz, Mutră Acră în cel mai rău)

ambele fuseseră mâzgălite pe tablă de suficiente ori

așteptând sosirea ei

*

un coleg idiot din cancelarie se pare că îi spusese copilei că doamna King era de găsit în mașina ei, unde lua masa – netulburată

scaunul pasagerului din confortabilul Mitsubishi era înclinat pe spate, în timp ce ea era ocupată cu sandvișurile cu șuncă, murături și roșii și asculta sunetele liniștitoare ale Smooth FM

când copila i-a bătut în geam

Shirley l-a coborît, simțind totdată că începe să se enerveze

da, ce dorești?

scuzați, trebuie să vorbesc cu dumneavoastră

despre ce este vorba?

vreau să reușesc în viață, domnișoară, adică doamnă King, vreau să învăț mai mult și tot ce trebuie și să merg la universitate și să obțin un loc de muncă bun și așa mai departe

Shirley nu a aflat niciodată ce a făcut-o să se răzgândească, nu avea importanță, ceea ce conta era că o elevă până nu demult strălucită îi cerea Mutrei Acre să-i îmbunătățească performanțele

aplauze! lumini! aleluia!

după aceasta, s-a asigurat că i se oferea copilei tot ce era necesar pentru a avea rezultate bune la fiecare materie pe care o studia

asigurându-i inclusiv subvenții din partea organizațiilor de caritate pentru a-și cumpăra manuale suplimentare, caiete, papetărie, chiar și un calculator

cu condiția să participe la o evaluare cu ea în fiecare lună din cei patru ani de școală care îi mai rămăseseră, pentru a-i monitoriza progresul și a se asigura că se concentra în continuare asupra studiilor sale

metoda a funcționat și datorită ei copila a ajuns la una dintre universitățile de top din lume

Carole a fost, în cele din urmă, copilul talentat, decăzut, care i-a reamintit lui Shirley motivul pentru care intrase în învățământ de la bun început

puterea educației de a transforma vieți

*

după aceea a luat în fiecare an câțiva copii promițători sub aripa ei, elevi de o inteligență evidentă care nu erau sprijiniți de familiile lor și care altfel ar fi putut ajunge prostituate, dependenți de droguri sau altceva

chiar și atunci când rezultatele fluctuează, ea le îmbunătățește șansele și aproape toți urmează mai departe învățământul superior

dintre cei care nu au făcut-o, unul a devenit, de exemplu, zidar, altul instalator, și aceștia câștigă probabil mai mult decât absolvenții, dacă este să dăm crezare celor scrise în ziare

cei mai cumsecade se întorceau să-i mulțumească, aducându-i cadouri

proiectul ei de mentorat face ca activitatea de predare să fie ceva mai suportabilă, deși nu într-atât încât să aștepte cu nerăbdare începutul fiecărei zile de scoală

sau să se simte mulțumită la sfârșitul ei

Carole, prima și cea mai mare realizare a ei, nu s-a mai întors niciodată să-i spună cum îi mergea, așa cum îi ceruse, nici măcar o dată, nici măcar un telefon sau o felicitare de mulțumire nu primise din ziua în care părăsise școala, cu mai bine de un deceniu în urmă

asta o face pe Shirley să se simtă

ei bine, folosită.

---

[102] Peter Alexander Bennett (n. 1982), personaj și actor de televiziune englez, alb, care a ajuns celebru după câștigarea celei de-a șaptea ediții din sezonul al patrulea al reality channel Big Brother, în 2006. El suferă de sindromul Tourette (n. tr.).

[103] Baschetbalist englez de culoare, talentat (n. tr.).

[104] „Naivitate" (lb. fr. în orig.) (n. red.).

[105] Kenneth George Boothe (n. 1948), cântăreț și compozitor jamaican (n. red.).

[106] John Kenneth Holt (1947–2014), compozitor și cântăreț reggae jamaican (n. red.).

[107] „Rațiune de a fi” (lb. fr. în orig.) (n. tr.).

[108] În sensul de conformitate cu principiile tradiționale ale unei doctrine, concepții etc. (n. tr.).

[109] Dorothy Koomson (n. 1971), romancieră engleză de origine ghaneză. Autoare a numeroase romane de succes publicate în Marea Britanie și SUA (n. red.).

[110] Infecție cu transmitere sexuală (n. tr.).

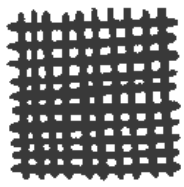

WINSOME

1

Winsome

pregătește felurile preferate ale familiei, fructul arborelui de pâine prăjit, pește zburător prăjit condimentat cu ceapă și cimbru, cu garnitură de dovleac galben la grătar, vinete, dovlecei și ciuperci trase la tigaie cu sos de verdețuri și lămâie

pe când briza mării adie în bucătărie prin plasele de țânțari, care opresc mușteleе ce invadează zona în timpul zilei și țânțărimea noaptea

acum, când s-a întors acasă și mănâncă legume cultivate în propria ei grădină și pește proaspăt pescuit, apreciază hrana sănătoasă

din mare, la ea în bucătărie

direct

Shirley, Lennox, fiica lor Rachel și fiica ei Madison sunt aici

Tony, Errol, Karen și familiile lor vor sosi ceva mai târziu vara asta

lui Winsome îi place să fie înconjurată de familia ei și de prietenii lor; Amma a vizitat-o de două ori, este atașată de Shirley de când a cunoscut-o la gimnaziu

orice mamă își dorește ca fiica ei să aibă o prietenă foarte bună

Amma era un copil liniștit până a început să participe la teatrul pentru tineret și a devenit o personalitate mai extravagantă, căreia îi plăcea să se îmbrace excentric

Winsome i-a spus lui Shirley să nu o imite, să se îmbrace astfel încât să nu iasă în evidență, altfel va deveni o țintă

Winsome se înșela, Amma nu devenise niciodată ținta nimănui

când, în adolescență, Amma recunoscuse oficial că era lesbiană, Winsome fusese îngrijorată că viața bietei copile avea să fie distrusă și se temea că Shirley se va molipsi la rându-i și va fi și ea condamnată la o viață de nefericire

se înșelase și în această privință

ușile franceze dau spre veranda în care Shirley se relaxează cu un pahar de vin pe când privește visătoare marea, ca și când ar fi cel mai frumos lucru pe care l-a văzut vreodată

când se află aici se poartă ca o turistă, se așteaptă ca totul să fie perfect și se îmbracă numai în alb: bluză, pantaloni, sandale comode

nu port alb decât în vacanță, Mami, este un simbol pentru purificarea psihologică pe care trebuie să o realizez

Winsome este tentată să-i răspundă: vrei să spui că e simbolic pentru tine să nu dai nicio mână de ajutor pe aici

n-o s-o mustre însă niciodată pe Shirley, dacă fiica sa se va supăra

n-o să mai scape niciodată de gura ei

Shirley arată palidă și trasă la față când ajunge din Anglia aici, dar peste câteva săptămâni va fi radioasă, corpul ei se va elibera de sub apăsarea vieții citadine și va păși cu mai multă însuflețire

așa se întâmplă cu toată lumea, dacă petrece suficient de mult timp în Barbados

până la sfârșitul vacanței, Shirley va arăta și va păși ca și cum ar fi cu adevărat un copil al locului, nu unul crescut într-un climat rece care are impresia că totul este împotriva sa

așa cum face Shirley

care se descarcă emoțional pe alții

așa cum este Shirley

care se plânge de slujba ei groaznică din acea școală groaznică, iar când Winsome o sfătuiește să plece de acolo și să devină, poate, consultant educațional, Shirley îi răspunde: nu vreau să-mi dai sfaturi, Mami, am nevoie doar să mă asculti

Shirley

care nu este niciodată mulțumită de ceea ce are: o sănătate excelentă, o slujbă comodă, un soț chipeș, fiice și o nepoată minunate, o casă și o mașină bune, zero datorii, vacanță de lux gratuită la tropice în fiecare an

viață grea, Shirl

prin comparație cu Winsome, care și-a petrecut viața activă stând pe platforma deschisă a unui autobuz Routemaster[111]

asaltată de ploaie, de ninsoare sau de grindină

urcând scările de un milion de ori pe zi cu o mașină grea de perforat bilete atârnată de gât și o geantă mare cu bani în jurul taliei, care se tot îngreuna pe

măsură ce continua călătoria, făcând-o să stea aplecată de umeri și să aibă probleme cu spatele până în ziua de azi

trebuind să se descurce cu cei care nu achitau biletul sau care achitau sume mai mici și refuzau să coboare din nenorocitu' de autobuz, care o înjurau că e o vacă proastă sau un cioroi, sau o străină nenorocită

hoardele de școlari luptându-se care să se urce mai întâi în autobuz, la fel ca în cazul busculadelor de la ora de vârf ale vitelor îmbrăcate la costum

certurile de la etaj, când trebuia să sune clopotul pentru ca să oprească Clovis autobuzul lângă o cabină telefonică pentru ca ea să poată suna la poliție, fiindcă telefoanele mobile nu se inventaseră încă

în schimbul de noapte era și mai rău, din cauza beților furioși care vomitau și a atacurilor, și cineva fusese ucis prin înjunghiere

în tura ei

nu că se plângea, apreciase faptul că nu avea un șef care să stea cu ochii pe ea și când traseul era liniștit îi plăcea să mai schimbe câte o glumă cu clienții regulați

Winsome scoate peștele din frigider, îl curăță de solzi, îl filetează, îl feliază cu cuțitul ei cel mai ascuțit, îl clătește cu apă rece, îl scufundă în oțet alb, îl clătește din nou

face o marinată din ienibahar, usturoi, coriandru, cimbru și ulei într-un bol, acoperă peștele cu ea, îl înfășoară în folie, îl pune la frigider

ia fructul arborelui de pâine de pe blat, îi taie codița pentru că nu mai are suficientă putere să o îndepărteze cu mâinile prin răsucire

taie în cruce vârful fructului, îl freacă pe toate contururile mari, verzi și cu zgrăbunțe, cu ulei vegetal

îl introduce în cuptorul în care se va coace aproximativ nouăzeci de minute

ar trebui să iasă perfect gătit, pentru a oferi hrană și desfătare familiei sale

ea însăși este o persoană recunoscătoare

recunoscătoare pentru că se putuse întoarce acasă, în Barbados, atunci când prietenii ei englezi erau nevoiți să rămână în Anglia și să-și petreacă bătrânețea îngrijorați de costul încălzirii și dacă vor supraviețui unei ierni grele

recunoscătoare pentru că de îndată ce coborâse din avion și intrase într-o explozie de căldură, articulațiile ei artritice încetaseră să-și mai facă de cap

de atunci n-a mai murmurat nici măcar un cuvințel de protest

recunoscătoare pentru că vânzarea casei din Londra le permisese să o cumpere pe aceasta de lângă plajă

recunoscătoare pentru că ea și Clovis, trecuți acum de optzeci de ani, aveau o pensie decentă și nu vor trebui să-și facă griji pentru bani pentru tot restul vieții, atât timp cât continuau să fie economi, ceea ce generația ei oricum era, cumpărând numai lucrurile de care aveau într-adevăr nevoie, nu pe cele pe care și le doreau

te îndatorai ca să-ți cumperi o casă, nu o rochie nouă

*

Winsome reflectează în fiecare zi la toate binecuvântările de care se bucură și îi mulțumește lui Isus pentru că a adus-o acasă, unde avea să trăiască o viață mai confortabilă

îi mulțumește lui Isus că și-a făcut noi prietene, femei care se întorseseră la rândul lor din America, din Canada și din Marea Britanie și au rugat-o să se alăture cercului lor de lectură

a fost onorată, ea fusese controlor de autobuz, pe ele nu le deranja asta

Bernadette fusese secretară în serviciul public în Toronto și nu se căsătorise niciodată, iubitul ei o vizita în nopțile în care nu-și vizita celelalte femei

Celestine se dă în vânt după teoriile conspirației, a fost funcționară la CIA din Virginia, locuiește cu Josephine din Iowa, lucru pe care nu ar trebui să-l ascundă de ele, dar o face

Hazel a administrat primul salon de coafură pentru femeile de culoare din Bristol până când soțul ei, Trevor, s-a îmbolnăvit de demență timpurie și a murit, după care ea și-a vândut afacerea, s-a întors acasă, trăiește singură

Dora s-a căsătorit de trei ori, o dată a rămas văduvă, o dată a divorțat și acum este căsătorită cu Jason, consultant în management, ea este cea mai intelectuală din grup și în anii șaizeci a fost una din primele profesoare de culoare din Marea Britanie

*

în fiecare lună citesc o carte nouă, au început cu The Lonely Londoners a scriitorului trinidadian Selvon, despre bărbații tineri caraibieni din Anglia care fac tot felul de ticăloșii și tratează rău femeile, femei care nici măcar nu au ocazia să se exprime în carte

toate au fost de acord că băieții ăștia aveau nevoie de o palmă peste cap și au convenit să se concentreze asupra femeilor scriitoare din Caraibe, care ar trebui să fie mai mature și mai responsabile și să-i lase pe băieți pe mai târziu

Winsome se simte o persoană destul de literară zilele astea și s-a obișnuit să lectureze cărți, deși în cea mai mare parte a vieții a citit doar ziare

scriitorii ei preferați sunt Olive Senior din Jamaica, Rosa Guy din Trinidad, Paule Marshall din Barbados, Jamaica Kincaid din Antigua și Maryse Condé din Guadelupa

cartea ei preferată de poezie se intitulează I is a Long Memoried Woman, scrisă de o doamnă guyaneză care se numește Grace Nichols

noi, femeile/ale căror elogii sunt nerostite/ale căror voci sunt neauzite

ea și grupul de lectură avuseseră o mare dispută, nu, nu fusese o dispută, fusese o dezbatere, zilele trecute, pe tema dacă o poezie era bună pentru că se regăseau în ea sau era bună în sine

Bernadette a spus că specialiștii în literatură trebuiau să decidă ce era bun, doar ei știau dacă ceva le plăcea sau nu

Winsome a fost de acord, nu era o expertă în domeniu

Celestine a spus că poezia era în mod deliberat dificilă, astfel încât numai o mână de oameni inteligenți să poată s-o înțeleagă și ca o modalitate de a-i păstra pe toți ceilalți în necunoștință de cauză

Hazel a spus că romanele aveau o valoare mai mare decât cărțile de poezie pentru că aveau mai multe cuvinte în ele, cărțile de poezie erau o jecmăneală curată

(Winsome nu crede că Hazel ar trebui să facă parte din grupul lor de lectură)

*

Dora a spus că nu există niciun adevăr obiectiv și, dacă ești de părere că ceva este bun, este pentru că acel lucru îți spune ceva

așa este
de ce ar trebui Wordsworth sau Whitman, T.S. Eliot sau Ted Hughes să însemne ceva special pentru noi, oamenii din Caraibe?
Winsome și-a notat să meargă la bibliotecă să caute aceste nume

când se întorcea acasă de la întrunirea lor săptămânală
pe când soarele se ridica mai sus pe cer și turiștii se desprindeau de pe plaje pentru a se înapoia la hotelurile și restaurantele lor
mintea îi vuia de dezbateri și se gândea cum ar putea să-și perfecționeze argumentele în viitor

astăzi
se uită pe plajă și-i vede pe Lennox și pe Clovis dispărând după cotitura unde Clovis amarase barca de pescuit pe care o cumpărase de curând la mâna a doua
și pe care o peticea
aproape că se înecase în cea dinainte când luase apă, se salvase numai golind-o cu o găleată până ajunsese la țărm
târându-se epuizat pe plajă
și lăsând vechea barcă să se scufunde lent în cimitirul ei apos
ambii bărbați poartă pantaloni scurți până la genunchi și cămăși din bumbac cu mânecă scurtă, niciunul nu mai are prea mult păr pe cap, ambii au spatele larg, picioare puternice (deși Lennox e un pic crăcănat, lucru care încă i se pare foarte sexy)
amândoi au mersul ușor pe nisip în picioarele goale și în această perioadă au chiar o înălțime și o siluetă asemănătoare

Clovis a mai scăzut puțin în înălțime, Lennox a mai crescut puțin în circumferință

Winsome încă îl mai dorește, nu pe Clovis, ci pe Lennox, îi spune lui Shirley că este norocoasă să aibă așa un soț

Shirley îi răspunde că el este norocos să o aibă de soție

tipic pentru ea

Lennox va petrece vara ajutându-l pe Clovis să iasă cu barca în larg

vor înlocui scândurile, vor monta un motor nou, vor instala scaune și ferestre, o vor etanșeiza și o vor vopsi

el este mai priceput în această privință decât Tony și Errol, care seamănă mai mult cu sora lor

lucrăm patruzeci și opt de săptămâni pe an, Mami, asta este perioada noastră de recuperare, protestează ei pe când se îndoapă cu mâncare și beau prea multe beri

fiii ei au început să lucreze de la nivelul de începător, înainte de a avansa în ierarhie

Tony este decident în probleme de infracționalitate la Serviciul de Poliție

Errol este coordonator al asistenței la Protecția Copilului

ar putea să-i mai poarte încă pică lui Clovis pentru bătăile pe care li le-a dat când erau mici și au cicatrice pe spate și pe fese ca dovadă, dar în anii șaptezeci era greu să crești băieți

Clovis trebuia să-i protejeze de spiritele malefice care i-ar fi doborât: poliția, skinheads – și ei înșiși

părinții trebuiau să le ofere o bază solidă cu care să înfrunte lumea și pe ei înșiși

cu Shirley nu a fost nevoie să facă asta

cu fetele era mai ușor

Rachel a intrat în bucătărie cu Madison, somnoroasă, care se duce, târâindu-și picioarele, să primească o îmbrățișare: te iubesc, bunicuță, spune ea, când Winsome o ridică și îi miroase părul frumos care este aproape drept și în care se simte șamponul pe care Rachel l-a folosit ieri, înainte de a pleca spre aeroport

a învățat-o pe Shirley, care la rândul ei a învățat-o pe Rachel să se asigure că sunt foarte curate și bine îmbrăcate când se urcau în avion

nu știi niciodată ce s-ar putea întâmpla

vreți suc de sarsaparilă? le întreabă ea

Rachel se duce la frigider și aduce carafa la masă, spre deosebire de Shirley, care ar răspunde „da" și ar aștepta să-i fie adusă de menajeră

vrei și tu puțină, Buni? întreabă Rachel politicos, este cea mai atentă dintre nepoții ei

Winsome începe să taie legumele și să adune ingredientele pentru sosul de cimbru, sare, piper negru măcinat, fulgi de ardei iute, coajă de lămâie rasă și ulei de floarea-soarelui

povestește-mi cum v-ați întâlnit, tu și Bunicu', o roagă din senin Rachel, mângâind spatele lui Madison care s-a cocoțat somnoroasă, șovăielnic, în poala ei

Winsome arată probabil surprinsă, pentru că Rachel adaugă: Buni, vreau să-ți cunosc poveștile ca să i le spun mai departe lui Madison când va fi mai mare, vreau să știe cum era pe vremea când erai un om în toată firea

*

Winsome ascultase ce se întâmpla în viața nepoților ei de când aceștia începuseră să vorbească și ei nu o întrebaseră niciodată despre ea

înțelege că tinerii sunt obsedați de ei înșiși, iar rolul său este acela de a-i alina, de a-i liniști și de a fi afectuoasă față de aceștia atunci când părinții lor sunt supărați pe ei

lui Winsome îi place că Rachel este curioasă să afle cum era bunica ei înainte de a fi mamă, când era un om în toată firea, cum se exprimase ea

numai că nu fusese niciodată astfel, mai întâi a fost fiică, apoi soție și mamă, iar acum bunică și străbunică.

2

L-am cunoscut pe bunicul tău la scurt timp după ce am ajuns în Anglia, în anii cincizeci, Rachel, la o întâlnire a celor din Indiile de Vest, într-un pub din Ladbroke Grove

în care m-am trezit stând lângă nimeni altul decât Clovis Robinson din Six Men's Fishing Bay[112]

tații noștri erau pescari, dar noi ne cunoșteam doar din vedere

a trebuit să călătorim mii de kilometri pentru a ne cunoaște așa cum trebuie, el se afla deja de doi ani în Anglia

mi-a spus: e greu aici, fată, e greu

mi-a făcut curte în următoarele luni de iarnă, când eu încă mă obișnuiam cu vremea și cultura

eram recunoscătoare că-l aveam pe el să mă susțină și să mă îndrume, chiar dacă nu era deosebit de arătos sau cu o personalitate minunată, ambele atribute pe

care mi le imaginasem că le-aș dori la un soț, înainte de a fi suficient de matură pentru a accepta că era mai ușor să visezi

decât să faci ca visul să devină realitate

Clovis nu m-a lăsat niciodată să tremur de frig în afara locurilor obișnuite pe care le frecventam, Odeon Astoria într-o sâmbătă seara sau Stockwell Park într-o duminică după-amiaza

nu semăna deloc cu unii dintre băieții șmecheri de acasă care o luau razna și treceau de la o femeie la alta

care au răspândit copii metiși prin toată Anglia

care aveau să crească fără tăticii lor

*

ne-am căsătorit și ne-am mutat într-o cameră din Tooting, unde am împărțit o chiuvetă mascată de o perdea pe hol și toaleta într-o boxă de carton, într-o casă plină de alți chiriași

am început să strângem bani pentru o casă, fiindcă oamenii obișnuiți își permiteau să cumpere case în Londra pe vremea aceea dacă economiseau suficient de mult timp

apoi Clovis s-a dus și a avut ideea al naibii de neghioa-
bă să ne folosim economiile și să ne mutăm în sud-vestul Angliei

auzise el că acolo este mai cald și că ar putea găsi de lucru ca pescar

ceea ce îi fusese lui sortit să facă pe pământ, spunea el, nu să trudească într-o fabrică la producerea de îngrășăminte și să inhaleze substanțe chimice toxice

așa cum o făceam amândoi, în schimburi de douăsprezece ore

*

Clovis spunea că tânjea după mare, unde să poată respira în voie

ultimul lucru pe care mi-l doream era să fiu soție de pescar, fusese destul de greu să fiu și fiică de pescar

obișnuiam să mă trezesc la patru dimineața ca să ies cu barca, împreună cu tatăl și cu frații mei, am lucrat la piață, unde dezosam pești și îi curățam de solzi, îmi petreceam verile vânzând aricii-de-mare pentru care frații mei se scufundau în recifele de corali și mi-i aduceau în plase – cu țepii negri încă mișcând sinistru

trebuia să-l iau pe fiecare la rând și să-l deschid cu o lingură, să-i scot afară icrele aurii și să le vând ca o delicatesă la piață

ce să-i fi spus lui Clovis? o femeie trebuia să-și asculte soțul pe vremea aceea, Rachel

divorțul era rușinos și se acorda numai pe motiv de adulter; dacă o căsnicie nu funcționa, era o sentință pe viață

am luat trenul de la Paddington la Plymouth, unde el și-a căutat de lucru la birourile de transport maritim și prin traulerele din port

a crezut că va obține pe dată un loc de muncă, dată fiind experiența lui

l-am urmărit cum îi aborda pe pescari la docuri sau pe țărm, cu basca de stofă englezească pe cap, cu cizme mari englezești în picioare, l-am văzut cum își scotea basca în fața bărbaților bărboși de peste șaizeci de ani care parcă erau ieșiți din Vechiul Testament

la întoarcere nu era nevoie să-mi spună niciun cuvânt, îmi dădeam seama din felul în care pășea și-mi părea rău pentru el – dar și pentru mine

era limpede că majoritatea oamenilor din această parte a lumii era săracă

de ce ar fi trebuit să dea de lucru unui străin, cu atât mai puțin lui?

într-o seară, ne-am așezat pe un zid din port unde bătea vântul și am mâncat pește și cartofi prăjiți dintr-un ziar murdar, așa cum obișnuiau să mănânce englezii, da, poți să te strâmbi, era un obicei dezgustător

am încercat să-l conving să renunțe la visul lui prostesc și să ne întoarcem la Londra

el a spus: Winnie, vreau să încerc și-n micile insule din Scilly, mai spre sud, unde e mai cald și acolo trebuie să se găsească mult de lucru pentru pescari

Clovis, dacă asta-ți dorești, de ce nu ne întoarcem acasă, unde ne e locul?

Winnie, m-am fixat, trebuie să încerc în locul ăsta, am o presimțire

dacă asta s-ar fi întâmplat cu douăzeci de ani mai târziu, Rachel, l-aș fi părăsit atunci și acolo

dacă asta s-ar fi întâmplat cu treizeci de ani mai târziu, aș fi trăit cu el înainte de a ne căsători, vezi tu, mi-am dat seama că nu prea îl cunoșteam pe bărbatul ăsta care voia să-l urmez de colo-colo, ca o proastă fără minte

ei bine, am spus, Insulele Scilly e un nume frumos, poate că este și un loc frumos

mi-am petrecut brațul pe după al lui, ca să-l asigur că eram de partea sa

vom merge să aflăm, iubire, a răspuns el

*

am luat autobuze și trenuri de-a lungul coastei și când le-am pierdut, am mers pe jos

imaginează-ți cum arătam, Rachel, acum mai bine de șaizeci de ani, un bărbat și o femeie de culoare, Clovis de un metru nouăzeci, eu cu treizeci de

centimetri mai scundă, purtând rochia cea mai elegantă, pardesiu și pantofi cu toc, pentru că trebuia să arătăm respectabil, fiecare cu o valiză în mână, mergând pe drumuri de țară pe unde se părea că oamenii nu mai văzuseră până atunci persoane de culoare, apropo, mașinile încetineau pentru ca pasagerii să se holbeze la noi sau să ne arunce insulte

când nu ne lăsa nimeni să ne cazăm ca să ne odihnim noaptea, dormeam prin gări

am călătorit prin locuri cu nume frumoase, pe care le-am notat și le-am ținut minte: Looe, Polperro, Fowey, Mevagissey, St Mawes, Falmouth, St Keverne, Lizard, Mullion, Porthleven

am ajuns la Penzance și am luat ambarcațiunea care făcea săptămânal curse spre St Mary's

„Cea mai mare insulă a arhipelagului Insulelor Scilly"

de îndată ce am pus piciorul pe pământ, oamenii nu au fost doar neprietenoși, ci de-a dreptul ostili, cine erau maimuțoii ăștia doi care veneau pe insula lor mică?

întregul oraș își înceta activitățile când mergeam noi pe strada principală, l-am luat pe Clovis de braț și am simțit că tremura

aveam nevoie ca el să fie puternic și pentru mine

nu puteți să lucrați aici, au spus ei când Clovis a întrebat la chei

nu puteți să mâncați aici, au spus ei când am intrat într-o cafenea micuță

nu puteți să beți aici, a spus barmanul când am intrat într-un pub, cu toate privirile ațintite asupra noastră

nu puteți să dormiți aici deoarece culoarea voastră o să se ia pe așternuturi, a spus femeia care avea un anunț pentru închirieri în geam, oamenii erau bădărani și ignoranți pe atunci, spuneau ce gândeau și puțin le păsa dacă te jigneau pentru că nu existau legi anti-discriminare care să-i oprească

singurul lucru pe care îl puteți face este să plecați și să nu vă mai întoarceți niciodată, ne-a sfătuit polițistul când ne-am dus să ne plângem

ne-am urcat pe feribotul spre Penzance, am dormit în pragul unei biserici unde bătuserăm cu o seară înainte la ușa parohiei și perdelele se mișcaseră, dar nu răspunsese nimeni

Clovis, i-am zis eu, ți-am spus că nu merita deranjul, acum tu și cu mine ne întoarcem direct în capitală, unde oamenii sunt mai obișnuiți să vadă oameni de culoare

nu-mi spune ce să fac, Winnie, mă voi gândi și singur, eu vreau să-i mai dau Plymouth-ului o șansă, e pe coastă, vremea tot e mai caldă decât la Londra, provincia nu-i așa departe și când o s-avem prichindei vor putea să hoinărească liberi, cam ca-n Barbados, ai încredere în mine

am o presimțire că totul va fi bine.

3

Clovis a găsit de lucru, stivuitor la docuri în Plymouth

căra butoaie uriașe și saci grei de la nave la depozite și de la depozite la camioane

se înțelegea bine cu ceilalți stivuitori, mulți erau foști marinari cu experiență care nu credeau că el era picat din Lună

după serviciu se duceau să bea, venea acasă cherchelit în nopțile bune, beat în cele rele

după ce culcam copiii, pe cei trei pe care i-am avut împreună

în tot atâția ani

*

eu rămâneam singură cu copiii toată ziua și toată seara

auzeam oameni înjurând când treceau pe lângă mine, foarte puțini erau prietenoși

eram servită ultima în orice magazin intram, chiar dacă eram prima la coadă

mașinile intrau intenționat în bălți când o împingeam pe Shirley în căruciorul ei negru și îi aveam pe cei doi băieți prinși cu hamuri, câte unul de fiecare parte

eu am fost cea care a găsit un șobolan mort pe pragul ușii

eu am fost cea care a trebuit să suporte acel PLECAȚI ACASĂ mâzgălit cu vopsea albă pe ușa din față, până ce Clovis l-a acoperit cu vopsea

eu am fost cea care a trebuit să-și petreacă serile singură și speriată că cineva avea să arunce o cârpă îmbibată în benzină prin fereastră

cu toate acestea, Rachel, un lucru pe care l-am învățat în timpul pe care l-am petrecut acolo este că dacă rămâi într-un loc suficient de mult și te comporți civilizat, oamenii se vor obișnui cu tine

doamna Beresford, o văduvă în vârstă care locuia câteva case mai jos, a fost prima cu care am purtat o discuție adevărată

obișnuia să se aplece deasupra căruciorului pentru a o mângâia pe Shirley pe obraz, care o prindea de degete și nu-i mai dădea drumul

bebelușii sunt nevinovați, spunea doamna Beresford, acesta este un loc plăcut în care să trăiești, doamnă Robinson, odată ce oamenii ajung să te cunoască

le oferea băieților bomboane fondante și ei le înhățau cu lăcomie înainte ca cineva să poată obiecta, pentru că eu nu-i lăsam să mănânce dulciuri, un alt prost obicei englezesc

le-am dat voie să ia câte o feliuță din checul pe care doamna Beresford l-a adus la prima ei vizită

m-a prezentat doamnei Wright și doamnei Missingham, ambele de la biserica locală, la o întâlnire specială la un ceai pe care o organizase pentru mine și pentru copii într-o zi, după școală

era prima oară când intram în casa unui englez, îmi amintesc de parcă ar fi fost ieri, și îmi doream o casă ca aceea pentru familia mea

în sufragerie erau un covor înflorat pe podelele de lemn, tapet trandafiriu, o mulțime de picturi pe pereți, un dulap greu cu farfurii așezate în șiruri pe post de decorațiuni, ceea ce mi s-a părut ciudat, draperii grele la fereastră și o canapea somptuoasă, sau așa mi se părea mie, ca și lui Tony și Errol, care au sărit pe ea până când a trebuit să le spun să înceteze pentru că doamna Beresford era prea politicoasă pentru a le-o cere ea

mi-a arătat cum să coc lipii pe cărbunii din foc

cum se prepară ceaiul folosind lapte adevărat, nu condensat

cum să pui laptele la sfârșit și nu la început

doamna Beresford

ne-a invitat la biserică, iar când familia mea de cinci persoane a intrat pe alee, ea, doamna Wright și

doamna Missing-
ham ne-au întâmpinat ca și cum am fi fost prieteni de o viață

au luat fiecare, protector, câte un copil de mână

și au intrat în biserică împreună cu noi

*

chiar și în parc, mamele s-au plictisit să-și cheme copiii ca să-i îndepărteze de ai noștri, ca și când s-ar fi putut molipsi de lepră

copiilor foarte mici nu le pasă de culoarea pielii, Rachel, până când părinții lor le spală creierul

când Tony a început să meargă la Școala primară Everdene, urmat de Errol, au venit acasă plângând deoarece copiii îi porecleau Negreală

erau bătuți cu bastonul și trimiși în colțul clasei, cu fața la perete, de profesorii care se luau de ei

nu am fost noi, Mami, se plângeau ei, nu am fost noi

eu și Clovis le împuiam capul să se poarte tot timpul frumos

știam că băieții noștri erau plini de viață, da' nu erau răi

într-o zi, așteptam la poarta școlii să-i iau acasă și am văzut doi băieți mai mari sărind pe Tony, care a ripostat, băiețelul meu curajos

când mă grăbeam spre el, domnul Moray, directorul, ajuns primul acolo, l-a apucat pe Tony de gulerul jachetei și l-a dus cu forța înapoi în clădire

cei doi bătăuși au râs, s-au scuturat de praf, și-au ridicat ghiozdanele de pe jos și au ieșit basma curată pe porțile școlii

când Shirley a început școala primară, și ea a venit plângând acasă pentru că era poreclită Negreală, indiferent de câte ori Clovis s-a dus la școală să-l roage pe domnul Watson să le spună copiilor să înceteze să se mai lege de prichindeii lui

apoi s-a înscris la școală încă o fată de culoare, o micuță metisă pe nume Estelle, cu pielea mai deschisă, cu părul deschis la culoare care-i cădea în bucle ca lui Shirley Temple

Estelle era genul de copil cu pielea roșie pe care oamenii îl găsesc frumos din acest motiv

mama ei era tipul acela boem cu părul lung care purta pantaloni negri, beretă și o geacă de piele uzată gen Marlon Brando

eu eram îmbrăcată decent: rochie peste genunchi, jerseu tricotat, pardesiu, ciorapi, pantofi, basma legată sub bărbie

Vivienne a încercat să-mi vorbească la poarta școlii, ea era pictoriță, tatăl lui Estelle era un mulatru în exil din cauza apartheidului din Africa de Sud

ce însemnau apartheid sau mulatru?

nu arăta atât de surprinsă, Rachel, apartheidul nu era cunoscut de toată lumea în perioada aceea, în orice caz Vivienne a renunțat curând la încercarea de a-mi fi prietenă, ceea ce îmi convenea, pentru că noi două nu aveam nimic în comun – nici măcar pe fiicele noastre

Estelle era bine tratată de profesori, care îi întâmpinau în fiecare dimineață pe copii când ajungeau la școală, cei mai mulți o ignorau însă pe Shirley, care era prea mică pentru a-și da seama

Estelle, care era afonă, a fost distribuită în rolul Mariei în piesa de teatru de la școală despre Nașterea Domnului și a cântat solouri

Shirley, care avea o voce minunată, a fost distribuită în rol de palmier și pusă să stea în spatele scenei

împreună cu băiatul cu buza de iepure

și fata cu piciorul de lemn

*

a doua zi i-am spus lui Clovis: tu poți rămâne aici, dar mama copiilor tăi se întoarce la Londra

împreună cu ei.

4

Winsome este distrasă de bărbații care se văd prin fereastra de la bucătărie și care se plimbă agale pe plajă în căldura arzătoare, fără să se dea cu loțiune de plajă și fără să poarte pălărie de soare, în ciuda insistențelor sale

cu ani în urmă, se credea că persoanele cu pielea închisă erau imune la arsurile solare și acestea sfârșeau prin a se îmbolnăvi de cancer de piele

nici în zilele noastre majoritatea bărbaților nu se deranjează să folosească loțiune de plajă

ca și când asta i-ar face mai puțin masculini

Lennox seamănă cu Clovis mai mult decât îi place ei să recunoască, atât fizic, cât și ca temperament

Winsome bănuiește că acesta era motivul pentru care l-a ales Shirley, în subconștient îi era familiar

poate că tocmai din acest motiv îi plăcuse lui Winsome de ginerele ei

o versiune mai tânără, mai sexy, a bărbatului cu care se căsătorise

peste câteva săptămâni, după ce bărbații făcuseră ambarcațiunea aptă pentru mare

după

ce înlocuiseră scândurile lipsă din cocă și instalaseră noul motor și noua elice

după

ce se dăduseră câțiva pași înapoi pentru a-și admira opera

după

ce lansaseră barca la apă, spărgând o sticlă de rom de coca ei

vor ieși înainte de a se lumina de ziuă ca să prindă pești zburători, să arunce undițe în apă ca să prindă corifenă și pește-spadă pe parcurs, iar când vor fi în larg, vor arunca resturi de trestie de zahăr și frunze de palmier în mare pentru a acționa ca un ecran, sub acestea vor coborî coșuri care eliberează încet momeala, iar odată ce peștii zburători se vor strânge la masă, vor fi scoși cu plase, deși ridicarea plaselor e mai anevoioasă când ești mai bătrân, spune Clovis când se întoarce cu o durere de spate, iar ea îl masează

pescuitul este o parte importantă din ființa lui, îl face să se simtă un bărbat adevărat, un bărbat care iese la muncă, unul care asigură traiul familiei, chiar și la pensie

Madison se trezește în poala lui Rachel, se uită ametită în jur ca să se orienteze, se rostogolește din poala mamei, iese clătinat pe ușă și fuge să-i salute pe bărbați când îi vede venind spre casă, pășind pe nisipul de culoarea coralului

se așază între ei, fiecare o apucă de câte o mână și o leagănă

este o imagine fermecătoare

Rachel îi mulțumește lui Winsome că i s-a confesat, este o poveste frumoasă, Buni, ai fost o deschizătoare de drumuri

nu am fost decât doi oameni care au plecat în străinătate, Rachel, asta nu înseamnă să fii deschizător de drumuri

ei bine, eu cred că ești formidabilă și acum mă duc să stau cu Mami, doar când se află aici nu trebuie să-mi fac griji pentru ea, în restul timpului mă tem că va avea un atac cerebral din cauza stresului muncii sale

nu-ți face griji pentru Shirl, Rachel, ei îi place să aibă ceva de care să plângă

odată ce familia s-a întors la Londra, în anii șaizeci, s-a stabilit la Peckham, a cumpărat o casă afectată de bombardament, a reparat-o de-a lungul deceniilor

nu a mai fost vorba să plece haihui prin locuri în care nu erau doriți

Clovis avea trei preocupări principale: să meargă la lucru, să-și crească copiii, să repare casa

a descoperit că îi plăcea DIY-ul[113], ca majorității bărbaților din generația lui, care își petreceau sfârșitul de săptămână meșterind

purta salopete albastru-închis și învăța din manuale cum să tencuiască, să monteze instalații sanitare și electrice, să zidească, să facă tâmplărie

la început, lui Winsome îi plăcea că aproape putea să anticipeze cum aveau să meargă lucrurile, de la începutul și până la sfârșitul anului

cu excepția unor incidente precum o fisură în acoperiș sau un copil dus în grabă la spital pentru o apendicită

cu timpul, au reușit să ia în glumă aventurile lor din sud-vest, când Clovis era tânăr și nesăbuit (a recunoscut și el), iar ea era atât de supărată pe el

ceea ce nu ar fi putut prezice era că, odată ce soțul ei fusese domesticit, ea va începe să jinduiască să fie mai energic

Winsome își dorise siguranță și stabilitate când abia sosise în Anglia și Clovis reprezenta familiaritatea, el îi acorda atenție, era amabil cu ea, când avusese nevoie de cineva, se îndrăgostise de el

sentimentele i se maturizaseră, devenind iubire, pentru că erau multe de plăcut și de admirat la soțul ei – nu fusese niciodată nemilos, nu se rătăcise niciodată prin patul altor femei, fusese conciliant și sensibil la nevoile ei

problema era felul în care el nu era: incitant

când Shirley îl adusese pentru prima oară pe Lennox acasă, la un ceai, când erau studenți, parcă în holul ei apăruse unul din băieții mai mari din Jackson 5[114]

era atât de viguros și plesnea efectiv de vioiciune, pantalonii lui evazați erau foarte strâmți

Winsome s-a trezit că simte față de el ceva ce nu simtise niciodată fată de Clovis – o dorință sexuală explozivă, pasiune sau oricum s-ar numi acest lucru

a încercat din greu să nu se uite fix la pielea lui ciocolatie, care era atât de plăcută, sau în albul pur al ochilor săi inteligenți, Clovis avea albul ochilor îngălbenit în urma copilăriei petrecute pe mare, în arșița soarelui

avea o tunsoare afro scurtă și îngrijită, o cămașă strâmtă pe corp îi scotea în evidență bustul perfect

îi venea să-i treacă mâinile peste tot trupul, să-i maseze biluțele, să simtă cum se întărea la atingerea ei

*

Clovis i-a adus pe toți în sufragerie, unde s-au zgâit la acest tânăr peste cestile lor cu ceai de cacao[115]

cei doi porumbei stăteau ținându-se de mână pe canapea, în timp ce ea și Clovis au luat loc pe fotolii, purtând cu toții o conversație ușoară și politicoasă

Clovis și-a adâncit vocea, a observat ea, dorind să-l impresioneze pe acest student la universitate

era evident că Shirley era topită după Lennox, care avea să devină jurisconsult, i-a informat ea deja cu mândrie, după care va deveni avocat pledant și într-o bună zi poate chiar judecător

ce partidă bună era

norocoasa de Shirley

cât ai clipi, toți erau din nou pe hol, schimbând obișnuitele mi-a părut bine de cunoștință, vă mulțumesc și trebuie să mai veniți în vizită pe la noi

ea și Clovis le-au făcut cu mâna când ei traversau Peck-
ham Rye spre stație, după aceea urmând King's Cross și apoi trenul spre Leeds

Winsome a închis ușa și a început să urce scările spre dormitorul lor, mă doare puțin capul, i-a strigat ea lui Clovis, care nu a auzit-o, întrucât se afla deja în bucătărie căutând un post de radio pirat care difuza muzică reggae

ea s-a întins pe pat

ce naiba se întâmpla?

poate că era începutul schimbării care făcea femeile mai emotive, va trece, tot așa cum va trece și menopauza

lăsând-o cu estrogenul epuizat

și ovarele muribunde

doar că ea nu voia să i se întâmple asta, a încurajat-o pe Shirley să vină mai des acasă în weekenduri, bineînțeles că poți să-l iei și pe Lennox cu tine

care o săruta pe ambii obraji în semn de salut

care-și punea brațele în jurul ei, afectuos, când era în casă, încântând-o pe Shirley că mama și iubitul ei se înțelegeau atât de bine

îi plăcea modul în care brațele lui îi alunecau în jurul taliei atunci când se întorceau în cupluri dintr-o plimbare la cinema sau de la o masă în oraș, Clovis și Shirley mergând în față, pe străzile înnoptate din Peckham, ea și Lennox venind în urma lor

a început să facă mai des sex cu Clovis pentru a-și scoate frustrarea din sistem

Clovis, a cărui școlarizare se încheiase la paisprezece ani, nu se descurca prea bine prin comparație cu Lennox, care folosea cuvinte lungi ca responsabilitate, restituire și quid pro quo

cuvinte pe care ea trebuia să le caute în dicționar

Clovis nu era interesat să socializeze dincolo de întrunirile de familie, încetase să bea când se întorseseră la Londra, nu-l interesa să vadă filme la cinema sau să meargă la petreceri și să se distreze până la primele ore ale dimineții, ca Shirley și Lennox, care stăteau în pat până târziu duminica dimineața, bând cafea la filtru adevărată în timp ce

citeau ziarele, după cum îi dădea Shirley raportul, înainte de a ieși să luăm brunch-ul, Mami

Winsome nici măcar nu auzise de brunch

ar fi dorit ca trupul ei să fi fost la fel de bine proporționat ca al tinerei sale fiice

ar fi dorit să fi avut educația și opțiunile de care beneficiase Shirley, ceea ce însemna că Shirley putea să atragă un bărbat care era atât arătos, cât și ambițios

care se căsătorise cu ea și devenise tatăl lui Rachel și al lui Karen

de care ea a avut grijă mult mai mult decât era necesar, pentru că Lennox o conducea după aceea cu mașina acasă

care uneori îi punea mâna pe genunchi pentru a-și accentua spusele când îi vorbea în mașină

ale cărui sărutări de la revedere zăboveau puțin prea mult, cu buzele lui moi și pline

sau își imagina ea?

se liniștea singură că atracția ei față de Lennox nu însemna o trădare față de Clovis sau de Shirley, pentru că nu îi dădea curs

dacă ar fi făcut-o, lucrurile ar fi stat altfel

dacă el ar fi apărut la ușă într-o zi când Clovis era plecat și s-ar fi năpustit asupra ei

nu ar fi putut să-i reziste

și nici nu a încercat

când el a sunat la ușă, într-o după-amiază, știind că ea lucra în tura de noapte și că era acasă, iar Clovis lucra în tura de dimineață

el se învoise în acea după-amiază, a închis ușa în urma lui și a sărutat-o așa cum Clovis nu o făcuse niciodată, pentru că la prima lor întâlnire îi spusese că sărutul pasional nu era igienic

după aceea, ea s-a asigurat că limba îi rămânea în gură

aceasta nu luase niciodată contact cu o altă ființă umană până acum

Lennox i-a dezlegat șorțulețul pe care îl purta ea pentru treburile casnice (lustruirea balustradelor) și i-a descheiat nasturii rochiei de vară pe care o purta pe sub el

i-a scos furoul de nailon și ciorapii susținuți de jartiere, pentru că era de modă veche și ura

disconfortul ciorapilor care se frecau între coapse, producându-i o erupție care trebuia apoi alinată cu vaselină

părea să-i placă ceea ce vedea, pe când ea se descoperea prin intermediul mâinilor lui, corpul său prin corpul ei

ea s-a udat atât de tare, încât a început să i se prelingă pe picioare

cine era această femeie care își lăsa ginerele s-o facă pe toate părțile?

cine era această femeie care l-a luat în gură și i-a făcut plăcere? iar singura dată când îi făcuse asta lui Clovis, vomitase după aceea?

cine era această femeie care ținea pasul cu acest tânăr, care explodase de mai multe ori în interiorul ei pentru că era viril și putea să o țină așa la nesfârșit, și ea la fel, până când au murit amândoi de epuizare, deoarece ea era cu totul scoasă din minți și concentrată în interiorul corpului ei?

până când

a sunat alarma de la ceasul din bucătărie

ea trebuia să le ia pe Karen și pe Rachel de la creșă

au făcut duș și s-au îmbrăcat

au ieșit din casă

separat

el primul

în noaptea aceea, ea nu a reușit să doarmă

a pornit un război cu moravurile în numele sentimentelor ei

ghiciți cine a câștigat?

avea aproape cincizeci de ani

merita să aibă parte de asta

de el

*

în duminica aceea, după prânzul luat în familie, ea s-a asigurat că erau singuri în bucătărie în timp ce spăla vasele și a aranjat să-l întâlnească săptămâna care urma

și totul a continuat așa mai bine de un an

o dată pe săptămână, uneori de două ori

iar în weekenduri le duceau pe Rachel și Karen la malul mării, ca să-i ofere lui Shirley puțin timp liber

pe când cele mici dormeau, ei profitau de patul dublu

nu vorbeau niciodată despre ceea ce făceau

Lennox avea anumite necesități, era mai bine să-l satis-
facă ea decât să-i părăsească fiica

pentru o altă femeie

și apoi a părăsit-o pe ea sau mai degrabă s-a oprit

fără explicații, fără discuții, fără scuze, fără compasiune

își venise în fire în privința faptului că făcea sex cu o femeie de vârstă mijlocie? era el vinovat că se culcase cu soacra lui? făcea Shirley dragoste cu el din nou? dar oare încetase vreodată?

sau el își găsise pe altcineva?

Winsome nu a aflat niciodată răspunsul, pentru că nu și-a luat inima în dinți să-i pună întrebarea

multă vreme după aceea Lennox nu a mai privit-o în ochi, dacă avea de ales, nu o privea nici măcar în față

Shirley a observat că ea nu era la fel de prietenoasă cu Lennox ca înainte

nu fi prostuță, știi bine cât de mult țin la el, Shirl

Winsome și-ar fi dorit ca el să nu fi trezit în ea o dorință pe care să nu i-o mai satisfacă

îi dăduse să guste din el și apoi se retrăsese

nu-l ura pentru asta, îl dorea încă și mai mult din această cauză

el s-a transformat într-un subiect de fantazare: petreceau după-amiezi erotice în hoteluri exotice, ea purta lenjerie sexy, arăta mai tânără decât vârsta pe care o avea

în imaginație, orice era posibil

chiar și acum, decenii mai târziu, încă simte vechea atracție când el vine să-și petreacă vara și ea îl surprinde într-o anumită lumină

Lennox și Clovis stau pe banca albă de pe verandă, cu Madison cuibărită între ei

Rachel se leagănă pe hamacul în dungi pe care Clovis l-a atârnat pentru puiul de somn de după-amiază, au izbucnit toți în râs din cine știe ce motiv, nu la ce spusese Shirley, fiica ei nu are simțul umorului, probabil la ceva ce spusese Madison, ceva drăguț, pentru că așa este și ea

*

Lennox a aruncat o privire, a observat că Winsome este atentă la el, îi face cu mâna afectuos, cu inocență

nicio pâlpâire de recunoaștere în toți acești ani

Shirley se laudă că Lennox nu o va înșela niciodată

Winsome răspunde de fiecare dată că a găsit un băiat bun

ești norocoasă, Shirl, ești norocoasă.

---

[111] Autobuzele roșii supraetajate din Londra (n. tr.).

[112] Sat pescăresc din Barbados (n. tr.).

[113] *Do it yourself*, metoda de construire, modificare sau reparare a lucrurilor fără ajutorul direct al experților sau al profesioniștilor (n. tr.).

[114] The Jackson 5, unul din cele mai mari fenomene ale muzicii pop a anilor 1970, iar această formație a fost startul cursei pentru

cariera solo a cântăreților de bază, Jermaine și Michael, ultimul frate transformând faima perioadei Motown într-un mare succes ca artist adult (n. tr.).

[115] *Cocoa tea*, o băutură specifică statului Saint Lucia din Arhipelagul Caraibe, obținută din boabe de cacao uscate, fermentate și prăjite, care sunt apoi măcinate și amestecate cu diverse condimente (scorțișoară, nucșoară), după care sunt rulate în formă de batoane. Se rade o cantitate mică dintr-un astfel de baton și se adaugă în apă fierbinte sau în lapte fierbinte (localnicii preferă laptele), obținându-se astfel ceaiul de cacao (n. tr.).

PENELOPE

1

Părinții lui Penelope erau niște mașinării automate mărginite și imperturbabile care se târau spre propria moarte

scria ea în jurnalul personal la vârsta de paisprezece ani

era păcat

pentru că ea însăși era plină de vioiciune și se năpustea spre viața minunată care se întindea, magnifică, înaintea ei

cum mai scria ea

în jurnal

tatăl ei, Edwin, era topograf, născut și crescut în York și, scria Penelope, un sclav al rutinei: se trezea la timp, pleca la timp, se întorcea la timp, lua masa de seară la timp, se ducea la culcare la timp, își trăia viața la timp

tatăl meu nu a spus niciodată nimic semnific[116], scria ea, care să nu fi fost reprodus din Daily Telegraph, pe care îl citește în fiecare seară când se întoarce acasă de la serviciu

singurul lucru interesant în ceea ce-l privește, nota ea, era și cel mai sordid: un plic gros cu ilustrate

pornografice pe care-l ascunsese în interiorul cutiei lui cu unelte din șopron, fără să-și imagineze vreodată că pentru a-și agăța pozele înrămate pe peretele din dormitorul ei, fiica lui nu avea nevoie de un penis

mama lui Penelope, Margaret, era la rându-i o neghioabă îngrozitoare, deși proveniența ei era ceva mai exotică

se născuse în recent creata Uniune a Africii de Sud, după ce părinții ei englezi își vânduseră ferma de orz falimentară către Hutton Conyers din Yorkshire pentru a profita de Legea Băștinașilor asupra Terenurilor[117] din 1913

care aloca peste 80% din proprietatea terenurilor singurilor oameni capabili să aibă grijă de acestea, îi spusese mama ei

rasei albe

nouă

mama ei spunea că în fața inevitabilului asalt al progresului economic, băștinașii trebuiau să renunțe la pământul lor pentru bunăstarea societății în ansamblu

iar din moment ce acum erau disperați să se angajeze, forța de muncă era ieftină

tatăl meu a cumpărat o fermă de orz acolo, Penelope, dar nu a reușit să obțină profit de pe urma ei deoarece muncitorii lui erau leneși, ranchiunoși și furau

a fost sfătuit de ceilalți fermieri ca pe cei mai mari răufăcători să-i lege de un copac și să-i biciuiască

dând astfel un exemplu

părea să aibă efect, când a început să aplice aceeași pedeapsă și pentru furtul recoltei

muncitorii păreau să se liniștească și să își continue lucrul după aceea

până într-o zi, când își făcea tura călare și din pădure și-a făcut apariția un grup de sclavi de pe plantație, ca o haită de animale cu spume la gură, care l-au atacat

înainte de a-și putea da seama de ce se întâmplă, era la pământ, biciul lui era în mâinile lor, iar ei îl foloseau împotriva lui

bietul om nu a avut nicio șansă de scăpare

mintea bunicului tău nu s-a mai vindecat niciodată, Penelope, și-a vândut ferma la un preț de nimic, și-a adus din nou familia în Anglia, ne-am mutat la rude, iar el nu a mai lucrat niciodată

m-am simțit ușurată să mă mut din nou în Anglia, departe de ura băștinașilor care îi făcuseră tatălui meu ceva atât de îngrozitor

nici nu era un loc în care o fată albă să devină o adevărată femeie

nu-mi plăcea felul în care mă priveau băștinașii

mama lui Penelope a ajuns la vârsta maturității în Anglia civilizată, spunea ea, îi plăceau dansurile, își făcea prieteni, duminicile mergea cu bicicleta în zonele rurale împreună cu o parte din ei, inclusiv câteva pușlamale care erau totuși foarte amuzante, făceau picnicuri, se înveseleau de la ginul din sticluțele de buzunar

se furișa în miez de noapte ca să facă baie în pielea goală cu ei în râul Foss

își ridica fustele deasupra genunchilor când era destul de departe de casă

fuma ostentativ în public atunci când femeile care făceau acest lucru erau considerate vulgare

numai saficele decadente care își tăiau părul scurt și purtau haine bărbătești mai scăpau basma curată cu chestia asta în zilele acelea, Penelope

l-am cunoscut pe tatăl tău la un dans, el era ceva mai mare decât mine, arăta foarte bine înainte de a-și pierde tot părul, venea la mine în fiecare sâmbătă seara la ora șapte fix după ceasul bunicului din holul lor

a început să vină duminicile la biserica mea, mă aștepta în fața magazinului de galanterie la care lucram

aș fi vrut să merg la un colegiu de pregătire pentru a deveni profesoară de școală elementară, una dintre puținele profesii accesibile femeilor în acele vremuri, numai că exista bariera căsătoriei, Penelope, ceea ce însemna că ar fi trebuit să nu mai predau de îndată ce deveneam soție

nu prea avea rost să mă pregătesc pentru ceva la care ar fi trebuit să renunț

spre deosebire de pușlamalele pe care le cunoșteam eu, tatăl tău era sobru și sensibil, adică ceea ce îmi doream de la o căsnicie

între timp, tatăl meu avusese parte de o moarte tragică într-un azil

aceea a fost o altă perioadă cumplită pentru familia mea, iar tatăl tău s-a strecurat cu ușurință în viața mea, ca un prilej de tovărășie și de alinare, am fost să vâslim pe râul Foss, dar niciodată să înotăm sau să dansăm, niciodată să bem

le considera pe toate acestea ca pe niște preocupări neatrăgătoare pentru doamne

după trei ani de făcut curte, ne-am căsătorit

*

îmi lipsește dansul, Penelope, plăcerea intensă pe care mi-o oferea, de multe ori mă gândesc la trecut, la persoana care eram
nu știu unde a dispărut

mama lui Penelope a încetat să mai vorbească, s-a întors la tricotat, cusut, gătit, făcut curat, călcat sau oricare alte activități care îi umpleau ziua
lăsând conversația în aer

lui Penelope îi era greu să-și imagineze că mama ei fusese cândva atât de rebelă și de sociabilă
îi părea rău că trebuise să aleagă între carieră și familie, ceea ce părea teribil de nedrept
așa cum mama ei abia așteptase să scape de sălbaticii din Africa de Sud, și ea abia aștepta să meargă la facultate, să aibă o carieră și să lase în urmă viața încorsetată a părinților ei
apoi a sosit momentul în care i-au spus că ea trăise în minciună și orice compasiune pe care o simțise față de mama ei a dispărut fără urmă
pentru a fi înlocuită de un val de amărăciune
minciuna era destul de rea, cu toate că în anii care au urmat a ajuns să le înțeleagă raționamentul, o duruse mai degrabă cruzimea din spusele lor
o cruzime care arăta prăpastia dintre cine erau ei și cine avea să fie ea în lumea asta

tu nu ești fiica noastră în sensul biologic, i-a spus tatăl ei la masa de prânz la cea de-a șaisprezecea sa aniversare (ce moment potrivit)
fusese lăsată într-un coșuleț pe treptele unei biserici
așteptaseră până când ea ajunsese destul de mare ca să înțeleagă

fusese lăsată acolo în taină, fără certificat de naștere, fără niciun bilet, fără niciun indiciu, fără nimic

încercaseră ani de zile să aibă propriul copil, nu reușiseră, o găsiseră pe ea la un orfelinat, pe atunci era destul de ușor să faci o adopție, au semnat actele, au luat-o acasă

ceea ce nu au mai adăugat a fost că o iubeau, lucru pe care nu i l-au spus niciodată

în momentul acela ea avea nevoie de mărturisirea unei iubiri necondiționate din partea celor care o crescuseră ca pe propriul lor copil

în schimb

s-au purtat ca de obicei, chiar dacă ei îi șiroiau lacrimile pe față

au rămas așezați pe scaunele cu spătar înalt, la locurile lor, în jurul mesei de sufragerie ovală acoperită cu o față de masă cu franjuri

și-au desfăcut șervetele rulate în inele de lemn gravate cu numele lor

au mâncat cotletele de miel, piureul de cartofi și mazărea cu unt pregătite pentru prânzul de sâmbătă

pasându-și sosul

pasându-și piperul

pasându-și sarea

Penelope, în imposibilitatea de a desprinde un cartof care-i rămăsese în gât, s-a ridicat de la masă fără permisiune, a alergat sufocându-se la etaj, în dormitorul ei, unde s-a prăbușit pe pat, plângând în hohote, sperând cu disperare că măcar mama ei ar putea să treacă să vadă cum se simțea, și-a încordat auzul să prindă zgomotul picioarelor încălțate în papuci urcând scările, o bătaie timidă în ușă, ușa deschizându-se, o bătaie ușoară pe spate

era prea mult să spere la o îmbrățișare
în schimb
l-a auzit pe bărbatul pe care îl crezuse până de curând tatăl ei ieșind din casă pentru a juca golf cu fratele său (care nu mai era unchiul ei), ca în fiecare sâmbătă după-amiază
femeia care mai înainte fusese mama ei avea să se așeze în fața focului, croșetând botoșei albi pentru nepoata sa cea mai mică, Linda (care nu mai era verișoara cea mai mică a lui Penelope)
Penelope auzea o piesă de comedie și râsete la radioul de jos
pentru ei, era o sâmbătă după-amiază ca toate celelalte

luni de zile după aceea Penelope izbucnea în lacrimi când era singură, departe de cele două persoane cu care trăia, care nu ar fi încuviințat un comportament atât de demonstrativ
departe de prietenii de la școală, care nu puteau fi lăsați să afle un secret atât de rușinos
era orfană
o bastardă
nedorită
respinsă

acum deosebirea dintre ei avea un sens
părinții ei nu erau părinții ei, data nașterii ei nu era data nașterii ei
nu era sânge din sângele lor și nu făcea parte din trecutul lor

*

continua să se chinuiască cu gânduri îngrozitoare

cum putuseră părinții ei adevărați să renunțe la ea fără pic de milă? abandonată pe treptele unei biserici ca un sac de gunoi

dacă ar fi ajuns la ea mai întâi șobolanii? sau vulpile? sau o noapte geroasă?

cum putuseră să fie atât de lipsiți de inimă? și de fapt cine erau ei, până la urmă? dacă nu știa cine erau ei

de unde să știe cine era ea?

nu exista nicio dovadă scrisă
era un copil găsit
o anonimă
neidentificată
misterioasă

mai târziu
când Penelope s-a studiat mai îndeaproape în oglinda de la măsuța ei de toaletă, i-a devenit cât se poate de clar că nu semăna nici pe departe cu Edwin și Margaret, așa cum se gândea acum la ei

Edwin era scund, lipsit de vitalitate, cu ochi albaștri și nas acvilin, trăsături potrivite pentru un bărbat ale cărui emoții se manifestau rar indiferent de situație, chiar și izbucnirile lui ocazionale de râs sunau de parcă ar fi încălcat regula autoimpusă de a nu se distra

Margaret era chiar mai scundă, abia dacă ajungea la un metru și jumătate, păr subțire, ochi verzi, paloare cenușie

dacă ne luăm după fotografia ei de la nuntă, cândva fusese drăguță
acum părea doar
spălăcită

Penelope, pe de altă parte, era înaltă pentru o fată, la aproape un metru și șaptezeci și cinci, cu buzele ei pline de la natură și ochi căprui care îi confirmau reputația de frumusețe seducătoare pe care o avea la școală, își coafa părul buclat, blond-arămiu, à la Marilyn Monroe, avea o „boare de pistrui" în jurul nasului și în timpul verii căpătase un bronz obținut cu ușurință, considerat très chic pentru că îi dădea o strălucire de St Tropez

à la elita societății

Penelope a decis că va urma o facultate, se va căsători cu un bărbat care o va adora, va deveni profesoară și va avea copii

toate acestea ar umple prăpastia adâncă, dureroasă, pe care o purta acum înlăuntrul ei

sentimentul de a fi

ne

atașată

ne

dorită

ne

iubită

ne

terminată

*

un

nimeni.

2

Penelope s-a oprit asupra lui Giles la scurt timp după ce identitatea ei fusese făcută țăndări

avea nevoie de cineva care să o reconstituie

el era căpitanul de rugby în vârstă de optsprezece ani de la școala generală de băieți și era o adevărată partidă, cu aerul lui de Heathcliff și încrederea de campion care îi desființa pe băieții mai nevolnici

cine nu și-ar dori să graviteze pe orbita lui Giles cel Mare, Țarul Giles, Regele Giles Întâiul de York

așa cum scria ea în jurnal

fiecare fată din școală era înamorată de el, cu excepția celor despre care se zvonea că erau safice

Penelope a devenit obsedată de seducerea lui Giles

îl pândea în fiecare dimineață în stația de autobuz la care cobora, pentru a se ciocni de el ca din întâmplare, strecurându-se cu îndrăzneală în plimbări lungi alături de el

din fericire, conversația se lega cu ușurință între ei și a devenit pricepută în eliminarea altor fete care încercau să se strecoare alături de ei, deși îi plăcea când coechipierii lui de rugby li se alăturau și alcătuiau împreună un talaz mare care se revărsa în jos, pe deal

era singura fată dintr-un grup de ași ai sportului care erau atât de plini de machism impetuos și de fanfaronadă

oricine altcineva era intimidat în prezența lor

se dădea la o parte

sau era eliminat

de ea

ea și Giles au început să se țină cu impertinență de mână în mijlocul mulțimii colegilor lor în uniforme verzi și albe

el a început să o sărute de au revoir când se despărțeau la poarta școlii, ceea ce era palpitant în fața unei asemenea audiențe

oricare dintre aceste abateri ar fi putut să o aducă în fața directoarei pentru a fi exmatriculată

dar ce-i păsa? era îndrăgostită, va avea copii cu Giles, avea să-și creeze propria linie genealogică, la optsprezece ani era logodită

între timp, celelalte fete din clasa ei, neliniștindu-se din cauza coșurilor și a adipozității infantile, erau înspăimântate că aveau să rămână pe raft

îi părea rău pentru ele, cât de îngrozitor era să fii grasă și urâtă, și cel mai probabil singură pentru tot restul vieții

pe când ea era o fată de succes

și, ca să fim sinceri

i se potrivea

Penelope s-a căsătorit cu Giles la scurt timp după ce a absolvit colegiul pedagogic, el lucra deja ca inginer civil

totul era perfect, așa cum visase, Giles se purta foarte grijuliu cu ea, era preocupat de fericirea ei, făcea gesturi afectuoase, o mângâiere pe obraz, un sărut la baza gâtului, făcând-o să se simtă importantă, dorită

slujba lui bine plătită i-a ajutat să se mute la Londra, la Camberwell, într-o casă grandioasă de pe Camberwell Grove, într-un district altfel sărac

el i-a dat mână liberă să decoreze: tapet William Morris, masă de sufragerie și scaune Uniflex, Sistem de Canapea Modulară De Sede, pereți de bucătărie capitonați cu piele artificială cafenie, carpete portocalii, baie din plastic de culoare verde avocado

i-a tolerat experimentele în ale bucătăriei, nu s-a plâns niciodată când preparatele rezultate au fost prea sărate sau prea dulci, prea arse sau insuficient gătite, prea fleșcăite

sau congelate, cu sos prea lung sau prea cleioase, prea sfărâmicioase sau cu cocoloașe, ori era nevoie de daltă și ciocan pentru a tăia fundul aluatului, pâinea de casă, friptura

a rămas imediat însărcinată cu Adam, ceea ce a făcut-o să amâne intrarea în învățământ, dar avea timp suficient pentru a-și face o carieră

un an mai târziu și-a făcut apariția Sarah, după un travaliu de douăsprezece ore

pe Penelope nu o deranja să stea acasă cu copiii, nu când aceștia erau nou-născuți, nu-i venea să creadă câtă iubire simțea față de copiii săi

Giles umpluse golul din inima ei cu iubire, însă iubirea pe care o simțea față de copiii ei era copleșitoare, nelimitată

îi plăcea să se simtă îndrăgostită de ei

însă

după trei ani în care avusese doi sugari care se înfruptau din sânii ei îngreunați, a început să se simtă secătuită din cauza lor

totul începea să fie cam vampiric, ca să fie sinceră

Sarah era încă în stadiul de gângurire-salivare al evoluției umane, în timp ce Adam descoperise (suspin) vorbirea și la sfârșitul fiecărei zile era epuizată de vorbăria lui de neînțeles

i se părea îngrozitor să se simtă în felul acesta și era nerăbdătoare să înceapă să predea, pentru a compensa rolul ei mai degrabă nedorit de mamă-natură, mai ales că începea să se simtă cam înlăturată din tabloul mai mare al vieții, date fiind ziarele care scriau la nesfârșit despre diversele revoluții culturale care izbucneau în întreaga lume, inclusiv cea a emancipării femeilor

între timp, ea era îngropată până la genunchi în rărățel și vomă de copii mici

când Giles venea acasă de la serviciu dornic să discute despre problemele lumii, plin de infatuare intelectuală, acum, când citea The Times în timpul navetei, ea era atât de epuizată încât el renunța, lua masa în tăcere, se retrăgea în biroul său

în timp ce ea ducea copiii la culcare

Penelope a discutat cu el despre întoarcerea la profesia de profesoară, nu este ca și când nu ne-am putea permite să angajăm o bonă pentru copii

el a răspuns că nu era practic să ai doi stăpâni: un șef la muncă și un soț

oare glumea? nu, după expresia de pe chipul lui

la întâlnirile de dimineață la o cafea ale mamelor cu copii mici, la care Penelope își impusese să participe doar pentru a mai ieși din casă, ea și celelalte tinere femei, care aveau în comun maternitatea și prea puțin alte lucruri, făceau schimb de sfaturi despre îngrijirea copiilor, a soților și despre gătirea preparatelor noi și must-have care erau atunci la modă, de exemplu quiche lorraine și spaghete bologneze, încercând totodată să-și stăpânească progeniturile care se fâțâiau neîncetat, astfel că brațele tuturor se agitau frenetic, iar privirile fugeau în toate părțile, încercând să se asigure că pușlamalele de care răspundeau nu au urcat scările sărind de pe ele cu capul înainte sau nu au demontat paravanul de protecție al șemineului pentru a vedea cum se simțeau la atingere tăciunii fierbinți

în jurnalul său, Penelope scria că neuronii ei scânteiau ca niște stele muribunde, intrând într-o iremediabilă neființă

când Mildred de la Numărul 63 a avut ideea să organizeze o „Zi Națională a Pateurilor Umplute” pentru a încuraja mai multe petreceri cu băuturi în cartier, lui Penelope i-a venit să urle așa cum făceau și copiii ei

din fericire

a descoperit-o pe Gloria, bibliotecara locală, chiar la timp, cu ea putea să schimbe câteva cuvinte de conversație chibzuită atunci când împrumuta și înapoia cărțile despre copii

Gloria reușise să comande în secret, cu pricepere și încântare, șase exemplare din The Feminine Mystique a lui Betty Friedan[118]

i-a mărtuisit ea conspirativ peste tejgheaua de stejar

o recomanda tuturor mamelor tinere bine educate care vizitau biblioteca în timpul săptămânii, fie împingând copiii în cărucior în fața lor, fie trăgându-i după ele, copii care de obicei urlau

un semn, spunea Gloria, că aceste femei inteligente erau frustrate de soarta lor

*

Penelope nu se mai sătura de doamna Friedan, pe care o pitise în debara, cu măturile, aspiratorul și masa de călcat – în siguranță, dat fiind că Giles nu deschisese niciodată ușa „ascunzătorii” ei, cum o numea el

a fost uimită să afle că gospodinele educate din State, ce ar fi trebuit să fie mulțumite de rolurile lor de mame și de femei casnice, nutreau în realitate o nemulțumire mocnită pe care nu le era permis să și-o exprime, toate acele biete femei închise în interiorul caselor lor suburbane, trimise la cratiță și la făcut curățenie în loc să descopere un leac pentru orbire sau ceva tot atât de nobil

apoi și-a dat seama că ceea ce i se păruse până atunci a fi caracteristic ei, era de fapt valabil pentru numeroase femei, pentru o multitudine, femei ai căror soți le forțaseră să rămână acasă atunci când ele erau mai mult decât dornice să-și valorifice inteligența în câmpul forței de muncă calificate, femei, asemenea ei, care o luau razna de plictiseală și din cauza vieții lor banale

Penelope a demarat o campanie de lobby pentru revenirea ei la lucru pe lângă Giles, care tot mai insista ca ea să rămână acasă, întrucât asta era ordinea firească a lucrurilor din cele mai vechi timpuri:

eu vânător – tu casnică

eu câștig pâinea – tu faci pâine

eu fac copii – tu crești copii

Giles a luat-o în derâdere când și-a exprimat invidia față de femeile din clasa muncitoare din Anglia, cărora le era permis să meargă să lucreze și de sutele de milioane de femei din Lumea a Treia, care se bucurau atât de bucuria maternității, cât și de satisfacția de a lucra, Giles

dacă ele pot, de ce nu aș putea și eu? a spus ea, reluându-și lobby-ul când îi aducea ceașca de ceai la pat în fiecare dimineață, urmându-l prin casă în timp ce el se pregătea să plece la serviciu, vorbind prin ușă atunci când el petrecea mult prea mult timp la toaletă (ce tot faci acolo?), continuând cruciada ei pentru libertate pe când îi pregătea micul dejun – ouă pe pâine prăjită – și în timp ce el mânca, și când își îmbrăca pardesiul ca să plece la serviciu, deoarece cumva, cumva, avea să-l facă să se răzgândească

până într-o dimineață, când el a tras un pumn în geamul de la ușa de la intrare, strigându-i că avea noroc că aceea nu era fața ei

înainte de a trânti ușa după el

ea a rămas cu casa (apreciază asta la el)
a primit cu ușurință custodia lui Adam și a lui Sarah (erau o povară pentru el)
a găsit o bonă și un loc de muncă la Școala Peckham pentru Băieți și Fete, o școală nouă, mixtă, în josul străzii

*

l-a întâlnit pe soțul Numărul Doi, Phillip, la nunta unei prietene de la colegiu, la șase săptămâni după ce hotărârea de divorț provizorie îi fusese adusă într-un plic, pe aleea grădinii, de către poștaș
anunțând statutul ei oficial
de femeie disponibilă.

Phillip era o figură, o partidă adevărată, un psiholog strălucit care îi scosese chiloții din satin francez cu șarmul lui, la ceremonia de căsătorie a unei prietene
la care sfârșiseră prin a se săruta cu pasiune pe ringul de dans când muzica devenise sentimentală
continuând petrecerea în camera ei de hotel, în aceeași noapte

aproape imediat ce îl cunoscuse, emoțiile tulburi pe care Penelope le resimțise la disoluția căsniciei sale (regret, tristețe, singurătate, ură de sine, furie că Giles se dovedise a fi un asemenea porc șovin)
se risipiseră
Phillip, descoperise ea repede, era un Bărbat Pasionat de Clitoris și sexul pe care îl făceau era o revelație

spre deosebire de Giles: un pic mai la stânga, un pic mai la dreapta, un pic mai sus, un pic mai jos, bingo, Giles, cât ești de priceput!

Phillip știa ce era acela, cum să-l găsească fără indicațiile ei și ce să facă cu el

în plus, era un suflet sensibil și afectuos care voia să ajute oamenii să se simtă mai bine în privința propriei lor persoane

*

au organizat o nuntă rapidă, cu doar doi martori, ea nu voia să sfideze soarta cu o nuntă ca la carte

Phillip și-a închiriat casa mare din Highgate și s-a mutat în casa ei de patru etaje, tot atât de încăpătoare, folosind sala de recepție din față pe post de cabinet particular

într-un fel, era satisfăcător faptul că acum ea era cea care pleca de acasă pentru a se duce la serviciu, în timp ce Soțul rămânea acasă, chiar dacă lucra

era însă doar ceva simbolic

a fost, de asemenea, o mare ușurare când copiii s-au atașat în cele din urmă de el, după câteva luni dificile, inclusiv nopți întrerupte, când o legăna în special pe Sarah ca să adoarmă din nou, ei fiindu-i îngrozitor de dor de tatăl ei

Phillip le-a câștigat inima fiind plin de tact și afectuos (spre deosebire de Giles), discutând cu ei și ascultându-i (spre deosebire de Giles), citindu-le povești (spre deosebire de Giles) și ajutându-i la teme (spre deosebire de Giles), în timp ce ea își corecta lucrările

un alt lucru plăcut în ceea ce-l privea pe Phillip era amploarea interesului său față de ea, voia să știe cine

era ea în profunzime, cine era adevărata Penny, dincolo de fațada agreabilă, plăcută, așa cum îi era menit să fie ca femeie și ca mamă

era flatată că lui îi păsa atât de mult

și nici nu încerca să-i impună valori demodate ca oribilul Giles, o brută de Tiranozaur care credea în superioritatea speciei masculine

Phillip era un bărbat la curent cu modernitatea

un Om Nou

așa cum scria ea în jurnal

pentru moment, totul era bine

până a observat că chestionarea binevoitoare a lui Phil-
lip avea tendința să se transforme în interogatorii invazive atunci când făcea lucruri care lui nu-i plăceau sau când el nu putea să obțină ce-și dorea

mai ales atunci când se exprima cu sinceritate, ceea ce ar fi trebuit să fie destul de acceptabil între o femeie emancipată și un bărbat emancipat

haide să vedem ce stă la baza acestui comportament negativ, vrei? întreba el la jumătatea mesei, aplecându-se în față pe scaun, cu mâncarea între ei, privind-o atât de intens în ochi încât ea se simțea, cum să spun? violată psihologic, da, aceasta era expresia

ce ți s-a întâmplat când erai mică, Penny? întreba el, este limpede că ai niște probleme legate de abandon, haide să-ți sondăm memoria subconștientă, vrei?

aș prefera ca memoria mea subconștientă să rămână exact așa cum este, răspundea ea

atunci haide să-ți descoperim dorințele sexuale reprimate pentru a vedea ce te împiedică să fii o persoană mai bună?

sau

vreau să te cercetezi profund, Penny, ca să înțelegi de ce cureți toaleta obsesiv de trei ori pe zi

pentru că faci pipi pe colac, dragul meu, i-o întorcea ea

când el a întrebat-o de ce era tot atât de obsedată de măturarea podelei din bucătărie

pentru că vă cad pe jos firimituri de pâine prăjită și de biscuiți, pe care le duceți apoi în restul casei

când a întrebat-o de ce nu clătea paharele de vin înainte de a le așeza pe scurgător

ea i-a răspuns trântindu-le pe podea

când a întrebat-o de ce nu-i plăceau prietenii lui (cu ochelarii lor cu rame negre, cu puloverele lor negre pe gât și cu inteligența lor încrezută), ea i-a răspuns: ca să fiu sinceră, Phil, nu sunt genul meu, rezistând tentației de a adăuga, și am impresia că nici tu, da, nici tu

când a întrebat-o de ce avea obiecții față de abonamentul lui la Playboy, când el credea că ea era de acord cu Revoluția Sexuală, nu-și dorise, în definitiv, un bărbat emancipat? chiar era o cârcotașă de modă veche?

i-a răspuns luând un braț din acele reviste în grădină și aruncându-le într-o movilă aprinsă de frunze de toamnă și resturi de ferigi curățate care trosneau

apoi a acuzat-o că bea prea mult, că erau două Penny: Cea Nebăută era logică, pe când Sora sa Beată era irațională

ea i-a spus că era absolut ridicol și că o sticlă de vin pe seară nu însemna că exagerează, Phil, ce spui atunci de scandinavi, cu vodcile lor de la micul dejun sau de mediteraneeni cu vinul lor la prânz și la cină? și încă ceva, de ce nu este nicio problemă dacă tu bei

în pub cu prietenii tăi seară de seară, dar este o problemă dacă eu procedez ca europenii în intimitatea propriei mele case? ar trebui să fii recunoscător că ai o soție cu obiceiuri europene atât de sofisticate

acum dă-mi te rog pâinea cu nucă, brânza Camembert și chutney-ul[119] de smochine, dragul meu

Penelope a ajuns la concluzia că a te căsători cu cineva când ești îndrăgostit de acea persoană poate că nu era o idee atât de bună, mai bine era să aștepți câțiva ani (zece, douăzeci, treizeci, niciodată?) ca să-ți dai seama dacă mai sunteți compatibili după ce pasiunea s-a potolit și s-a instaurat realitatea

a recunoscut în sinea ei că lucrurile se deterioraseră cu Giles în momentul în care atracția lor sexuală nu s-a mai aprins, ceea ce se întâmplase după sosirea pe lume a primului lor copil

Giles nu a fost prea atras de sânii care alăptau sau de talia ei mai împlinită; nu i-o spusese niciodată, însă ea își dădea seama după felul în care o privea (cu repulsie) și după comportamentul lui (nu voia să o atingă)

după naștere, ea a plâns după talia care nu mai voia să revină la dimensiunea inițială și după forma pierdută de minge săltăreață a sânilor ei

el a încetat să-i spună cât de răpitor de frumoasă era, când înainte i-o spunea de mai multe ori pe zi

și-a dat seama cât de dependentă devenise de asta

în lipsă, și-o dorea cu disperare

și se simțea urâtă

în orice caz

era hotărâtă să nu renunțe la Numărul Doi, sperând că nu va renunța nici el la ea (ca Giles), chiar și atunci când el a început să-i ignore cu totul nevoile sexuale

sau poate că nu-i păsa, indiferent de motiv, el recurgea la aceeași pompare misionară lipsită de imaginație ca și fostul ei soț

ea a decis că prefera mai degrabă să fie nefericită, decât să îndure umilința publică a încă unei căsătorii eșuate și să devină marginalizată social

Regula Numărul Unu: cuplurile nu invită femei singure la petrecerile lor

copiii au învățat să pășească în vârful picioarelor pe lângă amândoi, erau încă drăguți cu Phillip, pe care îl iubeau ca tată vitreg, lui Penelope îi părea rău de ei, că îi făcuse să treacă prin două căsnicii distruse la vârsta lor fragedă

până au crescut și și-au luat zborul de acasă, mama lor și tatăl lor vitreg trăiau de fapt vieți separate, nemaiavând nimic să-și spună unul celuilalt, nu mai aveau nici măcar certuri aprinse

au continuat să locuiască în aceeași casă, în apartamente separate, aveau două televizoare, două linii telefonice, partea lui și partea ei de bucătărie

până când, fără pic de imaginație, el a schimbat-o cu o versiune mai tânără, una dintre clientele sale, Melissa, în vârstă de nouăsprezece ani, o blondă de tip nordic

Penelope a găsit prezervative folosite în coșul de gunoi din bucătărie când a purces la cotrobăiala săptămânală

în seara aceea l-a încolțit lângă frigider, cu o cratiță cu apă clocotită în mână

el a recunoscut că se vedea cu Melissa asta de câtva timp, se temuse să-i spună; pentru Penelope nu conta atât de mult faptul că o înșela (s-a convins ea singură), ci că o făcea pe ascuns, în casa lor, cu o femeie mai tânără decât propria ei fiică

el a spus că vârsta nu avea nicio legătură și că, din moment ce copilăria Melissei era de dată mai recentă, îi era mai ușor să o ajute să-și descopere amintirile reprimate, știi tu, s-o ajute să se înțeleagă mai bine

atunci i s-a făcut dor de Giles, cel puțin el nu era un prădător psihologic sinistru ca Phillip

din păcate, el trecuse la Soția (Indiană) Numărul Doi în Hong Kong, unde construise poduri și locuise pe una din insulele tropicale îndepărtate, într-o casă cu propria menajerie de păsări în curte

după cum îi transmiseseră Adam și Sarah

când el începuse să-i invite pe perioada vacanțelor de vară, ceea ce s-a întâmplat abia când deveniseră niște adolescenți cu care putea să întrețină conversații serioase

lor le-au plăcut la nebunie frații vitregi mai mici, pe jumătate indieni, Ravi-Paul și Jimmy-Dev

și o acuzau de rasism dacă spunea vreodată vreun cuvânt împotriva lor

copiii ei erau exemple de corectitudine politică dusă la extrem.

4

Penelope a rămas singură după ce Phillip Cel Sinistru s-a întors la casa lui din Highgate – el și-a păstrat-o pe a lui, ea și-a păstrat-o pe a ei – iar copiii au crescut mari și au zburat din cuib

a locuit singură câțiva ani, a găsit o menajeră africană minunată pe nume Boomi, care a făcut

curățenie generală peste tot, ceea ce i s-a părut o risipă teribilă de bani atunci când majoritatea camerelor erau goale

Penelope a decis să devină administrator, a transformat etajele superioare în studiouri, le-a închiriat studenților japonezi

care erau atât de curați, liniștiți, ordonați și respectuoși

era atât de plăcut ca să se încline cineva în fața ta atunci când încasai chiria

nu-i plăcea să fie singură, a descoperit că la vârsta mijlocie nu era ușor să-și găsească un partener

bărbații nu o mai observau, iar ea nu știa cum să se angajeze într-un flirt subtil pentru a atrage atenția atunci când se afla în preajma genului de bărbat potrivit, pentru că nu trebuise niciodată să facă acest lucru

când fusese mai tânără, bărbații fuseseră atrași de ea și ea doar răspunsese, grațios, flirtând, sau (acum își dădea seama) nepoliticos

marea întrebare care o obseda era aceasta: cum faci un bărbat să te invite în oraș, când ăsta este ultimul lucru la care se gândește?

la prima și ultima întâlnire aranjată prin intermediul unei agenții, potențialul candidat la căsătorie (cel puțin pe hârtie) se ridicase în picioare și plecase de îndată ce ea intrase și se așezase

pentru prima oară în viață, aproape că își dorea să fi fost „pe dos"

citise un articol în care scria că pe când bărbații mai în vârstă și cei de vârstă mijlocie preferau, de obicei, femei mai tinere, atât femeile mai în vârstă, cât și cele mai tinere se îndrăgosteau adesea de femei de vârstă mijlocie

din păcate, nu avea niciun fel de afinitate față de safism

revistele pentru femei pe care le citea acum Penelope susțineau că femeile nu ar trebui să se definească printr-un partener de gen masculin, că a depinde de un bărbat era o dovadă de slăbiciune

totul era complet diferit față de revistele pe care le citise când era tânără, care ofereau sfaturi diametral opuse

a încercat să se simtă fericită cumpărând mâncare pentru o singură persoană, fericită să se ducă la culcare singură, fericită să se trezească într-un pat gol, fericită că muncitorii de pe șantier nu mai fluierau admirativ după ea (când te gândești că asta o deranjase la un moment dat)

fericită să-și privească în oglindă corpul de vârstă mijlocie fără să se strâmbe, pentru că formele femeii ar trebui acceptate sub toate aspectele și dimensiunile, nu-i așa?

Penelope voia să adopte iubirea și acceptarea de sine

a se descotorosi de oglinzile din casă care o arătau în mărime naturală era un bun început

ar trebui, de asemenea, să se simtă fericită la slujbă, dat fiind că își distrusese prima căsnicie pentru dreptul de a o profesa

la început îi plăcuse să le predea copiilor defavorizați din cartier, ai căror părinți aveau în urmă câteva generații de plătitori de impozite în țara asta, chiar dacă știa că cei mai mulți dintre ei nu vor realiza lucruri mărețe

o casă de marcat la un supermarket pentru cei care se pricepeau la cifre, o dactilografiere pentru cei care

se pricepeau la cifre și erau alfabetizați, educație suplimentară pentru cei care reușeau să treacă examenele cu bine

avea un sentiment de responsabilitate față de semenii ei și nu i-a plăcut deloc atunci când demografia școlii a început să se modifice odată cu imigranții și odraslele lor care au început să dea năvală

în decursul unui deceniu, școala a trecut de la copii britanici predominant din clasa muncitoare, la o grădină zoologică multiculturală alcătuită din copii provenind din țări în care nici măcar nu existau cuvinte pentru vă rog și mulțumesc

ceea ce explica multe lucruri

detesta faptul că feminismul era în regres, iar vocea gălăgioasă a brigăzii multi-culti era în ascensiune și era tot timpul furioasă, de obicei pe băieții mai mari care erau lipsiți de respect și pe profesorii căpoși care încă se mai comportau ca și când planeta ar fi fost numai a lor

genul care cu ani în urmă, când începuse să predea, obișnuia s-o ia de sus până în punctul în care îi dădeau lacrimile

care nu o includeau niciodată în conversațiile lor decât ca să-i privească balcoanele

trebuia să stea acolo în tăcere, fiind tratată ca un obiect, alături de alte tinere profesoare și de afișele modelelor topless lipite la avizierul cancelariei

tot așa cum unele eleve erau hărțuite de profesori care le pipăiau și, sincer acum, le lua cineva în serios atunci când fetele se plângeau că profesorul acesta le atinsese sânii, sau că profesorul acela le dăduse o palmă peste fund, sau că un alt profesor își introdusese mâna pe sub fusta lor?

știa despre doi profesori care întreținuseră „relații” cu eleve

și scăpaseră basma curată, toți scăpau basma curată

profesorii de gen masculin

la sfârșitul orelor se duceau să bea o bere la Dragonul Verde, fără să se gândească niciodată să o invite și pe ea, sau pe oricare dintre cadrele didactice care aveau un uter

profesorii de gen masculin

care luau deciziile înainte de începerea ședinței, astfel încât toți ceilalți erau puși în fața unui fait accompli[120], fără nicio șansă de a prinde din urmă discuțiile premergătoare deciziilor, începute la prânz sau pe coridoare, sau la telefon în seara precedentă

a fost nevoie de ani întregi ca să-și dea seama că nu era înceată la minte și tâmpită, a învățat pe pielea ei să se amestece în dezbateri, să-i forțeze să explice exact despre ce naiba vorbeau, să-i facă responsabili

a învățat pe pielea ei să desființeze orice opoziție, îndeosebi pe cea a tinerilor profesori începători, cum era Sfânta Shirley Puritana din Caraibe

așa cum o descria ea în jurnalul ei

Shirley abia terminase perioada de stagiatură când a sfidat-o pe Penelope la acea ședință a profesorilor, cu atât de mulți ani în urmă – pe singura femeie din școală care îndrăznise să-i înfrunte pe bărbați

de ce nu l-a atacat Sfânta Shirley pe unul dintre porcii șovini care se pretindea infailibil ad infinitum, în locul unei femei puternice care a adus în discuție petițiile atât pentru Hotărârea privind salarizarea egală, cât și pentru Hotărârea privind discriminarea sexuală, ambele fiind în cele din urmă transpuse în legi

îmbunătățind situația pentru toate femeile care lucrau

ar trebui să fie admirată și respectată de colegele sale

i-a luat mult timp ca să o ierte pe Sfânta Shirley, dar când a făcut-o au devenit prietene, prietene la serviciu.

5

Penelope

în fiecare seară se ducea de la școală acasă, la Golden Retriever-ul ei, Humperdinck

care era întotdeauna acolo pentru ea, întotdeauna dornic de o dezmierdare, care avea să asculte tot ce spune ore întregi, fără întrerupere, care scâncește când pleacă de acasă, o salută de îndată ce intră pe ușă, sărind în sus ca să primească o îmbrățișare

Humperdinck a fost botezat după cântărețul ei preferat din anii șaptezeci, Engelbert Humperdinck, bomba sexy bronzată care încă mai emană atâta charismă, încât abia se poate stăpâni atunci când apare la televizor, cu dinții strălucitori ca niște perle șlefuite

mult mai sexy, în opinia ei, decât cel mai apropiat rival al său, Tom Jones, faimosul dansator din pelvis cu vocea celebră din văile Țării Galilor

a luat legătura din nou și cu Frăția, prietenele de la colegiu care au fost suficient de înțelegătoare încât să treacă cu vederea faptul că abia dacă le mai băgase în seamă de când se căsătorise

lui Giles nu-i plăcea să se înconjoare decât de prietenii lui ingineri, plictisitori, și de soțiile lor

(casnice), le-a spus ea, pe când anturajul lui Phillip era format din pseudo-intelectuali și soțiile lor patetice gen Salvați Planeta

a recunoscut că și-a pierdut eul din eu însămi și a fost inclusă în noi al căsniciei, renunțând chiar și la numele său de familie

Penelope Halifax care devenise Penelope Owsteby, care devenise Penelope Hutchinson înainte de a reveni la numele ei de fată

care nici măcar nu era numele ei de la bun început

(a păstrat rușinea asta pentru sine)

de două ori pe an se duceau la spa-ul lor de sănătate preferat din Cheltenham pentru ceea ce numeau Weekenduri Detox/Retox[121]

pentru a se bucura de convivialitatea prietenelor din grup pe când făceau masaje, tratamente faciale, saună și se ghiftuiau încântate cu vinul pe care îl strecuraseră înăuntru

pentru băutele lor în apartamentul cel mai îndepărtat de personalul scrobit al spa-ului de la recepție

care dezaproba complet oamenii care chiar se distrau

*

Penelope

în secret s-a simțit ușurată când a eșuat și căsătoria unei prietene din gașcă, pentru că atunci nu s-a mai simțit atât de teribil, de îngrozitor de singură

puteau merge la teatru și la cinematograf împreună, să se bucure de mese în oraș și de expoziții de artă, de vacanțe la căsuța ei din Provence de un rustic autentic, de excursii balneare în Alpi și Thailanda

fiica sa a însemnat un mare sprijin pentru ea după eșuarea căsniciei Numărul Doi

era cea mai bună prietenă a ei, așa cum îi amintea adesea Penelope, și nu numai atunci când băuse un pahar sau două și o suna la primele ore ale dimineții

Sarah nu i-a închis niciodată telefonul, nici măcar o dată, sunt aici pentru tine, Mami, și te rog să nu faci vreo prostie, te rog

Penelope nu avea în dotare gena suicidului și o deranja că fiica ei gândea altfel

Sarah avusese prieteni, dar nu se îndrăgostise încă, poate pentru că văzuse cum se terminase chestia asta cu mama ei

vorbea despre a avea copii și spunea: Mami, în ziua în care voi avea copii, voi renunța la slujbă, nu vreau să fiu o mamă care lucrează

este în regulă, o liniștea Penelope, și vorbea serios

tot ce-și dorea era ca fiica ei să se simtă realizată

în acest punct al vieții, politica feministă putea să se ducă-n bălării

uite unde ajunsese ea cu treaba asta

Giles plătise cheltuielile zilnice ale copiilor în perioada studiilor universitare și devenise, astfel, părintele lor preferat

s-a întristat că nu pe ea o iubeau cel mai mult, când ea fusese părintele care îi crescuse

după absolvire, Adam o ușchise în Texas să lucreze ca inginer petrolist, cel puțin era mai bine decât slujba din Orientul Mijlociu care fusese și ea pusă pe tapet

Sarah devenise agentul unui actor la o mare agenție din West End, se plângea de vedetele care o tratau ca pe o slugă

este mult mai puțin fascinant decât crezi, Mami

venea acasă să ia prânzul o dată la două sâmbete de la locuința pe care o închiriase în Whitechapel (de ce

alesese să trăiască în sărăcăciosul East End era dincolo de înțelegerea lui Penelope, care încă îl mai asocia cu mahalalele victoriene și Jack Spintecătorul)

colocatarii lui Sarah erau tineri profesioniști, jumătate din ei asiatici

bine educați și elevați

deci abia dacă puteau fi considerați asiatici

în timpul iernii, Penelope gătea de obicei supa preferată a lui Sarah, de broccoli și păstârnac

cu chifle crocante

vara, salata ei preferată de verdețuri, roșii, smochine, flori comestibile și brânză de capră

cu chifle crocante

Penelope prefera preparate consistente, cum ar fi pastele și cartofii, tocănițe groase, curry-uri concentrate și deserturile cele mai lipicioase, cum ar fi sticky toffee pudding[122]

îi plăcea să se simtă complet sătulă după o masă

stomacul ei trebuia să se mărească până aproape să plesnească

sau simțea în ea un vid afectiv

Sarah bârfea fără discreție despre clienții săi, iar Penelope adora asta

mai aproape de atât nu avea cum să ajungă de oamenii care apăreau în revistele de celebrități pe care le citea și care o purtau, din realitatea mizerabilă a propriei existențe, în lumea de basm a oamenilor iluștri și a vieților lor perfecte

chiar dacă știa că era un paliativ de bună dispoziție pentru mulțimile credule, totuși asta mai mult o liniștea, decât îi stârnea invidie

Sarah spunea că actorii mai de succes o învinovățeau dacă nu ajungeau să fie selectați pentru

un rol pe care și-l doreau sau dacă erau selectați și apoi totul se întorcea împotriva lor, iar cariera li se ducea pe apa sâmbetei, tot pe ea dădeau vina și pentru asta

pe când actorii care nu erau celebri, dădeau vina pe ea pentru că nu erau celebri

majoritatea clienților ei actori care erau gay se prefăceau a fi altfel, pe când cei căsătoriți se dedau la tot felul de lucruri, nici nu ți-ar veni să crezi ce-mi aud urechile, Mami, cum ar fi actorul acela celebru și căsătorit pe care îl excită o chestie, să se ghemuiască pe o masă de sticlă și să facă treaba mare pe ea, în timp ce o femeie tânără și drăguță stă întinsă sub masă

crede-mă, persoanele din showbiz sunt mai duse cu capul decât majoritatea oamenilor, tu nici nu te compari cu ei, adică nu am vrut să sune chiar așa, nu spun că ești dusă cu capul, păi bine, de fapt toți suntem duși cu capul, nu?

a spus ea

scufundându-și bucata de pâine atât de adânc în supă, încât aceasta a căzut la fund

și nu a putut fi extrasă cu ușurință.

6

Câțiva ani mai târziu, iată că sună clopoțelul de la ușa din față

Penelope zărește conturul încețoșat al lui Sarah și Craig

și aude chicotelile emoționate ale lui Matty și Molly, micuții lor gemeni

*

deschide ușa, ei năvălesc înăuntru, copiii sar să ajungă până la ea, Humperdinck sare pe toată lumea, Sarah o ciupește de obraz, Craig îi oferă obișnuita îmbrățișare australiană

el lucrează în producția de sunet cinematic, a cunoscut-o pe Sarah la o premieră unde se ocupa de acustică, iar ea însoțea o starletă cu care semnase recent un contract

la prânz, Penelope a făcut o pizza crocantă plină până la refuz cu pastramă, roșii, brânză (fără măsline sau ardei gras, pe care cei mici le urau)

și o salată verde de care ei nu se vor atinge (nici ea)

îi place când sosesc Sarah și tribul ei, pe durata vizitei uită de toate activitățile sale obișnuite prin care se autocompătimește (fii sinceră, Pen)

după masa de prânz, copiii devin și mai gălăgioși pe măsură ce carbohidrații se transformă în zahăr, și încep să facă ture în jurul livingului

Craig, al cărui tată era geolog, crescuse alergând desculț în Queensland împreună cu prietenii săi aborigeni, este de părere că copiii ar trebui crescuți ca niște spirite libere, inclusiv în salonul ei după cât se pare, unde răstoarnă o ceașcă de cafea, aruncă cu perne unul în altul, sar de pe pervazul ferestrei încercând să se legene de draperii și abia când Molly aproape că își introduce un deget în priză, Craig strigă la ea: pleacă de acolo, Molly!

Sarah îi zâmbește a scuză mamei sale, dar nu le spune să înceteze de teamă ca Craig să nu considere că le strică bucuria

nepoții ei au nevoie de niște palme bune atunci când o iau razna, palme pe care Penelope este destul de dispusă să le administreze – ar însemna comiterea unui abuz asupra copiilor, potrivit lui Craig

în schimb

îi ademenește pe canapea ținând două acadele în mâini și odată ce ei cad în capcană, îl ia pe fiecare sub câte un braț (fără să-i strângă prea tare în mod vizibil) și începe să le citească o poveste despre un tren vorbitor

tribul lui Sarah locuiește la etajul al doilea al unui apartament din Brixton, unde Penelope se duce în vizită numai atunci când este inevitabil, cum ar fi la petrecerea de ziua de naștere a gemenilor (anuală, din păcate)

pereții albi sunt acoperiți de desenele rupestre ale copiilor și mobilierul este pătat de vopsele de-ale lor, de markere și rămășițe de mâncare, regurgitate sau apărute pe altă cale, inclusiv piure de mazăre și ciocolată topită

Penelope încearcă să stea pe marginea scaunului și să evite în același timp să atingă indiferent ce, pentru că se trezește cu mâinile lipicioase sau, mai îngrijorător, umede

odată ce Penelope i-a adormit pe gemeni, legănându-i cu vocea sa soporifică specială de spus povești, iar ei moțăie fiecare sub câte o subsuoară, Sarah se decide să-i spună, pentru că nu va fi niciodată un moment potrivit pentru așa ceva, Mami, că se mută la Sydney, unde lui Craig i s-a oferit un loc de muncă la conducerea Dolby Audio

reacția lui Penelope este imediată, emoțională, extremă și incontrolabilă

la scurt timp, stă cu fața în jos pe patul ei dublu, aude scârțâitul ușii din dormitor care se deschide și vocea lui Sarah care îi îndemna pe gemeni haideți, haideți

trupurile lor calde (și grele) se cațără în curând pe ea, afundându-și genunchii în spatele ei, așezându-i-se pe cap, ștergându-i obrajii umezi cu lăbuțele lor mici și lipicioase

nu-i nimic, bunicuțo, nu-i nimic, nu fi tristă, bunicuțo

unul din ei decide că este mai distractiv să-i introducă niște zmeură în ureche, pe când celălalt îi tratează posteriorul generos ca pe o trambulină

își dă seama cât de dor îi va fi să le vadă crescând pe maimuțicile astea două.

---

[116] Prescurtare pentru *semnificativ* (n. tr.).

[117] *Natives Land Act* (lb. engl. în orig.) (n. tr.).

[118] Betty Friedan (1921–2006), scriitoare și jurnalistă americană. *The Feminine Mystique* este considerată una dintre cele mai influente cărți ale secolului al XX-lea, un text fondator al feminismului modern. Friedan a fost cofondatoare a Organizației Naționale pentru Femei (n. red.).

[119] Sos gros originar din India, folosit în bucătăriile din întreaga lume. Este preparat, de obicei, din fructe și condimente proaspete, având
diverse arome, în funcție de condimentele folosite (n. red.).

[120] „Fapt împlinit" (lb. fr. în orig.) (n. tr.).

[121] Detoxificare/Retoxificare (n. tr.).

[122] Desert clasic în bucătăria britanică, constând într-un blat lipicios, acoperit cu sos caramel și servit cu pudding sau cu înghețată de vanilie (n. tr.).

Capitolul IV
MEGAN/MORGAN

1

Este absurd că mama lui Megan, Julie, se purta cu ea ca și când ar fi trăit în secolul al XIX-lea și nu în anii 1990, în care se născuse

după cum reflecta Megan retrospectiv, când a putut să-și explice nedreptatea copilăriei sale problematice

și să o analizeze în momentul în care i-a deschis ochii Bibi, care a intrat în viața ei ca să îndrepte lucrurile

mama ei repeta fără să gândească niște șabloane de opresiune bazate pe gen, un exemplu fiind acela că Megan prefera să poarte pantaloni când era mică, care i se păreau mai confortabili decât rochiile, îi plăcea aspectul lor, îi plăcea că aveau buzunare în care să-și introducă mâinile și alte lucruri, îi plăcea să semene cu fratele ei Mark, care era cu trei ani mai mare

purtarea pantalonilor nu ar fi trebuit să fie o problemă pentru o fată născută în acea perioadă, însă mama ei voia ca ea să arate mai drăgălaș decât arăta deja

să fie cea mai drăgălașă dintre drăgălășenii

era hotărâtă să o îmbrace pe Megan pentru a obține apro-

barea ansamblului societății, de regulă a altor femei, care făceau comentarii referitoare la înfățișarea sa de când se ținea ea minte

a fost aspectul definitoriu al copilăriei timpurii a lui Megan, de fapt nu trebuia să facă sau să spună ceva, ci doar să arate drăgălaș – ceea ce era un scop în sine

care s-a reflectat cu succes asupra lui Mami, care putea să se scalde în gloria complimentelor care se revărsau, ca o validare a iubirii sale pentru un bărbat african

ei doi zămisliseră un copil atât de admirat

și făcuseră din lume un loc mai bun

Megan ar fi trebuit să fie recunoscătoare și să-și accepte statutul de ființă drăgălașă, ce fată nu ar dori să i se spună cât de adorabilă este, cât de specială?

numai că ceva nu părea în regulă, chiar și la o vârstă fragedă ceva din ea își dădea seama că frumusețea sa trebuia să o facă să se conformeze, iar când nu se conforma, când se revolta, îi dezamăgea pe toți cei care investiseră în adorabilitatea ei

Mami fiind principalul investitor în drăgălășenia ei

pe care a dezamăgit-o adesea, într-o duminică Megan s-a aruncat pe podea, isterizată când a fost forțată să poarte încă o tâmpită de rochie roz înfoiată

și a ținut-o așa până când mama ei cedase

*

Megan a fost punctul nevralgic al mamei sale, de altfel liberale

ceva nu este chiar în regulă cu Megan, a auzit-o ea din întâmplare spunând pe mătușa Sue într-o duminică după masa de prânz

când își beau ceaiul în micuța sufragerie în care abia dacă era loc suficient pentru o canapea mică, două fotolii și un televizor

este un copil atât de frumos, dar nu are nimic feminin în ea

sper să depășească faza asta, îmi fac griji pentru ea

unde se va termina totul?

între timp

Tati era în garaj cu unchiul Roger, cei doi veri ai ei și fratele Mark, meșterind la mașina preistorică modelul Cortina pe care Tati încă o mai conducea

Tati venise din Malawi, unde se lăuda că totul putea fi reparat: ceasuri, pixuri, mobilier, haine, lămpi, vesela spartă lipită cu lipici în stil puzzle și, da, fiica sa

el era executantul mamei și după protestul vestimentar din acea zi (victorioasă, reușise să poarte niște blugi roșii), îi ceruse să urce la etaj ca să se joace cu păpușile ei Barbie

păpușile Barbie, cu picioarele ca bețele și sânii tari și drepți, erau o altă problemă pe care Megan a trebuit să o îndure

trebuia să petreacă ore întregi îmbrăcându-le sau jucându-se de-a familia cu ele, inclusiv cu cele cu pielea mai închisă, cu care se presupunea că va avea mai multe în comun

la un moment dat, într-o criză de nervi, încercase să comită un Barbicid, le desfigurase cu markere colorate, le ciopârțise părul, le scosese ochii cu foarfecele și dezmembrase câteva

toate acestea se soldaseră cu pedeapa de a merge la culcare fără să bea ceai

invazia Barbie a proliferat de zilele de naștere și de Crăciun, rudele vorbeau despre colecția sa nemaipomenită ca și când ea ar fi ales, de fapt, ca păpușile să facă parte din viața ei

pe pat, pe rafturi, pe polița de la șemineu, pe pervazul ferestrei, fiecare păpușă o fixa cu o privire stranie în orice loc din cameră s-ar fi aflat, ca într-un film de groază, vorbindu-i în gând cu gurile lor perfect conturate care spuneau, mda, știm că ne urăști, dar aici suntem și aici vom rămâne

dacă le înghesuia noaptea sub pat, în dimineața următoare mama ei le scotea și le aranja din nou prin cameră

vorbind la nesfârșit despre cât de mult costau

și ce e în neregulă cu tine, Megan?

GG, străbunica ei din partea mamei, era singura care o accepta pe Megan așa cum era

în cele cinci săptămâni pe care le petreceau cu ea în fiecare vară, GG o lăsa să cutreiere prin locurile din jurul fermei împreună cu Mark

se duceau să călărească în spatele casei până la lac, îi dădeau ocol și galopau pe câmp

până în anul în care ea a împlinit treisprezece ani și i-a venit menstruația, iar Mami și-a făcut apariția în ultima săptămână, ca de obicei, și i-a spus că prea aleargă nebunește și va avea probleme mai târziu în viață

trebuie să stea acolo unde o poți vedea, i-a spus Mami lui GG, trebuie să-i înăbușim în fașă tendințele de băiețoi

Megan, care trăgea cu urechea din ușa bucătăriei (prost obicei), a auzit-o pe GG spunându-i mamei: nu fi atât de ridicolă, Julie, și eu am hoinărit pretutindeni când eram mică

Mami tot mai amenință că va pune capăt vacanțelor anuale ale lui Megan la fermă

Megan l-a privit prin vechea fereastră a bucătăriei pe Mark ieșind călare din curte pe ponei pentru o zi

de libertate, cu rucsacul în spate, în care avea o sticlă cu suc de portocale, sandvișuri, fructe și un telefon mobil

el a privit înapoi și a ridicat din umeri, nu putea face nimic

GG și-a petrecut restul săptămânii învățând-o pe Megan să facă pandișpan Victoria, *gâteau*[123] de piersici, cremșnit și cheesecake cu portocale

ei bine, nu strică să înveți să faci prăjituri, spunea când era și mama ei de față

atunci când nu era, spunea: Megan, hai să ne distrăm cu chestia asta deocamdată, vara viitoare vei fi din nou liberă să te joci pe afară

trebuie să ne asigurăm că Mark nu ne părăște

el nu le-a părât

Mami era asistentă medicală, născută și crescută în Newcastle-upon-Tyne

puțin etiopiană, deoarece mama lui GG era pe jumătate etiopiană, și puțin afro-americană din partea bunicului, Slim, care se căsătorise cu GG

este aproape albă, într-o familie care se mândrește că fiecare generație este tot mai deschisă la culoare

până ce a stricat ea totul atunci când s-a căsătorit cu Tati, un african, asistent medical la Royal Victoria Infirmary, care a iubit-o până când s-a îndrăgostit și ea de el

așa suna povestea pe care o spuneau de fiecare dată

Mami spunea că este daltoniană, când îl privea pe Chimango, nu vedea culoarea închisă a pielii lui, ci deschiderea spiritului său care strălucea în afară

asta îl situa cu mult în fața tuturor rivalilor săi și, crede-mă, Megan, aveam de unde alege

Megan se întreba cum de Mami nu putuse vedea culoarea lui Tati, atunci când asta era tot ce vedea majoritatea oamenilor, inclusiv mulți din familia lui Mami

care refuzaseră să zâmbească în fotografia de la nuntă

stăteau acolo ca un șir de ciocli

Megan era parțial etiopiană, parțial afro-americană, parțial malawiană și parțial britanică

ceea ce părea ciudat când o detaliai în felul acesta, deoarece în esență era doar o ființă umană perfect normală

cei mai mulți oameni presupuneau că era de rasă mixtă, era mai ușor să-i lase să creadă acest lucru

fetele de la școală erau extaziate de „bronzul natural" al lui Megan, pe care încercau să-l imite, cheltuindu-și banii de buzunar ca să stea întinse prin saloanele de bronzat

același lucru și cu părul lor ondulat permanent care încerca să imite, fără succes, cârlionții ei blonzi

potrivit colegilor de clasă ea și-i făcuse la coafor, mai mult ca sigur, și băieților le plăcea de ea

apoi corpul ei a început să scoată în evidență curbe feminine și ceva nu era în regulă, nu era așa cum simțea ea că era

până într-acolo încât ura să se surprindă în oglindă, ura sânii care îi apăreau fără ca ea să le fi permis

două ridicături amfibiene o șicanau cu ochii sfârcurilor

știa că trupul i se va dezvolta, dar acesta a început să-i repugne, la șaisprezece ani și-a ras părul pentru a vedea cum se simte, îi plăcea să-și treacă mâinile peste noul ei păr scurt și țepos, ușor de întreținut

se simțea liberă, ușoară, se simțea ea însăși

cu excepția faptului că a avut consecința drastică de a-i întoarce pe toți împotriva ei, colegii de clasă o implorau să-și lase părul să-i crească din nou

de ce ți-ai face așa ceva? ești nebuuuuună?

fetele care credea că-i sunt prietene s-au retras, jenate să fie văzute împreună cu ea, GG a asigurat-o că era ceva în neregulă cu o prietenie bazată pe tunsoarea potrivită

jignită, dar hotărâtă, Megan a abandonat orice încercare de a se conforma

purta pantofi bărbătești, cu șireturi negre, îi plăcea cât erau de confortabili, cât de puternică se simțea când îi încălța, îi plăcea că bărbații nu o mai măsurau din priviri

ceea ce era eliberator

*

la sfârșitul acelui an școlar, când clasa ei vota titulaturile, ea a câștigat două: cea mai masculină fată din clasă și cea mai urâtă fată din clasă – mâzgălite cu cretă pe tablă și cu marker negru pe pereții albi ai toaletei

avea impresia că toată școala râdea de ea

în ziua aceea Megan a ieșit de la școală pentru ultima oară, lăsând în urmă două mii de copii care stăteau în băncile lor și trudeau pentru un viitor cu cel puțin câteva calificări

ea ar fi trebuit să se îndrepte spre universitate, unde Mark făcea deja primii pași către succesul în viață

a obținut un loc de muncă la McDonald's, primul pe care îl solicitase

în pauzele de masă devora Chicken Legend, Quarter Pounder cu brânză și Honeycomb Iced Frappé cu ciocolată belgiană, care le erau oferite gratuit

se îndopa cu aditivi până când era gata să plesnească, asemenea unui balon umflat

asta era viața ei acum
McStupid
McFuckedUp
McStuck
McForever[124].

2

Megan își petrecea serile cutreierând prin Quayside[125], cu bărbații și femeile care o acceptau așa cum era

un outsider, la fel ca ei, inhala, se injecta, fuma și înghițea orice-i ieșea în cale

cocaină, *crack*, ketamină, canabis, LSD, ecstasy, orice o transporta într-o sferă superioară, în care era mai fericită

la început experimenta cu ele, până când s-a trezit că jinduia după următoarea doză și se culca cu bărbații care i-o puteau oferi

sprijinită de ziduri pe alei umede, în spatele depozitelor din debarcadere, pe holuri, în spatele boscheților, pe saltele jegoase

ușurată când sângele îi păta pantalonii, când testele ieșeau negative

se culca și cu femeile care începuseră s-o placă

a descoperit că le prefera pe acestea

părinții ei au început să-i ceară chirie, dat fiind că își distrusese viața abandonând școala

făcea tot posibilul să se trezească să meargă la serviciu în fiecare dimineață, chiar și atunci când se

întorcea în zorii zilei, cu totul pe altă lume, capul îi răsuna de la un concert de heavy metal cu sunetul amplificat și neuronii ei erau năclăiți de vomă

se furișa la parter în timp ce părinții ei erau ocupați în bucătărie

se asigura că trântea ușa din față atât de tare încât vibra întreaga casă din cauza șocului

pe când se îndrepta spre un McMicDejun alcătuit din McCovrigcuCârnatBacon&Brânză

la McJob-ul ei

într-o noapte când nu putea să doarmă, Megan a făcut greșeala să revină la rețelele de socializare pentru a-i urmări pe foștii ei colegi de clasă

elevele deosebit de dotate la învățătură își sărbătoreau rezultatele excelente postând despre universitățile pe care aveau să le urmeze

altele se lăudau cu locurile de muncă pe care le obținuseră, cu prietenii care le ceruseră în căsătorie, cu bebelușii pe care urmau să-i nască, nenumăratele nopți în care și-au făcut de cap, în care s-au distrat nemaipomenit la club-petrecere-festival-îmbătându-se-drogându-se și fiind fericitefericitefericitefericitefericitefericitefericitefericitefericite, cu tenurile filtrate la perfecție, cu taliile subțiate prin metode digitale, cu amicii și prietenii lor zâmbitori, și chiar dacă știa că unele dintre aceste fete erau anorexice, bulimice, fuseseră agresate, erau deprimate, sufereau de anxietate socială

nu ți-ai fi dat seama din postările lor

acesta era tot un semnal de alarmă

în seara aceea a decis să nu se ducă pe malul râului pentru a se întâlni cu cei din gașcă, cu BFF-urile[126],

care o acceptau ca pe una de-ale lor, care trăiau pentru următoarea doză, cu câinii lor râioși și o viață de infracțiuni mărunte, care îi scoteau din sărite pe oamenii obișnuiți ce se plimbau prin Quayside pentru a-i vizita locurile, restaurantele și barurile

Megan a renunțat brusc la droguri când părinții ei au plecat în vacanță în Mallorca

Mark era la Camp America (evident), ea a rămas acasă, și-a închis telefonul, s-a uitat la casetele video ale părinților ei ca să-și distragă atenția, făcea duș de mai multe ori pe zi pentru a scăpa de toxinele eliminate prin transpirație care o făceau să miroasă urât, se clătea pe față cu apă, a început să tremure, se scărpina până la sânge când legiuni de furnici au început să-i muște pielea, a luat destule calmante pentru a-i potoli durerile de cap, dar nu atâtea încât să o omoare

în Ziua a Noua s-a dus la culcare și a dormit (fericită) întreaga noapte

pentru prima oară în tot atâtea luni

s-a trezit

renăscută.

3

La cea de-a optsprezecea ei aniversare, Megan a intrat în Tattooz 4 U de pe Strada Nelson, cu pereții ticsiți de fotografii cu tatuaje gravate în fiecare loc imaginabil (și inimaginabil) de pe corp

și-a înghesuit banii primiți de ziua de naștere în buzunarul blugilor ca să i-i dea lui Rex, tatuatorul chel, care avea o a doua versiune (mai tânără, mai frumoasă) a feței tatuată în partea din spate a capului

dorea un design care să reflecte povestea vieții sale: vreau flăcări, i-a cerut ea, ca să arate că trăia o viață mistuită de focurile iadului

Rex i-a spus că sentimentele năvalnice de adolescentă nu vor dura, chiar era sigură că voia să-și creeze un tatuaj care avea să dureze?

îi venea să-l repeadă că-i vorbește de sus, și-a amintit că acest bărbat avea să-i răzuiască pielea cu un ac electric în următoarele câteva ore

pe măsură ce durerea ei transmuta lent într-o artă corporală sângerândă

pentru a-i arăta lumii cât era de supărată pe ea

și ca să-și enerveze de-a binelea părinții

ceea ce s-a și întâmplat

când s-a întors acasă arătându-și primul tatuaj proaspăt de pe întreg brațul

moment în care Mami

după ce pregătise o gustare pentru ziua ei de naștere cu plăcintă cu pui făcută în casă, chipsuri, piure de mazăre, tartă cu fructe, tort și lumânări

a tras tot ce se afla pe masa din bucătărie cu cea mai frumoasă față de masă pe care o avea, dintr-un singur gest teatral de toreador

toate au ajuns să se împrăștie și să se spargă pe podeaua bucătăriei

după care Tati a amenințat-o că o alungă din casă pentru că își supărase mama

ea i-a răspuns țipând că ea era cea care se supărase, era ziua ei de naștere și ei i-o stricaseră, după care, cu un gest tot atât de dramatic, se repezise afară din casă fără bani sau chei

doar pentru a se întoarce și a cere să fie lăsată din nou să intre

lucru pe care ei l-au făcut fără nicio ezitare

pentru ca toți să-și ceară scuze

de fațadă, după cum s-a dovedit
mama ei nu a putut să-i accepte tatuajele, pe care le vedea ca pe un simbol al începutului sfârșitului vieții fiicei sale ca persoană normală
Megan a ajuns la concluzia că nu se va regăsi niciodată dacă va continua să locuiască împreună cu părinții ei
a târât pe scări o pungă neagră de gunoi plină cu lucrurile ei, a refuzat oferta tatălui ei de a o duce cu mașina oriunde mergea, a ignorat rugămințile mamei sale de a rămâne: putem să îndreptăm lucrurile, noi te iubim, te iubim sincer, Megan, vorbește cu noi
prea puțin și prea târziu, a spus Megan (auzise asta undeva)
s-a mutat la un hostel în care erau și alți adolescenți
hotărâtă să trăiască o viață
care să nu mai fie determinată
de părinții ei

și-a petrecut primele ore din noua sa republică independentă privind pe o fereastră care încadra un pătrățel de cer senin
numai al ei

în următoarele câteva luni, a simțit că de pe ea se desprindeau straturi din tot ce i se impusese, sperând să ajungă la esența propriei sale persoane
se întreba dacă nu cumva ar fi trebuit să se nască bărbat, pentru că era al naibii de sigură că nu se simțea femeie
poate asta se afla la baza problemelor ei

când s-a întors de la serviciu, prin pereții despărțitori se auzea zgomotul colegilor ei tineri care se distrau

accentuându-i singurătatea

știa însă că exact de asta avea nevoie

de solitudine

ca să-și dea seama ce simțea

străduindu-se să devină surdă la toate zgomotele, cu excepția celor proprii

era ca un fel de meditație, pe când se concentra asupra concertinei propriei respirații

pentru câteva clipe sau, poate, câteva minute?

la rând

descoperind

o pace

de moment

suficient cât să se poată gândi la următoarea miscare

și anume să sondeze internetul, care deținea răspunsul la toate întrebările

pe când stătea întinsă în patul ei de o singură persoană, dimineața devreme, înfășurată în izolația termică întunecată a plăpumii sale, luminată de strălucirea laptopului

și-a găsit adăpostul în camerele de chat, cu alți tineri outsideri tot atât de ofticați ca și ea, a descoperit universul trans, s-a angajat în conversații cu persoane din spectrul trans

spunând uneori online câte ceva greșit, întâlnind pe cineva care-și spunea Bibi și care i-a răspuns: jur că o să-i trag una următoarei persoane care confundă transsexual cu transgender! oamenii nu vor tolera ignoranța în acest loc, iubito, persoanele transgender sunt transsexuale numai atunci când fac tranziția din punct de vedere medical, OK?

în regulă

bine

în mod clar, Megan trebuia să fie foarte prudentă sau să riște să declanșeze o grenadă, nimic nu prea avea sens în ceea ce o privea, oare masculinitatea și feminitatea nu erau prestabilite? a întrebat-o ea pe Bibi

greșit din nou! a răspuns Bibi, genul este un construct social, majoritatea dintre noi ne naștem bărbați sau femei, dar conceptele de masculinitate și feminitate sunt invenții ale societății, niciuna nu este înnăscută, înțelegi?

nu, nu prea

hei, ăsta este de fapt „Feminism – curs introductiv", tu unde ai fost până acum, Megan? cu capul în nori?

mda, cre' că da, am trăit pe Planeta Părinților, nu mă condamna, apropo, sunt doar curioasă

a, ești o sensibilă, te iau mai ușor de acum, mai studiază, vorbesc serios

Megan a descoperit că feminismul era în mare vogă în prezent, cum este posibil să-i fi scăpat asta?

s-a gândit la mama ei, care discredita feministele spunând că urau bărbații, că așa ceva nu era pentru ea, ori de câte ori se deschidea discuția, spunea: mie îmi plac bărbații, îmi place să fac treburi casnice și îl iubesc pe tatăl tău, deci cum să fiu feministă?

Tati ar fi dat din cap și ar fi spus ceva de genul, ai văzut ce se întâmplă când încerc să atârn rufele la uscat sau să fac paturile

Megan i-a spus lui Bibi că ea credea că feministele sunt același lucru cu femeile care urăsc bărbații, deși,

pe măsură ce scria cuvintele, își dădea seama că nu va reuși niciodată să-și formeze propria opinie în privința aceasta

o, păi atunci să începem de aici! s-a lansat Bibi, bineînțeles că feminismul nu se referă la ura față de bărbați! se referă la emanciparea femeilor, la drepturi egale și la eliberarea din chingile așteptărilor limitate, trebuie să gândești cu capul tău în loc să repeți ca un papagal ce spune patriarhatul, este timpul să te maturizezi, Megan!

am crezut că o să mă iei mai ușor

păi, mda, OK, nu mă pot abține, promit să fiu dulce ca ciocolata de acum înainte

nu vreau decât să fiu eu însămi, Bibi

uau, ce să mai vorbim despre ambiții mărunte, nu vrei să schimbi lumea?

vreau să schimb mai întâi lumea mea, Bibi, să le iau pe rând

îmi place îmi place îmi place îmi place îmi place ☺

faci mișto acum

nu, sunt sincer de acord cu tine, cu toții vrem doar să fim noi înșine și să ne convingem că suntem în regulă în lume, hei, eu sunt o persoană supercalifragilisticexpialidocious[127], vorbesc serios

eu voi decide asta

oooo, acum îmi răspunzi cu aceeași monedă, lol

Megan a examinat fotografia lui Bibi cu mai multă atenție, era asiatică, vreo douăzeci de ani, poate? ochelari negri, pătrați, cu rame groase, păr negru des cam până la umeri, expresie serioasă

atrăgătoare

foarte

Megan știa deja că era timpul să se maturizeze, plecase de acasă tocmai în ideea de a afla unde începea ea și unde se terminau părinții ei

spune-mi mai multe despre ceea ce știi tu despre feminism și despre gen, îmi dau seama că ar trebui să cunosc deja chestiile astea, dar nu le cunosc, OK?

am percutat, uite cum stă treaba: femeile sunt menite să aibă copii, nu să se joace cu păpușile și de ce femeile nu ar sta cu picioarele depărtate (dacă poartă pantaloni, normal) și în definitiv ce înseamnă bărbătesc sau masculin? mersul cu pași mari? să fii hotărât? să-ți asumi răspunderea? să porți haine „bărbătești”? să nu te machiezi? să nu-ți epilezi picioarele? să-ți razi capul (lol), să bei halbe de bere în loc să bei vin? să preferi să te uiți la fotbal în loc de tutoriale online despre cum să te machiezi (un căscat), iar prin tradiție, în anumite părți ale lumii, bărbații se machiază și poartă fuste, de ce nu ar face asta și la noi fără să fie acuzați că sunt „efeminați”? și mai exact ce înseamnă efeminarea, dacă stăm să ne gândim?

chestia este, Megan, că oricât aș respinge prostiile conformiste de mai sus cu privire la gen, eu încă mă simt femeie, o știu de când lumea, pentru mine nu se pune problema dacă vreau sau nu să mă joc cu păpușile, este ceva mult mai profund decât atât

este ceea ce am devenit în ultimii șapte ani, în care am făcut tranziția de la Gopal la Bibi

estrogen, sâni, vagin

acum știi

deci Bibi se născuse bărbat și era acum femeie, avusese Megan o bănuială, nu îndrăznise să întrebe, poate că ar fi luat-o la bătaie

iar Megan era o fată care se întreba dacă nu ar fi trebuit să se nască băiat, care era atrasă de o femeie care fusese cândva bărbat, care acum spunea că genul era oricum plin de așteptări greșite chiar dacă ea însăși făcuse tranziția de la bărbat la femeie

totul era o completă bramburească

*

a închis capacul laptopului pentru a se duce la culcare, când îl va deschide din nou, Bibi va fi acolo

acum schimbau mesaje noaptea târziu și dimineața devreme în ziua următoare, abia apucând să doarmă între ele, amândouă recunoscând că nu îndrăzneau încă să intre pe Skype sau să se întâlnească față în față, pentru eventualitatea în care dacă ieșeau din spatele ecranului înșelător de fum al rețelelor de socializare, atracția ar fi dispărut

să mai păstrăm iluzia vie încă puțin, scria Bibi, am mai trecut prin așa ceva și, când am întâlnit persoana față în față, nu mai aveam nimic să ne spunem

*

Bibi locuia în Hebden Bridge, crescuse în Leeds

lucra ca administrator la un cămin de bătrâni după ce obținuse o diplomă în Studii Culturale în Sussex, alesese să fie cât mai departe cu putință de părinții ei, care efectiv nu pricepeau că ea era o fată într-un corp de băiat

nu făcea parte din planul lor de viață, Megan, care însemna să mă însoare cu fata potrivită din casta potrivită, iar noi să dăm naștere următoarei generații a familiei mele

în loc de asta, au avut parte de un fiu travestit care și-a păstrat alter ego-ul în dormitor, până când a început să se aventureze în magazinele locale îmbrăcat în rochii și machiat

într-o comunitate hindusă, unde toată lumea cunoștea pe toată lumea

am fost dat afară: să nu mai iei niciodată legătura cu noi, ești bolnav la cap, nu mai ești fiul nostru și să ne lămurim într-o privință

nu vei fi niciodată fiica noastră

*

Bibi spunea că oamenii în vârstă de la căminul de bătrâni o acceptau ca pe o ființă umană, tu ești Bibi a noastră și te iubim, asistaseră la tranziția ei către femeie

Bibi simțise că primise în sfârșit trupul care îi fusese refuzat la naștere, ceea ce a fost și o revelație, Megan, odată ce am început să arăt întru totul ca o femeie, mi-am dat seama că luasem o mulțime de lucruri ca fiind de la sine înțelese ca bărbat

mi-e dor să stau singur în baruri, noaptea târziu, sorbind dintr-o halbă de bere, fără să simt că toată lumea mă privește sau să mi se facă avansuri

și nu suport să mă uit la puzderia de seriale de televiziune în care femei tinere sunt măcelărite de ucigași în serie psihopați și ajung pe o lespede, cu trunchiul despicat pe mijloc și cu un medic legist care le ține în mâini inima sângerândă

cândva îmi plăceau filmele astea, acum am impresia că ele sunt, până la urmă, un mod de manifestare a puterii asupra femeilor, de a le înspăimânta – de a ne înspăimânta

mă tem, de asemenea, să mă întorc acasă singură noaptea târziu, mi-e dor să fiu numit, cu respect, „domnule" când mă aflu într-un magazin sau un restaurant și cu siguranță sunt mai puțin luat în serios atunci când deschid gura

vezi, tu, Megan, am învățat pe pielea mea cum sunt discriminate femeile, motiv pentru care am devenit

feministă după ce am trecut prin tranziție, o feministă intersecțională[128], pentru că nu este vorba doar de gen, ci și de rasă,
sexualitate, clasă și alte intersectări pe care de cele mai multe ori le trăim oricum, fără să ne dăm seama

gata, am vorbit destul (la nesfârșit), sper că nu am părut prea moralizatoare, dar nu mă pot abține

și tu? unde te situezi tu, Megan, față de toate astea? a sosit momentul să spui tot, scumpo

Megan a răspuns că se gândea la toate astea pe îndelete, fusese surprinsă de curând, când întâlnise sute de genuri pe internet, ceea ce, din păcate, complicase lucrurile

petrecuse ore întregi selectând, apreciind, evaluând

înțelegea genuri precum femei trans sau bărbați trans și non-binari, și întâlnise non-binari în alte țări, cum ar fi Hirja în India și cei cu Două Spirite ai indienilor americani, alții erau suciți de-a binelea, de exemplu *quivergender* – un gen a cărui intensitate fluctuează, poligen (polygender) – identificarea cu mai multe genuri, sau genul static (staticgender) – static de la paraziții de imagine de la televizor, și cum ți se poate schimba genul de mai multe ori pe zi, cum susțin cei de tip sincgen (synchgenders)? Bibi, când mi-am terminat incursiunea în ținutul dement al Transuniversului[129] eram stresată cu S mare, eu îl numesc Translunaticvers,
încuie-i pe toți și aruncă cheile LOL!!

Bibi a răspuns imediat cu un mesaj, cum îndrăznești să nu respecți dreptul persoanelor trans de a se autodefini, indiferent dacă ți se par ciudate sau nu, te exprimi ca un opresor ignorant, nu intra în lumea noastră ca să te distrezi pe seama noastră, du-te naibii!

Megan i-a răspuns imediat cu: ba du-te tu naibii
dând send în vâltoarea momentului

*

vreo patru zile a fost o liniște desăvârșită, Megan era îngrijorată că o pierduse, nu voia să fie prima care relua legătura

a făcut-o Bibi

cinci cuvinte simple

ar trebui să ne vedem.

4

Megan și Bibi au avut prima lor întâlnire istorică la Caffè Nero, într-o după-amiază de sâmbătă, în stația Newcastle, planificată astfel încât oricare dintre părți să poată să plece cu ușurință dacă nu i-ar fi plăcut înfățișarea celeilalte persoane, în timp ce mii de suporteri ai fotbalului agitați se revărsau în stație prin turnichete, escortați de caralii în echipament anti-revoltă, pregătiți pentru eventualitatea escaladării situației

Megan considera că Bibi era tot atât de splendidă ca în fotografie – păr negru lucios legat la spate, nemachiată, ten perfect, oase mici, blugi, un pulover pufos cu umerii căzuți, adidași

era ca o dansatoare, compactă, tonifiată, aproape nu se observa că fusese bărbat la un moment dat

Bibi a lămurit-o, la un mocha, că din moment ce a purta tocuri înalte, fuste strâmte și un strat gros de fond de ten pe față avea de-a face numai cu genul, nu cu sexul biologic, ea purta ceea ce îi plăcea și se simțea confortabil făcând acest lucru, deși alte femei

trans puteau crede că a fi femeie însemna să aderi la o versiune stereotipă, când, în mod clar, majoritatea femeilor nu dădeau doi bani pe așa ceva

a arătat spre femeile care mergeau prin stație: privește-le

Megan s-a simțit supărată că Bibi făcea pe deșteapta, era o femeie cu o încredere masculină care continua să afirme că a te îmbrăca precum o femeie însemna să porți orice fel de haine îți trecea prin cap, inclusiv pantalonii ăștia, a tras ea de blugii ei albaștri

nu trebuie să-mi spui mie asta, a spus Megan când a reușit să strecoare un cuvânt, arătând spre propriii ei blugi baggy roșii și cămașa largă în carouri roșu cu alb, mânecile suflecate (tatuajele costă destul de mult), nu uita că aici eu sunt specialistul

bineînțeles că ești, a exclamat Bibi, m-am găsit și eu să-ți spun asta tocmai ție, trebuie să mă împiedici să devin una dintre femeile acelea trans care cred că știu mai multe despre a fi femeie decât cele care au trăit o viață întreagă fiind femei

o voi face, crede-mă, a răspuns Megan, ușurată că nu se vor ciorovăi la nici zece minute de la întâlnire

iar conversația a început să se desfășoare fără oprire

au stat de vorbă până când nervii au început să le vibreze de la cofeina pe care tot continuau să o comande, iar mai târziu, într-un bar de vinuri, când emoțiile au început să se intensifice odată cu berile pe care le beau

s-au ținut de mână peste masă, amuzate când ceilalți au avut o reacție întârziată – erau un bărbat și o femeie sau două femei?

Megan i-a spus lui Bibi că după ce a analizat temeinic toate opțiunile, ceea ce are cel mai mult sens

pentru mine este conceptul „fără gen” – problema nu este că te-ai născut femeie, ci așteptările pe care le are societatea de la tine, acum înțeleg acest lucru și mă bucur enorm că nu am parcurs calea transformării sexuale

schimbare de sex, scumpo, s-a strâmbat Bibi

bine, liniștește-te, îmi este permis să fac greșeli, așa că ai răbdare cu mine sau voi crede că ești snoabă de-a binelea

Bibi părea pedepsită așa cum se cuvine

adevărul este, Bibi, că nu am putut niciodată să mă obișnuiesc cu ideea de a lua testosteron și chiar nu voiam să mi se îngroașe pielea, vocea să-mi devină mai gravă, să fac mușchi, să devin păroasă, iar faloplastia nu am luat-o niciodată în considerare, nu e de mine

aș vrea însă să scap de ăștia, a arătat Megan spre pieptul plat, sânii ei legați sub cămașă

asta ar îmbunătăți nemăsurat calitatea vieții mele, a spus ea, vorbind tot mai deschis pe măsură ce își continuau conversația, mai târziu în aceeași seară, în drum spre casa micuță pe care Bibi o închiriase în Hebden Bridge

cu grinzile sale din secolul al șaptesprezecelea încovoiate și podeaua denivelată

unde Bibi i-a spus lui Megan că era bine-venită să rămână

pe când se aventurau într-un prim sărut pe patul dublu

Podul Hebden

era un mic paradis pentru rezidenții ecologiști și magazinele cu produse organice

pentru Tai Chi, Pilates, meditație, yoga și cursuri de vindecare holistică

pentru scriitori, regizori de teatru, regizori de film, artiști vizuali, dansatori și activiști

pentru hippy de modă veche și non-conformiști moderni

precum și pentru oamenii ale căror familii au trăit acolo de generații și erau obișnuite cu boemii care au început să se instaleze în anii șaizeci

*

Megan iubea străzile sale pietruite și plimbările scurte până la Calder Valley și Hardcastle Crags, unde făceau incursiuni ore în șir, fizic și verbal, purtând jachete de ploaie în culori aprinse și bocanci

Megan se întreba cu voce tare cum și-ar putea pune în practică identitatea „fără gen" atunci când trăiau într-o lume binară de genuri și când existau atât de multe definiții (logice și ilogice, s-a abținut ea să adauge), însăși ideea de gen și-ar putea pierde în cele din urmă orice înțeles, cine le poate ține minte pe toate? sau poate asta era ideea, o lume complet lipsită de genuri, ori acesta era un vis naiv și utopic?

Bibi a răspuns că nu era naiv să visezi, ci era ceva esențial pentru supraviețuire, visarea era echivalentul speranței la scară mare, utopiile erau un ideal de neatins prin definiție, și, mda, ea nu reușea să conceapă miliarde de persoane acceptând abolirea completă a ideii de gen în timpul vieții sale

Megan a spus că în acest caz, a le cere unor persoane care habar n-aveau despre ce vorbea ea să folosească un pronume pentru genul neutru atunci când i se adresau părea de asemenea o utopie

Bibi a răspuns că era un prim pas către schimbarea mentalității oamenilor, deși, într-adevăr, la fel ca toate mișcările radicale, va întâmpina multă rezistență, dar Megan ar trebui să rămână optimistă

au păşit prin iarba noroioasă, în ploaie, iar mai apoi le ieşeau aburi din gură înainte de a rosti cuvinte

Joy, labradorul lui Bibi, gonea în faţa lor, tot atât de fericit să se afle în aer liber cum erau şi ele, amândouă fiind iubitoare de plimbări la ţară

fericite să fie departe de rasa umană

*

au pornit să urce o pantă, şi-au croit drum printre muşchi şi roci alunecoase, au lăsat ceaţa în urmă, au ajuns pe o parte a văii lipsită de nori, soarele şi-a făcut din nou apariţia pe fundalul cerului cenuşiu, pământul a pierit din vedere în spatele lor

şi-au coborât glugile, au cercetat peisajul de un verde lucios

Megan a spus că poate ar trebui să devină o misionară a cruciadei celor care nu se conformează la genuri, care avea să propovăduiască ideea că genul este una dintre cele mai mari minciuni ale civilizaţiei umane

genul este menit să ţină bărbaţii şi femeile în banca lor, a strigat ea către peisaj, propovăduind parcă dintr-un amvon

vocea ei s-a răsfrânt într-un ecou desprins din pereţii văii

mă auziţi mă auziţi mă auziţi?

au discutat despre cele mai bune alternative pentru genul neutru, precum ae, e, ey, per, ei, şi au încercat fiecare cuvânt pentru a vedea dacă cuvintele se rosteau cu uşurinţă sau împiedicau rostirea, idem cu alternativele pentru a lui (his) şi a ei (hers): hirs, aers, eirs, pers, theirs şi xyrs

Megan a decis să încerce ei/ele (they) şi ai/ale lor (theirs), ceea ce contează cel mai mult pentru mine este că eu ştiu cum mă simt, iar restul lumii m-ar

putea înțelege într-o zi, chiar dacă aceasta va fi o revoluție tăcută care va depăși durata vieții mele, dacă va avea totuși loc

ai dreptate, Megan, a răspuns Bibi, până atunci nu te supăra pe oameni când greșesc pronumele preferate de tine, chiar și atunci când vor dori să și le amintească, oamenii le vor înțelege adeseori greșit, trebuie să-și reseteze creierul pentru a se adapta și asta nu-i ușor, este nevoie de timp

Megan a râs, uite cine vorbește

s-au ținut de mână

acolo unde se simțeau cel mai în siguranță făcând acest lucru

în mijlocul pustietății.

5

pentru Morgan (nu mai era Megan)

trecuseră deja șase ani de când se autoidentificase ca fiind „fără gen", învățase să fie calm atunci când oamenii nu foloseau sau nu îi înțelegeau pronumele preferate

la început îi venea să-i bată până le săreau fulgii

se sprijină de peretele cu vedere la Tamisa la petrecerea în aer liber plină de lume de după piesa Ultima Amazoană din Dahomey de la Teatrul Național, scrisă și regizată de nimeni alta decât Amma Bonsu

legendara regizoare de teatru de culoare, lesbiană

capul îi este tot ras, o dată pe săptămână creștetul lui chel este netezit și făcut să strălucească grație unui brici care alunecă o dată într-o direcție peste spuma de ras și încă o dată în direcția opusă

asta este tot – „coafura" e gata

mânecile cămășii sale albe sunt suflecate în sus pentru a-și arăta tatuajele cu flăcări roșii și galbene

care urcă de-a lungul brațelor, blugii negri sunt cu talie joasă, pliați la bază, pentru a se vedea șosetele albe până la gleznă, ghete

*

Morgan a fost ușurat să scape de egocentricii din clicile Londrei care socializau

câțiva din ei fuseseră nevoiți să îl salute când se așezaseră pe culoarul lui de zbor, dar în loc să se oprească să stea de vorbă, trecuseră repede mai departe, Morgan dorea să aibă cel puțin două convorbiri semnificative cu băștinașii înainte ca aceștia să plece, cât de ridicol era să vină tocmai până la Londra și să rămână singur

însă exact asta s-a întâmplat, deoarece, spre deosebire de personalitatea lui din rețelele de socializare, care era încrezătoare și spirituală atunci când avea timpul necesar să-și corecteze pe îndelete postările și să caute pe Google cuvintele lungi înainte de a le folosi, în viața reală era cu totul altceva

până acum nu a adresat nimănui vreo propoziție de la cap la coadă

Morgan evadase afară, și-a aprins o țigară rulată cu marijuana, în mână ținea un pahar de șampanie fandosită fără alcool (fără beri sau lagere prozaice)

a privit clădirile masive de pe cealaltă parte a râului

obișnuitul amestec discordant de monstruozități al capitalei

Morgan se pierde în acest oraș, simțurile lui fiind asaltate până la dezorientare de talmeș-balmeșul străzilor principale și al străzilor secundare, și de traficul neîncetat, și de presiunea a milioane de oameni care mergeau prea repede

care îl vor secera ca niște convoaie de tancuri militare de neoprit, zdrobindu-i sinele fragil

nu poate să-i priceapă pe orășenii care se plâng că mediul rural este peste tot la fel, atunci când orașul acesta este haotic și confuz

Morgan nu are nicio problemă să se orienteze prin Yorkshire Dales, Peak District sau întinderile mai sălbatice din Northumberland

cu o perspectivă neîntreruptă a cerului pentru a păstra liber câmpul vizual

și psihicul

sănătos

se află aici de numai câteva ore și deja îi este dor de Nord, unde oamenii sunt mai autentici, mai prietenoși și nu-și dau atâtea aere

londonezii cred că sunt centrul nenorocitului de univers, ignoră restul țării și continuă să facă la nesfârșit glume nesărate la adresa țăranilor care locuiesc toooocmai îîîîîn Nord, mănâncă batoane Mars prăjite la micul dejun, se matolesc atât de tare la sfârșit de săptămână încât ajung să se ușureze în pantaloni în rigolă și sunt, în genere, niște paraziți șomeri de la o generație la alta

așa cum i-a auzit Morgan vorbind pe doi londonezi în trenul de la Newcastle chiar în această după-amiază

care se amuzau pe seama stereotipului, fără să se gândească nici măcar o clipă că persoana de culoare care stătea în fața lor era născută și crescută la Newcastle-upon-Tyne

*

și lui Morgan îi este foarte dor de Bibi, și-a luat la revedere de la ea abia azi-dimineață, a prins trenul și mâine o va vedea din nou

se simte vulnerabil fiind atât de departe, după șase ani petrecuți împreună, fiecare se armonizează cu ritmul celuilalt

stilul lor de viață este liniștit, pașnic, compatibil

își petrec bucuroase serile așezate una lângă cealaltă, Bibi pe canapea, citind, lucru pe care Bibi a insistat să-l facă și Morgan, pentru a-și dezvolta cultura generală, imaginația și intelectul: nu pot fi cu cineva căruia nu-i place să citească cărți

Bibi citește non-ficțiune, cea mai recentă eroină a sa este Gloria Steinem, Morgan citește thrillere

sexul este interesant, le place să se bucure reciproc de trupurile lor reinventate, oferind și primind plăcere

în funcție de ceea ce își dorește fiecare

în fiecare al doilea weekend o vizitează pe GG, de vineri noaptea până duminică dimineața, o ajută cu diverse treburi prin casă și la fermă, fac plimbări lungi

GG nu poate pricepe identitatea de gen a lui Morgan – lucru de înțeles atunci când a petrecut nouăzeci și trei de ani în aceeași fermă, într-unul din cele mai îndepărtate colțuri ale țării

GG se ține incredibil de bine pentru vârsta ei și este incredibil de încăpățânată, nu vrea să plece de la fermă și să se mute la un cămin de bătrâni, Morgan și Bibi sunt îngrijorate în privința ei, au renunțat la încercarea de a o convinge că este cel mai bun lucru pe care l-ar putea face

aici m-am născut și aici am să mor, fir-ar să fie, spusese ea data trecută când încercaseră, și oricine spune altceva se poate duce la naiba

ultima oară când au vizitat-o, GG a spus că și-a modificat testamentul și i-a lăsat totul lui Morgan, cu condiția ca proprietatea să rămână în familie: invită-i pe toți oamenii aceia fără legături să vină să stea aici și să fie ei înșiși, dacă asta dorești și când vei muri poți să lași ferma unui membru al familiei care este cel mai

probabil să aibă grijă de ea: de ce-ar trebui să o las copiilor mei, când ei au abandonat-o imediat ce au putut să se eschiveze în mod legal și vor pune agenții imobiliari să scotocească peste tot înainte chiar ca eu să mă fi răcit în mormânt

după ce au depășit șocul, Morgan a fost de părere că era lucrul cel mai palpitant care li se întâmplase vreodată, atât timp cât vor supraviețui inevitabilei tevaturi din partea res-
tului familiei, care le va acuza că au intrat pe sub pielea lui GG pentru a pune mâna pe proprietatea ei și care ar putea chiar să conteste testamentul, susținând că GG nu se afla în deplinătatea facultăților mintale

Bibi a fost absolut de acord, de atunci au discutat despre ideea transformării fermei pentru oamenii care se transformaseră pe ei înșiși

uimite că lui GG îi venise o idee atât de radicală

Morgan făcuse de curând demersuri pentru efectuarea unui test ADN genealogic pentru GG, care punea în legătură o persoană cu rudele sale de sânge care efectuaseră la rândul lor testul respectiv

GG vorbise mult în ultimul timp despre mama ei, Grace, care nu-și cunoscuse tatăl, un marinar pe nume Wolde din Etiopia, fapt care o măcinase până la moarte

era marele mister al vieții lui Ma, spusese ea, iar GG se întristase pentru că Wolde avea să rămână pentru totdeauna un mister

Wolde, care zăbovise în South Shields în 1895 și o lăsase însărcinată pe Daisy, bunica ei, înainte de a-și lua tălpășița

ceea ce va face și Morgan în scurt timp, în urma acestei petreceri îngrozitoare

i se ceruse să realizeze o recenzie plătită a piesei pentru revista de lifestyle Rogue Nation, dat fiind că pe Twitter avea peste un milion de urmăritori

ceea ce se pare că îl transforma într-un „influencer"

spre deosebire de fata care abandonase liceul, petrecea prea mult timp online și nu avea nicio carieră decelabilă demnă de menționat

așa cum glumea cu Bibi, care nu îl contrazicea

@transwarrior a fost folosit inițial pentru a-și jalona călătoria de la fată băiețoasă la non-binar, în prezent îl folosește în sens mai larg, pentru chestiuni generale cu privire la trans, gen, feminism, politică

este bine să faci lobby și să-ți adaugi vocea indignată la proteste

contul lui de Twitter le aduce invitații la orice: concerte, premiere la teatru, premiere de film, lansări de carte, vizionări private, hoteluri, spectacole de modă cool

Morgan nu are idee cum să analizeze sau să contextualizeze o piesă, carte sau film, nu are importanță, ceea ce contează este să aibă urmăritori, nu calitatea criticii sau a descrierii sale

în curând nu vor mai fi necesari criticii de profesie, așa-nu-
miții „experți" care și-au impus dintotdeauna opinia, cei mai mulți dintre ei, aici, la Londra, vorbim despre democratizarea opiniei critice, spun ziarele, și asta include pe cineva ca Morgan, ale cărui tweet-uri primesc cititori mai mulți decât criticii de profesie

asta ți se poate urca la cap, dacă nu ești atent

după cum îi amintește Bibi

Bibi îl menține cu picioarele pe pământ, spune că așa-zisa democratizare a recenziilor înseamnă scăderea standardelor și că istoria, cunoștințele și contextul critic al subiectului de discuție riscă să se

piardă, în beneficiul oamenilor care nu știu să scrie decât în fraze scurte care doresc să capteze atenția, nu mă refer la tine, Morgan, îl asigură Bibi, tu ești un adevărat războinic trans care îi face pe oameni să acorde atenție problemelor importante

uneori Morgan are impresia că Bibi chiar se referă la el

Morgan

a refuzat o invitație de a-și scrie autobiografia, i-a spus editorului că nu-și poate imagina că ar putea să scrie mai mult de 280 de caractere odată și, oricum, nu voia să scrie lucruri dureroase despre familia lui, perspectiva pe care o doreau editorii, un fel de „cum am triumfat asupra copilăriei mele dureroase”

în altă ordine de idei, relațiile cu cei de acasă s-au îmbunătățit până în punctul în care în prezent Morgan se înțelege bine cu ei

mamei îi place foarte mult de Bibi, bineînțeles, ea este feminină

Morgan a postat deja primul lui comentariu despre piesă

Tocmai am văzut #TheLastAmazonofDahomey @NationalTheatre. OMG, femei războinice care fac ravagii pe scenă! Amazoane negre africane autentice. Aaaaaprige! Răscolitoare & neîndurătoare! S-o aplaudăm pe #AmmaBonsu #allblackhistorymatters Rezervați acum sau regretați mai târziu, gagiilor !!! @RogueNation

a primit 14 006 de like-uri, a fost redistribuit de 7 447 ori și cifrele continuă să crească vertiginos

vor urma mai multe pe acest subiect: De neratat! Un tur de forță! Mergeți s-o vedeți, fete trans, băieți trans,

ladyboys & butchies, queers & queens & războinici intersecționali de pe acolo și toți semenii mei dragi non-binari #africanwomenshistory4everyone

Morgan

aruncă paharul de vin în Tamisa, unde se va scufunda până la fund pentru a se alătura altor obiecte, precum pantofii de piele și cupele păstrate la adâncime, în albia râului, dinainte de invazia romană

așa cum se laudă cu mândrie londonezii în documentarele acelea recomandate de niște hahalere elegante care au învățat la școala publică

trage un ultim fum din cel de-al treilea joint, îl stinge, o va șterge în camera scumpă de la hotelul din King's Cross pentru a lua primul tren care pleca din The Smoke[130] dimineața, când observă pe cineva cunoscut stând de vorbă în picioare cu un tip de culoare pe care îl recunoaște de la TV, Roland nu știu cum, îmbrăcat ostentativ într-un costum albastru-deschis

este fătuca de la conferința lui de anul trecut, cum o cheamă?

Morgan o recunoaște de la prima lui prelegere despre a fi trans, pe care o susținuse la sărbătorirea Zilei Internaționale a Femeii la o universitate din Norfolk, anul trecut

ea nu putea fi trecută cu vederea, așezată în primul rând al amfiteatrului, cu o coafură afro trăsnet și un chip uimitor, înțolită într-un tricou cu imaginea unei Barbie blonde pe el, cuvântul IRONIE scris cu negru dedesubt

foarte spirituală, fătuca, gândise Morgan, ești genul meu

*

Morgan nu acceptase să susțină acea primă prelegere la universitate decât pentru că suplimenta în felul acesta salariul modest de chelner la Drunken Nostalgia, ceva mai jos de casa lui, locul de întâlnire al ratașilor din zonă cărora nu le păsa dacă paharele le erau pătate cu ruj, vesela ciobită, mesele lăsate nesterse și toaletele se transformau în râuri de urină prin care mai mult se bălăceau, decât mergeau

lui Aaron, proprietarul, îi place de Morgan pentru că e o vacă țâfnoasă și, ca persoană cheală non-binară și cu tatuaje, este mai cool și mai colțuroasă decât majoritatea

toate acestea fiind spuse ca un compliment și luate ca atare

Aaron spune că și-ar pierde clientela fidelă dacă personalul său ar arăta normal și ar fi amabil cu clienții, sau dacă el ar dichisi localul, petrecuse momentele cele mai fericite la barul Student Union din Manchester, chiar înainte de închidere, sâmbăta seara

de atunci încerca să creeze din nou aceeași vibrație

a fi trans este un lucru personal, a începu Morgan, încercând să pară încrezător, în amfiteatrul fără ferestre, aflându-se pentru prima oară în interiorul unei universități, ca să nu mai vorbim de susținerea unei prelegeri, iar în viziunea mea, trans include non-binarii ca mine, bărbații trans, femeile trans și travestiții (cross-dressers), alții ar putea să aibă o opinie diferită

ce să mai vorbim despre teama resimțită, stând pironit în lumina reflectoarelor, în fața unor șiruri de studenți care nu zâmbeau, toți mai educați decât persoana pe care veniseră să o asculte

Yazz, acesta este numele ei, era diferită, zâmbind larg a anticipată aprobare

aveai impresia că ceilalți se holbau la o ciudățenie de
la circ

de parcă ei nu ar fi fost niște tinerei străini de lumea normală, după cum părea evident după moda de acolo în privința rochiilor fetelor

deși Morgan bănuia că vreo câteva ar putea să treacă la culoarea kaki, bocanci și tatuaje care să rivalizeze cu ale sale până în momentul în care vor absolvi

nu mă pot reprezenta decât pe mine, a spus Morgan, încălzindu-se când își avertiza ascultătorii împotriva prezumțiilor lor indubitabile că toate persoanele trans erau la fel, nu sunt purtătorul de cuvânt al tuturor sau liderul unei mișcări transgender, sunt doar o persoană care aduce lămuriri în privința propriei mele incursiuni distincte în itinerarul non-binar, mai exact eu mă includ în categoria „fără gen"

Morgan a stabilit contactul vizual cu tinerii cu chipuri luminoase care îl făceau să se simtă, la douăzeci și șapte de ani, extraordinar de înțelept

„fără gen" înseamnă că nu mă identific nici ca bărbat, nici ca femeie, mă consider însă pansexual, ceea ce înseamnă că sunt atras de persoanele din spectrul masculin-
feminin-trans, cu toate că partenera mea pe termen lung este o femeie trans și nu am de gând să o schimb cu altcineva în viitorul apropiat, nu că v-ar privi pe voi cu cine mă culc eu, dar dacă chiar trebuie să știți, am de unde alege, toate opțiunile sunt acoperite, mda, m-am scos, fraților!

râsetele izbucniră de peste tot, uau, s-a spart gheața, Morgan reușise să amuze o încăpere plină de oameni – asta era o realizare

Sandy, profesoara, așezată în primul rând, cu părul lung vopsit în albastru, purtând o rochie în stil medieval, care îl întâlnise pe Morgan pe Twitter, a zâmbit apreciativ pentru că vorbitorul ei invitat neverificat se ridica la înălțimea așteptărilor sale

Morgan a vorbit timp de aproape o oră despre experiențele prin care trecuse în procesul de maturizare

respingerea idealurilor feminine (fiindu-i totodată străin feminismul), căderea nervoasă (lunile pierdute la Quayside), plecarea de acasă (la un hostel), găsirea partenerei potrivite fără să menționeze numele lui Bibi (nu mă amesteca în chestia asta, iubire, eu sunt de modă veche, vreau doar o relație privată cu tine, nu vreau să fac parte din brand-ul tău oficial)

Morgan a descoperit că era, de fapt, plăcut să vorbească cu studenții, care au fost repede și vizibil cuceriți, mai ales când a ajuns la decizia sa de a-și îndepărta pe cale chirurgicală perechea de sâni nedoriți

deși Morgan nu își propusese să le vorbească despre asta, părea corect și onest să facă acest lucru, știind că ei vor fi curioși

le-a spus că a fost o ușurare să se despartă de sâni pentru totdeauna și că din moment ce fuseseră legați cu o cămașă de compresie atât de mult timp, nimeni nu a prea observat deosebirea, iubita lui fusese de acord, spunând că se îndrăgostise de Morgan, nu de părți din corpul său

Morgan le-a spus că își simțise trupul mai ușor după ce trecuse durerea și că era atât de plăcut să poată dormi confortabil cu fața în jos

să nu-i mai vadă niciodată săltând în baie ca două geamanduri de nescufundat

cu timpul, avea de gând să-și facă niște tatuaje de păsări tropicale pe acea parte a corpului, transformându-și pieptul într-o spectaculoasă operă de artă

când a terminat, mâinile s-au ridicat pentru întrebări, Morgan a fost complimentat că fusese atât de curajos, fascinant, educativ, distractiv

Morgan a simțit că toți acei ani de explorare a genului prin cărți și în discuțiile cu Bibi dăduseră rezultate și de atunci a mai avut câteva apariții

această Yazz a venit așadar valvârtej la sfârșitul orei pentru a afirma entuziasmată că prelegerea (prelegerea?) a fost uluitoare, că se gândea să devină și ea non-binară, cât de progresist era asta? a spus ea emoționată, ca și când ar fi urmat să adopte o tunsoare nouă la modă

Morgan a adus-o cu blândețe pe puștoaică cu picioarele pe pământ

trebuia să știe că a fi trans nu însemna să te prefaci, dintr-o toană, că adopți o anumită identitate, însemna să devii cine erai cu adevărat în ciuda presiunilor societății de a fi alt-
fel, majoritatea persoanelor din spectrul trans spuneau că se simțeau diferite încă din copilărie, încercând să nu pară prea aspru în timp ce participanții părăseau ordonat și încet încăperea, câteva studente le dădeau târcoale, trăgând cu urechea, toate – prietene ale acestei Yazz după cum

s-a dovedit mai târziu, inclusiv o fată care după aspect părea somaleză și purta un hijab înzorzonat, o lăptăreasă cu obraji trandafirii care părea să aibă vreo doisprezece ani și o tipă în genul Kardashian-arab, cu o geantă de designer, decolteu, tocuri înalte și un păr negru atât de drept și de lucios încât semăna cu o perucă din păr sintetic (oare studenții nu trebuiau să fie șleampeți și să miroasă urât?)

este ceva din interiorul vostru, i-a spus Morgan, nu este o tendință, cu toate că alte persoane ar putea să adopte o poziție trans ca o declarație politică, ceea ce este în regulă atunci când izvorăște din integritate, din solidaritate, când este o respingere autentică a impunerilor societății cu privire la gen

nu pentru că ar fi la modă sau progresist

este motivul pentru care cu ani în urmă femeile au devenit lesbiene politice[131], alegând să întrețină relații sexuale cu femei pentru că se săturaseră de bărbații misogini

nu pentru că ele nu i-ar mai fi dorit pe ei

Morgan descoperise asta în arhiva online a unei reviste feministe din al doilea val, demult dispărute, numită

Spare Rib

*

dacă a fost prea dur cu Yazz, nu s-a observat, ea nu părea afectată, a insistat să-l care pe Morgan la o cafenea din campus împreună cu anturajul ei

unde i-au pus fără jenă vizitatorului lor o sumedenie de întrebări și l-au îndopat cu cappuccino și erau atât de ireverențioase în privința problemelor legate de transsexualitate, încât Morgan s-a relaxat

ceea ce nu se întâmpla foarte des (în opinia lui Bibi)

Waris, care era somaleză, a spus în glumă că în unele societăți musulmane era ușor ca un bărbat să treacă drept femeie, pentru că nu trebuia decât să ieși în purdah[132] și nimeni nu va ști adevărul

Courtney, lăptăreasa, a spus că ar dori să devină bărbat, pentru că atunci tatăl său ar trebui să-i lase ferma în locul fratelui ei mai mic, dacă nu ar fi revendicat-o banca, acesta fiind singurul motiv pentru care știa ce însemna primogenitura

Nenet, Kardashiana, a spus că nu ar putea să devină bărbat pentru că îi plăcea prea mult să poarte tocuri înalte, abia reușind să-și termine propoziția înainte ca toate celelalte să sară cu gura pe ea pentru că înțelesese totul greșit

de parcă ele ar fi devenit subit experte

și iat-o pe Yazz făcându-și din nou apariția la National, salvându-l pe Morgan de singurătate

s-a dovedit că ea era fiica Ammei Bonsu și, la fel ca la prima întâlnire, Yazz era atât de entuziastă încât devenea molipsitoare

închipuie-ți, eu să dau peste Mx[133] Morgan Malinga! ce tare e chestia asta! toooocmai diiiin Nord, ba bine că nu, omule, pun pariu că-ți place la Londra, ai de gând să te muți aici? ești de-al locului, toată lumea te va iubi, nu-i așa că piesa a fost minunată? ai cunoscut-o pe Mami? cum adică n-ai cunoscut-o? este Regina (bătrânelor) Lesbiene, sunt mândră de ea și mă simt ușurată că nu va trebui s-o opresc să sară de pe podul Hungerford în seara asta pentru că piesa a căzut la fund ca o minge de plumb

te urmăresc pe Twitter, ai observat? probabil că nu, alături de cei gen un milion de urmăritori, redirecționez aproape tot ce postezi, nu, nu te urmăresc obsesiv, doar te susțin!

cum adică tocmai plecai, în niciun caz, intră și salută-le pe Waris și Courtney, care vor fi super-încântate să te vadă și să sperăm că nu s-a terminat prosecco, deoarece toți pisălogii bătrâni sunt aici și, crede-mă

ei nu știu când să se oprească.

---

[123] „Prăjitură" (lb. fr. în orig.) (n. tr.).

[124] McStupid, McDatÎnBară, McÎmpotmolit, McPentruTotdeauna (n. tr.).

[125] Zonă de-a lungul malurilor râului Tyne din Newcastle-upon-Tyne și Gateshead în nord-estul Angliei (n. tr.).

[126] Prescurtare pentru „*best friends forever*". În context, prietenele cele mai bune (n. tr.).

[127] Cuvânt în engleză din cântecul cu același titlu din musicalul *Mary Poppins*, produs de Disney. Cântecul a fost scris de Sherman Brothers și cântat de Julie Andrews și Dick Van Dyke (n. red.).

[128] Intersecționalitatea este studiul identităților sociale care se suprapun sau se intersectează, și respectiv sistemele lor de opresiune, de dominare sau de discriminare (n. tr.).

[129] *Transgenderverse* (în orig.), adică Universul celor trans (n. red.).

[130] În secolul al XIX-lea și prima jumătate a secolului al XX-lea, londonezii foloseau cărbuni pentru încălzirea locuințelor lor, care produceau uriașe cantități de fum. De aici și porecla Londrei de „The Smoke", „Fumul" (n. tr.).

[131] Lesbianismul politic este un fenomen din interiorul feminismului, în primul rând al feminismului din al doilea val și al feminismului radical; include, dar nu se limitează la separatismul lesbian (n. tr.).

[132] Autoarea face o ușoară confuzie între *purdah*, obiceiul ca femeile să își ascundă formele, ori doar capul și gâtul, de alți bărbați în afara celor din familia imediată și *hijab*, vălul islamic în sine. Cuvântul *hijab* are, în Orientul musulman, un sens restrâns, în care desemnează vălul, eșarfa, baticul sau basmaua purtate de femeile musulmane și un sens extensiv, care oscilează de la *văl* sau *acoperitoare* în genere ca piesă de îmbrăcăminte musulmană, până la *cod vestimentar* în statele islamice; prin *hijab* în sens larg se înțeleg feluri de văluri foarte diferite (de la banalul batic purtat și la noi, până la vălurile care le acoperă pe femei din cap până în picioare), care pot fi obligatorii în anumite state islamice ori tratate cu indiferență sau chiar interzise în altele (n. tr.).

[133] Mx este un omolog neologistic în limba engleză care nu indică un anumit gen. Acesta a fost dezvoltat ca o alternativă la onorificele comune de gen, cum ar fi domnul (Mr) și doamna (Ms), la sfârșitul anilor 1970 (n. tr.).

HATTIE

1

Hattie
GG pentru descendenții ei
în etate de nouăzeci și trei de ani și încă în viață
este așezată în capul mesei festive din Camera Lungă de la ferma Greenfields, clădită cu mai bine de două sute de ani în urmă
fondul ei genetic, în continuă expansiune, stă înghesuit până la capătul opus al încăperii
împreună cu soții, respectiv soțiile lor

de o parte și de alta sunt cei doi copii ai ei, ambii având peste șaptezeci de ani
Ada Mae (botezată după mama lui Slim) și Sonny (botezat după fratele lui Slim, care fusese linșat)
urmează nepoții, cu vârste cuprinse între patruzeci și cincizeci de ani
Julie asistentă medicală
Sue asistentă de magazin
Paul fost culturist, devenit manager de sală de gimnastică
Marian secretară
Jimmy mecanic auto
Matthew instalator, liber profesionist

Alan polițai (pe care toți îl respectă)

sunt prezenți și câțiva dintre strănepoți, au în jur de douăzeci-treizeci de ani, Dumnezeu știe cu ce se ocupă majoritatea dintre ei

stră-strănepoții sunt așezați la o masă separată, numele celor mai mulți nu și le poate aminti, vreo doi adulți îi supraveghează pentru a-i împiedica să folosească mâncarea pe post de proiectile, în loc de nutreț pentru gurile lor

și mai sunt nou-născuții pe care abia i-a cunoscut – Riley, Zoe, Noah

își va aminti numele lor

vreo câteva ore

toată lumea este ocupată cu prânzul de Crăciun, un curcan uriaș așezat în mijlocul mesei, ales în onoarea dimensiunilor sale neobișnuite și a aspectului robust

l-a îndopat tot anul, ieri i-a rupt gâtul, i-a jumulit penele, l-a pus în ghețărie și apoi în cuptor în această dimineață, la prima oră

Morgan și Bibi au ajutat cu restul: cartofi la cuptor (după rețeta lui Hattie, scoși din pivniță), umplutură, varză de Bru-
xelles, budincă Yorkshire și caltaboș (ambele după rețeta lui Hattie), mazăre (congelată după rețeta lui Hattie), sos

*

tapetul mucegăit al lui Ma din întreaga casă domină un perete al camerei

lespedea înnegrită a șemineului îl domină pe celălalt, șemineul fiind atât de mare încât o persoană ar putea să stea în picioare în interior

atunci când nu este aprins, dar este, flăcările atacând aerul cu înfometare

*

mai este un brad mare de Crăciun, pe care Tânărul Billy (care acum are vreo șaizeci de ani) din sat îl taie din ceea ce Slim obișnuia să numească „Pădurea de Brazi" din spate

Tânărul Billy împodobește unul în fiecare an: luminițe, zâne, beteală, globuri, acele de brad care fac mizerie, mai ales că ei îi plăcea să meargă desculță prin casă, chiar și iarna

este unul din secretele mobilității ei de lungă durată, păstrându-și degetele de la picioare întinse și picioarele pe pământ, la fel ca toate celelalte viețuitoare ale naturii

copite, cu asta s-a ales

cu copite

Polina le înmoaie o dată pe săptămână, îi curăță unghiile, le pilește, le dă cu piatră ponce și le hidratează – cea din urmă împotriva voinței lui Hattie, dat fiind că a încetat să-și mai otrăvească trupul cu substanțe chimice după ce Slim s-a stins din viață, în 1988

Polina spune: îți vor crăpa picioarele și germenii vor juca hora acolo, Hattie

așa că ea îi face pe plac, chiar dacă trupul își creează propriul ulei dacă îți lași porii să respire

dar încercați să le spuneți asta femeilor din familia sa, care se dau peste tot cu unguente și alte substanțe toxice în numele frumuseții

și te mai miri că se îmbolnăvesc de cancer

cadourile sunt stivuite sub brad, oamenii își oferă obiecte de dragul gestului în sine, fără nicio legătură cu religia, Crăciunul ar trebui să se numească Lăcomiciun

un răstimp în care oamenii mănâncă prea mult și fac tot felul de excese în numele lui Isus Hristos

nu s-a mai deranjat să ofere cuiva cadouri de când a murit Slim, a renunțat să le tot ceară tuturor să nu se mai deranjeze pentru ea

ei îi dăruiesc lucruri pe care nu și le dorește, cum ar fi mănuși, materiale textile, cutiuțe pentru medicamente, papuci de casă, pături electrice și termosuri, ca și cum nu ar mai fi în stare să deschidă capace cu mâinile ei puternice

Tânărul Billy duce totul la un magazin social în numele ei

are tot ce îi trebuie, nu este același lucru cu ceea ce își dorește

Slim este înmormântat pe un petic de pământ sub copac

așteptând momentul să sară în picioare și să-i facă o surpriză

Hattie stă liniștită pe scaunul ei la activitățile astea de Lăcomiciun

oricum nu poate auzi nimic din cauza larmei pe care o fac cu toții, urăște să-și pună nenorocitul ăla de aparat auditiv care îi irită urechile și distorsionează sunetele

ei își văd de ale lor și fără participarea sa, se distrează între ei, fericiți să o ignore, ca și cum ea nici nu ar conta, cei mai mulți dintre ei oricum nu ascultă ce spune

se lasă pe spătarul scaunului, le urmărește prestațiile, mulțumită să fie lăsată în pace, aprobând din cap, până când ei o ating ca să vadă dacă totul este în regulă, echivalentul verificării pulsului

este convinsă că sunt dezamăgiți când ea se trezește și strigă: ce-i? ce-i?

Ada Mae și Sonny abia așteaptă să pună mâna pe moștenirea care cred ei că li se cuvine, numai că le-a zădărnicit planurile – nu vor pune mâna pe ferma Greenfields, care este în familia ei de peste două sute de ani, ca să o vândă străinilor, cum sunt rușii sau chinezii, pentru ca aceștia să construiască un hotel de lux sau să o transforme în teren de golf

o tot bat la cap să se ducă la un cămin de bătrâni și să-și numească un „împuternicit”

știe bine că asta înseamnă să le ofere lor controlul asupra vieții sale

*

în ceea ce o privește

dacă va cădea pe scări și nu va fi nimeni acolo să sune o ambulanță, atunci așa să fie, totuși, la vârsta ei moartea oricum nu va întârzia prea mult, o căzătură urâtă – și va fi pe ducă

dacă ei încearcă să o forțeze să plece, va fi blândă și ascultătoare, le va spune: doar o clipită, să merg până la toaletă să fac treaba mare pentru ultima oară în propria mea casă, dacă nu vă deranjează

o dată înăuntru, își va zbura creierii cu pistolul pe care Slim l-a păstrat din timpul războiului

îi vor găsi creierii împrăștiați pe pereții toaletei

nu vor uita asta prea repede

*

cei mai mulți dintre ei oricum nu merită să moștenească ceva, nu se deranjează să o viziteze nici de la un Crăciun la altul

chiar și atunci, chiulangiii încearcă să se eschiveze, se plâng că nu pot urca dealul din sat când ninge sau când drumul e înghețat

mașina nu reușește să urce până sus, GG, spun ei la telefonul pe care îl are din 1952 și la care convorbirea se aude cu pocnituri

e mai bun decât telefoanele alea mobile, pe care tinerii le verifică de sute de ori pe zi, ceea ce-i face să deraieze

a citit despre asta în ziar

în plus, de ce să înlocuiești vechiul telefon atunci când încă funcționează bine, stă pe consola de lângă ușa de la intrare, legat la un fir care este legat la o priză

conversațiile telefonice ar trebui să fie scurte și purtate în picioare

după părerea ei

le spune acelor găinari, rudele sale, să urce dealul pe jos din sat, este doar o scurtă drumeție de trei kilometri, puțin cam abruptă, ce-i drept, dar niciunul din ei nu suferă de vertij, din câte știe ea

nu că satul ar mai fi un sat adevărat, este un oraș-fantomă cu un magazin micuț și o cârciumă, acum câțiva ani s-a închis până și cooperativa (și când te gândești că se organizaseră proteste când s-a deschis, în anii șaptezeci)

acum este o „galerie de artă" care, de tot râsul, se deschide doar două săptămâni pe an, vara, și despre care ea bănuiește că face evaziune fiscală

să nu uităm de cutia poștală sau mai degrabă de „exponatul de muzeu din perioada în care oamenii credeau în scrierea scrisorilor de mână, pe hârtie și trimiterea lor prin poștă"

o, și vara mai este un târg al fermierilor – de parcă ar trebui să fie unul de alt fel

restul magazinelor au fost transformate în case de vacanță deținute de sudicii bogați din York și Leeds, de avocați, medici și genul de cadre universitare care doresc să „lase totul în urmă”

timp de câteva săptămâni în fiecare vară

care fac să crească prețurile caselor, ceea ce îi alungă pe tineri

acest lucru, dar și lipsa locurilor de muncă la ferme înseamnă distrugerea comunităților rurale, cum scriu cei de la Farmers Weekly

care a început odată cu apariția combinelor agricole în anii cincizeci

din punctul ei de vedere

în ultimul timp, forța de muncă străină ieftină a continuat acest proces, un lucru bun pentru fermieri, dar nu și pentru localnicii care se văd subminați de oameni care lucrează de două ori mai mult pentru jumătate din bani

așa cum i s-au plâns mai multe persoane

ea nu a recurs niciodată la aducerea forței de muncă străine din loialitate față de aceiași localnici

care munceau de două ori mai puțin pentru de două ori mai mulți bani

nu e de mirare că s-a ales praful de Greenfields, din cauza asta și pentru că a pierdut în favoarea produselor străine care intră în țară din toată blestemata asta de lume

globalizarea? pot să și-o bage în fund

numeroase ferme din regiune trebuiau să se bazeze pe ajutoare din exterior, dar nu și ea, nu primise nimic când se chinuia să conducă ferma singură, făcuse o cerere la UE și se alesese cu buzele umflate după ce autoritățile își băgaseră nasul prin fermă și nu-și putuseră ascunde surprinderea când văzuseră cine se ocupa de aceasta

bineînțeles că a votat cu ieșirea din UE, în ceea ce o privea, politica era o chestiune personală, votase cu conservatorii când trăia tatăl ei pentru că el așa se aștepta să facă

nu voise să-l dezamăgească

votase cu laburiștii când trăia Slim pentru că el spusese că credea în „popor", iar ea nu voise să-l dezamăgească nici pe el

a continuat să voteze cu laburiștii din loialitate față de el

cu câțiva ani în urmă, a decis de una singură pentru prima oară și a votat cu Verzii pentru că îi plăcea atitudinea lor cu privire la mediu și ura instigarea din sânul laburiștilor

la ultimele alegeri, votase cu UKIP[134]

lui Slim nu i-ar fi plăcut asta

dar el nu mai trăiește

când rudele ei reușesc să urce dealul pe două picioare sau pe patru roți, există o scurtă lună de miere înainte de servirea băuturilor

se îngrămădesc în casă în ținutele lor de petrecere: rochii care etalează genunchii, care cu mult timp în urmă ar fi trebuit să rămână acoperiți, burți care se revarsă peste curele, cei mai tineri poartă haine atât de strâmte, încât le poți vedea inima bătând

nou-născuții înfășați în păturici îi sunt împinși în brațe pentru fotografii, părinții privesc neliniștiți, de parcă ea ar urma să pice moartă în timp ce ține copilul în brațe

atmosfera de la masă începe să se însuflețească

Jimmy, băiatul lui Sonny, nepotul ei cel mai mare, și-a făcut apariția cu un butoi de bere și începe să-l golească, ar putea la fel de bine să bea direct din robinet, după cum merg lucrurile

alții au adus baxuri de vin și sticle imense de băuturi răcoritoare carbogazoase pentru copii, pentru a-i face hiperactivi și a le strica dantura

la TV au făcut un experiment în care au pus un dinte într-un pahar cu băutură carbogazoasă

le-a spus despre asta, dar oare o ascultă?

asta înseamnă parentingul modern pentru voi

Jimmy este pe picioarele lui acum (a fost închis de două ori pentru vătămare corporală gravă) și totul este pe cale să înceapă din nou, el este de obicei primul, el și cei doi fii ai săi, Ryan și Shawn, sunt capetele cele mai înfierbântate

își îndreaptă degetul spre fratele său mai mic, Paul, pentru o greșeală pe care acesta a comis-o față de el, dar Paul nu va accepta nicio injurie din partea lui Jimmy, așa că s-ar putea lăsa cu ceva tăieturi, vânătăi și coaste rupte

Hattie nu-i poate auzi bine, iar acum Alan, fratele mezin, polițai fără răgaz, s-a ridicat în picioare și încearcă să calmeze lucrurile în modul autoritar care îl caracterizează, gata să-i despartă cu forța pe cei doi frați mai mari ai săi

dacă nu este atent, vor tăbărî pe el în schimb, asta s-a mai întâmplat

nimeni nu-l place pe Alan

nici măcar a doua soție, Cheryl

care l-a părăsit anul trecut

intrase în poliție după ce terminase școala, fusese agresat de frații lui când era mai mic pentru că era un băiat moale

asta s-a schimbat în momentul în care a avut toată greutatea legii în spatele său

la un moment dat, o întrebase dacă plătea impozit pe veniturile bănești ale fermei

nu era sigură dacă fusese o întrebare prietenoasă sau o amenințare

cu Alan nu știi niciodată pe ce picior dansezi

nu a mai avut aceleași sentimente față de el de atunci

Jimmy, pe de altă parte, îi fermeca pe toți cei care îl cunoșteau încă de când se născuse, făcea tot ce voia cu Sonny, care de acum își pierduse speranța în el, care nu-l asculta niciodată pe Slim când îi spunea să-și disciplineze băiatul înainte de a fi prea târziu

când oamenii îl refuzau pe Jimmy, el făcea crize de nervi, care, odată cu înaintarea în vârstă, s-au transformat în crize de furie violente, care însemnau, ca adolescent, că se lua la bătaie, iar de atunci huliganismul lui escaladase

este motivul pentru care îl părăsise prima soție, Karen, luând și copiii, care erau mici

a trebuit să meargă în instanță pentru a obține dreptul la vizite supravegheate până când ei aveau să devină adulți

o mulțime de căsătorii eșuate, printre rudele ei

Jimmy și Paul par să se fi împăcat și ies în curte să fumeze o țigară, privirea lui Alan îi urmărește în timp ce pleacă, permanent pe dinafară, nu-i așa, Alan?

îi vede pe fereastră când li se alătură celorlalți, care îngheață bocnă sub copertina hambarului cu fân

atât timp cât inhalează regulat nicotină, care îi va ucide în cele din urmă, vor considera că excursiile astea merită făcute

a citit ea în ziar că în prezent fumau mai puține persoane

dacă te luai după rudele ei, nu ți-ai fi dat seama

nepoții ei arată cu toții mai mult albi decât negri, pentru că Sonny și Ada Mae s-au căsătorit cu albi

niciunul dintre ei nu se identifică drept negru și ea bănuiește că trec drept albi, ceea ce l-ar întrista pe Slim dacă ar mai fi încă în viață

pe ea nu o deranjează, să facă așa cum vor și dacă pot să scape basma curată, le urează noroc, de ce să porți povara culorii pielii tale, dacă asta te împiedică să te realizezi în viață?

singurul lucru la care obiectează este atunci când ei au fost împotriva lui Chimango, când acesta și-a făcut apariția, un coleg, asistent medical la spitalul unde lucra Julie, originar din Malawi

Hattie a fost îngrețoșată de comportamentul lor, ar fi trebuit să fie mai luminați la minte

dar familia devenea tot mai albă cu fiecare generație

și nu voiau să facă niciun pas înapoi

Chimango era un bărbat cumsecade, muncitor ca Slim, avea răbdare, era plăcut și cu timpul i-a câștigat de partea lui

nu a renunțat la ei (ar fi trebuit să o facă)

ea l-a primit la fermă, și-a cerut scuze pentru comportamentul rudelor sale

Chimango a fost cel care a încurajat-o pe Julie să cumpere cărți cu poze cu negri pentru copiii lui

Chimango spunea că ei trebuiau să vadă în cărți copii care arătau ca ei

când Julie i-a spus lui Hattie despre asta, ea s-a simțit îngrozitor

existaseră cărți ca acelea pentru copiii ei în anii 1940?

fusese o mamă rea?

Morgan și Bibi, partenera ei (așa cum se spune în prezent), rămân în continuare până de Anul Nou, agreează cel mai mult compania lor pentru că ele o plac cu adevărat, o ajută, le place la Greenfields

ea iubește să stea la fermă – de când era o fătucă mititică și confuză a cărei mamă, Julie, nu o plăcea pentru că nu era păpușica Barbie care și-ar fi dorit să fie

nu a fost o surpriză când Morgan a optat pentru inversiunea sexuală, nu că asta ar fi fost o problemă pentru Hattie

erau două femei care se ocupau de magazinul alimentar

Hermione (care era soția și se îmbrăca în consecință)

și Ruth (care era soțul și se îmbrăca în consecință)

Ma spunea că oamenii din sat le acceptau ca pe un cuplu, chiar dacă nimeni nu vorbea despre asta, iar ele au fost primele care s-au împrietenit cu Ma când s-a stabilit acolo ca soție a lui Joseph

Ma spunea că treceau pe la fermă ca să vadă dacă aveai nevoie de vreun ajutor, Grace

când Hattie a mai crescut, ea și Ma erau deseori invitate la ceai, le duceau un coș cu mere, pere și cireșe de la fermă

Ma spunea că la un moment dat aflase că Hermione provenea dintr-o familie aristocrată și că Ruth fusese fiica grădinarului moșiei, fugiseră de îndată ce atinseseră majoratul

muriseră la un an diferență, la scurt timp după terminarea războiului

de atunci, Hattie le ducea flori la mormânt

așa că pe Hattie nu avea s-o deranjeze niciodată că Morgan era tot în felul acela, dar cu ceva timp în urmă aceasta sărise calul când declarase, pe când își făceau plimbarea obișnuită pe câmp cu Bibi: GG, eu nu mă mai consider nici bărbat, nici femeie

Morgan începuse să-i explice pe larg acest lucru, ar fi putut la fel de bine să vorbească în chineză

Hattie o întrebase pe șleau dacă consultase un doctor, pentru că vorbești aiurea, dragă!

Morgan nu a mai rostit niciun cuvânt, s-au întors acasă în tăcere, ea și Bibi au plecat cu o zi mai devreme

*

Hattie nu are nicio problemă cu Bibi, care se născuse bărbat, pentru că nu a cunoscut-o niciodată altfel decât ca femeie, ceea ce pare destul de logic

dar să spui că nu ești nici una, nici alta, este absolut ridicol

la următoarea vizită a lui Morgan, peste două luni în loc de două săptămâni mai târziu (supărare mare, chiar și pentru Morgan), Hattie i-a cerut să se așeze și i-a spus, uite ce e, eu m-am născut în anii 1920, ai așteptări prea mari de la mine, eu nici măcar nu pricep ce tot spui tu acolo

fii cine vrei tu să fii și haide să ne înțelegem să nu vorbim despre asta

caraghios este că nu se schimbase nimic în privința lui Morgan de când devenise agro-gender-fără-sâni-legați sau așa ceva, în afară de faptul că-și schimbase numele din Megan, în Morgan, ceea ce era în regulă, Hattie se poate împăca cu ideea

cel puțin nu și-a spus Reginald sau William

Hattie este exclus să-i facă pe plac și să o numească el în loc de ea, așa cum i s-a cerut

Morgan arată la fel (ca un băiat), se poartă la fel (băiețește) și este aceeași (Megan) în toate privințele.

2

Hattie își îndreaptă atenția către Ada Mae

care stă la masă cocârjată de la lucrul în fabrică pe postul de rihtuitoare, adică decupa cu un cuțit formele pantofilor din piele

ce fel de meserie mai era și asta, ca să o practici timp de patruzeci de ani? felul care o îmbolnăvise de „cocoașa văduvei”și de reumatism, iată ce fel

încă își mai îndreaptă și își mai vopsește părul, acum de un cărunt dizgrațios la rădăcini, strâns la spate de pe o față care se lăsase, cu excepția gurii care îi ține toată nefericirea în interior, ca un șnur strâns în jurul unei pungi

vorbește peste masă cu Sonny, care are emfizem, huruie la fel de zgomotos ca scândura de spălat rufe pe care Slim obișnuia să bată ritmul, a lucrat în mină la Bedlington până când s-a închis, apoi ca barman, s-a pensionat cu câteva luni înainte de interzicerea fumatului, prea târziu, inhalase mai multă nicotină decât oxigen

de la ora prânzului până la ora închiderii

timp de douăzeci și ceva de ani

este tot atât de probabil ca Hattie să trăiască mai mult decât el

pe cât este și ca el să trăiască mai mult decât ea

*

toți membrii familiei sale trăiesc în atmosfera bolnăvicioasă care persistă în locuințele cu încălzire centrală în care insistă ei să trăiască

sere pentru bacteriile rele

camera ei lungă, în care de obicei adie vântul, este prea caldă pentru ea acum, cu toată căldura corporală care se adaugă la focul aprins la maxim care trosnește

ferma are atâtea fisuri în ramele ferestrelor, încât este de obicei mai cald afară decât înăuntru, asta face ca o persoană să trăiască mult timp și să fie rezistentă la intemperii, le spune ea celor care se plâng, nu e nimic rău în a-ți fi frig, ei îi fusese frig toată viața, trăind în acest colț îndepărtat de țară, în apropierea graniței

de câte ori nu coborâse scările ca să găsească mormane de zăpadă sub ferestrele din Camera Lungă, după ce le troienise vreun viscol

o scoate cu lopata afară, dacă nu se topește mai înainte

(cel mai bine este să nu ai covoare în cameră)

să ne-nțelegem, ea nu are nimic împotriva unui foc molcom de bușteni care să încălzească după cum l-a menit Dumnezeu, trântorii din familie se plâng când îi trimite să taie lemne câteva ore în magazie

când o vizitează

*

când Hattie se uită la copiii ei zilele acestea, vede două epave schiloade care au respins viața la ferma unde trăiseră sănătoși la trup și la minte

nu le voise niciodată decât binele, dar copiii nu ascultă de părinți, nu-i așa?

recunoaște că lor le-a fost greu să se maturizeze, înțelege de ce au vrut să plece, dar în momentul în care Ada Mae a sfârșit prin a lucra într-o fabrică un

timp atât de îndelungat și urând ceea ce făcea, iar Sonny s-a dus să lucreze în mină, ar fi trebuit să se întoarcă acasă și să trăiască o viață în aer liber, să-și folosească trupurile așa cum le lăsase Dumnezeu, lucrând pământul și investind într-o moștenire pe care acum nu o merita niciunul

odată, când erau mici, la târgul de iarnă, Ada Mae și Sonny fuseseră împinși în noroi

cu o clipă în urmă erau în spatele ei, așteptând cu nerăbdare vata de zahăr pe băț pe care le-o cumpăra, în clipa următoare erau la pământ, plini de noroi și plângând

vinovatul dispăruse în mulțime

dacă asta s-ar fi întâmplat la fermă, ar fi plecat după ticălos cu un topor și i-ar fi tăiat capul cu forța unei femei care tăia lemne de foc de când tatăl ei îi dăruise un topor, la a zecea aniversare

l-ar fi aruncat în troaca porcilor pentru ca aceștia să șteargă toate urmele, zdrobeau oasele cum trecea cuțitul prin unt

le-ar fi aruncat morcovi și varză în acest timp (carne și două legume)

orice criminal în serie demn de acest nume știe că-ți hrănești scroafele înfometate cu victimele

nu e nevoie de toată fandoseala cu săpatul mormintelor în pădure în toiul nopții sau cu dizolvarea corpurilor în butoaie metalice pline cu acid, ca în filmele documentare americane despre crime care o fac să se simtă recunoscătoare că trăiește atât de departe de întâmplări de felul acesta

*

Slim era mai puțin înțelegător când copiii lui veneau acasă cu „melodramele" lor, cum le numea el, cum ar fi atunci când un copil o ciupise de braț pe Ada Mae ca

să vadă dacă se învinețea sau o zgâriase cu un compas ca să vadă dacă sângera și, dacă da, ce culoare avea sângele ei?

sau când băieții îl întrebaseră pe Sonny dacă culoarea lui se ștergea, îl țintuiseră la pământ și îl frecaseră cu o perie de spălat vase pentru a se convinge ei singuri

treceți peste asta, spunea Slim când stăteau în jurul mesei, la ora gustării, să bea un pahar cu lapte rece și să mănânce pâine cu gem în singurul moment al zilei în care se reunea întreaga familie, înainte ca alte munci de la fermă să îi solicite

mulsul vacii fiind prima pe listă

vă tachinează, asta-i tot, le-a spus Slim, nu veniți să vă plângeți la mine pentru așa ceva – dacă cineva vă atacă, atacați-l și voi și treceți peste asta

voi nu trăiți-n societatea segregată din care vin io, unde n-aveai niciun fel de drepturi

voi n-aveți un frate mai mic de cinșpe ani, pe nume Sonny, care-a fost înmuiat în petrol lampant înainte de-a fi spânzurat d-un mălin și de-a i se da foc cât încă mai era în viață în fața a mii de oameni care aclamau

un băiat pe nume Sonny, a cărui ucidere de către mulțime a fost fotografiată și trimisă în toată țara ca o carte poștală, fiin'că oamenii erau atât de-al naibii de mândri că fuseseră martori la linșarea lui

voi n-ați descoperit că femeia care s-a plâns c-a fost violată a născut nouă luni mai târziu o copilă atât de albă, încât taică-su a venit în casa tatălui vostru ca să-și ceară personal scuze

voi n-ați trecut prin așa ceva, nu-i așa?

așa că negrilor, vă rog, lăsați-o mai moale

Hattie l-a rugat pe el s-o lase mai moale cu poveștile, le speriau copiii și i-ar face să se urască, el i-a răspuns

că trebuiau să devină mai duri și ce știa ea despre toate astea, când ea era mulatră și trăia la capătul lumii?

ți-a plăcut că eram mulatră, cum ai zis tu, așa că nu folosi asta împotriva mea, Slim

el a spus că Negrii aveau motive să fie supărați, după patru sute de ani petrecuți ca sclavi în America, victimizați și asupriți

erau un butoi de pulbere pe cale să explodeze

ea a răspuns că erau la un milion de kilometri de America și că este altfel aici, Slim, nu e perfect, dar e mai bine

el a spus că fratele lui cel mic, Sonny, era unchiul copiilor și ei trebuiau să știe ce i s-a întâmplat și să cunoască trecutul unei țări care permisese ca el să fie ucis și este de datoria voastră să vă confruntați cu probleme rasiale pentru că, Hattie, copiii noștri sunt mai închisi la culoare decât tine si nu vor avea o viată la fel de ușoară

au purtat astfel de conversații până când ea a putut să vadă lucrurile din perspectiva lui

amândoi urmăreau știrile despre protestele pentru drepturile civile, Slim spunea că Negrii aveau nevoie de Malcolm X și de Martin Luther King

când au fost asasinați, la un interval de trei ani unul de celălalt

a dispărut pe dealuri vreo câteva zile

Hattie a observat că niciunuia dintre copiii ei nu-i plăcea să fie de culoare și nu știa ce să facă în privința asta

în desenele ei, Ada Mae se reprezenta ca un copil alb, iar de la vârsta de doisprezece ani Sonny nu mai voise să fie văzut împreună cu tatăl lui dincolo de sat,

ca adolescent ura să fie nevoit să meargă la târgurile de vite cu el și o implorase să nu-l aducă pe tatăl lui la evenimentele școlare

într-o zi, l-a surprins pe Sonny spunându-i unui băiat al cărui tată îl adusese cu mașina acasă, că Slim, care ducea oile la pășune, lucra ca muncitor angajat

Slim și-ar fi dat și viața pentru copiii săi.

3

Când Ada Mae și Sonny aveau șaisprezece, respectiv șaptesprezece ani, i-au anunțat din senin la un mic dejun că plecau de acasă

plecăm astăzi și nu ne puteți opri, spusese Sonny, răsfirându-și larg picioarele de parcă ar fi fost un bărbat în toată firea, cu umerii trași în spate, sfidându-și părinții să-l provoace

nu vom petrece încă o zi în pustietatea asta, strângând fân, arând câmpul, mulgând vacile și curățând bălegarul

tot restul vieții noastre

Hattie își amintește atât de bine

Ada Mae purta rochia ei mini nouă de culoare portocalie, cu guler înalt, pe care o comandase din catalogul Biba, cizme albe din piele albă care ajungeau până la genunchi, părul ridicat într-un coc înalt, gene false, creion dermatograf de culoare neagră în jurul ochilor, care îi făcea să pară imenși

era frumoasă pe atunci, bineînțeles că ea nu credea asta

abia acum, când se uită împreună la vechile fotografii de familie, Ada Mae exclamă, cu ceva mai mult decât o undă de tristețe, privește-mă, Ma, eram destul de drăguță, nu-i așa?

Sonny era numai piele și os pe atunci, așa cum sunt adolescenții înainte să devină bărbați, cu picioare slăbănoage și necoordonate, ajunsese prea repede la înălțimea tatălui său

el purta costumul de catifea purpurie cu pantaloni evazați, avea părul tuns aproape la zero atunci, ca să-și ascundă cârlionții, bănuia ea

cu o cărare într-o parte care părea ridicolă

niciunul nu era îmbrăcat pentru călătoria lungă până la Londra

au plecat călare pe cadoul pe care îl primise Sonny la cea de-a șaptesprezecea aniversare – motocicleta Honda pe care îi implorase să i-o cumpere

spusese că îi trebuia ca să vină și să plece mai nestingherit

pe ei îi costase doi tauri

Ada Mae s-a așezat pe locul din spate, Sonny a turat motoreta și cei doi au demarat din curte, coborând dealul, au străbătut satul și s-au îndreptat spre străduțele fermecătoare care îi așteptau la Londra

Ada Mae urma să devină secretară a unei vedete pop, Sonny, un bogat om de afaceri

au demarat zgomotos din viața părinților lor, lăsând o dâră de fum și gaze arse

lăsându-i pe ea și pe Slim de unii singuri, pe opt sute de acri de teren agricol

*

a fost nevoie de timp pentru a se obișnui să nu mai audă discurile cu Dusty Springfield, Petula Clark și Cilla Black pe care le asculta Ada Mae la pick-up în Camera Lungă, unde dansa în stil modern

dacă unul dintre ei făcea greșeala să intre, ea îi striga să o lase naibii în pace măcar o dată

Sonny se prefăcea că cântă la chitară acolo, înăuntru, în timp ce asculta Rolling Stones

obișnuiau să-i privească pe furiș pe fereastră ca să se distreze

lui Hattie și lui Slim li se părea ciudat să se așeze la mese pregătite pentru două persoane în loc de patru, să spele un set de așternuturi în loc de trei, să nu ia pulsul stărilor de spirit adolescentine când copiii lor își pierdeau vremea pe acasă

nu au încetat niciodată să se îngrijoreze în privința lor doar pentru că se aflau atât de departe, în capitală

unde li se putea întâmpla orice

Londra nu a durat, nu au reușit să reziste nici trei luni (erau de categoria ușoară!)

Sonny lucra într-un butic din Carnaby Street care nu îl plătea suficient pentru a putea trăi din salariu, Ada Mae spăla vase la bucătăria hotelului Regent Palace

a fost imposibil să găsească o altfel de cazare decât într-o casă dărăpănată cu imigranți de culoare, într-o mahala numită Notting Hill

imigranții îi acuzau în bătaie de joc că erau albi

Hattie a vrut să le spună că ea crezuse că vor lua asta ca pe un compliment și a reflectat la felul în care progeniturile ei plecaseră de la hotarele cu Scoția, la Londra, doar ca să descopere că acolo era o țară complet diferită

a fost fericită când s-au stabilit la Newcastle, la doar o sută de kilometri de fermă

în loc de aproape cinci sute

Ada Mae s-a căsătorit cu Tommy, primul bărbat care a cerut-o de soție, recunoscătoare că cineva o voia

în Newcastle nu s-ar putea spune că avea pretendenți care așteptau la ușa ei, în anii 1960, să le-o prezinte cu mândrie părinților pe prietena lor neagră

Tommy era mai urâțel, cu un chip ca al unui pitic de grădină, glumeau ea și Slim, și nici prea deschis la culoare nu era

Hattie bănuia că băiatul nu avea nici el prea multe opțiuni

miner de la o vârstă fragedă, când se închiseseră minele învățase meseria de sudor

s-a dovedit a fi un soț bun și a iubit-o sincer pe Ada Mae, în ciuda culorii ei

așa cum le-a spus lui Hattie și Slim când a venit să-i ceară mâna

noroc că Slim nu l-a doborât la pământ

atunci și acolo

experiența lui Sonny a fost oarecum diferită după spusele lui Ada Mae, care le dădea raportul că femeile stăteau la coadă în jurul blocului pentru el

ele credeau că el era cel mai apropiat lucru de întâlnirea cu Johnny Mathis[135]

s-a căsătorit cu Janet, o barmaniță, ai cărei părinți s-au opus

și i-au cerut să aleagă.

4

Când l-a văzut pentru prima oară, Slim Jackson i-a amintit lui Hattie de războinicii Masai pe care îi văzuse în revista National Geographic pe care, în copilăria ei, o primea Pa lunar din America

se desfătau amândoi cu fotografiile duminica după-amiaza, după biserică și explorau imaginile și poveștile unor locuri și oameni departe de fermă, de sat și de orașele învecinate

în armată, Pa călătorise prin Europa, fusese în Egipt și Gallipoli, începuseră să-i placă lucrurile străine

Hattie îl cunoscuse pe Slim în 1945, la Newcastle, la un dans de după-amiază pentru regimentele americane de negri demobilizate care urmau să fie trimise acasă

era primul ei dans în marele oraș, părinții ei s-au așezat afară, în camionul fermei, rugându-se ca ea să întâlnească pe cineva

nu avusese noroc până acum

Hattie a fost uimită de numărul femeilor britanice de culoare de acolo, care veniseră tocmai din Cardiff, Bristol, Glasgow, Liverpool, Londra

erau de tot felul, majoritatea având o mamă albă, ceea ce reieșea când stăteau de vorbă în sala de toaletă

Hattie s-a simțit imediat bine printre aceste fete, care arătau toate ca niște versiuni ale sale, nu se simțise niciodată atât de bine-venită

au fost surprinse că ea lucrase la o fermă, au compătimit-o în timp ce își împrospătau rujul și își pudrau fețele în oglindă, toate pozând în regine ale frumuseții, pe când ea părea banală, nu era machiată, ceea ce chiar nu se făcea, a spus una dintre fete și a început să-i învioreze trăsăturile pe care Hattie le considerase banale

fetele s-au strâns în jurul ei și i-au spus: acum ești drăguță, Hattie

când își privise în oglindă roșul din obraji și buzele, le-a dat dreptate

celelalte fete purtau rochii de tafta pline de farmec care le puneau în valoare talia, mănuși lungi albe și pantofi cu toc cui

Hattie se simțea jenată de rochia șleampătă pe care i-o croise Ma din Woman's Weekly

în salon, formația cânta muzică swing, ringul de dans era un vârtej de fete în rochii multicolore ca fluturii, alături de verdele elegant al uniformelor soldaților, toți aveau pereche, nicio fată nu rămânea singură, așa cum i se întâmpla lui Hattie la dansurile locale organizate în hambare

numai tatăl ei o lua la învârtit

*

fetele erau de acord că majoritatea englezilor nu le-ar atinge nici cu cleștele, exceptând cazul în care se așteptau la o partidă de sex fără obligații, iar bărbații africani sau din Indiile Occidentale erau puțini și rari

fiecare dintre ele era frumoasa balului la acest dans, așa cum lăsau să se înțeleagă destul de limpede soldații, subjugați de aceste domnișoare clasa-ntâi, cu pielea deschisă la culoare

femeile râdeau la complimente, obișnuite fiind să fie tratate precum cei din urmă oameni

unele spuneau că aceasta era ultima lor șansă, înainte de plecarea soldaților în Statele Unite ale Americii

unele visau să fie duse în acel loc în calitate de soții

Hattie stătea la o masă cu trei surori irlandezo-nigeriene, Annie, Bettina și Juliana, toate pregătindu-se să devină asistente medicale, care erau mai pline de

viață decât toți cei pe care îi cunoștea ea, se surprinsese chicotind la flirtul lor scandalos cu soldații

le-a invitat să o viziteze la fermă

ele au luat în râs însăși ideea, o fermă? o, Hattie, cât ești de amuzantă, noi progresăm, nu dăm înapoi, ești o scumpă

când vom obține pregătirea necesară, plecăm la Londra, îți vom scrie ca să poți să ne vizitezi

Hattie se întreabă până în ziua de azi ce s-a mai întâmplat cu ele

Slim a invitat-o la foxtrot

a fost măgulită, la început timidă, îi evita privirea, el îi admira deschis tenul lăptos, fato, numai obrajii aceia îmbujorați îți vor crește valoarea la mine acasă, în Georgia

era înalt și subțire, cu pielea strălucitoare și mătăsoasă

era primul bărbat care o făcea să se simtă ca o domnișoară, nu ca un cal de povară care și-a petrecut întreaga zi îngrămădind mizerie sub unghii

*

s-au căsătorit în același an, Ma și Pa și-au dat consimțământul, bucuroși că găsise pe cineva care să aibă grijă de ea când ei nu vor mai fi

lui Slim i-au plăcut părinții ei, iar lor le-a plăcut de el așa cum era

Pa spunea că este fiul pe care nu-l avusese niciodată și la un moment dat a luat-o pe Hattie deoparte și i-a spus că era ușurat că Slim nu încerca să facă pe șeful cu ea

slabe șanse, a răspuns ea

în ceea ce-l privea, lui Slim nu-i plăcea vremea din Anglia, dar îi plăceau oamenii, spunea că se simte mai respectat aici, nu fusese niciodată numit „băiete", iar când mergea cu bicicleta, nu se temea că oamenii vor purta glugi albe, vor arde cruci și-l vor linșa

de asta nu mă voi întoarce niciodată acasă, Hattie

Slim provenea dintr-un neam de arendași, cei din familia sa lucrau pământul, dar fără să-l fi deținut vreodată

tatăl său trebuia să dea jumătate din recolta lui de trestie de zahăr proprietarului terenului, avea o datorie care nu se termina niciodată la comerciantul care le vindea semințe, haine și unelte și risca să fie evacuat în cazul în care cultura eșua

Slim spunea că mulți dintre semenii săi părăsiseră pământurile după sclavie pentru că le aminteau de aceasta

guvernul le promisese tuturor patruzeci de acri de pământ și un catâr

a urmat dezamăgirea cea mai amară când nu s-a ținut de cuvânt, oamenii au trebuit să rămână sclavi plătiți

acum era căsătorit cu Hattie, pământul pe care îl lucra avea să fie al lui într-o bună zi

și al ei, i-a reamintit ea

majoritatea oamenilor îl priveau cu bunăvoință pe Slim, era încrezător și vorbăreț, stătea de vorbă cu străinii, chiar și cu cei ostili, risipindu-le animozitatea mai ales când îi auzeau accentul, îi lăudau atitudinea politicoasă, acele da, doamnă și nu, domnule, le plăcea felul în care le deschidea ușa femeilor, își scotea pălăria în fața bărbaților, făcându-i să se simtă respectați

le plăcea mai ales atunci când cânta cu vocea lui baritonală emoționantă în biserică, la sărbătoarea recoltei, la colindele de Crăciun, la petrecerile aniversare, la dansurile din hambare, zdrăngănind la chitară sau la scândura de spălat ca acompaniament

în general, le făceau plăcere relațiile conjugale, odată ce descoperiseră că dacă el doar o introducea și o scotea, pentru ea nu era suficient

descreștea numai atunci când îi scădea concentrarea

au fost împreună peste patruzeci de ani, ea nu mai fusese atinsă de manieră senzuală în cei treizeci de ani care trecuseră de atunci

încă mai simte mâinile lui bărbătești de fermier ținându-i fesele goale, plângându-se că nu aveau destulă cărniță pe ele

desi el îi admira forta fizică

Slim se lăuda că ea putea să mânuiască un plug la fel de bine ca oricare bărbat

al naibii de bine, Hattie, al naibii de bine!

5

După ce Slim murise, Hattie începuse să facă plimbări

își cumpărase bocanci de drum, spre deosebire de bocancii de lucru, își cioplise singură un baston cu un pumn Black Power pe măciulie – în semn de omagiu față de Slim

purta haine termale iarna, cămăși de bumbac vara, în rucsac își lua haine de ploaie și un termos cu ceaiul dulce pe care obișnuia să-l bea Slim

pe când cutreiera pe pământul ei și nu numai

uneori, în plină vară, ieșea noaptea pe unul dintre câmpurile ei, se întindea pe o pătură, privea stelele pe cerul nopții, își imagina că Slim se uita la ea de acolo, sus

veghind asupra ei

așteptând-o

ea s-a ocupat mult timp după aceea de producția agricolă, până când trecuse bine de optzeci de ani, la un moment dat plătea treizeci de angajați la fermă

doar în ultimii zece ani pământul fusese luat din nou în stăpânire de natură – o fiară agresivă care consumă totul atunci când o lași să cotropească spațiul nestingherită

pământul ei a devenit o junglă de culturi putrezite, iarbă, buruieni, tufișuri încâlcite, vulpi, căprioare și șerpi

câmpuri sălbatice – unde cândva creșteau grâu, orz, ovăz și semințe de in de iarnă pentru a fi vândute la piață

câmpuri sălbatice – unde cândva cutreierau vaci Hereford, Ayrshire, cai de tracțiune pentru pluguri și căruțe, oile ei Cheviot și poneiul ei islandez din copilărie, Smokey

obișnuiau să meargă la trap pe cărare, în jurul lacului, galopau prin pădure și goneau în plin galop pe dealurile joase care se întindeau în fața lor

dacă ar fi căzut de pe Smokey, ar fi trebuit să îl încalece singură din nou, nu purta nici cască, nici încălțări

dacă nu s-ar fi întors, Pa s-ar fi dus cu câinii să o găsească

*

Hattie își amintește că pe atunci nu dădea importanță corpului, atunci când acesta executa automat ceea ce-i indica mintea să facă

își amintește că putea să mulgă treizeci de vaci în fiecare dimineață și în fiecare seară, strecurând încet laptele cald în bidoane, apoi curăța instalațiile de muls, spăla și steriliza ustensilele și îi ajuta pe lăptari să încarce laptele în cărucioarele lor trase de cai

fără să se simtă obosită

acum corpul se luptă cu ea în privința celor mai simple lucruri, precum îmbrăcarea salopetei, coborârea de pe scaun și urcarea scărilor

Hattie își amintește când ea și Slim locuiau cu Ma și Pa, și Ada Mae și Sonny, când aceștia erau mici

era aranjamentul ideal, două femei și doi bărbați lucrând împreună pentru a crește copiii și a conduce ferma

ea și Ma erau mai degrabă prietene, decât mamă și fiică, făceau totul împreună de când își amintește, Tata spunea că ea o învârtea pe Ma pe degete, că el nu mai putea să strecoare un cuvânt, ceea ce era adevărat

Ma spunea mereu că îi era dor de propria ei mamă, Daisy, care murise de tânără și nu trecea o zi în care să nu-și dorească să-și fi cunoscut tatăl, pe abisinian

cine era el, Hattie? cine era el?

Ma s-a îmbolnăvit când Sonny și Ada Mae încă nu începuseră școala

era atât de nefericită că nu-i va vedea crescând și că ei erau prea mici ca să-și amintească de ea

Tata s-a chinuit să meargă mai departe, nu mai era același lucru după dispariția lui Ma, voia să fie și el lângă ea, spunea el

nu după mult timp s-a stins și el din viață, insuficiență cardiacă, ea și Slim erau de acord că murise de inimă rea

unul dintre ultimele lucruri pe care i le-a spus a fost: tu aparții acestui loc, Harriet Jackson née[136] Rydendale

tu ești fiica mea și în mâinile tale stă viitorul acestei familii

acesta nu este numai căminul nostru, Hattie, strămoșii tăi au trudit din greu ca noi să mergem înainte

când va sosi timpul, așadar, trebuie să te asiguri că i-l lași lui Sonny, pentru ca el să facă același lucru

asta se întâmpla cu vreo șaptezeci de ani în urmă

ea locuiește de-acum în acest loc de nouăzeci și trei de ani, ferma aceasta nu mai este doar casa ei, căminul ei, sunt oasele ei

și sufletul ei

opt monarhi ai familiei regale s-au succedat la tron de când strămoșul său, căpitanul Linnaeus Rydendale, pusese prima piatră de temelie, în 1806

care a strâns o avere suficient de mare pentru a-și îndeplini visul de o viață, acela de a deține pământ, după ce își începuse viața ca fiu de muncitor în acest district

începându-și cariera ca mus pe vapor

Căpitanul Linnaeus Rydendale

care s-a întors în district cu o soție tânără, Eudoré, din Port Royal, Jamaica, fiica unui comerciant cu care făcuse afaceri

conform legendei familiei, se zvonea că ea era spaniolă, dar când Slim îi văzuse pentru prima oară portretul în bibliotecă, spusese: Hattie, este una de-a noastră

ea i-a spus că i se părea, el insistase că știa toate varietățile de oameni de culoare, și-ți spun, Hattie, că este una de-a noastră

când Hattie a privit-o prin ochii lui, i s-a înfățișat o Eudoré diferită, era ceva ce ținea de culoarea ei, forma feței și trăsături, densitatea părului

poate că el avea dreptate

*

după moartea lui Joseph, Slim deschisese forțat un vechi dulap din bibliotecă atunci când nu mai găsea cheile, spunea că fiind bărbatul casei trebuia să știe ce era în el

găsise registre vechi în care figura afacerea profitabilă a căpitanului ca traficant de sclavi, făcuse schimb cu sclavi din Africa pentru zahăr în Indiile de Vest

o luase la goană ca un nebun până în bucătărie, unde ea gătea, și o luase la rost pentru că îi ținuse ascuns un secret de familie atât de nelegiuit

nu știuse nimic, i-a spus ea, era la fel de supărată ca și el, dulapul fusese încuiat de când se știa ea, tatăl ei îi spuse că înăuntru erau documente importante și să nu se apropie niciodată de el

l-a liniștit pe Slim, au discutat despre asta

nici eu, nici Pa al meu nu suntem personal responsabili, Slim, a spus ea încercând să-și calmeze soțul, acum deții și tu bunurile prădate împreună cu mine

își înfășura brațele lungi în jurul taliei lui, pe la spate

acum am ajuns de unde am plecat, nu-i așa?

6

Hattie cunoaște aceste secrete, nu a spus niciodată nimănui despre copilul pe care îl pierduse, cel pe care îl născuse la paisprezece ani

sânii ei mici creșteau tot mai mari și erau tot mai moi, abdomenul i se umfla, avea grețuri dimineața

Ma a observat, și-a dat seama

tatăl era Bobby, cel mai popular băiat de la școala din sat, era înalt și avea o căpiță de păr alb, fiul măcelarului

băieții nu-i dădeau deloc atenție lui Hattie, iar când acesta a făcut-o, nici nu s-a pus problema ca ea să-i refuze avansurile

și-au făcut amândoi de cap printre stranele bisericii după orele de școală

pe atunci, bisericile erau lăsate deschise fără teama că cineva le va fura argintăria

ea a fost centrul universului lui, vreo treizeci de minute

nu-și amintea să se fi întâmplat și chestia asta

dar trebuie să se fi întâmplat

după aceea

el a continuat să o ignore

ca mai înainte

Tata devenise atât de livid la față, încât abia putea să vorbească, nu voia să-i spună numele băiatului care o lăsase însărcinată, asta l-ar înfuria încă și mai mult

Ma nu părea chiar atât de afectată, după șocul inițial părea mulțumită, își doriseră încă un copil, dar pentru ea și Pa nu mai fusese posibil

Hattie era uimită de ceea ce se întâmpla cu corpul ei

și se simțea ca o idioată pentru că se îndrăgostise de Bobby

nu-și dorise să rămână însărcinată, voia să fie la școală și să se joace cu prietenele ei

Ma a preluat controlul, Hattie avea să rămână ascunsă de toată lumea, vor spune că era bolnavă

Hattie se simțea bine, voia să se plimbe măcar prin jurul casei, nu vei pune în pericol copilașul ăsta, domnișoară, vei face așa cum ți se spune, zicea Ma

copilul a venit repede, într-o noapte de vineri, o fată, Ma a moșit-o singură, citise o carte despre cum se procedează

i-a înmânat lui Hattie bebelușul, i-a arătat cum să-l alăpteze la sân

Hattie era fascinată, făcuse copilul acesta de una singură

Ma i-a spus că trebuia să se poarte cu copilul ca și când ar fi fost cel mai prețios lucru din lume și să nu fie neîndemânatică cu el

trebuie să ne asigurăm că va supraviețui, Hattie

pentru că o iubim foarte mult

Hattie nu era sigură că iubea copilul, nu era sigură că știa ce este iubirea, era un cuvânt important

i-a dat numele de Barbara copilului, pe care Ma l-a acceptat, este dreptul tău să-i alegi un nume și o să încercăm să o creștem

Ma își petrecea tot timpul cu ea și cu copilul, noaptea dormea pe podea, era prima care se trezea când se trezea copilul, se asigura că Hattie nu adoarme în timpul alăptării

îi schimba scutecele, îi făcea baie într-o cadă din cameră

*

Hattie își auzea părinții certându-se la parter, nu o mai făcuseră până atunci, nu în felul acesta, timp de ore întregi, Pa strigând la Ma, Ma strigând la Pa

Ma se întorcea cu ochii roșii, nu renunț la ea, i-am spus și lui

în ziua aceea în care Pa a intrat în dormitor să-și vadă nepoata pentru prima oară de când se născuse Barbara, Ma se spăla în baie

copilul trebuie să plece, a spus el

Hattie a spus că voia să o păstreze chiar în momentul în care el i-a smuls-o iute din brațe cu mâinile lui puternice

înainte de a ieși din cameră, i-a spus, să nu-ți scape niciun cuvânt despre asta nimănui, niciodată, trebuie să uiți că așa ceva s-a întâmplat vreodată, Hattie

cu un copil bastard, viața ta va fi distrusă pentru totdeauna

bărbații vor avea două motive să nu se însoare cu tine

*

Hattie nici măcar nu se gândea la căsătorie, îl ura pe tatăl ei pentru că spusese despre copilul ei că era o persoană rea, un bastard

nici nu-și dăduse prea bine seama că nu o va mai vedea pe Barbara niciodată

Hattie încă mai are pătura cu roz și albastru în care fusese învelită Barbara, lucrată din lâna tunsă de pe oile lor, vopsită și tricotată de Ma, când încă nu știau dacă va fi un băiețel sau o fetiță

nu a spălat-o niciodată, o păstrează într-o cutie de pantofi

multă vreme după aceea mai simțea mirosul Barbarei pe ea, chiar și atunci când știa că acest lucru nu mai era cu putință

își imagina că Barbara fusese adoptată de o familie de aristocrați, că devenise una dintre acele fete debutante, se căsătorise cu un lord și locuia într-un castel

își ținuse cuvântul față de Pa și nu spusese niciodată nimic nimănui

nici lui Slim, nici lui Ada Mae sau Sonny – nimănui

*

Hattie se trezește, cineva o scutură de braț, își deschide pleoapele grele, este din nou la Lăcomiciun și cei din familia ei sunt încă și mai beți și mai gălăgioși

Ada Mae o privește insistent, verificând dacă încă mai trăiește

după ce și-a petrecut viața neștiind că are o soră mai mare.

---

[134] *United Kingdom Independence Party* (Partidul pentru independența Regatului Unit), partid politic conservator din Marea Britanie care a promovat retragerea țării din Uniunea Europeană (n. tr.).

[135] Johnny Mathis (n. 1935), cântăreț american de muzică pop, a câștigat o largă popularitate prin interpretarea de melodii romantice (n. red.).

[136] „Născută” (lb. fr. în orig.) (n. tr.).

GRACE

1

Grace
a venit pe lume datorită unui marinar din Abisinia pe nume Wolde, un tânăr fochist
care băga cărbune în cazanele din calele navelor comerciale
cea mai grea, mai murdară meserie de la bord și în care transpirai cel mai tare
Wolde
care navigase în South Shields în 1895 și plecase câteva zile mai târziu, lăsând în urmă începuturile lui Grace ascunse în interiorul lui Ma a ei
care tocmai împlinise șaisprezece ani
care nu știa că rămăsese însărcinată până când Grace era aproape gata să iasă afară, cum i-a spus Daisy fetiței sale când a fost destul de mare ca să înțeleagă cum apăreau bebelușii
el era Pa al tău, Gracie, era foarte înalt, mergea ca și cum nu atingea pământul, parcă plutea prin aer, ca și cum ar fi fost dintr-o altă lume
și chiar era
mi s-a părut foarte blând prin comparație cu flăcăii locali, care credeau că noi, fetele, le aparțineam de drept

obișnuiam să ne strângem pe docuri când se descărcau vapoarele

în speranța că vom pune mâna pe un marinar care ne va duce departe, în locuri fermecătoare cu nume precum Zanzibar, Casablanca, Tanganyika, Ocho Rios și Carolina de Sud

tatăl tău vorbea puțina engleză pe care o prinsese din zbor ca marinar, așa că purtam jumătăți de conversații și gesticulam din plin

mă întorc după tine, a promis el când l-am condus până pe chei la plecare, mergând cu spatele, pe când stăteam cu fața spre el

nedorind să-l văd plecând

mă întorc după tine

într-o zi vom lua un vapor spre Abisinia și-l vom găsi, Gracie, voi bate la ușa colibei lui, te voi împinge în față și-i voi spune, hei, domnule, uite ce ai lăsat tu în urmă

Daisy

o născuse pe Grace în modesta locuință închiriată într-un bloc, unde dormea pe saci, pe podea, împreună cu frații și surorile ei

părinții săi dormeau în spatele unei draperii care împărțea singura cameră din locuința lor

o metisă

tatăl lui Daisy spusese că nu va trăi niciodată cu rușinea asta, la pub

unde se dusese glonț după treisprezece ore petrecute în subteran cioplind la stânci pentru a extrage cărbune

înainte de a se îndrepta împleticit spre casă ca să se ia la ceartă cu Ma

dă copila aia la biserică sau nu vei mai rămâne tu aici, i-a spus lui Daisy

de parcă te-aș fi putut abandona vreodată, Gracie, atât de inocentă, de pură, de perfectă și una din creațiile binecuvântate ale lui Dumnezeu!

era de datoria mea să te protejez și să am grijă de tine și aș fi ucis pe oricine ar fi încercat să ne despartă

Daisy

s-a mutat de acolo, a jurat să nu mai vorbească niciodată cu Ma, care era prea slabă ca să înfrunte un părinte căruia îi păsa mai mult de ce credeau alte persoane decât să-și ajute propriul copil

și-a găsit un loc de muncă în confecționarea de flori artificiale pentru o fabrică de pălării, locuia împreună cu Ruby, o altă tânără care avea un fiu de cinci ani, pe nume Ernest, cu un marinar care venise și plecase

venise dintr-un loc numit Aden din apropiere de Marea Roșie

îți poți imagina, Gracie? o mare roșie?

Daisy

o transporta pe Grace peste tot într-un marsupiu pentru că nu avea cu cine s-o lase, nu era nimeni în care să aibă

încredere, nu suficient de multă încredere

după ce întreaga ei familie o izolase

în niciun caz cu Ruby, care nu-l curăța foarte des pe Ernest

te spălam în fiecare zi, Gracie, într-un lighean cu apă pe care o colectam de pe coloană și o încălzeam pe soba pe care fierbeau legumele în oala de metal

te spălam până erai curată ca lacrima și drăgălașele bucle de pe capul tău străluceau ca bobițele de rouă

părul bietului Ernest era încălcit și Ruby rămânea adesea până târziu în oraș, iar eu trebuia să-l împiedic să hoinărească pe afară, pe aleea noroioasă plină de gunoaie și de cioburi de sticlă

îl supravegheam, dar nu puteam să-l iau la mine, Gracie, nu era al meu

nu știu ce s-a întâmplat cu el, pentru că ne-am mutat într-o cameră cu Mary, de la fabrică, ea era căsătorită, avea trei copii și îi trebuiau mai mulți bani

Daisy

i-a promis că o va duce pe Grace la țară

ce n-aș fi dat să te văd alergând liberă pe iarba primăvăratică, moale, cu soarele strălucind pe fața ta frumoasă, ciocolatie, să te aud strigând, nu poți să mă prinzi, Ma, nu poți să mă prinzi

i-a promis lui Grace că-și va găsi un soț care să aibă grijă de ele, un tâmplar care ar construi mobilier pentru căsuța lor de trei camere plus toaletă, o toaletă cu tot ce trebuie, în interiorul casei, flori adevărate pe masa din bucătărie, pâine care se cocea în cuptor, aer de bună calitate și un râu curat în care să se scalde în fiecare zi

de vară

*

Daisy

care nu se așteptase la o tuse umedă și înecăcioasă când Grace avea opt ani, agravată de praful de cărbune care se învârtejea prin aer

nu-și putea permite să fie bolnavă, i-a spus fiicei sale, nu-mi pot permite să merg la doctor, și chiar dacă aș face-o, dacă aș intra în concediu de boală, nu aș fi plătită și s-ar putea să nu mai am o slujbă la care să mă întorc

cine ne va da de mâncare, Gracie, cine ne va da de mâncare?

îți voi da eu de mâncare, Ma, îți voi da eu de mâncare

Daisy

a fost diagnosticată cu tuberculoză, după ce fetele de la serviciu s-au dus în grup să se plângă directorului că era bolnavă și că avea să le molipsească și pe ele

un medic a venit să o consulte și urma să fie plasată în carantină într-un sanatoriu

de îndată

*

Mary a luat-o pe Grace sub aripa ei până când Daisy (se spera, în mod miraculos) s-ar fi făcut bine

numai că ea s-a înecat în lichid și țesuturi

care îi bălteau în plămâni, în timp ce aceștia se distrugeau singuri

din interior

Mary, care fusese crescută la Căminul de Fete al Asociației Nordului din provincie

a rugat-o pe doamna Langley, care încă mai era directoare acolo, să o primească pe Grace, era momentul cel mai potrivit, pentru că una din fete urma să fie angajată

a dus-o pe Grace la ușa din față în acea iarnă, a îmbrățișat-o cu afecțiune

la revedere, Gracie, vor avea grijă de tine în acest loc și te vor învăța tot ce trebuie să știi

a privit-o pe Mary îndepărtându-se, Grace, cu cizmele negre dezlipite pe margini, rochia ruptă care lăsa o urmă în noroiul de pe alee, șalul cafeniu înfășurat în jurul umerilor, părul încâlcit peste care

avea o pălărie cu un trandafir portocaliu, pe care Grace îl făcuse special pentru aceasta, lipit într-o parte

la revedere, Gracie, a strigat Mary cu glasul sugrumat, fără să privească înapoi, pe când deschidea poarta și se făcea nevăzută pe alee

ultima persoană pe care a văzut-o Grace care o cunoscuse pe Ma a ei.

2

la început, Grace a rătăcit prin cămin ca o nălucă, fetele s-au strâns în jurul ei, atingându-i părul, mângâindu-i pielea, nu se puteau abține să nu o privească insistent, o întrebau de ce avea pielea atât de închisă la culoare

Pa al meu este din Abisinia, a spus ea cu mândrie, prefăcându-se că-l cunoștea

să nu-ți fie niciodată rușine de locul din care provine el, i-a spus Ma, într-o zi îl vom găsi dacă mai este în viață, dacă nu s-a întors după mine, poate că a murit

Grace le-a spus fetelor că Abisinia era un loc fermecat, îndepărtat, unde oamenii purtau îmbrăcăminte din mătase și coroane de diamant și trăiau în palate de basm, și se ospătau în fiecare zi cu friptură și cartofi copți și soufflé de brânză

fetele au fost impresionate

dar nu și atunci când s-a trezit urlând și supraveghetoarea s-a repezit să vadă ce lucru groaznic i se întâmplase, iar când a văzut că nu era nimic, a certat-o, spunând că se dădea în spectacol

celelalte fete i-au spus să facă liniște, te vei obișnui aici, Gracie, așa am făcut și noi, va dura un timp, dar acum taci, vrem să dormim

Grace s-a înfășurat în pătură, s-a îngropat adânc în ea pentru ca ele să nu poată auzi cum se simțea când se gândea la Ma

care o ținea strâns în brațe atunci când dormeau

nu te voi lăsa niciodată să pleci, Gracie, tu ești a mea

cu toate acestea, într-o clipă se afla lângă ea, la fabrică, și lucrau împreună, în clipa următoare veniseră niște bărbați cu haine albe și cu măști și o luaseră de acolo

mă voi întoarce după tine, Gracie, mă voi întoarce, promisese ea când o luaseră pe sus, dând din picioare și luptând să se elibereze

de fiecare dată când cineva lovea capul leului negru și lucios de la ușa din față, Grace spera că ar putea fi Ma, stând acolo, cu brațele larg deschise, cu un zâmbet și mai larg, ca și când totul nu ar fi fost decât un joc

bună, Gracie, ți-a fost dor de mine? du-te fuga și ia-ți haina, iubire, plecăm acasă

*

a trecut mult timp până ce Grace a încetat să spere că Ma a ei ar putea să mai vină

a trecut încă și mai mult până când a încetat să o simtă ca o căldură care i se răspândea în stomac ori de câte ori se gândea la ea

și chiar mai mult timp pentru ca trăsăturile feței să înceapă să i se estompeze

noaptea a început să-l viseze pe Pa al ei

care se întorsese să o salveze

și să o ducă în paradis

Grace a fost învățată să se curețe pe ea și să facă curat prin casă, prima activitate îi plăcea, pentru că Ma îi spusese că aceasta este sfântă, dar nu și cea de-a doua

a fost învățată să-și coasă propriile rochii, cu nasturi, panglici și pliuri, să adauge dantelă la gulerul rochiei albe pe care și-o făcuse pentru biserică

a fost învățată să tricoteze ciorapi de lână, o pălărie și o eșarfă de purtat iarna, să-și lustruiască botinele negre cu nasturi pe o parte până străluceau, pe care le-a purtat cu mândrie odată ce s-a obișnuit cu ele, pentru că la început o bătеau dat fiind că nu mai purtase așa ceva niciodată

a fost învățată să gătească pește, carne și păsări de curte fără să otrăvească pe nimeni, și legume din grădină, să coacă pâine și să facă prăjituri, cerându-i-se categoric să nu guste niciodată nimic din ceea ce prepara în timpul pregătirii, sau avea să fie bătută la degete

ceea ce s-a și întâmplat

de multe ori

a fost învățată să spele rufe într-un lighean de lemn plin cu apă caldă și săpun, să amestece cearșafurile cu o lingură mare de lemn, să folosească o scândură de spălat pentru hainele cu pete impregnate, să se asigure că agăța toate rufele cu cârlige de lemn pe linia de spălare pentru a se usca perfect, nu talmeș-balmeș și pe jumătate atârnând pe jos

îi plăcea să meargă la culcare când tocmai se schimbaseră cearșafurile, ca să miroasă aerul curat și soarele și ploaia de pe ele

îi plăcea să bea apă de la robinetele care ieșeau dintr-o fântână, care nu trebuia fiartă pentru a deveni bună de băut

iar toaletele erau dezinfectate în fiecare zi
negreșit

a fost învățată să îngrijească grădinile de zarzavat, să cultive castraveți și salată, roșii, țelină, morcovi, păstârnac și varză, să nu mănânce nimic din toate acestea în timp ce le gătea, cerință pe care ea nu o respecta când nu o privea nimeni, mai ales când era vorba de straturile de căpșuni, de muri, de pruni

mâncând cât de multe putea, regretând mai apoi, pentru că buzele purpurii și petele roșii de pe șorțul ei o făceau să încaseze încă o bătaie la degete

Grace a fost învățată aritmetică mentală, să citească și să scrie în sala din lemn, cu bănci și birouri din lemn, să exerseze contururile frumoase ale literelor care dădeau înțeles cuvintelor

a fost lăsată în urmă, până când le-a prins din urmă pe celelalte fete

la orele de conduită a învățat să țină în echilibru pe cap cărți fără ca niciuna să cadă, era înaltă, își imagina că era din Abisinia și pășea pe aer

ai o eleganță înnăscută, a complimentat-o una din profesoare, domnișoara Delaunay, după care le-a spus de îndată celorlalte fete că pășeau ca niște juninci gestante

ceea ce a făcut-o pe Grace să se simtă foarte specială

*

mergeau la biserică în fiecare duminică, dacă zăpada nu era prea mare, gheața prea periculoasă sau nu ploua torențial

mergeau încolonate două câte două, în rochiile lor de duminică, pe drumurile de țară, ținându-se de mână, cântând imnuri de slavă

culegea flori atunci când aveau voie să se joace pe pajiște, le presa între paginile Bibliei și scria poezii despre fiecare: „Oda trandafirului", „Oda narcisei", „Oda hortensiei"

a ales ca hobby broderia și a devenit destul de pricepută la asta

fetele din dormitorul celor mici au devenit prietenele ei, uneori rămâneau să stea de vorbă după ora de culcare, distrându-se prea gălăgios, uitând de regulile căminului

Sally avea vocea cea mai frumoasă, Bertha scornea poveștile cele mai înfricoșătoare, Adaline avea să fie actriță și îi plăcea să recite din Rubaiatele lui Omar Khayyām, pe care le găsise la bibliotecă și le memorase

„Nu știe Argila drumul Sorții,/Nici Marea care-și jelește morții/Și nici Cerul revelat de stele,/Rotindu-se în aflarea Porții."[137]

a declamat ea dramatic atât de mult timp, încât celelalte fete s-au plictisit și i-au spus: taci acum, Adaline

Grace o imita cel mai bine pe doamna Langley, redându-i atitudinea rigidă, pretențioasă, scoțându-și fundul în afară și mergând crăcănat, țopăind în sus și în jos pe intervalele dintre paturile suprapuse, în cămașa de noapte din stambă crem, adoptând un accent exagerat de „pompos", rostind un discurs prostesc alcătuit din cuvinte excesiv de lungi,
lipsite de sens, pe care nimeni nu le putea înțelege, încântată de cât de populară devenise, făcând fetele să se țină de stomac de atâta râs isteric, implorând-o să se oprească pentru că nu mai rezistau

chiar în clipa aceea, doamna Langley a deschis larg ușa, a luminat dormitorul cu lampa, a surprins-o pe Grace „făcând pe clovnul ca la un spectacol de circ”

stingerea s-a dat cu ore în urmă, le-a certat ea, a acuzat-o pe Grace că avea o influență rea asupra celorlalte, i-a cerut să se prezinte în biroul ei la prima oră a dimineții

ai prea multă personalitate, a spus doamna Langley din spatele mesei din biroul ei, privind-o fix pe Grace dindărătul ochelarilor cu lentile rotunde cât o jumătate de bănuț, cu părul prins la spate, stând dreaptă și purtând doliu după soțul despre care toată lumea știa că murise cu mult timp în urmă, în ceva care se numea Asediul Mafekingului[138]

prea multă personalitate este necuviincioasă la o fată

Grace stătea așezată cu spatele drept de cealaltă parte a mesei de birou, cu picioarele atârnând, mâinile așezate corect în poală, foarte speriată, până acum se simțise în siguranță în cămin, nu era singura fată obraznică, dar era singura care fusese prinsă

toată lumea știa că fete foarte obraznice erau uneori „date afară”

nu ai decât să plângi, Grace, și asta să-ți fie învățare de minte, tu nu ești ca fetele celelalte de aici, trebuie să te porți în permanență cel mai bine pentru că viața va fi oricum destul de grea pentru tine, vei avea parte de multă respingere din partea unor oameni mai puțin luminați decât noi, doamnele care conducem cu generozitate această instituție

noi credem în dreptul de vot al femeilor și vrem să vă oferim vouă, fetelor defavorizate, șansa de a avea parte măcar de o educație elementară

eu însămi nu am fost niciodată una dintre acele protestatare militante, a continuat doamna Langley, vorbind acum ca pentru sine, fluturându-și mâinile dezaprobator în aer, deoarece asta se soldează numai cu oprobriul public și acuzarea de către autorități a persoanelor în cauză, ba chiar și cu închisoarea

cred în atingerea obiectivelor noastre cu privire la vot printr-o discuție argumentată, înțelegi?

Grace a înclinat capul afirmativ, despre ce tot vorbea doamna Langley?

sunt însă și o persoană pragmatică, Grace, de aceea te rog să mă asculți cu atenție, este de datoria mea să-ți spun, pentru binele tău, că de acum încolo trebuie să-ți stăpânești exuberanța firească și să renunți la atitudinea ta năzbâtioasă și delăsătoare pentru că nu este cuviincioasă, noi ne mândrim că păstrăm buna-cuviință și echilibrul emoțional în această instituție și ne așteptăm ca fetele noastre să se poarte cu stăpânire de sine și autodisciplină, nu tolerăm spectacolele neobișnuite ca acela la care am asistat eu însămi noaptea trecută

vrei să te fac pachet și să te alung în stradă fără nicio apărare? probabil că vei ajunge în mediul măcinat de boală din South Shields, unde fetele ca tine sfârșesc ca „femei ușoare" care lucrează pentru mahomedani, asta este ceea ce-ți dorești tu, Grace?

Grace a decis că-și va înăbuși personalitatea o dată pentru totdeauna, că va avea sentimente cuviincioase și va fi reținută

și nu vom putea să garantăm nici pentru talentele tale gospodărești, modestie, sârguință, credibilitate și curățenie în referințele scrise adresate viitorilor tăi angajatori, și crede-mă, Grace, fără susținerea noastră nu vei reuși niciodată să obții un loc de muncă adecvat

în serviciul cuiva respectabil
ca fată în casă

auzind aceasta, Grace a încercat din greu să-și împiedice lacrimile să se transforme în hohote incontrolabile de plâns

și-ar fi dorit să fie asistentă de magazin la magazinul universal Gillingham & Sons din Berwick-upon-Tweed, unde erau duse în fiecare an, de Crăciun, de către doamna Lang-
ley, pentru a admira decorațiunile

cele mai bune fete de la cămin erau angajate acolo

visa să poarte haine elegante, să vorbească politicos cu clienții care își făceau cumpărăturile, oamenii care părăseau magazinul complimentându-l pe manager pentru cât de fermecătoare era Grace, solicitând să fie serviți de ea în viitor

nu fusese să fie

la treisprezece ani, doamna Langley îi găsise un loc de muncă lui Grace ca fată în casă la noul baron Hindmarsh, care, după dispariția tatălui său, se întorsese la străvechiul lui castel situat la câțiva kilometri de Berwick

după ce administrase mulți ani de zile plantația de ceai a familiei, în Upper Assam

se întorsese cu un alai de servitori indieni, inclusiv cu amanta indiană și cei doi fii ai lor, care locuiau într-o căsuță de pe moșie

neavând nicio problemă să angajeze o fată în casă metisă.

3

Grace

a cumpărat de la Gillingham & Sons material pentru o rochie de vară

este ultimul magazin de pe pământ la care ar dori să-și cheltuiască banii câștigați cu greu, dar este singurul din oraș care are ceea ce își dorește

cu câțiva ani în urmă îi scrisese directorului magazinului, solicitând un interviu pentru un post de vânzătoare, hotărâtă să-i dovedească doamnei Langley că se înșela, acum, când crescuse mare și acumulase câțiva ani de experiență în serviciu

cu toate acestea, de îndată ce se prezentase managerului, îmbrăcată în ținuta cea mai elegantă, acesta îi spusese pe șleau că i-ar alunga clienții

nici măcar nu-i oferise prilejul să-și deschidă gura nestă-
pânită

era convins că ea va înțelege, spusese el

închizând ușa ferm în spatele ei

timp de multe săptămâni după aceea visa să se strecoare într-o noapte în magazin și să-i dea foc, arzându-l din temelii

cu directorul înăuntru, strigând după ea ca să-l salveze

*

Mabel și Beatrice de la cămin lucrează la Hosiery sâmbăta aceasta, nu le-a văzut de foarte mult timp, stă de vorbă cu ele în timp ce supervizorul lor lingușește un client care pare foarte bogat, le spune că și-ar dori să lucreze și ea acolo

ele îi spun că faptul că stau toată ziua în picioare fără oprire face ca acestea și tălpile să li se umfle atât de tare, încât abia mai pot merge după aceea

că hainele, camera pe care o ocupă și mâncarea le sunt scăzute din salarii, ceea ce înseamnă că le mai rămân puțini bani de cheltuială și ca să se distreze

Grace nu le crede, ea ar da orice ca să lucreze într-un magazin de fițe, unde să arate dichisit, să cunoască oameni interesanți, inclusiv viitori soți (cum ar fi cei pe care îi curtează ele), să ajungă să locuiască în camerele de deasupra magazinului din mijlocul orașului, să se bucure de activitățile sociale existente, cum ar fi ceaiurile dansante, teatrul, bâlciurile de iarnă și de vară

ia încercați să lucrați ca fată în casă la capătul lumii, spune ea, răspunzându-le așa cum meritau

ia încercați să vă treziți înainte de cântatul cocoșului ca să curățați grătarele șemineului și să trebuiască să fiți disponibile până se duce toată lumea la culcare

iar între timp, fără oprire, să spălați, răzuiți, lustruiți, călcați, împăturiți, să aduceți și să cărați, pentru că sunteți o slugă a nimănui nevoită să poarte o uniformă oribilă

chiar dacă în ultimul an petrecut la cămin am fost la fel de bună ca oricare alta la citire, scriere și aritmetică

Mabel și Beatrice chiar că o calcă pe nervi

se îndepărtează de ele, lăsându-le în legea lor

*

cel puțin a găsit materialul potrivit pentru rochie – moale și de culoare violet, în pachetul lui de hârtie maro legat cu șnur

este atât de prețios, încât îl ține aproape de piept ca să nu se strice sau așa ceva

abia așteaptă să ajungă acasă, va folosi modelul pe care îl au toate servitoarele pentru o rochie care vine chiar până sub genunchi, în loc de deasupra gleznei,

considerat foarte risqué, după cum o auzise pe fiica baronului Hindmarsh, Lady Esmée, spunându-le oaspeților săi din weekend când își făcuse intrarea în capul scărilor la una dintre petrecerile ei

Grace a tras cu ochiul din spatele ușii secrete care leagă culoarul servitorilor de casa propriu-zisă, când Lady Esmée se lăuda în fața tuturor prietenilor ei bogați

doamnele în rochii fără spate care străluceau și scânteiau, domnii în jachete elegante de seară cu gulere din satin, cu țigările lor de foi în mușțiucuri de aur și cocktailurile cu sirop de mentă

care o priveau admirativ când cobora încet pe scări, arătându-și picioarele zvelte și gleznele superbe

este ultima modă la Londra, dragii mei, ultima modă

Grace nu va arăta niciodată astfel, dar cel puțin va avea în curând o rochie nouă pentru a o purta la vreo ocazie, nu că asta s-ar întâmpla prea des

nu i se permitea să se îmbrace elegant pentru biserică, dar o făcea pentru petrecerea de Crăciun a servitorilor familiei Hindmarsh

până va trebui să-și îmbrace din nou uniforma, împreună cu celelalte servitoare, pentru a curăța mizeria lăsată de toată lumea

când dă să traverseze strada din fața magazinului Gilling-
ham & Sons, un grup de bărbați pe biciclete trec în viteză atât de aproape de ea, încât mai-mai să o dărâme, sunt muncitorii din fabrică ce se duc pe bicicletă să ia prânzul acasă, bănuiește ea

apoi, un omnibuz ticsit se înclină periculos de mult chiar când este pe punctul de a traversa din nou strada

este obișnuită cu orașul aglomerat, însă trebuie totuși să fie atentă de fiecare dată când vine aici, dat fiind că restul timpului și-l petrece în plină provincie, departe de străzile aglomerate, pe drumurile de țară întâlnind doar ocazional câte o mașină, care aparține de obicei cuiva din familia
Hindmarsh sau vreunui musafir al acesteia

observă că nu este singură, un tânăr s-a așezat discret lângă ea

trebuie să fii Doamna Nilului, da, asta trebuie că ești, spune el; se întoarce brusc spre el, cu o privire fioroasă, gata să-l facă să-și înghită obrăznicia de a o numi femeie de noapte[139], adică femeie ușoară

citindu-i gândurile, el adaugă, regina Cleopatra, știi tu, Doamna Nilului

ceea ce este cu totul altceva

Grace se răzgândește să-l mai ia la trei păzește sau să-l lovească cu pachetul

ceea ce a mai făcut până acum

are cel mai strălucitor păr roșcat, pe care a încercat să-l pieptene lins, dar care încă stă dezordonat în sus; un chip rumen, prietenos și ochi albaștri sinceri care o priveau cu admirație, nu lasciv, așa cum o fac mulți bărbați pe stradă

îi studiază jacheta de tweed, pantalonii destul de eleganți, ghetele murdare, este mai scund decât ea, cei mai mulți bărbați sunt astfel

Joseph Rydendale, se prezintă el, și insistă să o ajute să traverseze strada, a avut o dimineață profitabilă în afaceri la târgul de vite de vineri și tocmai a depus la Banca Barclays un teanc de bancnote albe, foșnitoare

ea bănuiește că încearcă s-o impresioneze, ceea ce funcționează (când a mai încercat vreodată un bărbat să o impresioneze?)

el pare a fi și un om cu stare, care în mod normal nu i-ar fi dat nicio atenție, spre deosebire de canalii și pierde-vară, care o fac

Grace s-a săturat de bărbații care-și încearcă norocul atunci când rămâne singură cu ei, numind-o ispititoare, tachinatoare și seducătoare

când ea sigur nu este așa ceva

asta se poate întâmpla oriunde, chiar și la castel, pe coridoarele din spate ale servitorilor sau când lucrează singură în încăperi goale, un oaspete s-a furișat într-o noapte la ea în dormitor, făcând-o ca în ziua următoare să-i ceară lui Ronnie, fierarul de la moșie, să fixeze un zăvor la ușa ei

a reușit până acum să scape de toate avansurile fără să fie întinată, îi disprețuiește pe acei bărbați care iau femeile fără permisiunea acestora

pe acei bărbați care fac copii fără să se însoare cu mamele și apoi dispar în locuri de basm îndepărtate, unde mănâncă în fiecare zi soufflé cu brânză

s-a resemnat cu mult timp în urmă la un etern celibat, la un viitor lipsit de bucuriile căsniciei și ale maternității

nimeni nu-și dorește o corcitură, așa cum a fost numită până acum pe stradă, ea le-o întoarce făptașilor: ba tu ești o corcitură!

numai că nu se așteptase să întâlnească un domn pe nume Joseph Rydendale, nu-i așa?

care, după ce au stat puțin de vorbă, a rugat-o să iasă cu el la plimbare duminica următoare, iar după aceea o vizita în fiecare duminică după-amiază, după care trebuia să dea fuga acasă să mulgă vacile

nu se pot mulge singure, Gracie, și nu am încredere în ajutoarele mele

Joseph se întorsese din Marele Război[140] cu trupul și mintea intacte, spre deosebire de mulți dintre camarazii săi, care supraviețuiseră, dar suferiseră amputări sau încă mai auzeau bombe explodând în mintea lor, deși era timp de pace

camarazi care înnebuniseră treptat din această cauză

el se întorsese la ferma familiei, Greenfields, găsind-o pe aceasta dar și pe tatăl său în declin, bolile decimau vitele emaciate și culturile, utilajele erau ruginite și defecte, ajutoarele de la fermă erau plătite în fiecare vineri seara, iar în restul săptămânii nu erau de găsit

tatăl lui, Joseph senior, văduv de mulți ani, începuse să rătăcească noaptea pe câmpurile de la fermă în izmene, strigând-o pe soția lui să vină să ajute la fătare: Cathy, vino să ajuți la fătare

în câțiva ani, Joseph pusese ferma pe picioare, ceea ce îi consumase întreg timpul și întreaga voință, acum era pregătit să-și găsească o soție pentru a-i ține tovărășie și a continua descendența familiei

luptase în deșertul Egiptului și la Gallipoli, cunoscuse frumusețile otomane ale Orientului (ea nu a îndrăznit să-l întrebe în ce fel)

când s-a întors din război acasă, nu-i plăcuse niciuna dintre fetele de acolo, până o văzuse pe ea pe străzile din Berwick

Grace își dădea seama că Joseph era un băiat bine intenționat, a început să-i placă foarte mult, petrecea toată săptămâna așteptând cu nerăbdare ziua de duminică și cele câteva ore pe care le petreceau împreună, vara plimbându-se prin locurile permise de pe moșie, purtând uneori

rochia cea mai frumoasă doar pentru el, stând întinși pe iarbă, la soare, sau în bucătăria servitorilor iarna, unde el li se alătura celorlalți la prânzul de duminică

doamna Wycombe, bucătăreasa, permitea acest lucru, o plăcuse pe Grace din clipa în care sosise și se asigurase că va fi bine tratată de personal

sau o s-aveți de-a face cu mine, îi avertizase ea

lui Grace nu-i venea să creadă ce noroc a dat peste ea când Joseph a cerut-o în căsătorie, iar el se purta ca și cum ea ar fi fost un premiu adevărat, și nu un premiu de consolare

s-au căsătorit, cu decență, la trei luni de la moartea tatălui său

el a adus-o pentru prima oară acasă, la Greenfields

bătrânul, sănătos sau nebun, nu ar fi aprobat niciodată această căsătorie, era înțepenit în epoca victoriană si încă mai asculta cântece de music-hall la fonograf

pe când eu ascult jazz la un gramofon

*

când a adus-o la fermă, a dus-o pe singurul drum existent, prin satul plin de viață, în căruța lui trasă de cal, într-o sâmbătă dimineață

pe lângă magazinele de pe strada principală, pe lângă oamenii care ieșiseră la cumpărături și care se opreau să se uite cu atenție la această stranie creatură

majoritatea nu mai văzuse niciodată o Negresă și cu siguranță nu una în stare să-l fure pe unul dintre cei mai râvniți burlaci din district, așa cum a fost făcută să înțeleagă atunci când a început să ia calul și căruța și să se ducă în sat de una singură

Joseph Rydendale al lor, fermierul local și fostul soldat onorabil pe care cele mai multe mame cu fiice de măritat speraseră să-l aibă drept ginere

când au auzit-o vorbind, au fost surprinși că vadă că părea la fel ca ei, o fetișcană din locurile acelea și s-au obișnuit cu ea

nu și băcanul, care îi arunca restul pe tejghea cu atâta forță încât monedele se împrăștiau pe jos și ea trebuia să se târșească pe podea ca să le adune

data viitoare când a cumpărat ceva de la el, a aruncat suma exactă de monede pe tejghea în același mod și a ieșit cu nasul ei abisinian pe sus

Ma ar fi fost mândră de ea.

4

Ferma Greenfields era lungă, îngustă, acoperită cu paie și mucegăită

Grace era obișnuită cu reședința Hindmarsh, care era păstrată curată lună de o armată de servitori

nu-i plăcea să stea în interiorul mohorât al noii ei case, mirosind a lucruri vechi care ar fi trebuit de multă vreme aruncate

suprafețele se simțeau lipicioase la atingere, podeaua era plină de pietriș de la fermă, nimic din bucătărie nu era suficient de curat pentru a fi folosit

Joseph

angajase ca servitoare o fată foarte tânără, Agnes, înainte de sosirea ei, ceea ce o amuzase pe Grace, dat fiind că asta fusese ea însăși cu numai câteva zile înainte

nu mai trebuie să muncești, Gracie, îi spusese el, vei citi cărți și te vei ocupa de broderiile tale, Agnes va avea grijă de casă, eu și cu ajutoarele de la fermă ne vom descurca cu restul

nu uita că ești Regina Cleopatra, Doamna Nilului

dacă spui tu, răspunsese ea, amuzată, nu a văzut nicio urmă din curățenia făcută de Agnes și i s-a plâns lui Joseph, căruia nu părea să-i pese, el a recunoscut că nu observa nici mizeria, nici dezordinea

nu mi-aș fi dat seama, a răspuns Grace, iar el a luat-o în sensul propriu, Joseph fiind o persoană care se exprima simplu, fără subînțelesuri

s-a jucat de-a stăpâna moșiei în Camera Lungă, a început să brodeze o tapiserie a exteriorului casei cum fusese aceasta în 1806, recent refăcută de strămoșul lui Joseph, Linnaeus Rydendale

luând drept model o pictură a acesteia din hol

avea să fie un cadou pentru soțul ei

scutura clopoțelul de serviciu ori de câte ori dorea ceva de la Agnes, o copilă apatică, lipsită de farmec sau istețime, gheboșată, cu unghiile murdare, cu șorțul necălcat, cu părul neîngrijit sub boneta albă, abia uitându-se la stăpâna ei

Grace a dojenit-o pe Agnes pentru înfățișarea ei, a trimis-o înapoi la bucătărie pentru a-și spăla unghiile și a-și aranja părul

a cerut un ceainic cu ceai, fă-l tare și fierbinte, acesta s-a dovedit călduț și slab

Grace i-a tras o papară zdravănă, îți cer să-ți îndeplinești îndatoririle la cele mai înalte standarde, a spus ea pe un ton poruncitor, iar acum adu-mi un ceainic cu ceai exact așa cum ți l-am cerut

Grace adoptase tonul și vocabularul oricărui membru de familie sau invitat al Hindmarsh-ilor

din privirea pe care i-a aruncat-o fata când a luat ceainicul, Grace s-a gândit, îngrijorată, că ar putea să-l toarne peste noua ei stăpână

asta nu prea semăna cu ploconeala fetei în preajma lui Joseph

da, domnule Rydendale, nu, domnule Rydendale, dați-mi voie să vă ling picioarele, domnule Rydendale, făcând reverențe ridicole atunci când intra el în încăpere

pentru Grace a devenit foarte clar că această zdreanță de fată șleampătă, lipsită de minte, igienă și pricepere, nu avea să asculte niciodată poruncile

unei metise, unei negrese, fie ea și Regina Nilului învăpăiat

Grace i-a cerut lui Joseph să o dea afară pe Agnes, îi suportase suficient insolența și incompetența

va face singură treburile casnice și s-ar putea chiar să-i placă, din moment ce muncea pentru ea, ceea ce a și făcut, și cât de mândră s-a simțit atunci când a curățat așa cum se cuvine toată grăsimea înnegrită de pe plita de gătit

cât de mândră s-a simțit când s-a așezat în patru labe și a curățat lespezile de pe jos până ce acestea au strălucit ca o gheață neagră și a lustruit podelele din lemn de la etaj până când acestea au oglindit lumina zilei

la fel a procedat și cu numeroasele ferestre, care erau atât de murdare, încât curtea și hambarele din față și câmpurile în pantă din spate nici nu se mai vedeau din spatele unei pelicule slinoase de funingine

s-a pus pe lucru cu săpun, apă și oțet, lăsând geamurile atât de curate, încât nici nu se mai vedeau

l-a chemat pe Joseph să vadă roadele străduniilor sale și chiar și el, care pretindea că nu observa murdăria, a lăudat-o pentru cât de împrospătată arăta casa

nu suficient de împrospătată, Joseph, îți sugerez să o remobilăm în așteptarea copiilor noștri, cea mai mare parte a mobilei se va sfărâma în bucăți de îndată ce un copil va sări pe ea și n-ar strica nici o mână de vopsea, haide să chemăm un meșter din sat ca să înveselim locul

când el a început să protesteze, ea a spus, știi că un ordin e un ordin, soldat Rydendale

Joseph adora când ea îl tachina

noul a luat locul vechiului, o vitrină cu porțelanuri, dulap și șifonier din stejar, covoare art deco, s-a dus cu el la cumpărături în Berwick, l-a dotat cu costume și pantofi noi, a cumpărat zeci de metri de material pentru propriile ei haine, a trecut chiar și pe la Gillingham & Sons ca să se afișeze cu el în fața lui Mabel și Beatrice, s-a lăudat cu ferma pe care o deținea în prezent

au pus discuri cu Armstrong[141], Gershwin[142], Fats Waller[143] și Jelly Roll Morton[144] la noul gramofon și au dansat pe muzica lor

în nopțile fierbinți de vară, deschideau geamurile și mutau petrecerea afară, vegheată doar de câini, satul era la trei kilometri de partea opusă a dealului, amândoi își mișcau capul, picioarele și mâinile în ritmurile energice ale noii muzici americane

pe care ea a ajuns să o iubească

sau citeau și stăteau de vorbă pe canapeaua Davenport, o altă achiziție prețioasă, în fața unui foc strașnic din bușteni, capul lui Grace odihnindu-se în poala lui Joseph pe când el îi desfăcea părul, astfel încât buclele sale spiralate să zvâcnească din strânsoarea lor

bucle pe care îi plăcea să le răsucească în jurul mâinilor lui masive de fermier

ei nu-i venea să creadă cât de mult îi iubea el părul gros și aspru

de care până atunci se jenase

pentru Grace, cea mai importantă achiziție fusese o saltea tare din bumbac pentru patul cu baldachin din dormitorul principal, care o înlocuise pe cea ponosită, plină de cocoloașe, îmbibată de tot felul de secreții

îi fusese imposibil să petreacă fie și o noapte odihnitoare pe ea, mai ales când el i-a spus că acela fusese patul părinților săi și al părinților părinților săi

îi fusese greu să doarmă pe atâta istorie

voia să scoată totul de acolo, inclusiv vechiul dulap din bibliotecă înțesat cu registre străvechi; Joseph se opusese, acolo erau contracte și înregistrări importante, le va pune el în ordine într-o zi, și a pus un lacăt la dulap

el cumpărase un birou și o dată pe săptămână se așeza acolo pentru a face socotelile, mulțumit când veniturile depășeau cheltuielile, hotărât să păstreze ferma pe profit, cu un ochi la extinderea spre câmpurile învecinate

nopțile

făceau dragoste, ținând lampa de gaz la lumină scăzută

ea era expediția lui în Africa, spunea el, el era doctorul Livingstone care naviga pe râu în jos, în Africa, pentru a o descoperi pe ea la izvoarele Nilului

în Abisinia, îl corecta ea

cum spui tu, Gracie

după ce a adus-o acolo, ea a strigat

dintr-un loc din interiorul ei pe care nu-l înțelegea nici ea
el își dorea cel puțin zece fii puternici care să lucreze la fermă, cel mai mare dintre ei urmând s-o moștenească
Grace s-ar fi mulțumit cu cinci, nefiind sigură că voia să petreacă atât de mulți ani umflată de sarcină
trei băieți pentru Joseph, două fete pentru ea

primii doi care s-au anunțat au dispărut în cheaguri de sânge
apoi a fost un băiat, care a început să se răcească la câteva ore după ce moașa i l-a așezat în brațe
până când, încet, a devenit rece ca gheața

incapabili să vorbească despre asta
în patul conjugal s-a creat o prăpastie
dormeau acum spate în spate

Grace abia dacă putea să se spele, să mănânce puțin mai mult decât pâinea și ciorba cu care o hrănea Joseph, ca pe un copil bolnăvicios
mănâncă tot, Gracie, mănâncă tot

apoi a venit Lily
care s-a născut perfect sănătoasă și era încântătoare
a împlinit o lună, apoi două, apoi trei
toată lumea spunea că era bebelușul cel mai frumos când Grace a ieșit cu ea îmbrăcată cu bonetele, rochițele, pulovărele și botoșeii pe care doamnele din sat le tricotaseră pentru ea și care urcau dealul pe jos sau în căruțe pentru a-i împărtăși bucuria după suferințele cumplite pe care le îndurase

orice vechi resentimente sau suspiciuni în privința străinei cu pielea închisă la culoare dispăruseră demult

acum ea era Grace, Grace a lor, soția lui Joseph

și Lily era tot a lor

patru luni, cinci luni, șase

Lily cu ochii misterioși, ca niște abisuri, la ce te gândești tu, Lily? se întreba Grace când se priveau una pe cealaltă, hipnotizate

va fi o adevărată frumusețe etiopiană

abisiniană, Joseph, îl contrazise Grace

în prezent i se spune Etiopia, Grace

șapte luni, opt luni, nouă luni

laptele ei hrănitor îi sătura copilul, după ce mânca, Lily dormea pieziș pe pieptul ei, ușoară și caldă, uneori fluiera când expira aerul, cu fața apăsată într-o parte, cu buzele minuscule și încrețite

Grace își amintea foarte bine de propria ei Ma în acest moment, de sentimentul de a fi iubită profund, în întregime

de a fi cea mai importantă persoană din viața mamei sale

de a fi în absolută siguranță

zece luni, unsprezece, douăsprezece luni și un an

un an și două luni și patru zile

Grace s-a trezit devreme, ca de obicei, dornică să înceapă o nouă zi cu fiica ei, încântată că

Lily avusese nevoie de o singură hrănire în acea noapte, moașa le spusese că asta însemna că se puteau aștepta la mai multe nopți de somn neîntrerupte

s-a ridicat și s-a dus la pătuțul lui Lily de lângă marginea patului conjugal

a întins brațele ca să-și ridice micuța, dar Lily era rigidă, rece, nu se mișca, nici când Grace a bătut-o pe obraz, nici când i-a pus palma pe frunte

îi ținuse mâinile

îi cuprinsese degetele de la picioare

o legănase.

5

Joseph nu i-a dat timp lui Grace, nu voia să înceteze să încerce să aibă alt copil, trebuia să existe un moștenitor, spunea el, era de datoria lui să lase ferma generației următoare

era în familia sa de aproape o sută douăzeci de ani

în acest moment

abia atunci și-a dat ea seama cât de profund era el de atașat de proprietate, poate chiar mai mult decât de ea, se vedea pe sine ca fiind cel care trebuia să aibă grijă de ea, și-ar fi considerat viața ratată dacă nu ar fi avut un copil căruia să i-o lase

trebuia să-și onoreze strămoșii

Joseph era ca o vijelie pe lângă casă, dărâma lucrurile, striga la câini, înjura ajutoarele de la fermă, serile bea prea multă bere

când erau în comuniune sexuală, o pătrundea ca o mașinărie, nu cu mângâierile de altădată

singura lui ambiție era să o polenizeze cu necruțare

ea îndura împunsăturile nemiloase, privea în sus, la lampa care atârna din tavan, cât de încântați fuseseră când instalaseră electricitatea în casă

era de datoria ei să ofere urmași puternici, pentru el, pentru pământ, pentru moștenirea sa, înțelesese acest lucru și până în prezent eșuase

oare s-ar fi descotorosit de ea pentru că nu își îndeplinise datoria? să devină iarăși o servitoare bună la toate? să fie înlocuită de o altă soție care putea să-și îndeplinească obligațiile?

îl suporta în timp ce salteaua sălta pe rama din lemn a patului, care scârțâia pe podeaua din lemn de sub covor

seara se așezau la distanță unul de celălalt în Camera Lungă, ceasul bunicului se auzea ticăind

Joseph citea eventual un ziar despre agricultură sau National Geographic, pe care îl comanda în fiecare lună

(cât de mult îi plăcea soțului ei să găsească un pretext pentru a-i privi sânii nativi expuși la vedere!)

ea citea Woman's Weekly sau romane de Dickens, Austen, surorile Brontë sau orice altceva găsea prin birou care să-i ofere o ocupație

ca să-i abată gândul de la asta, de la el, de la ea însăși

de la un trup care dădea naștere morții

când el se ducea sus, la culcare, ea mai zăbovea jos, de îndată ce intra în dormitor, el se trezea și totul o lua de la capăt

Grace a mai născut un copil

atunci când ea a refuzat să-i dea un nume, Joseph a botezat-o Harriet, după bunica lui, a spus el, care a trăit până la o vârstă înaintată, nu a fost bolnavă nici măcar o zi și a murit în somn

asta va supraviețui, Gracie, o simt, este o luptătoare, nu contează că e fată

nu-i păsa de demonul care aproape o omorâse în cele peste trei zile de travaliu, după care își făcuse supărată loc cu umerii să iasă afară din trupul ei bătucit, drept în mâinile moașei

care și-a agitat pumnii, și-a schimonosit chipul lipicios și a zbierat din plămânii puternici de se zguduia casa când a fost pălmuită

Grace a avut nevoie de morfină și de cusături, la început prea slăbită, iar mai târziu prea puțin dispusă să o legene pe cea mai recent sosită dintr-un lung șir de copii condamnați

a refuzat să o alăpteze

Joseph a refuzat să-i vorbească

Lily fusese un copil atât de delicat, de liniștit, pe când prezența plină de furie, batjocoritoare a lui Harriet umplea casa fără nicio clipă de răgaz

era un demon care urla toată noaptea, hotărâtă să distrugă viața mamei sale din pătuțul din camera de lângă dormitorul lor, unde era găzduită doica

mai târziu, acolo s-a mutat Flossie, o bonă din Berwick

Grace a petrecut luni întregi abia reușind să vorbească sau să se dea jos din pat, abia reușind să se spele sau să-și spele dinții, cu părul încâlcit, cu pielea palidă și lipsită de strălucire, abia târându-se în

cămașă de noapte, se uita în altă parte când îi era adus demonul, se simțea fizic bolnavă ori de câte ori se gândea la el

visa să-și taie venele pentru a scăpa de durere, în felul în care îl văzuse pe Joseph făcând acest lucru cu animalele de la fermă

a examinat cuțitele din bucătărie pentru a decide care dintre ele se va achita cel mai eficient și rapid de această sarcină

în toiul unei nopți l-a ținut pe fiecare în sus, la lumină, a fost prinsă de Joseph, care i-a luat cuțitul

să nu care cumva să îndrăznești, Grace Rydendale, să nu care cumva să îndrăznești

*

s-a gândit să iasă din casă, să o ia pe câmpurile din spatele casei și să intre în lac până ce apa se va închide peste capul ei

Joseph a amenințat-o cu azilul, te vor lega în lanțuri în pielea goală de un perete și acolo vei rămâne, în propriile mizerii, pentru tot restul vieții

nu-i păsa, era deja în iad, a început să doarmă în alt dormitor, acea parte a vieții noastre a luat sfârșit, i-a spus lui

nu-ți face griji, a răspuns el cu amărăciune, nu-mi făceam decât datoria, iar tu, acum, nu ți-o îndeplinești pe a ta

Grace și-a amintit cum obișnuia el să o privească cu o iubire atât de intensă, încât nu putea decât să-i răspundă pe măsură, iar acum el refuza s-o mai facă, tot așa cum ea refuza să atingă creatura pe care o născuse

când Joseph i-o împingea sub nas, ea îl dădea la o parte și trecea pe lângă el

să nu îndrăznești să-i întorci spatele fiicei tale, ești o femeie haină, Grace Rydendale

demonul era trimis să o ispitească cu speranța maternității, a îndeplinirii menirii ei pe acest pământ, de a avea ceva care să fie pe deplin al ei, doar ca să i-l răpească din nou

Grace și-a amintit de suferința pe care o simțise când rămăsese o fetiță singură pe lume

îi era dor de Ma a ei, care ar fi știut ce să facă, ar fi ținut-o în brațe, ar fi legănat-o și i-ar fi spus: poți să faci asta, Gracie, poți să treci prin asta, vom trece prin asta împreună

a trecut un an Harriet a crescut puternică și voinică

au trecut doi ani Harriet a început să se târască/să meargă/să se cațere

au trecut treizeci de luni Harriet vorbea fără oprire

*

pentru prima oară de la nașterea copilului, Grace s-a trezit într-o dimineață și nu s-a mai simțit plină de teamă, norii de afară erau de un minunat cenușiu-deschis pe un cer albastru strălucitor

nu privise cerul de foarte mult timp, sau orice altceva, nu simțise decât greutatea interioară care o copleșea

nici pe Joseph nu-l privise, nu așa cum se cuvenea, pe omul care făcuse din ea Regina Nilului, trebuie să fi fost afară, mulgând vacile

s-a ridicat și s-a îmbăiat, a încercat să-și pieptene părul încâlcit, a trebuit să-l despartă mai întâi cu degetele

s-a îmbrăcat cu haine potrivite în loc să rămână în cămașa de noapte

Grace a intrat în bucătărie

Harriet fusese așezată acolo și mânca un ou fiert cu fâșii de pâine prăjită la micul dejun, pregătit de Flossie, care ceva mai devreme o dusese să-și aleagă singură un ou de la găini, era ritualul lor de dimineață

Grace aștepta, de obicei, până când ieșeau ele din bucătărie pentru a-și lua micul dejun, își petrecea tot timpul evitând copilul, era specialistă în așa ceva, era atentă dacă copilul se afla în casă sau afară și se asigura că drumurile li se intersectau cât mai rar cu putință

ignora privirile dezaprobatoare ale lui Flossie când făcea asta

Harriet și Flossie erau reduse la tăcere de prezența ei, Harriet o privea ca și cum ar fi fost o persoană necunoscută

probabil că așa și era – cu părul pieptănat și strâns deasupra capului în loc de părul încâlcit și în dezordine cu care era fiica ei obișnuită, și purta o rochie albă cu flori galbene în locul capotului spălăcit

Grace a privit-o pe Harriet de parcă o vedea pentru prima oară, era atât de rotofeie și de sănătoasă, cu obrajii netezi și strălucitori

avea părul strâns într-o singură coadă împletită care-i cădea pe spate, ochii aproape aurii, poate cu puțin verde, erau sclipitori, curioși, îi zâmbeau

de parcă ar fi spus: bună, Ma, acum îți place de mine?

Flossie, păr cărunt, dolofană, adusă de spate, purta o fustă lungă până la pământ, demodată, din alt secol,

era mamă și bunică a mai multor copii și nepoți, scotea sunete de încurajare în timp ce asculta flecăreala de neînțeles a Harrietei

care a reînceput, odată ce copilul s-a obișnuit cu Grace

scufunda fâșiile de pâine în gălbenușul lichid, galben și încerca să mănânce fără să-l lase să i se scurgă pe bărbie

când se întâmpla acest lucru, Flossie o ștergea cu o cârpă

păreau să se simtă atât de bine împreună

atât de confortabil, atât de apropiate

prea apropiate

Grace

și-a făcut o ceașcă de ceai, s-a așezat din nou, de data asta mai aproape de Harriet, continuă, a spus ea când Harriet s-a oprit să o privească din nou

aș dori să-i fac lui Harriet un tort de ziua ei de naștere, Flossie, și trebuie să-i spui Hattie de acum în loc de Harriet, am decis că Hattie i se potrivește mai bine

Flossie a făcut un efort să încuviințeze din cap, nu tocmai ostil

Grace i-a făcut semn lui Hattie să vină la ea, vino și stai în poala lui Ma, iubire, Hattie a privit-o pe Flossie ca să-i ceară ajutor, ceea ce a durut-o

du-te și stai cu Mami ta, a îndemnat-o Flossie pe Hattie, mormăind suficient de tare pentru ca Grace să audă: era și timpul

ceva mai târziu, Grace a ieșit cu Hattie afară, să se așeze pe banca din curte, la soare, a cuibărit-o în poala ei, i-a citit povești din Cartea cu povești

când a terminat, Hattie dormea ghemuită în poala ei

Grace a ridicat privirea și a văzut că Flossie îl adusese pe Joseph, care stătea acolo, în curte, lângă poarta care ducea la câmpurile din față

cu mânecile suflecate, pantalonii băgați în cizmele pline de noroi, sprijinit de un hârleț

privind

de parcă s-ar fi aflat din nou în deșertul egiptean

asistând la un miraj.

6

Totul s-a schimbat, Ma, în clipa în care eu și Hattie a mea ne-am regăsit, a fost ca și cum aș fi ieșit din întuneric la lumină, iar acum puteam să o iubesc așa cum ar fi trebuit

mi-aș dori să mă fi văzut cum o răsfățam, Ma, cum o lăsam să facă tot ce voia pentru că nu puteam spune nu la nimic din ce-și dorea, până a intervenit Joseph și a spus că o distrugeam

mi-aș dori să fi văzut cât se adorau Joseph și Hattie, cum el nu-i făcea nicio concesie pentru că era fată, cum ea îl urma peste tot, imitând tot ce făcea

mi-aș dori să o fi văzut pe Hattie crescând puternică, vânjoasă și înaltă, Ma, să o fi văzut cum învăța să are, să semene, să treiere, să care baloți de fân cu tractorul din câmp la hambare

mi-aș dori să fi fost în preajma ei și să fii bunica ei, să-i spui cum era când creșteai tu mare și să-i povestești despre mine de când eram prea mică pentru a-mi aminti

mi-aș dori să nu fi murit atât de tânără, Ma, să fi văzut cât de bine am fost îngrijită la cămin, cum am învățat să merg în pantofi, aveam apă curată și mâncare proaspătă și am învățat o mulțime de lucruri

mi-aș dori să mă fi văzut alergând pe pajiștile de lângă cămin, Ma, exact așa cum îți imaginaseși tu, și presând flori în cartea mea cu flori și scriind poezioare despre ele

mi-aș dori să mă fi învățat să citesc și să scriu, Ma, să știi că am fost la școală, așa cum îți doreai atât de mult, ți-ar fi plăcut să citești cărți, Ma, mai ales romanele celebre ale domnului Charles Dickens

mi-aș dori să fi văzut cum am învățat să am o ținută frumoasă și maniere politicoase, Ma, nu eram o molâie, așa cum nu erai nici tu, puteam să iau atitudine când eram nevoită

mi-aș dori să fi văzut cât uram să fiu servitoare, Ma, cum detestam fiecare minut, până când am avut propria mea casă și apoi mi-a făcut o enormă bucurie să păstrez casa curată și plăcută

mi-aș dori să fi văzut cât de mult mă iubea Joseph după ce îmi revenisem, cum am decis împreună că nu vor mai fi alte sarcini și el folosea în schimb metoda retragerii

mi-aș dori să-l fi cunoscut pe Joseph, Ma, omul meu, care mi-a fost alături tot restul vieții, el a fost refugiul meu și tovarășul meu și cel mai bun tată pentru fetița noastră

mi-aș dori să fi văzut cum Hattie nu lăsa pe nimeni să-i distrugă personalitatea, Ma, cum le poruncea muncitorilor, cum râdeam, Joseph și cu mine, atunci când încerca să ne dea ordine și nouă

mi-aș dori să fi văzut cum am învățat să ajut la munca de la fermă

să umplu ghețăria cu gheața pe care o scoteam iarna din lacul înghețat

să culeg fructele din livadă, să fac conserve și gemuri

să culeg și să pun legumele în saramură, apoi să le depozitez în gheţărie

să hrănesc vacile, caprele, porcii, caii, puii, curcanii, rațele, păunii

să pun mieii fără mamă în cutii, în fața focului din Camera Lungă

să scot din grajdul cailor atâta gunoi încât să ne țină o iarnă întreagă

să afum carnea și slănina sărată cu untură de porc

să tund gardul viu, să fac garduri împletite, coșuri împletite, unt și brânză

să plivesc buruienile, să pun îngrășăminte, să îngrijesc albinele și să fac cidru, bere și bere cu ghimbir

mi-aș dori să-l fi cunoscut pe Slim, Ma, bărbatul american care s-a căsătorit cu Hattie, cât de ușurați am fost că a găsit pe cineva care știam că va avea grijă de ea după ce noi nu vom mai fi

mi-aș dori să-i fi cunoscut pe Sonny și pe Ada Mae, Ma, stră-strănepoții tăi, pe care eu i-am cunoscut doar pentru puțin timp

Joseph a fost atât de recunoscător că exista, în sfârșit, un băiat care să aibă grijă mai departe de ferma familiei.

---

[137] Rubaiat de Omar Khayyām, traducere de Petru Dimofte (n. tr.).

[138] Cea mai celebră acțiune britanică din cadrul celui de-al Doilea Război al Burilor, desfășurată în perioada octombrie 1899–mai 1900. Asediul s-a încheiat cu victoria decisivă a britanicilor (n. red.).

[139] În engleză, cele două pronunții – *Nile* („Nil") și *night* („noapte") – pot fi confundate dacă interlocutorul vorbește repede sau dacă receptarea lor este bruiată de, în contextul acțiunii romanului, zgomotul străzii (n. tr.).

[140] Primul Război Mondial (1914–1918) (n. tr.).

[141] Louis Daniel Armstrong (1901–1971), trompetist, unul dintre cei mai influenți artiști din istoria jazzului, lider de trupă și cântăreț american (n. red.).

[142] George Gershwin (1898–1937), compozitor american, a combinat muzica clasică și jazzul într-un stil propriu unic (n. red.).

[143] Fats Waller (1904–1943), pianist, compozitor, cântăreț și animator de comedie american (n. red.).

[144] Jelly Roll Morton (Ferdinand Joseph LaMothe, 1890–1941), muzician și compozitor american, unul dintre pionierii cântăreților ragtime (n. red.).

Capitolul V
PETRECEREA

1

Roland
este primul care îi trimite trei bezele Ammei atunci când aceasta își face grande *entrée*[145] la petrecerea de după piesa Ultima Amazoană din Dahomey din holul teatrului
un crescendo de voci care stau de vorbă și de clinchet de pahare de prosecco
care s-a domolit
urmat de aplauze furtunoase
și de
bravo! Amma, bravo!

ea arată pur și simplu spectaculos în rochia petrecută peste mijloc care îi scoate în evidență brațele tonifiate, talia minusculă și șoldurile ample care i s-au format în ultimii câțiva ani
cu toate că i s-a năzărit să strice efectul purtând adidași argintii
o adolescentă veșnic rebelă în sufletul ei – sau mai degrabă au coeur
piesa a fost pur și simplu minunată, mi-nu-na-tă, declară Roland cu efuziune
iar asta este tot ce vrea ea să audă
iar asta este tot ce vrea el să audă
iar asta este tot ce vrea toată lumea să audă

o recenzie de cinci stele a fost deja încărcată online de unul dintre criticii de obicei câinoși și fioroși, care a fost neobișnuit de efuziv: uimitor, emoționant, controversat, original

pe bună dreptate, producția merită într-adevăr cea mai mare laudă, fiind departe de propaganda politică de fanfaronadă din cariera teatrală timpurie a Ammei

deși este mama singurului său copil, scriitorul, regizorul și prețuitul, prețuitul ei prieten ar fi putut s-o facă cunoscută în cercurile importante cu mult timp în urmă, dacă ea i-ar fi urmat sfatul și ar fi regizat câteva piese de Shake-
speare, tragedii grecești și ale altor clasici multi-culti, în loc să scrie piese despre femei de culoare care nu vor avea
niciodată priză la public pur și simplu pentru că majoritatea majorității privește majoritatea Négresses ca fiind diferită de ea însăși, ca o întruchipare a Alterității

Roland a decis cu mult timp în urmă să se alinieze la Établissement[146], motiv pentru care este un învingător și reprezintă un nume în domeniu

în clasele educate

acolo unde contează

Amma, pe de altă parte, a așteptat trei decenii înainte de a i se permite accesul pe ușa din față

deși nu s-ar putea spune că a bătut insistent în zidurile castelului în tot acest timp

adevărul este că amica și-a petrecut o mare parte din cariera timpurie aruncând cu pietre în acesta

el se face nevăzut, lăsând-o pe Amma în seama lesbienelor radicale care încă mai roiesc în jurul ei ca niște fane îmbătrânite, care dau năvală pentru a o felicita

el este șocat să o vadă pe una dintre ele purtând o salopetă din denim

să fi revenit Salopetara?

chiar în timp ce reflecta asupra relației dintre sexualitate și vestimentație, este încolțit de „Președintele Mao
Sylvester”, cu care este în relații cordiale

în cel mai bun caz

se știu de când le-a făcut cunoștință Amma, pe vremuri, la o petrecere organizată în somptuoasa ei locuință din King's Cross

când erau amândoi tineri și frumoși și își petreceau weekendurile consumând poppers și ecstasy în pielea goală, purtând doar niște pantaloni scurți din piele și cizme de cowboy pe când dansau pierduți sub stroboscoape pe ritmurile antrenante ale muzicii disco de la Heaven, înainte de a dispărea în cotloanele mai întunecate ale cramei pentru a-și satisface poftele incorigibile

chiar și între ei

cu toate că o singură dată fusese de ajuns, pentru că atunci când Sylvester striga Ia-o și pe asta, Maggie T! când era pe punctul de a ejacula, îți cam tăia cheful

Roland era unul dintre norocoșii hedoniști care îi supraviețuiseră lui El Diablo, care se apucase să omoare atât de mulți dintre ei

atâtea morți întinau orice sentiment de nostalgie, din păcate, când îți aminteai de trecut însemna totodată

să-ți amintești de

cei care muriseră

și Sylvester, bătrânul morocănos, este un supraviețuitor

recunoaște cu țâfnă că piesa este cea mai bună lucrare a Ammei de până acum, este atât de păcat că ea s-a coalizat cu ei, cu ei, și arată furios cu degetul

Costumele Plictisitoare, cum le numește el, care stau aliniate pe marginea locului în care se desfășoară petrecerea, reprezentanții multinaționalelor care consolidează resursele financiare ale teatrului prin sponsorizări, care stau deoparte, zâmbind cu stângăcie, dorind cu disperare să ia parte la distracția actorașilor

Sylvester spune că și-au vândut principiile studențești de stânga, dacă le-au avut vreodată, în clipa în care au părăsit universitatea și au acceptat un salariu de începător mult prea mare pentru o slujbă corporatistă, chestionabilă moral, care le oferea perspective de carieră lucrative și bonusuri anuale umflate, care i-a transformat în scurt timp în conservatori putred de bogați care urăsc structurile de asistență socială, la care nu contribuie în mod activ, sustrăgându-se de la plata impozitelor și practicând evaziunea fiscală, în timp ce disprețuiesc cu ipocrizie proletariatul, care ar fi un flagel al societății, care ar stoarce statul de bani, când, de fapt, ei sunt cei mai mari paraziți ai societății, lipsiți de orice simț al responsabilității față de comunitate cu excepția unei foarte egocentrice, deductibile fiscal forme de caritate în vogă pe care le place să o numească filantropie!

Roland se minunează că Sylvester a reușit să dea o lovitură culturii capitaliste corporatiste și conservatorilor aproape imediat după ce le dăduse bună ziua

s-ar putea chiar să fie un record

acum este rândul său

Ultima Amazoană din Dahomey este un tour de force, spune el, deși eu nu voi folosi niciodată un astfel de clișeu, înțelegeți, atunci când voi vorbi mâine despre asta la Channel 4 News și la Front Row de la

BBC, dându-se mare pentru că Sylvester nu recunoscuse niciodată succesul remarcabil din cariera lui Roland

probabil că nu citise nici măcar una dintre cărțile sale și nu-i spusese niciodată că-l văzuse la televizor, deși oamenii îi spun adesea lui Roland că l-au văzut la TV chiar zilele trecute

este o evitare voită din partea lui Sylvester

și foarte subminatoare

*

piesa este într-adevăr inovatoare, continuă Roland, în ciuda faptului că Sylvester pare mai interesat să prindă un prosecco gratuit în cupe elegante servit de chelneri și dându-l pe gât dintr-o sorbitură înainte de a trage din nou aer în piept

Amma, spune Roland, ar fi putut să omagieze amazoanele originale, care au fost dușmanii de moarte ai grecilor antici, potrivit mitologiei, și cu care au fost comparate amazoanele din Benin, adică Dahomey, de către aventurierii din Occident care au călătorit în Africa și care au scris timp de o sută cincizeci de ani despre ferocitatea lor neînfricată

poate că piesa ar fi putut utiliza chiar mai multe dispozitive tehnico-dramatice în producția sa, cum ar fi holograme ale amazoanelor originale din mitologia greacă planând ca niște spectre periferice, contrapunctând acțiunea principală, adăugând astfel ipotezei mai multă relevanță clasică? și cu toate că mitul conform căruia adevăratele amazoane își tăiau sânii pentru a lupta mai bine cu grecii cu străvechiul arc cu săgeți nu poate fi dovedit, știm că în regiune au existat astfel de femei războinice datorită testelor ADN de dată recentă și a altor tipuri de analize bio-arheologice ale gorganelor sciților nomazi (movile

funerare, pentru necunoscători), care au dezvăluit prezența istorică a călărețelor războinice care trăiau în triburi mici, de la Marea Neagră și până în Mongolia, deși niciuna nu avea sânii amputați

în plus, potrivit lui Herodot, amazoanele mitice culegeau plante halucinogene, le aruncau în focul în aer liber, inhalau fumul și se drogau zdravăn, așa că vă dați seama cum a ratat aici Amma o șmecherie, prin faptul că nu s-a jucat puțin cu materialul din sursa originală? cât despre imaginile estompate proiectate pe scenă, care o făceau să pară plină de mii de amazoane din Benin moarte care șarjau înspre audiență fluturând armele și scoțând strigăte de război

erau înspăimântător de realiste și, fără îndoială, un coup de théâtre

Roland a făcut o pauză, s-a documentat înainte de spectacol, așa încât poate să țină predici despre acesta post-spectacol

înainte să-și poată încheia expunerea amănunțită, Sylvester îi pune o mână pe braț și spune: nu sunt unul dintre studenții tăi impresionați, Roland, și a plecat tiptil, paharul său gol deschizând drumul spre ospătarii care, instruiți probabil de șeful de sală, au început să ocolească locul în care se aflau ei

Roland este tentat să strige după Sylvester că ar trebui să fie al naibii de recunoscător că el, profesorul Roland Quartey, s-a deranjat să-i ofere acele observații cu titlu gratuit, pentru că, ia ghici, cine este plătit cu 10 000 de dolari pentru a susține un seminar de o oră în universitățile americane, ceea ce este probabil mai mult decât câștigi tu în doi ani cu

compania ta de teatru demodată și insignifiantă în proporție de 97%, de care a auzit numai 1% din marele public

deci îți poți păstra conștiința socială, Tovarășe, pentru că el, Roland, are o carte mult mai importantă în mânecă și aceasta se cheamă

CAPITAL CULTURAL !!!!

Roland este însă mult prea complex pentru a provoca o asemenea scenă, privește în jur, volumul discuțiilor și însufletirea din încăpere cresc pe măsură ce prosecco-ul relaxează cabotinismul interior al tuturor participanților

din dreapta scenei, din bucătărie, își fac intrarea canapé-urile, ținute în sus pe tăvi aurite de tineri apetisanți care intră în șir indian, ca într-un cor buf

în partea opusă a încăperii o observă pe Shirley, încă îmbrăcată à la Institutul pentru Femei din – cu aproximație – anul 1984 (draga de ea)

și Dominique este aici, nu a mai văzut-o de o veșnicie, este încă minunat de sexy, în stilul lesbi-biciclist, chiar și la cei cincizeci de ani ai săi, fiind și ea asaltată de un grup de fane cărora li se scurg ochii după ea (plus ça change)[147]

Kenny îi dă târcoale imposibilului de frumos și probabil o bunătate de nigerian, bărbatul de la ușă care asigură paza, care pare să savureze atenția care i se oferă

Roland preferă carnea albă, lui Kenny îi place carnea neagră, este atât de simplu

sunt destul de independenți în timpul săptămânii, în weekenduri trec pe la piețele fermierilor, fac schimb de noutăți cu prietenii, uneori se duc la țară

de câteva ori pe an pleacă în weekenduri prelungite în orașele preferate: Barcelona, Paris, Roma, Amsterdam, Copenhaga, Oslo, Vilnius, Budapesta, Ljubljana

verile și le petrec în Gambia sau Florida

„discreție, nu decepție" este deviza relației lor de douăzeci și patru de ani, altfel, fiecare este liber să facă ce dorește

lucru de care profită amândoi atunci când le dau ghes pornirile, atât timp cât nu aduc pe nimeni în sanctuarul lor

acasă

Roland se îndreaptă spre promenada cu vedere la Tamisa

cerul nopții este presărat cu atâtea stele câte lasă să se vadă poluarea din oraș

la această oră târzie, râul arată ca o pată de ulei pulsând de vâscozitate

pe malul opus se întrevede conturul amestecului tipic de clădiri

pur și simplu adoră Londra, și asta de mult timp, în cercurile tot mai rarefiate ale existenței sale orașul îl iubește la rândul său

cât despre disprețul îndreptat în prezent asupra așa-numitei „elite metropolitane", el a muncit al naibii de greu pentru a atinge culmea profesiei sale și este exasperant că expresia este acum vehiculată de o afluență de politicieni și demagogi de dreapta ca fiind una dintre tarele societății, care îi acuză în mod absurd pe 48% dintre alegătorii britanici care au votat să rămână în UE că ar reprezenta o astfel de țară

pe când Brexiteers sunt descriși cu precădere ca niște oameni obișnuiți, care muncesc din greu, ca și cum toți ceilalți nu ar fi la fel

Roland fusese foarte dispus să se apere la BBC, într-o dezbatere despre UE, cu un susținător al Brexit care îl acuzase că era un „elitist metropolitan onanist"

la care Roland ripostase că familia lui, abia sosită din Gambia, nu rezistase nici șase luni în minunata Anglie provincială pentru că fusese izgonită din sat de rasiștii înverșunați ai anilor șaizeci

cu alte cuvinte, i-a spus el acuzatorului său, există un motiv pentru care oamenii de culoare (Roland evită de obicei în public, pe cât posibil, descriptorul „negri" – este atât de primitiv) au ajuns în metropole, iar acesta este că voi nu ne-ați vrut cu niciun chip în preajma câmpurilor voastre verzi și a demoazelelor voastre cu obraji trandafirii

și nu se jenează nici să facă parte din elită, adăugase Roland, de ce lui, Profesorului Roland Quartey, fiul educat de către stat al unor imigranți africani din clasa muncitoare, i s-ar refuza dreptul să avanseze pe scara socială?

sau vreți să spuneți că oamenii de culoare ar trebui să lucreze doar pe linia de asamblare, la curățarea toaletelor sau la măturatul străzilor?

publicul a aplaudat și a ovaționat

înainte ca interlocutorul său rămas fără cuvinte să poată gândi suficient de repede ca să contraatace, președintele a anunțat încheierea dezbaterii

Roland avusese ultimul cuvânt, ar fi trebuit să se simtă triumfător

numai că era enervat că trebuise să se angajeze într-o discuție pe teme rasiale și avea să fie privit, în urma unei dezbateri care devenise virală (bineînțeles că aceasta devenise),

ca un purtător de cuvânt al diversității culturale

ceea ce în mod cert el nu era

un braț i-a alunecat ușor în jurul taliei, dintr-o parte, este Yazz, care își face cunoscută prezența în cel mai agreabil mod cu putință, ceea ce este minunat, pentru că nu știe niciodată dacă o să-l îmbrățișeze sau o să-l ia la rost

Tată, spune ea, lipindu-se de el, un pic cherchelită, bănuiește el, în ciuda declarațiilor sale că este practic abstinentă

bună, draga mea, răspunde el, sărutând-o pe frunte

eram atât de îngrijorată că piesa va fi oribilă și umilitoare pentru Mami, cu ea nu știi niciodată, am mai trecut prin asta, așa-i? a ieșit bine, nu-i așa, Tată?

a reușit, nu-i așa, suntem mândri de ea?

da, nemaipomenit de mândri

ei i-ai spus asta? știi că trebuie să-i spui

de mai multe ori, în timp ce o priveam în ochi ca să-și dea seama că vorbeam sincer, este foarte dornică de așa ceva în sinea ei, deși noi doi știm că succesul i se va urca la cap și că va fi imposibil să ne mai înțelegem cu ea, Tată, imposibil

el o trage și mai aproape de el

îi place teribil când ea îl lasă să o îmbrățișeze

simțindu-i căldura, care se îmblânzește în contact cu el

*

Yazz este motivul pentru care s-a îndreptat el, viața lui este împărțită în perioadele Înainte de Yazz și După Yazz

înainte de Yazz era un lector universitar care nu se remarca prin nimic, care învățase la o școală dură din Ipswich, își petrecuse adolescența învățând destul de mult la școală pentru a scăpa de orașul său natal, Portsmouth, iar în timpul liber îi lăsa gura apă după idolii săi

nostimul și adorabilul Marc Bolan[148], suprarealistul erei spațiale David Bowie, și minunat de frumosul solist al formației Sweet, Brian Connolly

în această ordine a preferințelor

când a ajuns la universitatea din Londra, s-a alăturat Societății Gay chiar din prima zi și a recuperat timpul pierdut în cluburile de gay

reușind, cu toate acestea, să absolve cu o diplomă de merit

a primit prima catedră după optsprezece luni de căutare, iar atunci când a obținut-o, a descoperit că pur și simplu nu putea să-și sacrifice viața socială, atât de greu câștigată, în schimbul miilor de ore necesare pentru a sta singur și a scrie blestematele de cărți care l-ar fi transformat, dintr-un cadru academic anonim, într-o persoană publică respectată

cu Yazz pe cale să se nască, a făcut bilanțul, a decis că trebuia să fie o persoană mai importantă pentru copilul pe care decisese în cunoștință de cauză să-l aducă pe lume cu prietena sa Amma, care era perfectă pentru ocupația de mamă a copilului lor dat fiind că era inteligentă, creativă și amuzantă

a fost profund emoționat când ea l-a acceptat ca donator de spermă

după incursiunea lui la Le Wank Bank[149], Amma a rămas repede însărcinată, până la nașterea lui Yazz deja începuse să scrie prima lui carte, care își dorea să fie intelectuală, dar nu excesiv de academică, populară fără a fi populistă, scria despre ceea ce îl interesa: filozofie, arhitectură, muzică, sport, film, politică, internet, formarea societăților: trecute, prezente, futuriste

prima sa carte i-a creat o reputație, până la a treia, aceasta era deja consolidată

spre deosebire de Amma, cariera lui nu se bazase niciodată pe identitățile sale percepute, așa cum era de așteptat de la intelectualii negri (până și sintagma „intelectual negru” deranjează)

el deplânge faptul că oamenii de culoare din Marea Britanie sunt încă definiți de culoarea pielii, în absența altor opțiuni lucrative

și nici nu se poate spune că este un gambian veritabil, dacă și-a părăsit țara la vârsta de doi ani

în orice caz, nici pielea sa neagră, nici homosexualitatea nu sunt rezultatul unor decizii politice conștiente, prima este determinată genetic, cea din urmă este o predispoziție psihică și psihologică

astfel vor și rămâne, fără să devină niște preocupări intelectuale sau activiste

ci mai degrabă niște note de subsol

aranjamentul de la universitate îl menține pe linia de plutire financiar între avansurile încasate pentru cărți, nu-l deranjează să țină seminarii ciudate studenților maturi, nu mai predă cursuri și, din moment ce este celebru și apare la TV, nici nu îl pot obliga s-o facă

ce dacă studenții sunt dezamăgiți, nu a creat el sistemul (el doar îl speculează, baby!), are o regulă – nu răspunde la e-mailuri decât dacă acestea vin direct de la șefii lui, la care răspunde imediat și cu multă cordialitate

chestia asta funcționează foarte bine, pentru că toți ceilalți de la catedra lui au renunțat să-i mai ceară să facă ceva

știe că este detestat de „colegi”, care practic mârâie la el când străbate Coridorul Cuțitelor Lungi[150]

puțin îi pasă

rareori este prezent acolo

când Roland a început să scrie prima parte dintre cele trei a magnum opus[151], deja decisese că el nu avea să fie acceptat de L'Établissement, ci avea să devină L'Établissement

frații și surorile lui puteau la fel de bine să vorbească și singuri în numele lor

de ce trebuia el să poarte povara reprezentării lor, atunci când asta nu ar fi făcut decât să-l tragă înapoi?

oamenilor albi nu li se cere decât să se reprezinte pe ei înșiși, nu întreaga rasă albă

*

Yazz se desprinde din îmbrățișarea sa liniștitoare, el o iubește mai mult decât pe oricine, chiar mai mult decât pe Kenny

din momentul în care i-a fost pusă în brațe după naștere, a fost topit după ea și așa a rămas, nu-și poate controla iubirea pe care i-o poartă, deși uneori poate fi așa o pacoste, răutăcioasă chiar, când are ea chef

este îngrijorat că ea va pătrunde într-o lume care o va sancționa dacă nu joacă jocul și nu câștigă după regulile sale

trebuie să devină pricepută în discursul diplomatic, însă ea are o fire diametral opusă

seamănă cu mama ei în această privință

partea aceasta a Londrei este atât de specială noaptea, nu-i așa, Tată? spune ea aproape visător, Catedrala St Paul nu este gen, maiestuoasă?

fără îndoială, este maiestuoasă, draga mea, cred că este inima arhitecturală a capitalei care a dominat orizontul timp de sute de ani, până când zgârie-norii

din oraș i-au contestat puternicul simbol al supremației religioase, opunând acestuia prosperitatea economică

cu toate că, și acesta este un lucru puțin cunoscut, clădirile zgârie-nori se datorează, de fapt, diverselor construcții înalte anterioare, cum ar fi acelea din secolul al unsprezecelea din Egipt, casele turn renascentiste din Florența și Bologna, construcțiile de acum cinci sute de ani din chirpici din Shibam, Yemen

vezi tu, Yazz, conceptul nu era deloc nou, ci era străvechea soluție municipală aplicată la expansiunea populației de la mijlocul secolului, care a dus la o urbanizare densă

Yazz se îndepărtează înainte ca el să fi terminat de vorbit, tocmai când începeau să poarte o conversație minunată

Yazz se îndreaptă spre un bărbat tatuat (sau este o femeie?) care stă singur(ă), fumând, privind spre râu

mi-a făcut plăcere să te văd, Tată, spune ea peste umăr, cu gândul în altă parte, tocmai am zărit o cunoștință

voi trece în curând să vă vizitez, pe tine și pe Kenny, promit

Yazz nu are habar de golul pe care îl simte acolo unde se cuibărise atât de iubitoare lângă el, așa cum o făcea când era mică și îl adora, nu voia să-i dea drumul nici atunci când trebuia să se ducă la culcare sau să plece acasă, ținându-se de el, forțându-l să-i îndepărteze brațele mici și osoase de pe el

un copilaș care îl iubea exact așa cum era

necondiționat

majoritatea oamenilor îl consideră un om remarcabil, de ce nu și ea, iubita și singura lui copilă?

tot ce trebuie să spună este, și, zău așa, o singură dată nu ar trebui să fie prea dificil

te-ai descurcat bine, Tată.

2

la petrecerea zgomotoasă care urmează după piesa de teatru, Carole stă liniștită într-un colț îndepărtat al încăperii alături de ceilalți bancheri și finanțatori care, asemenea ei, par deplasați în ținuta lor elegantă de afaceri atunci când încăperea este plină de persoane de tipul artistic, îmbrăcate ciudat, care se lovesc una de cealaltă

acesta nu este deloc mediul ei, așa că a refuzat invitația lui Freddy de a „circula și de a face cunoștință cu actrițele lesbiene”

el își croiește drum prin mulțime cu cravata scoasă, cămașa desfăcută, părul fâlfâind, fermecându-i pe toți cei pe care îi întâlnește din câte își poate da ea seama, lăsându-i chicotind la replicile lui spirituale

înainte de a trece dansând la următoarea persoană care va fi impresionată de el

în loc de reținerea claselor sociale superioare, Freddy degajă încrederea claselor sociale superioare, alături de o copilărească sfioșenie care îl face să fie îndrăgit de oameni din toate domeniile

și-ar dori să posede și ea abilitățile lui sociale manifestate fără niciun efort

Carole fusese intrigată de piesă, a cărei acțiune se petrecea în Benin, cu toate că, deși cunoștea puține lucruri despre Nigeria, patria părinților ei, unde nu fusese niciodată, cunoștea încă și mai puține despre țara învecinată

nu era vina ei, rudele apropiate erau decedate, potrivit mamei sale, care își pierduse ambii părinți încă de tânără, ceea ce făcea dificilă întoarcerea sa

mama ei nu avea să fie niciodată una din acele matroane vest-africane pe care le vedeți în aeroporturi, care vin cu un cărucior plin de bagaje suplimentare și încep să se certe la check-in, acuzând cântarele că sunt defecte atunci când este limpede că acestea funcționează corect

Carole este interesată să viziteze Nigeria, până acum nu a fost trimisă să lucreze acolo, dorința ei de a acționa în această direcție nu este o prioritate pentru moment, își va duce
mama acasă într-o bună zi, poate îl va lua și pe Kofi pentru sprijin, și pe Freddy

Carole îl iubește pe Kofi, este perfect pentru mama ei

*

a fost atât de ciudat în seara asta să vezi o scenă plină de femei negre, toate cu pielea la fel de întunecată sau chiar mai întunecată decât a ei, o premieră, deși în loc să se simtă validată, se simțea ușor jenată

măcar dacă piesa ar fi fost despre prima femeie de culoare prim-ministru al Marii Britanii, sau despre o câștigătoare a Premiului Nobel pentru știință, sau despre o miliardară care s-a îmbogățit prin mijloace proprii, cineva care ar reprezenta un succes legitim la cele mai înalte niveluri, în loc de războinice lesbiene defilând de colo-colo și îndrăgostindu-se una de cealaltă

în pauza de la bar a observat că unii dintre spectatorii albi o priveau diferit decât ceva mai devreme, când ajunseseră cu toții în holul teatrului,

mult mai prietenos, ca și cum ea ar fi fost cumva oglindită în piesa pe care o urmăreau și, pentru că lor le plăcea piesa, o plăceau și pe ea

în public, de asemenea, erau mai multe femei de culoare decât văzuse la orice altă piesă de la Național

în pauză le-a studiat, cu extravagantele lor legături pentru cap, cerceii supradimensionați de mărimea sculpturilor africane, colierele din mărgele tip voodoo, oase, pungi de piele care conțineau (probabil) talismane, brățări din metal masive ca niște greutăți pentru exersarea încheieturilor, inele de argint atât de mari încât lățimea lor se întindea peste mai multe degete

continua să surprindă salutul scurt din cap al comunității negre, de parcă piesa conectase cumva femeile între ele

i-a trecut prin minte gândul că ar putea fi salutul din cap al comunității lesbiene negre, le-a studiat mai îndeaproape, a avut impresia că multe dintre ele ar putea fi lesbiene, chiar și cele care aveau eșarfe legate pe cap purtau o încălțăminte foarte comodă

oare se afla la o întrunire predominant homosexuală?

a încetat contactul vizual și l-a apucat pe Freddy de braț

care a dus gestul un pic prea departe și i-a gâdilat gâtul cu nasul

tocmai când se pregătea sufletește să plonjeze în mulțime și să-l ia pe Freddy de la petrecere, spre ea s-a îndreptat o femeie pe care nu o mai văzuse de... cât timp?

o, la naiba!

o, fir-ar să fie!

este doamna King

nu a mai văzut-o de când a terminat școala, la optsprezece ani

dar ce naiba căuta ea aici?

*

între timp

Shirley este uimită să-și vadă protejata în celălalt capăt al încăperii, este aproape de nerecunoscut, este chiar Carole Williams în persoană

fără să se gândească, înclină să-i părăsească pe Lakshmi și Lennox, care continuă să se entuziasmeze în privința

jazzului pe care-l cântă Lakshmi, care lui Lennox îi place

suficient de mult încât să participe la concertele ei, pe care Shirley nu le suportă

pe când își face drum prin mulțime, constată cu uimire că Carole nu mai este o fetiță șleampătă, ci elegantă, frumoasă, rafinată, chiar și de la distanță

trebuie să-i fi priit

atunci

*

Shirley simte cum se dezlănțuie în ea o furie înăbușită, ca bila care urcă pe trahee

„ține-mă la curent, Carole, vreau să știu cum te descurci, poți apela oricând la mine pentru sprijin” –

copila nerecunoscătoare nu făcuse nimic de genul acesta

Carole poartă un taior cu fustă de culoarea piersicii și un șirag de perle de bun-gust, amândouă par veritabile și scumpe, părul îndreptat este aranjat într-un coc de balerină, machiajul ei este complet discret, este mult mai suplă decât în timpul adolescenței și pare mai înaltă purtând tocuri înalte

Shirley se simte mai ponosit îmbrăcată decât de obicei (ceea ce spune ceva), deși poartă rochia nouă cu buline de la John Lewis, legată (foarte) lejer în talie și decorată cu o frumoasă fundă la gât

doamna King, exclamă Carole, întinzând mâna cu un gest mai degrabă regal

spune-mi Shirley, Carole, Shirley

accentul lui Carole abia dacă se mai simte, este practic aristocratic, parfumul ei este plăcut, tot ce ține de ea este

șlefuit

*

ea se dovedește a fi bancher în City, Shirley nu se așteptase la mai puțin de la această întruchipare a succesului din fața sa, se află aici împreună cu soțul ei, Freddy, cel de acolo, familia lui este acționar la o companie care sponsorizează teatrul, deși, între noi fie vorba, piesa aceasta nu este deloc genul meu, spune Carole

nici al meu, răspunde Shirley simțind că o trădează pe Amma pentru că nu ridică piesa în slăvi, cum fac ceilalți din încăpere

(doar dacă nu cumva se prefac cu toții, așa cum obișnuiesc actorii)

și ei i-ar fi plăcut să se laude în cancelarie cu piesa prietenei sale de la Național, dar nu prea poate face asta când este o piesă despre lesbiene

ce mai faceți? întreabă Carole, trebuie să fiți pensionară, probabil

nicidecum, nu sunt chiar atât de în vârstă, încă mai predau, îmi ispășesc păcatele în același azil de nebuni care a scăpat de numeroase ori de închiderea obligatorie, după cum

poate că ai aflat și tu, așa este, sunt tot acolo, încă mai

furnizez societății următoarea generație de prostituate, traficanți de droguri și dependenți de droguri

Shirley își aruncă capul pe spate cu un râs zgomotos, așteptându-se ca și Carole să i se alăture, care părea în schimb înspăimântată, ceea ce a făcut-o pe Shirley să arboreze un zâmbet vesel, rectificativ, pentru a lăsa impresia că nu era cuprinsă de amărăciune

încă îi îndrum pe cei mai capabili copii, spune ea repede, cu vioiciune, încă îi mai salvez pe cei care au potențial (și, pentru că nu se poate abține), pe cei care au nevoie de sprijinul meu dedicat pe parcursul mai multor ani pentru a-i pune pe drumul spre succes

urmează o pauză penibilă în care Shirley simte un bufeu de menopauză care îi inundă fața de transpirație, nu acum, fir-ar să fie, nu ar fi trebuit în niciun caz să bea acel pahar declanșator, dacă își șterge fața cu un șervețel își va întinde machiajul și va arăta ca o femeie nebună

oare Carole ce o fi crezând?

*

Carole încearcă să-și ascundă disconfortul creat de agresivitatea pasivă a doamnei King, își dorește ca Freddy să o ia cât mai repede de acolo, femeia e leoarcă de sudoare, ceea ce este un pic ciudat, să fie din cauza emoției?

doamna King exercitase o asemenea putere asupra lui Carole, încât i se păruse abuzivă

acum ea se află aici, puțin mai în vârstă, mai căruntă, mai grasă, deși este greu de spus, deoarece din perspectiva unui copil toți adulții sunt bătrâni și grași

urmează o tăcere atât de lungă, încât devine dureros de stânjenitoare, ambele femei își zâmbesc forțat

Shirley rupe tăcerea, ei bine, mi-a părut bine să te revăd după atâta vreme, Carole

da, și mie mi-a părut bine să vă revăd, răspunde Carole și o privește în ochi pe doamna King așteptându-se la o sclipire diabolică, în schimb ochii îi sunt înlăcrimați, să fie, oare, supărată? pare tristă, rănită, doamna King să aibă, oare, sentimente?

Carole își dă seama că s-a gândit mereu la doamna King printr-o pâclă de furie adolescentină, deși probabil că femeia nu încerca decât să facă așa cum știa mai bine, pur și simplu nu procedase în modul potrivit

Carole nu vrea să o supere pe femeie, nu acum, dar se pare că exact asta făcuse, trebuia să îndrepte lucrurile

știu că este destul de târziu acum, doamnă King, vreau să spun Shirley, dar nu sunt sigură că v-am mulțumit vreodată pentru ajutorul dat când eram la școală, în orice caz, mai bine mai târziu decât niciodată, nu-i așa?

nu-i așa-ul îi scăpase fără să vrea, Carole nu se putuse abține

nu fi prostuță, răspunde Shirley, nu există absolut nimic pentru care să-mi mulțumești, am făcut tot ce am putut ca să te ajut pe parcurs, nici într-un milion de ani nu m-am așteptat sau am dorit să primesc mulțumiri, a fost plăcerea mea, mai mult decât atât, a fost de datoria mea, ca profesor conștiincios, îmi făceam doar treaba și sunt fericită că în cazul tău a funcționat, asta înseamnă o mulțumire suficientă după părerea mea

Carole vede că ochii înlăcrimați au început să lăcrimeze de-a binelea, își dă deama că doamna King chiar a ajutat-o atunci când nimeni altcineva nu putuse sau nu voise, cum de nu-și dăduse seama de asta până acum?

doamna King face un pas înapoi, jenată de vulnerabilitatea sa, bănuiește Carole

trebuie să-mi caut soțul sau vom rata ultimul metrou spre casă, școală mâine, clasa a noua, cea mai dificilă, la revedere, Carole, a fost minunat să te întâlnesc aici.

3

Shirley se întoarce prin mulțime simțindu-se mai ușoară

abia așteaptă să-i spună lui Lennox despre întâlnirea cu Carole, deși el era de părere că vechea ei nemulțumire nu era decât o risipă inutilă de energie

viața este mult mai simplă pentru bărbați, pur și simplu femeile sunt mult mai complicate decât ei

pe Lennox nu pare să-l supere nimic, niciodată

îl trage de lângă Lakshmi pentru a le lua hainele și, pe când un membru al personalului li le aduce, aruncă o privire în urmă, la petrecere

spațiile mari pline de voci ridicate îi amintesc de coșmarul cacofonic al sutelor de elevi de la cantina școlii

scârțâitul îngrozitor al vocilor și scrâșnetul metalului pe veselă, răsunând și ricoșând în pereți și tavan

ideea ei de seară reușită tot mai înseamnă să danseze pe lovers' rock cu Lennox într-un colț, la vreo petrecere la care toată lumea este ca ei și să se sărute discret pe întuneric

orez, mazăre, curry de capră care fierbe la foc mic pe aragaz în bucătărie

îl observă pe Roland venind de pe promenadă, cu un aer de importanță de sine, deși acum asta mai mult o distrează decât o enervează

a reușit să-l cunoască ceva mai bine când a devenit nașul nepoatei sale, Yazz, înainte de asta, el, ca mulți dintre prietenii Ammei, nu avea timp pentru ea

cam pe când Yazz începea școala primară, el devenea celebru și un timp fusese fascinată de el, ceea ce era o prostie

obișnuia să se teamă de întâlnirile lor, pentru că el o făcea să se simtă inferioară de îndată ce deschidea gura

la un moment dat, o lega pe micuța Yazz în scăunelul pentru copii din mașina ei, în timp ce Roland perora repede despre stadiile lui Piaget[152] în dezvoltarea copilului, despre care știa mult mai puține decât ea

nu se simțea suficient de sigură pentru a-și etala cunoștințele, niciodată în prezența lui

apoi el primise un apel în care fusese anunțat că mama sa, care se întorsese în Gambia cu ani în urmă, murise

la un moment dat stătea acolo, perorând, în clipa următoare se prăbușea pe trotuar

Shirley i-a dus degrabă pe Yazz și Roland din nou în casă și pe el l-a lăsat să plângă în voie în brațele ei

după aceea, îi considerase virtuozitatea intelectuală ca pe o performanță, înlăuntrul său putea fi la fel de vulnerabil ca oricine altcineva

în prezent se înțeleg destul de bine, deși nu într-atât încât ea să-și amâne plecarea de la petrecere pentru a se duce să-l salute

apoi o zărește pe Lakshmi, care se plimbă prin jur nerăbdătoare, este probabil în căutarea lui Carolyn, cea mai recentă mireasă-copil a sa, cum o tachinează Amma

Shirley a văzut-o pe mireasa-copil cu numai câteva clipe în urmă stând de vorbă între patru ochi cu o altă femeie, mult mai în vârstă, care părea destul de atrasă de ea

Lakshmi ar face bine să fie atentă

*

chiar când se gândea să o găsească pe Amma pentru a-și lua la revedere, o vede îndreptându-se spre Zeița Dominique, chicotind conspirativ

asta îi amintește de perioada în care conduceau împreună compania de teatru și preferau să fie împreună mai mult decât cu oricine altcineva, chiar mai mult decât cu iubitele lor

până își făcuse apariția Nzinga și o răpise pe Dominique pentru a-i oferi o viață plină de farmec în America

cu toate că nu a fost așa, din relatările Ammei se pare că Nzinga o cam șifonase pe Dominique (asta trebuia să i se fi întâmplat mai demult)

Amma insistase că nu existase niciodată vreo atracție între ea și Dominique, cu toate că Shirley nu înțelesese

niciodată o prietenie în care, la cei douăzeci de ani ai lor, se duceau împreună la toaletă și cu atât mai puțin la cincizeci de ani

Shirley încercase să o evite pe Dominique în seara asta, care este mult prea colțuroasă pentru a sta în preajma unei profesoare plictisitoare, heterosexuale, de la o școală din suburbii

din păcate, în timpul pauzei au ajuns prin a sta la bar una lângă celălaltă, iar Shirley nu a reușit să se facă, discret, nevăzută

Dominique arăta la fel ca întotdeauna, tot suplă, cu un tricou alb strâmt care îi punea în valoare abdomenul plat (ceea ce ei îi punea sare pe rană), geacă de motociclist, inele knuckle-duster, cercei care urcau pe urechi ca niște cusături de argint spiralate, blugi negri, ghete biker, coafură băiețească, fără păr cărunt

ar fi fost o ținută nepotrivită pentru vârsta ei dacă Dom nu ar fi arătat de treizeci și doi de ani

femeile negre nu-și trădează niciodată vârsta, cu excepția lui Shirley

ghinionul ei obișnuit

nu se mai văzuseră de mulți ani și, așa cum era de așteptat, Dominique i-a zâmbit sarcastic lui Shirley de parcă s-ar fi distrat pe seama vieții ei banale și patetice

hei, ce mai faci, Shirl? a întrebat-o ea cu un accent aproape american

după cum se aștepta, Shirley nu avea absolut nimic interesant să-i spună, și când aceasta i-a pus aceeași întrebare lui Dominique, a fost, uau! de unde să încep? ca și când atenția lui Dominique ar fi fost deviată de barmanul care alesese să o servească pe ea mai întâi

bineînțeles

Dominique s-a îndepărtat cu un pahar de vin în fiecare mână: mă bucur mult că te-am văzut, Shirl, a spus ea și s-a făcut nevăzută

după ce o servise pe zeița Dominique, barmanul a luat o comandă de la persoana de pe partea opusă lui Shirley, care sosise mai târziu decât ea

Shirley a spus cu o voce mai tare decât obișnuia, scuză-mă, eu am ajuns aici prima

și toți cei de la tejghea s-au întors să o privească

nu o deranjase prietenia Ammei cu Dominique, atunci când aceasta își făcuse apariția în peisaj, pentru că drumurile lor deja se separaseră irevocabil

prietenia ei cu Amma se bazează mai mult pe loialitate istorică și familiaritate confortabilă decât pe interese și perspective comune, tind să vadă împreună filme despre care Shirley crede că ar trebui să fie palpitante (din câte își dă ea seama, miliarde de oameni din întreaga lume sunt de aceeași părere)

Ammei îi plac filmele străine foarte lente, fără acțiune și multă atmosferă, pentru că „cele mai bune filme vizează extinderea înțelegerii noastre în privința a ceea ce înseamnă să fii ființă umană, sunt o călătorie îndreptată spre depășirea limitărilor formei, o aventură dincolo de clișeele cinematografiei comerciale, o expresie a conștiinței noastre mai profunde”

îți poți imagina ce crede Shirley despre asta

fac compromisuri, Amma s-a dus să vadă La La Land cu ea, nevrând să recunoască faptul că îi plăcuse (Shirley își dădea seama de asta), iar Shirley se instalase (dormise) la Moonlight, despre care Amma spunea că era unul din cele mai bune filme pe care le văzuse vreodată

*

le urmărește pe cele două prietene dispărând la toaleta Femeilor – atât de sigure pe ele, iubitoare de distracții, tinere și strălucitoare

voia să-și ia rămas-bun de la Amma, abia dacă schimbaseră câteva cuvinte toată seara, pentru că ea fusese asaltată de admiratori, Shirley nu se aventurează la toaletă pentru a-i întrerupe ședința de împărtășire a ultimelor bârfe cu Dominique, care i-ar arunca o privire însemnând, acum ce mai vrei, plictisitoare Shirl?

Shirley a avut deja o discuție rapidă cu Yazz, care se pare că s-a molipsit de necuviinciosul virus african, cu părul ridicat într-o coafură încrețită și sârmoasă

în anii șaptezeci se purtau coafurile afro bine aranjate, simetrice, care nu erau nici atunci pentru Shirley, mama ei îi aranja părul cu ondulatorul fierbinte de la vârsta de doisprezece ani și de atunci nu și-a mai văzut și nu și-a mai simțit părul adevărat

Yazz nu s-a deranjat să-și prezinte nașa celor două prietene de lângă ea, ceea ce era pur și simplu o dovadă de impolitețe

păreau puțin cam arogante, iar Shirley era obișnuită cu adolescenți care se fofilau la vederea ei, nu care se purtau ca și cum ar fi fost egalii săi

una dintre ele purta un hijab cât se poate de nereligios, cu paiete, cealaltă se revărsa dintr-o bluză cu decolteu foarte adânc

Yazz seamănă mai mult cu Roland decât cu mama ei atunci când prezintă o imagine de sine exagerat de încrezătoare și zilele astea are impresia că stă de vorbă cu Shirley doar dintr-un simț al datoriei

tu ești nașa mea preferată, obișnuia să-i spună Yazz, poate că le spune asta tuturor nașilor ei, tuturor celor vreun milion de nași ai ei

are impresia că Yazz nu o consideră chiar atât de interesantă

Lennox îi spune să mai termine cu prostiile

ea și Lennox se strecoară prin hol și ies pe promenadă, unde Yazz se sprijină de peretele care dă spre râu și vorbește cu cineva, un bărbat cu tatuaje vulgare care urcă pe brațe, însă în egală măsură ar putea fi o femeie, greu de spus în acest mediu în care „totul este permis”

Shirley abia așteaptă să se întoarcă acasă, să se ghemuiască pe canapea cu Lennox la o ceașcă de ciocolată fierbinte

și să urmărească finala concursului Bake Off[153], pe care a ratat-o în seara aceasta.

4

Amma

stă de șase, ghemuită lângă peretele din capătul îndepărtat al coridorului pe care se află Toaleta Femeilor de la Național, cu uși înșirate de o parte și de alta

pe când Dominique face cu dexteritate câteva linii de cocaină pe oglinda ei de poșetă

parcă s-au întors vremurile de odinioară, când s-ar fi așezat pe WC și ar fi făcut pipi una în văzul celeilalte, continuându-și conversația începută

indiferent cât timp trecuse de când se văzuseră ultima oară, distanța de patru mii opt sute de kilometri prin America plus alți șase mii patru sute peste ocean dispare ca și când nu ar fi fost niciodată un impediment

reiau relația cu tot atâta lejeritate ca și la ultima lor întrevedere, acesta este adevăratul înțeles al unei prietenii de o viață

Dominique îi pasează cu atenție oglinda Ammei, poftim, nenorocește-ți cartilajul nasului cu asta

Amma trage două linii pe o singură nară, închide ochii în timp ce își fac efectul ca să savureze momentul, simțind cum substanța îi inundă vasele de sânge cu senzații divine

îți mai aduci aminte că acesta era ritualul de la premierele pieselor noastre? întreabă Dominique pe când inspiră restul de praf

pe măsură ce drogul începe să-și facă efectul, simte și ea un val de euforie, în timp ce oboseala dată de diferența de fus orar este înlocuită de curenți efervescenți

cum aș putea uita? răspunde Amma, reamintindu-și că trecutul lor comun este adesea un ritual retoric, ce bine că faci să renască o tradiție teatrală atât de bună și de veche, Dominique, și dacă tot a venit vorba, chiar ți-au plăcut piesa și regia? adică sincer ți-au plăcut?

Dominique afirmase deja de numeroase ori că îi plăcuseră, dar pentru Amma, care tânjea după o confirmare, nu fusese suficient

a fost demențial, Amma, demențial, i-ai umplut de vomă pe toți vechii mari cavaleri ai teatrului, care probabil că se răsucesc în morminte, fata mea

atunci înseamnă că ți-a plăcut?

Dominique

apăruse neanunțată la intrarea actorilor pentru a-i face o surpriză, frântă de oboseală după zece ore de nesomn peste noapte venind din LA, apoi un Uber de la Heathrow până la Național, pentru a-și ocupa locul chiar înainte de stingerea luminilor la un eveniment de neratat în versiunea pe care o dădea ea prieteniei noastre

ce bine că ești aici, spune Amma, lăsându-se pe spate pentru a se bucura de iubirea indusă de drog

este bine că sunt aici chiar dacă nu este decât o escală, pentru că mâine traversez din nou oceanul, de două ori în patruzeci și opt de ore numai pentru tine, n-aș face-o pentru nimeni altcineva, Ams

a trecut mult timp de când Dominique nu a mai participat la premiera vreuneia dintre prietenele ei, la petrecerea de afară sunt o mulțime de persoane pe care nu le-a mai văzut de ani de zile, deși dintr-un motiv foarte bun

avusese o scurtă întâlnire de informare cu Roland, în care el amintise că luase de curând prânzul/cina/băuturi/sau orice altceva cu doi politicieni celebri, o vedetă rock și un artist a cărui operă se vindea pe milioane de dolari

ea spusese că nu auzise de el (deși auzise)

Sylvester se avântase prin mulțime ca un porumbel voiajor când o văzuse ieșind din sala de teatru la sfârșitul piesei, pentru a-i spune că ei doi se numărau printre puținii luptători antisistem de altădată care își păstraseră principiile necorupte

nu era o coincidență că el se îndreptase spre Amma

Dominique era cât pe ce să amintească de festivalul ei foarte capitalist la care fusese salvată de o persoană cu care lucrase în anii optzeci, Linda, un regizor tehnic care obișnuia să-și tundă părul în formă de arici de mare, iar acum arăta ca un paznic de gulag

împreună cu cei din anturajul ei, care intraseră buluc înăuntru și îl îndepărtaseră pe Sylvester din cale cu coatele

Linda avea acum propria afacere de recuzită pentru film și TV, iar prietenele sale, care fuseseră fani inveterați ai Bush Women Theatre, erau mecanici auto, electricieni, constructori

le dedică mult timp acestor femei, care respinseseră feminitatea înainte ca acest lucru să fie la modă

era minunat să le revadă pe toate

nu era și cazul lui Shirley, cea mai veche prietenă a Ammei și cea mai anostă femeie de pe planetă, care arăta îngrozită când au ajuns să stea una lângă cealaltă la bar și care și-a forțat buzele să schițeze un așa-zis zâmbet

odată o surprinsese pe Shirley privind-o pe Amma sărutând o prietenă la o petrecere, să fi văzut expresia de pe chipul lui Shirley când credea că nu o vedea nimeni!

femeia este un homofob nedeclarat, deși Amma nu vrea să creadă asta, spune că Shirley nu ar fi fost prietena ei dacă acest lucru ar fi adevărat

Dominique a salutat-o cu exuberanță pe Shirley, și-a luat cu exuberanță la revedere și a vorbit prea puțin între cele două, ceea ce numea ea „sandvici salut-la revedere”

rezervat persoanelor cu care trebuie să fie amabilă

*

Roland, Sylvester, Shirley

îi cunoscuse bine cândva, acum, când îi vede din an în paște, constată că defectele lor cele mai grave s-au accentuat

Roland este și mai arogant, Sylvester este și mai ranchiunos, Shirley este și mai crispată

una din excepții este Lakshmi, în continuare o bună prietenă, care trece în mod regulat prin LA când face turnee pentru promovarea celui mai recent album al său

punctul culminant a fost să o vadă pe Yazz, care s-a repezit să-i prezinte cu mândrie două din prietenele ei

de la universitate, sigure pe ele, elocvente, una purtând un hijab cu paiete care anunța: „ei, da, musulmană, funky și mândră de asta!”

cele două prietene au spus dintr-o suflare că știau totul despre ea de la Yazz, nu vă faceți griji, stați liniștită, nu sunt decât lucruri bune, nimic prea defăimător

Yazz i-a sugerat lui Dominique să-i plătească o lună în LA vara viitoare, fără știi tu cine, ca un prilej de a consolida prietenia dintre ele două, deoarece tu ești nașa mea Numărul Unu care a fost absentă în cea mai mare parte a copilăriei mele, copilărie care a fost destul de traumatizantă dat fiind că am crescut lângă știi tu cine

și de Profesorul Știe-Tot

mi-ar fi prins bine ceva mai mult sprijin, Nășică Dom

nu-ți face griji, nu mă aștept la bilete la clasa întâi, economicul va fi suficient

și

o diurnă

Yazz este de-a dreptul insolentă și Dominique o iubește pentru asta, firește că îi va plăti vizita

*

scotocește în rucsacul de pe podeaua toaletei, scoate o fotografie alb-negru, i-o dă Ammei

îți amintești de asta? m-am gândit să o aduc ca să-ți arăt cât de departe ai ajuns

desigur, a răspuns Amma, cum aș putea să uit? uită-te la noi, niște *riot* grrrrls[154] autentice sau acum se spune, gurls? ne va spune Yazz

stăteau într-unul din balcoanele exterioare ale acestui teatru, Dominique purta o pălărie moale de fetru pleoștită, pardesiul babacului, un tricou cu rupturi, blugi, aparat dentar

Amma era într-o jachetă de pilot, fustă rah-rah[155], dres cu dungi, ghete DM[156]

amândouă se încruntau și ridicau două degete în sus, spre literele negre îngroșate care formau numele teatrului de deasupra lor

uite cât de tinere eram, Dom, parcă totul s-a întâmplat cu foarte mult timp în urmă

pentru că așa a fost, o epocă demult apusă, ia dă-mi sărurile alea de mirosit, iubire, uită-te la tine acum, Ams, ești la apogeul carierei tale, fata mea, ești un centru de putere, ești de neoprit, asta ești, cât despre scena de final a piesei? afro-ginocentrismul a provocat un femcutremur în această seară

*

Amma simte că se topește și se scurge pe perete pe măsură ce laudele se infiltrează în ea

este exact de ceea ce are nevoie

totul este perfect

absolut

perfect.

5

Cele două femei își continuă conversația în apartamentul Ammei până târziu în noapte

Dominique este mulțumită că actualele iubite ale Ammei nu fuseseră de asemenea invitate, spre mâhnirea lor vizibilă atunci când trebuiseră să-și ia la revedere, aruncându-i priviri furioase pentru că le lipsise de tăvăleala sărbătorească

prietena ei preferă acum partidele în trei, după cum recunoscuse chiar ea mai devreme

ești o parașută spurcată, Ams

asta sper și eu, fac tot posibilul

Yazz și fetele din „gașca” sa, care au rămas și ele peste noapte, s-au dus de mult timp la culcare

ce se întâmplă cu tineretul din zilele noastre? a strigat Dominique după ele când părăseau camera, căscând somnoros asemenea țâncilor de cinci ani

voi ar trebui să beți din doze, nu noi, întoarceți-vă, văcuțe sensibile ce sunteți și haideți să vă matoliți

pe când urcau țopăind pe scările de lemn, Yazz le-a strigat în jos, peste balustradă că unii dintre noi trebuie să fim adulți responsabili când în casă sunt niște copii obraznici

fără să dea nume, vezi bine

*

spre deosebire de vremurile de demult

ea și Amma au dat gata doar două sticle de vin roșu și restul de cocaină, care a neutralizat în mod plăcut efectul amețitor al băuturii

ce-i mai bun din ambele lumi, bei cât vrei și rămâi suficient de treaz pentru a sta cu plăcere la taclale

Amma se întinde cu un gest oarecum teatral pe o canapea veche și noduroasă, sprijinită de perne

ca o Sarah Bernhardt sau Lillie Langtry[157] din zilele noastre

Dominique stă pe formele geometrice decolorate ale covorului Habitat de pe podea

în poziție de lotus

casa îi amintește lui Dominique de stilul de viață din care a evadat, locuințele identice situate față în față sunt neplăcut de apropiate

grădina din față de un metru pătrat este ocupată de tomberoanele negre de gunoi, iar grădina din spate abia dacă este un pic mai mare

dimensiunile căsuței sunt claustrofobe, nu sunt puse în valoare de pereții mov-închis, pictați astfel

împotriva sugestiei clare pe care Dominique i-o dăduse Ammei de a-i zugrăvi în alb pentru a da impresia de spațiu

afișele de teatru îngălbenite de fum măcar sunt acum protejate de sticlă

pe polița șemineului este expusă o înșiruire de sculpturi africane prăfuite, pe care Amma mai mult le-a colecționat decât le-a moștenit

plinta este zgâriată, podelele au nevoie de un strat bun de lac, șemineul original găzduiește o lumânare mare prăfuită, distorsionată grotesc de ceara topită și uscată

Amma își descrie casa ca fiind în stilul shabby chic[158], ca și când ar fi fost amenajată cu atenție în acest scop, însă ca de la o dezordonată care încearcă să o păcălească pe o alta, Dominique îi sugerase să renunțe la partea de „chic"

ea însăși are o menajeră care vine de două ori pe săptămână pentru a-i compensa lipsurile

ea însăși locuiește într-un bungalow aerisit, cu pereți din sticlă, care extind spațiul modest spre exterior, incluzând pinii de pe dealurile de mai jos

iar mai apoi, luminile orașului din depărtare

Ultima Amazoană din Dahomey este probabil apogeul carierei mele, Dom, spune Amma, care nu mai este într-o dispoziție sărbătorească, pe măsură ce noaptea înaintează, va adopta tonalitatea sentimentală pe care Dominique o recunoaște

nu-mi imaginez că lucrurile vor sta mai bine decât acum, poate că mă vor invita să mai regizez o piesă dacă asta primește un premiu important, sau poate că nu, mai am încă atât de multe de oferit, s-ar putea să

mă căznesc în continuare să obțin locuri de muncă și să mi se ceară încă și mai des să particip la mese rotunde pentru a discuta despre diversitate în teatru

am devenit Înalta Preoteasă a Longevității Carierei din Capela Schimbării Sociale, predicând din Amvonul Invizibilității Politice către Congregația Celor Marginalizați și Deja Convertiți

de aceea este datoria mea să te ajut să evadezi, Amma, uită-te la toți acei actori negri britanici care nu pot să lucreze aici, sar din barcă și ajung vedete la Hollywood, și uită-te la viața pe care o duc eu! uită-te la festivalul meu al Artelor Femeilor! gândește-te la amploarea audienței de acolo, la rețelele de sprijin, la conversații, la persoanele de culoare foarte influente care funcționează la toate nivelurile societății

America te va face să te extinzi în expansivitatea sa, Ams, vei deveni mai vocală, mai îndrăzneață, mai stimulată intelectual și creativ, vei atinge noi culmi, mai mult ca sigur, știu că acolo sunt o mulțime de tare sociale și politice, dar chiar și așa, în comparație cu Marea Britanie, ei bine, ce pot să spun? eu am sărit demult din barcă

trebuie să rămân aici deocamdată, până când Yazz va fi pregătită să trăiască independent

vorbim despre tânăra cea mai sigură pe ea din univers? a răspuns Dominique, dacă cineva este în stare să aibă grijă de ea însăși, aceea este fiica ta

nu că eu mi-aș dori acest lucru, să trăiască independent adică, niciodată, vorbesc serios

dificultăți de separare?

e un monstru, dar este monstrul meu micuț și, știi, de fapt mie îmi place aici chiar dacă sunt frustrată la maxim, nu sunt sigură că vreau să devin o străină în orice altă parte

atunci doar încearcă, așa cum încerci o ținută nouă care poate sau nu să ți se potrivească, viața înseamnă să-ți asumi riscuri, nu să-ți îngropi capul în nisip

mersi

nicio problemă

mă faci să mă simt ca o Little Englander[159] de provincie

asta pentru că nu știi ce e mai bine pentru tine, dacă trebuie să te iau cu sila și să te duc în State, atunci așa să fie

Amma se ridică de pe canapea, deschide fereastra, aprinde o țigară, suflă fumul afară, pe strada întunecată și tăcută

lui Dominique nu-i vine să creadă că prietena ei încă mai fumează, că oricine a depășit vârsta de douăzeci de ani încă mai fumează

și mie îmi place Marea Britanie, Ams, deși tot mai puțin de fiecare dată când mă întorc aici, a devenit o amintire vie pentru mine, Marea Britanie pare să facă parte din trecut chiar și atunci când sunt prezentă în prezentul ei

parcă ai fi vorbit cu terapeuta ta despre asta

o plătesc ca să stea și să mă asculte cum perorez fără întrerupere timp de o oră în fiecare săptămână, merg la aceeași femeie de când am părăsit-o pe Nzinga, este minunat, ar trebui să încerci și tu

numai că, spre deosebire de tine, eu nu am probleme psihologice care să mă deranjeze, Dom

pentru că nu ai săpat suficient de adânc pentru a le găsi

corect

pentru mine, terapia este o formă de dezvoltare personală, Dom

dezvoltarea personală este o sintagmă atât de demodată, Ams

nu ai auzit că ce era demodat revine la modă? în prezent este foarte la modă să fii feministă: bloguri, demo-uri, campanii de finanțare, nu pot să sufăr asta

*

Amma închide fereastra, se întoarce la locul ei, se întinde din nou languros pe canapea, spune-mi, de ce faptul că feminismul prinde din nou viață nu este un lucru bun, Dominique? nu exact de așa ceva avem nevoie?

de fapt, transformarea sa într-o marfă este cea care mă deranjează, Amma, feministele erau cândva atât de denigrate de mass-media, încât asta a îndepărtat generații întregi de femei de propria lor eliberare, pentru că nimeni nu voia să fie acuzat de așa ceva, acum sunt înnebunite după asta, ai văzut toate fotografiile astea fermecătoare ale unor feministe tinere superbe, cu hainele lor funky și multă personalitate – până când feminismul va mai fi la modă

feminismul are nevoie de plăci tectonice pentru a se schimba, nu de o cosmetizare la modă

este la mintea cocoșului că Dominique își dorește ca prietena ei să fie de acord cu ea, însă Amma, tot timpul pe poziții opuse, refuză să vadă evidența: ești mult prea cinică și prea prăpăstioasă, Dom

sunt vizionară, orice mișcare politică serioasă care se bazează pe frumusețe pentru a-și face reclamă este condamnată la pieire

o, haide acum, obsesia mass-media pentru femei frumoase nu este o noutate, uită-te la Gloria, Germaine și Angela[160] în tinerețe, femei strălucite, dar

în niciun caz rățuștele cele urâte, dacă femeile sunt tinere, frumoase și futabile, sunt mediatizate indiferent dacă sunt muziciene sau medici de interne

medici de interne, Ams?

rimează, Dom, rimează

și încă un lucru care mă enervează sunt agitatorii trans, ar fi trebuit să vezi ce șuturi în fund am primit când am anunțat că festivalul meu se adresa femeilor născute femei, și nu femeilor născute bărbați, am fost acuzată de transfobie, ceea ce nu este cazul, nu este deloc cazul, am prieteni trans, dar există o diferență, un bărbat care crescut ca bărbat s-ar putea să nu se simtă astfel, dar este tratat ca bărbat de către societate, deci cum poate fi el exact la fel ca noi?

au început o campanie împotriva festivalului meu care a fost preluată de cineva cu un milion de urmăritori pe Twitter pe nume Morgan Malenga, care a alimentat atacul luni întregi, afectându-mi grav reputația, până când am cedat

Dom, ești atât de amuzantă, ăăă, agitatori? protest? asta nu-ți amintește de cineva? noi i-am fi făcut praf pe oameni pe Twitter, dacă ar fi existat în tinerețea noastră, îți poți imagina? iar comunitatea trans este îndreptățită să lupte pentru drepturile sale, trebuie să fii mai tolerantă în privința asta sau vei risca să devii lipsită de importanță, eu a trebuit să-mi schimb complet modul de a gândi, având o fiică „woke"[161] căreia îi place la nebunie să-mi facă educație, în orice caz, sunt sigură că o mulțime dintre aceste tinere feministe eroine te venerează, pun pariu că le atragi pe păpușele ca un magnet

eu nu sunt o păpușică pentru ele, Ams, sunt o „fostă" de modă veche care este o parte a problemei, ele nu mă respectă

atunci trebuie să vorbești cu ele, Dom, și ar trebui să sărbătorim faptul că mult mai multe femei restructurează feminismul și că activismul de bază se răspândește ca fulgerul, și că milioane de femei își dau seama că au posibilitatea de a prelua controlul lumii noastre în calitate de ființe umane în adevăratul înțeles al cuvântului

cum am putea să opunem rezistență la așa ceva?

---

[145] „Marea intrare" (lb. fr. în orig.) (n. tr.).

[146] Termenul în limba franceză traduce forțat cuvântul englezesc *establishment,* desemnându-i pe cei care dețin puterea, oameni bogați, cu funcții înalte care își apără propriile interese și ordinea prestabilită (n. red.).

[147] Forma prescurtată a dictonului din limba franceză *plus ça change, plus c'est la même chose* („cu cât se schimbă, cu atât rămâne la fel") (n. tr.).

[148] Marc Bolan (1947–1977), cântăreț britanic, chitarist și compozitor, liderul trupei T. Rex, unul dintre principalii reprezentanți ai glam rock, în anii 1970 (n. red.).

[149] Colecție de imagini mentale care facilitează ejacularea (n. tr.).

[150] Aluzie la „Noaptea cuțitelor lungi" (în germană *Nacht der langen Messer*), care a avut loc în Germania între 30 iunie–2 iulie 1934, când regimul nazist a executat cel puțin 85 de oameni din motive politice (n. tr.).

[151] *Magnum opus* (uneori *Opus magnum*, care înseamnă *„o operă fundamentală"* mai degrabă decât *„opera fundamentală"* a unei anumite persoane, pluralul fiind *magna opera*), din latină, însemnând operă majoră, se referă la cea mai mare și probabil cea mai bună, esențială, populară sau cea mai renumită realizare a unui autor, artist sau compozitor (n. tr.).

[152] Jean Piaget (1896–1980), psiholog elvețian și epistemolog genetic, care prin teoria dezvoltării cognitive a analizat modul de dezvoltare intelectuală a copiilor (n. red.).

[153] Emisiune a televiziunii britanice, în care brutarii amatori participanți se confruntă într-o competiție, dovedindu-și abilitățile în fața spectatorilor (n. red.).

[154] Mișcare punk feministă subterană care a debutat la începutul anilor 1990 în SUA (n. tr.).

[155] Fusta rah-rah este o fustă scurtă, în straturi, care își are originea în costumația majoretelor și a devenit populară în moda adolescentelor la începutul anilor 1980 (n. red.).

[156] Dr Martens (n. red.).

[157] Lillie Langtry (1853–1929), actriță britanică supranumită „Jersey Lily" datorită frumuseții sale, a avut iubiți celebri, printre care viitorul regele al Marii Britanii, Eduard al VII-lea (n. red.).

[158] Mobilier vechi, vopsit sau nou cu aspect de uzat, ponosit (n. tr.).

[159] Termen care desemna în secolul al XIX-lea o persoană de origine engleză care nu tolera implicarea țării sale în politica internațională, militând pentru o politică izolaționistă (n. tr.).

[160] Autoarea se referă la importante reprezentante ale feminismului: Gloria Steinem, Germaine Greer, Angela Davis (n. red.).

[161] Cuvânt în jargon din dialectul local afro-american care se referă la conștientizarea problemelor care țin de justiția socială și de dreptatea rasială (n. tr.).

EPILOG

Penelope

abia așteaptă aniversarea celor optzeci de ani ai săi peste două zile, pe când se deplasează spre nord cu un tren interurban

încearcă să citească paginile de cultură ale ziarului Telegraph și nimerește peste o recenzie de cinci stele a unei piese despre amazoanele africane la Național, teatrul ei preferat din Londra

indiferent dacă recenzia este elogioasă sau nu, ea va sări peste piesa asta

călătorește la clasa întâi, vrea să se bucure de ginul ei tonic și de snack-urile sărate în ciuda tensiunii arteriale ridicate, care probabil că acum ajunge până la tavan dată fiind gloata din jurul ei, genul de oameni care trec la o categorie superioară a biletelor de tren pentru câteva lire în plus și apoi transformă ceea ce ar trebui să fie un mediu mai confortabil și mai liniștit pentru persoanele care își pot permite acest lucru, într-o călătorie de coșmar cu mucoși care urlă, petrecăreți beți de la atâta bere și cei mai mari delincvenți, persoanele care poartă conversații foarte publice despre chestiuni intime la telefonul mobil

vrea să le spună tuturor TĂCEȚI-NAIBII-DIN-GURĂ!!!

dar chiar dacă este pensionară pentru limită de vârstă, nu ar fi deloc surprinsă dacă ar ataca-o vreun bădăran, figurând în titlurile ziarelor de mâine

„Pensionară aruncată dintr-un tren în mers de un bătăuș”

Penelope constată că are o toleranță ceva mai mică față de oameni zilele acestea, cu excepția lui Jeremy, partenerul ei, care a salvat-o de la statutul de celibatară pe care l-a îndurat mult prea mult timp

toți acești ani în care a fost o independentă nefericită, când tot ce-și dorise întreaga viață era să fie co-dependentă de un bărbat minunat care să o iubească

exact așa cum era

pe Jeremy l-a cunoscut la cursurile de Tai Chi la care s-a înscris când se apropia de șaptezeci de ani, pe care amabila doctoriță Lavinia Shaw (din nefericire, pensionată, a fost înlocuită de un... bărbat nigerian) i le recomandase ca să-și îmbunătățească simțul echilibrului, pentru că tot cădea

ultima dată se întâmplase în Waitrose, când se rănise la umăr atât de rău încât, în ciuda injecțiilor cu steroizi, avusese nevoie de ani întregi pentru a se vindeca

nu ar fi bine să cazi tot timpul, o prevenise doctorița Shaw, vei ajunge în scaunul cu rotile, Penelope

am înțeles

Penelope a încercat mai întâi un curs de Tai Chi local, în Camberwell, unde era înconjurată de femei tinere imposibil de suple și de bărbați tineri frumoși, cu codițe ciudate de samurai – care umblau după respectivele femei

a găsit un curs mult mai potrivit pentru ea chiar în Dulwich (a nu se confunda cu East Dulwich), unde exista o ofertă impresionantă de domni mai în vârstă de o anumită distincție

inclusiv cel lângă care a început ea să se așeze, Jeremy, cu păr argintiu și un chip aristocratic de alpinist (foarte à la Ranulph Fiennes[162])

cu câțiva ani mai în vârstă decât ea și divorțat (ceea ce a stabilit rapid, așa era cel mai bine), s-a așezat lângă el la curs când profesorul le indica să Mângâie coama calului sălbatic, să Prindă coada păsării sau să Ducă tigrul peste munte[163]

Penelope le-a alungat pe toate rivalele, resuscitându-și abilitățile cam tocite de care făcuse uz pentru prima oară ca adolescentă pentru a-l ademeni pe Giles

i-a adus lui Jeremy pere din grădina ei și butași pentru spațiile horticole goale din grădina lui (stabilite tot rapid) – nalbe, camelii, wisteria

el părea să o placă, așa că ambițiile ei au crescut și i-a adus o înregistrare de 78 rpm, extrem de rară, cu Maria Callas, pe care el o idolatriza

a petrecut o veșnicie căutând-o în magazinele de discuri din West End, însă lui i-a spus că dăduse peste ea ascunsă în propria ei colecție de muzică clasică (încropită la repezeală, în eventualitatea în care el i-ar fi făcut o vizită)

l-a însoțit la o mulțime de opere oribile la Royal Opera House, English National Opera, Glyndebourne, Aldeburgh, Garsington

ca și când ar fi fost încântată de vacarmul de pe scenă

l-a însoțit la meciurile de cricket de la Lord's și Oval și a asistat la nenumărate și interminabile așa-zise meciuri, părând foarte interesată cu sprijinul lichiorului reglementar Pimm's dintr-o frapieră

(era de datoria ei să păstreze tradițiile de acest gen)

Penelope s-a transformat într-o Persoană Amuzantă, deranjul nu era niciodată prea mare atunci când era vorba despre Jeremy, de fapt cele mai multe lucruri o deranjaseră înainte de a-l întâlni pe el

cu Jeremy, a devenit un ascultător atent, îi oferea încurajări liniștitoare mai ales atunci când el își descria fosta căsnicie cu Anne

care se transformase, dintr-o mamă și soție manierată în anii cincizeci-șaizeci, într-o feministă care ura bărbații în anii optzeci, care îi căuta ceartă și care dispăruse la Greenham Common alături de femei care se străduiau foarte tare să nu pară femei

femei pe care le aducea în casa lor din Kennington dându-le drept prietene, până când a surprins-o într-o zi în dormitorul lor făcând ceva ce numai un bărbat ar trebui să-i facă unei femei

de atunci el mai avusese relații cu femei, dar nu avea să se mai căsătorească niciodată

ei bine, feminismul trebuie să dea socoteală pentru multe lucruri, a spus Penelope compătimitor, destul de pregătită să trădeze cauza dacă asta ar fi însemnat să-și găsească fericirea

*

Jeremy Sanders (MBE)[164]

se bucurase de o carieră distinsă ca funcționar public la Palatul Westminster însărcinat cu comunicatele interne, indiferent de partidul politic care ruina, pardon, cârmuia țara, așa cum glumea el adesea (bun simț al umorului, Jeremy!)

erau aliniați politic (de centru dreapta) și le plăcea să discute despre principalele subiecte ale zilei: ordinea publică, economia, stat mic sau stat-doică, naționalism, imigrație, descurajarea protecției sociale, drepturile omului, încurajarea dezvoltării micilor afaceri și reduceri de impozite pentru marile companii și persoanele cu venituri mari, sau despre protecția averii personale – vila ei din Camberwell, cumpărată pe mai nimic în anii șaizeci, valora acum o sumă cu șapte cifre

Penelope a permis relațiile intime cu Jeremy numai atunci când deja se cunoșteau de optsprezece luni, nu avea de gând să sară imediat în pat cu el, oricum, trecuse mult timp de când fusese văzută dezbrăcată de către altcineva în afară de respectabilul consilier specializat în alegerea sutienelor de la Marks & Spencer

coapsele ei, plinuțe și cu adâncituri, nu mai aveau contururile netede de altădată, sânii nu mai erau mingiuțele umflate din tinerețe și își petrecea nopțile nedormite întrebându-se dacă ar trebui să-și vopsească tufișul de jos pentru el

când și-au consumat uniunea, s-a întâmplat pe neașteptate, ajungând la asta ca niște adolescenți, pe canapeaua din salonul casei lui din oraș, într-o noapte

după ce ea îndurase trei ore și jumătate de La Traviata la Royal Opera House

și s-a întors acasă să dea gata o sticlă de Bordeaux Vintage pentru a-și reveni după aceasta

pe când el se desfăta cu câteva shot-uri din coniacul preferat, Metaxa

dintr-una într-alta și înainte de a-și da prea bine seama ce se întâmpla, a fost deflorată de prietenul ei de șaptezeci și ceva de ani

Penelope a descoperit atunci că sentimentele lui Jeremy pentru ea îl făceau să nu-i observe imperfecțiunile fizice, o iubea așa cum era, fără reclamații, spusese el chiar și atunci când îl lăsase să se uite la ea când era goală pușcă în pat, într-o dimineață, cu soarele luminând-o cu toată forța prin ferestre

ești așa cum îmi imaginez că ar putea arăta Venus a lui Botticelli la vârsta mijlocie

la vârsta mijlocie? ea avea șaptezeci de ani în momentul acela

el era atât de înțelegător

cu siguranță că și ea îl iubea așa cum era el, nici Omul Michelin, nici Adonis îmbătrânit, picioarele erau trăsătura lui fizică cea mai atrăgătoare, se plimbase pe jos toată viața, începuse și ea să facă același lucru, ceea ce era aproape un miracol, deoarece înainte de a-l fi întâlnit abia dacă putea să meargă cinci minute pe jos fără să gâfâie

spre și dinspre mașina ei și prin magazine

în cele din urmă, când au stat la căsuța lui de lângă mare, în Sussex, sau la a ei din Provence, reușise să acumuleze suficientă energie pentru a face un drum dus-întors de șaisprezece kilometri

mersul pe jos a devenit una dintre plăcerile vieții ei

*

când toate problemele de compatibilitate au fost puse la punct, ei i s-a părut logic să se mute în casa lui, pe care decise să o lase neatinsă, displăcându-i pe tăcute paleta de culori gri și verde a ținutelor lui, pasiunea sa pentru mobilierul edwardian original, carpetele bej din perete în perete și predominarea coperților înrămate ale revistelor Spectator din anii 1800

în contrast cu propriul ei stil, ceva mai eclectic, respectiv marionete în umbră balineze, sculpturi din sticlă, cuverturi Quaker colorate aruncate peste canapele albe comode, covoare din blană de oaie și parchet deschis la culoare, șlefuit

s-au instalat confortabil în viața în doi, luau des masa în oraș (niciunuia nu-i plăcea să gătească), vizitau regulat reședințele deținute de National Trust, mergeau la piese de teatru și musicaluri la West End (pentru ea) și, bineînțeles, la operă

amândoi erau cititori pasionați, ea prefera genul Joanna Trollope, Jilly Cooper, Anita Brookner și Jeffrey Archer, pe când el era tipul James Patterson, Sebastian Faulks, Ken Follett și Robert Harris, după afirmațiile sale

Jeremy spusese la un moment dat că nu citise în viața lui un roman scris de o femeie pentru că nu reușise niciodată să treacă de primul capitol, nu înțelegea de ce, trebuie să fi fost o chestie biologică, spunea el, arătând descumpănit

ea nu a spus nimic, nu l-a cicălit, asta era o regulă pe care și-o impusese, era secretul relației lor armonioase

practică Tai Chi împreună în fiecare dimineață în sera lui, vara în grădină, deși el este mai puțin agil acum, când este trecut bine de optzeci de ani

ea a supraviețuit unei sperieturi că ar fi putut avea cancer, ceea ce a făcut-o să se simtă foarte muritoare (și recunoscătoare pentru că evitase o mastectomie)

reflectând la propria dispariție, însă, s-a surprins suferind de insomnie la gândul părinților ei biologici, ceva la care crezuse că renunțase de foarte tânără, după ce depășise șocul veștii că Edwin și Margaret nu erau rude de sânge cu ea

cine fuseseră oamenii care o aduseseră pe lume doar pentru a renunța la ea?

Sarah a fost destul de surprinsă când a auzit-o vorbind despre asta în timpul conversațiilor lor săptămânale pe Skype Anglia-Australia

de unde ți-a venit ideea asta, Mami?

Sarah este de vârstă mijlocie acum, vizitele sale în Anglia sunt rare, copiii ei, Matty și Molly, au crescut mari și sunt foarte australieni

Adam a trăit la Dallas atât de mult, încât a devenit întruparea șocantă a celui de Al doilea amendament[165], până în punctul în care s-a certat cu el în privința armelor disponibile pentru vânzare la Walmart-ul din apropiere, alături de brânza procesată și jucăriile pentru copii

Penelope crede că copiii ei au fugit de ea, deși aceștia nu ar fi recunoscut niciodată acest lucru, nu era o mamă rea și este întristată că nu a reușit să creeze o legătură afectivă adevărată cu nepoții ei

își dorise să fie genul de bunică ce avea să aibă grijă de ei în fiecare săptămână

care să fie a doua cea mai importantă femeie din viața lor

*

este în continuare foarte apropiată de Sarah, care i-a vorbit despre posibilitatea testării ADN-ului genealogic, care este foarte la modă în partea ei de lume pentru că atât de mulți oameni își au originile în Marea Britanie și în alte locuri, despre care știu puțin sau mai nimic

trebuie să încerci asta, Mami, din moment ce te preocupă, i-a spus ea, cel puțin vei afla din ce locuri din Marea Britanie provenea familia ta biologică

Penelope a fost încântată de idee, fiind crescută în York, își imaginase că strămoșii ei erau din acea regiune, ajungând, probabil, până la Epoca de Piatră

oamenii nu călătoreau prea mult în trecut, cu excepția celor care plecau din sat la oraș în căutarea unui loc de muncă, iar acest obicei s-a încetățenit abia în timpul Revoluției industriale

până atunci totul era foarte insular și izolat, mai ales în regiunile deluroase, prin urmare, este adevărat, originile ei puteau fi în Yorkshire, Lancashire, Cheshire, Lincolnshire, Durham chiar, poate avea și vikingi printre strămoși, poate era descendenta unei regine războinice a vikingilor

s-ar fi potrivit

kitul ADN a sosit, Penelope a introdus saliva în tub conform instrucțiunilor, a trimis-o prin poștă și și-a propus să-l surprindă pe Jeremy cu rezultatele

numai că lucrurile nu s-au întâmplat chiar așa cum era de așteptat

acum Penelope suferă de tulburare de stres posttraumatic, pentru că ieri a intrat online să-și verifice e-mailurile după obișnuitul ei prânz de vineri la Penne & Pinot cu o amică divorțată și, ce să vezi?

Vești bune! Au sosit rezultatele ADN-ului dvs. genealogic. A sosit momentul pe care l-ați așteptat...

în cazul ei – o viață întreagă

Penelope a dat click pe hyperlink fără întârziere, ușurată că Jeremy lipsea toată ziua pentru că juca golf în Surrey cu Hugo, fratele său

la început i-a fost greu să înțeleagă, erau atât de multe naționalități diferite

aceasta era știința care reprezenta partea ei cea mai profundă, cea mai tainică și a apărut un conflict între cine credea ea că ar putea fi și cine se pare că era

Europa
Scandinavia 22%
Irlanda 25%
Marea Britanie 17%
Evrei din Europa 16%
Peninsula Iberică 3%
Finlanda/Rusia de Nord-Vest 2%
Europa de Vest 2%

Africa
Etiopia 4%
Sudanul de Sud 1%
Kenya 1%
Eritreea 1%
Sudan 1%
Egipt 1%
Nigeria 1%
Coasta de Fildeș/Ghana 1%
Camerun/Congo 1%
Africa Centrală de Sud
Vânători-culegători 1%

*

Penelope s-a dus direct la dulapul cu băuturi; câteva ore mai târziu, a reușit să ajungă în dormitor, să se întindă pe pat

a fi evreu este una, dar nici într-un milion de ani nu se așteptase să vadă figurând Africa în ADN-ul ei, acesta era cel mai mare șoc dintre toate, testul nu oferea răspunsuri, ci o punea în fața unor întrebări

pe când stătea întinsă acolo, și-i imagină pe strămoșii ei îmbrăcați în blănuri, alergând prin savana africană, ucigând leii cu sulița, purtând totodată yarmulke[166], mâncând sandviciuri cu pâine de secară și paella în ambalaje care se deschideau în partea superioară și refuzând să vâneze de Sabat

poate că ar trebui să facă rost de o perucă cu dreaduri potrivită cu noua ei identitate, să devină una dintre rastafarienele acelea și să vândă droguri

cel puțin își explicase un lucru, de ce se bronza imediat ce soarele îi atingea pielea

doar 17% din ea era britanică, ceea ce a fost o dezamăgire cumplită, fiind de fapt mai mult irlandeză decât britanică, ceea ce după toate probabilitățile însemna că strămoșii ei fuseseră cultivatori de cartofi

elementul Scandi era în regulă atât timp cât era vikingă, dar cum să-și dea seama de asta? poate că fuseseră și ei cultivatori de cartofi, Europa de Vest trebuie cu siguranță să explice marea ei afinitate față de frumoasa Provence

strămoșii ei africani au fost probabil nomazi care cutreierau continentul ucigându-se reciproc, înainte ca britanicii să demarcheze regiunile în țări corespunzătoare, impunându-și astfel disciplina și controlul

dacă era 13% africană, însemna că unul din părinții ei era 26% african? sau procentul se împărțea în mod egal între amândoi?

din moment ce nu-și cunoștea părinții biologici, nu putea nici măcar să-și dea seama care secvență de ADN îi aparținuse fiecăruia

Penelope i-a trimis lui Sarah veștile prin Skype, erau primele ore ale dimineții în Australia, însă era o situație excepțională, Sarah a fost extrem de încântată

a cerut linkul către site, deoarece tu, Mami, nu te exprimi prea clar, faptul că ai o slăbiciune pentru Scandi-Negri nu are nimic de-a face cu asta

ai băut din nou?

(doar puțin)

*

peste câteva minute Sarah a revenit pe Skype, spunând că site-ul web nu numai că îi arătase defalcarea etnică, ci o punea în legătură și cu rudele care își făcuseră de asemenea testul, cum este posibil să-ți fi scăpat lucrul ăsta, Mami? bine, respiră adânc, ești pregătită pentru asta? ai peste o sută de rude genetice enumerate pe pagina ta, începând cu verii de gradul al cincilea și până la gradul al optulea, nu ai pe nimeni la categoria frați/surori sau bunici și nici nu ai frați sau surori gemene, dar apare altceva, Mami, un părinte – îți dai seama
ce înseamnă asta?

mama sau tatăl tău biologici trebuie să fi făcut testul și s-a descoperit pe cale biologică că acela era părintele tău

ca nume au trecut Anonymous25, s-au conectat ultima oară cu două săptămâni în urmă din Yorkshire și, așteaptă, există un link de e-mail pentru ca tu să iei legătura direct cu ei pentru a afla mai multe

Mami, mă auzi? te-ai făcut foarte palidă la față, o, Doamne, îmi pare foarte rău că te-ai supărat atât de tare, nu plânge, Mami, este absolut de înțeles, bineînțeles că este, te înțeleg, chiar te înțeleg, aș dori doar să te pot îmbrățișa chiar acum, uite ce e, mă voi ocupa eu de asta, tu du-te și vino-ți în fire și vorbim mai târziu

Sarah a trimis un e-mail cuiva pe nume Morgan, care i-a răspuns aproape imediat că el sau ea (?) se ocupa de testul ADN al stră-străbunicii lor, Hattie Jackson, pentru a afla mai multe detalii despre mama lui Hattie, Grace, care era pe jumătate etiopiană credeau ei, doar pentru a descoperi că genele sale aveau o răspândire mai largă în Africa, ceea ce era neașteptat

ultimul lucru la care se așteptase Morgan era un e-mail de la o persoană care susținea că este fiica lui Hattie, pentru că Hattie avusese doar o singură fiică, pe nume Ada Mae, care locuia la Newcastle

Morgan i-a promis lui Sarah că o va suna imediat pe Hattie și apoi va lua din nou legătura cu ea

după ce Hattie și-a revenit din șoc, i-a spus lui Morgan că la paisprezece ani născuse o fată pe care o numise Barbara, care îi fusese luată de tatăl ei la câteva zile după naștere, ea nu avusese niciun cuvânt de spus în această privință și nu a știut niciodată unde ajunsese copilul, singurele persoane care știau despre el erau părinții ei, iar aceștia muriseră cu foarte mult timp în urmă

Hattie păstrase secretul acesta întreaga viață, gândindu-se la Barbara în fiecare zi și nu-i venea să creadă că ea trăia

Morgan i-a trimis un e-mail lui Penelope să-i spună că stră-străbunica ei era în stare de șoc, era foarte bătrână, trebuia să vină cât de curând

Penelope a răspuns că va lua trenul chiar a doua zi

*

Penelope ia un taxi din stație, de obicei supraveghea apa-
ratul de marcat dar acum poate să ajungă și la o mie de lire, nu are nicio importanță

șoferul de taxi spune că va dura peste două ore cursa aceea, este african, lucru la care nu se prea așteptase atât de departe în nord, se află practic în Scoția

cu el are impresia că s-a întors în sudul Londrei, apoi își revine, lucrurile nu mai sunt atât de radicale

ca înainte, el ar putea fi o rudă, dacă a învățat un lucru în ultimele patruzeci și opt de ore, atunci acesta este că oricine i-ar putea fi rudă

în mod normal ar trebui să adoarmă, s-a trezit la patru dimineața pentru a prinde trenul de ora șapte din King's Cross, dar nu poate, creierul ei este în plină activitate

mașina pătrunde adânc în mediul rural din Northumbria

este ușor să uiți că Anglia este alcătuită din mai multe Anglii

toate aceste câmpuri și păduri, oi, dealuri, sate amorțite

are impresia că se duce până la capătul pământului, întorcându-se totodată la originile ei

se întoarce acolo unde a luat viață, în pântecele mamei sale

*

taxiul trece printr-un alt sat pustiu, apoi mașina urcă un deal foarte abrupt și mult timp este îngrijorată că nu va reuși

în vârful dealului, deasupra unei arcade înalte din metal se află un panou

Greenfields
fondat
1806
de
Căpitanul Linnaeus Rydendale
și iubita lui soție
Eudoré

opresc într-o curte atât de înnoroiată, încât taxiul trebuie să încetinească și să-și croiască drum, noroiul stropindu-i geamurile

este ca și cum te-ai fi întors în perioada dinainte de civilizație

în dreapta sa este o fermă străveche, cam dărăpănată, cu un acoperiș peticit cu țigle desperecheate și cărămizi desperecheate, cu viță-de-vie care se cațără și iese din clădire, arată ca și cum la un brânci zdravăn totul s-ar surpa la pământ

altfel, curtea este înconjurată de hambare cu uși care flutură în vânt

câțiva pui și găini cotcodăcesc prin jur, capul unei vaci iese dintr-un țarc, o capră este priponită de un stâlp, un plug ruginește în capătul celălalt al curții, cu vița-de-vie care crește din el

totul se prăbușește, totul este dărăpănat și a luat-o razna

ea coboară din taxi și îi plătește omului cele trei sute de lire de pe contor plus bacșiș, având în vedere că el îi este practic un văr de-al șaselea sau așa ceva

ușa fermei se deschide și cineva iese în curte, părul ei este de culoare cenușie și îndreptat în toate direcțiile

poartă o salopetă zdrențuită cu un cardigan deasupra, este desculță, în locul acesta? în noroiul acesta? pe vremea aceasta?

se îndreaptă spre ea, este bătrână, osoasă, pare robustă, este înaltă fără a fi aplecată în față, destul de aprigă, oare cu ea seamănă Penelope? impetuozitatea ei, de care a fost acuzată în trecut?

femeia este inconfundabilă, de un cafeniu-deschis ambiguu, genul de culoare care o poate situa în multe țări

făptura aceasta sălbatică din hățișuri, cu păr sârmos, ochi pătrunzători și nedomesticiți

este mama ei
aceasta este ea
aceasta este ea însăși
cui îi pasă de culoarea ei? de ce s-a gândit, oare, Penelope că asta ar fi avut vreo importanță?
în momentul acesta simte ceva atât de pur și de primordial, încât e copleșită
sunt mamă și fiică și sentimentul propriei lor persoane se reechilibrează
mama ei este acum suficient de aproape pentru a fi atinsă
Penelope se îngrijorase că nu va simți nimic sau că mama ei nu-i va arăta niciun fel de iubire, niciun fel de sentimente, niciun fel de afecțiune
cât se înșelase, în amândouă se acumulează emoțiile și parcă anii se scurg repede înapoi, până când viețile dintre ele nu mai există
nu este vorba despre a simți ceva anume sau de a rosti anumite cuvinte
este vorba despre a fi
împreună.

---

[162] Sir Ranulph Twisleton-Wykeham-Fiennes, al treilea baronet, decorat cu Ordinul Imperiului Britanic, cunoscut în mod obișnuit ca Ranulph Fiennes, explorator britanic și deținător al mai multor recorduri de anduranță (n. tr.).

[163] Denumirile unor mișcări din Tai Chi (n. tr.).

[164] *Most Excellent Order of the British Empire* (n. tr.).

[165] Al doilea amendament al Constituției SUA arată că „o miliție bine organizată fiind necesară pentru asigurarea securității unui stat liber, dreptul poporului de a deține și de a purta arme nu va fi îngrădit" (n. tr.).

[166] Sau *kippah*, acoperământul purtat pe cap de evreii din comunitățile ortodoxe (n. red.).

MULȚUMIRI

Au trecut aproape douăzeci de ani de când am început să lucrez cu Simon Prosser, director editorial la Hamish Hamilton, și aș dori să îi mulțumesc că a fost un redactor atât de bun pentru cele șase cărți pe care le-am publicat alături de el în acest timp. Sunt deosebit de recunoscătoare și mă simt atât de binecuvântată. Aș dori să mulțumesc, de asemenea, echipei de la Penguin care lucrează din greu pentru a-mi scoate cărțile în lume, inclusiv lui Hermione Thompson,
Sapphire Rees, Hannah Chukwu, Annie Lee, Donna Poppy, Lesley Levene, Amelia Fairney, și tuturor acelor persoane care fac lucrurile să se întâmple din spatele scenei. Mulțumiri speciale îi datorez agentului meu literar, Karolina Sutton de la Curtis Brown. Le multumesc de asemenea din toată inima cititorilor manuscrisului meu, în diferitele sale etape: Sharmilla Beezmohun, Claudia Cruttwell, Maggie Gee, Lyn Innes și Roger Robinson. Iar pentru verificarea dialectului și pidgin-ului, le mulțumesc lui Chris Abani, Jackee Holder, Michael Irene și Kechi Nomu. Aș dori, de asemenea, să mulțumesc Hedgebrook Retreat pentru femeile scriitoare din Insula Whidbey, SUA, pentru rezidența mea acolo în 2018.

În cele din urmă, dar în primul rând, îi mulțumesc soțului meu David, care este întotdeauna lângă mine pentru a mă susține atunci când mă aventurez în ape creative necunoscute și care este întotdeauna un port sigur atunci când mă întorc acasă.